

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
Szerkesztői megjegyzések	14
Előszó	14
I. rész: Az Oltáriszentség valóságának és jellegének általános értelmezése	16
A/ De praesentia reali Christi in Eucharistia	16
Őszösvetség tényei	16
1. beszéd: Beszél-e a lélek táplálásáról az Írás?	16
2. beszéd: Jelképek és előképek	16
3. beszéd: Kenyéráldozatok	17
Újszösvetség szavai	17
1. beszéd: Desiderio desideravi	17
2. beszéd: Az utolsó vacsora Ura	18
3. beszéd: Az Úr rendelte „szokás” neve	19
b/ Hogyan vették az apostolok és a későbbi tanítványok?	19
1. beszéd: Visszaemlékezve – a csodás kenyérszaporítás tanítására	19
2. beszéd: Még „íjedségükre” is emlékeztek	20
3. beszéd: Hogyan értelmezték az apostolok?	20
4. beszéd: Hogyan tanítja ezt az „élő tanítás”?	20
c/ Az Egyház élő tanításának részlete	21
1. beszéd: Mit mondanak erről az apostoli kor történelmi emlékei?	21
2. beszéd: Milyen tartalmat tulajdonít ennek az apostoli kor ígéhirdetése?	21
3. beszéd: Milyen időtartalmat ígér nekünk az isteni tanítás?	22
4. beszéd: Mit akar adni a kinyilatkoztatás?	22
d/ Az Egyház liturgiájának értelmező szava	23
1. beszéd: Facta loquuntur	23
2. beszéd: Az „Ősegyház hite” – a mi hitünk gyökérszövege	23
3. beszéd: A hittel áldott lélek erőt merít belőle	24
B:/ Tentamina explicationis	24
a/ Dogmatikai előterjesztések	24
1. beszéd: A jelenlét mikéntje	24
2. beszéd: És mit szól ehhez az ész?	25
3. beszéd: De megfelelő-e ez a jelenlét?	25
4. beszéd: De megfelelő-e ez az ételalak?	26
I. beszédlánc címe: Krisztus valóságos jelenléte	26
1. beszéd: Mi a jelenlét első értelme?	26
2. beszéd: Mi az értelem ítélete?	27
3. beszéd: Mi az Oltáriszentség üdvökonómiai gyökérszövege?	27
4. beszéd: Az örök együttmaradás csodája	28
II. beszédlánc címe: A Mester szeretetárasztása	28
1. beszéd: Szentséget ígér-e a Mester?	28
2. beszéd: A csodás ígérés csodás hitet kíván	28
3. beszéd: Az apostolok hite	29
4. beszéd: A katakombák kövei beszélnek	29
III. beszédlánc címe: Hogyan rezonál erre a tanításra az ember lelke?	29
1. beszéd: Krisztus jelenléte – lelkünk öröme	29
2. beszéd: Ilyen jelenlét a lélek öröme	30
3. beszéd: És a jelenlét észlelhető alakja?	30
4. beszéd: Átfutó, vagy maradandó-e a jelenlét?	30
IV. beszédlánc címe: Az átlényegülés ténye	30
1. beszéd: A jelenlét csodás valósulása	31
2. beszéd: Hogyan hangzik az Isten kinyilatkoztatása?	31
3. beszéd: És mit szól hozzá az emberi értelem?	31
V. beszédlánc címe: Meddig van jelen Krisztus a színek alatt?	31
1. beszéd: Mikor jelenik meg az égi Mester?	31
2. beszéd: Elhangzik az isteni ige	32
3. beszéd: És valóra válik az isteni ígélet	32
4. beszéd: És mikor történik ez?	32

5. beszéd: Meddig van jelen az égi Mester?.....	33
VI. beszédlánc címe: Milyen az Úr helyrajzi problémája?.....	33
1. beszéd: Natura és supernatura.....	33
2. beszéd: Non localiter.....	33
3. beszéd: Sacramentaliter.....	34
1. beszéd: Substantialiter.....	34
2. beszéd: Non localiter.....	34
3. beszéd: Sacramentaliter.....	34
VII. beszédlánc címe: Milyen az Úr Jézus szentségi tevékenysége?.....	35
Első: alanyi.....	35
1. beszéd: Lelki életünk őseje.....	35
2. beszéd: Lélekvirágzásunk lendítője.....	35
3. beszéd: Lélekdiadalunk örökös mozgatója.....	36
Második: tárgyi.....	36
1. beszéd: Veszem az élet tartalmát.....	36
2. beszéd: Veszem a lélek eledelét.....	36
3. beszéd: Veszem a lélek nemesítőjéül.....	37
b/ Dogmatikai relációk kérdéseinek magyarázatai.....	37
I. beszédlánc címe: Az Atya és az Oltáriszentség.....	37
1. beszéd: Isten jelentkezése és az Oltáriszentség.....	37
2. beszéd: Az Isten szeretete és az Oltáriszentség.....	38
3. beszéd: Isten és a lélek egybecsengése.....	38
II. beszédlánc címe: A Mester és az Oltáriszentség.....	38
1. beszéd: A megváltás folytatása.....	38
2. beszéd: A Megváltó kegyelmének szétosztása.....	39
3. beszéd: Az örök élet biztosítása.....	39
III. beszédlánc címe: A Szentlélek és az Oltáriszentség.....	39
1. beszéd: Hozzánk juttatja az Úr Egyszülöttjét.....	39
2. beszéd: Táplálékul adja az Egyszülöttet.....	40
3. beszéd: Istenivé nemesíti végnélküli életünket.....	40
I. beszédlánc címe: A bontakozó ember „Isten-vétele”.....	40
1. beszéd: Coniunctio sanctissima.....	40
2. beszéd: Sacrificatio divina.....	41
3. beszéd: Epulatio aeterna.....	41
II. beszédlánc címe: Anyag, szellem, természetfölötti élet.....	41
1. beszéd: Kisebb rendűvé teszi az anyagot.....	41
2. beszéd: Megemeli a szellemet.....	42
3. beszéd: Isteniesíti a természetet.....	42
III. beszédlánc címe: Embertípus teremtés.....	42
1. beszéd: Istenien élő hősökké leszünk.....	42
2. beszéd: Áhító „lélek-Ikarusszá” alakulunk.....	42
3. beszéd: Hazaérő „vándormadarakként” élünk.....	43
I. beszédlánc címe: Hogyan hódol az anyagi világ?.....	43
1. beszéd: Átváltoztatja a kenyér és bor lényegét.....	43
2. beszéd: Maga köré gyűjti a föld aranyát és gyöngyeit.....	43
3. beszéd: Környezetévé teszi a mezők és kertek virágait.....	44
II. beszédlánc címe: Az anyag megemelése.....	44
1. beszéd: Alappá lesz a kenyér és a bor.....	44
2. beszéd: Istenivé nemesedik a testi ember.....	44
3. beszéd: Végnélküli dicsőséget nyer a megnemesedett anyag.....	45
III. beszédlánc címe: Az anyagi világ szolgálatának elfogadása.....	45
1. beszéd: Elfogadja a föld terményeinek hódolatát.....	45
2. beszéd: Elfogadja a mécses lobbanó lángjának hódolatát.....	45
3. beszéd: Elfogadja a pompázó művészet hódolatát.....	46
1. beszéd: Aductive constitutiva.....	46
2. beszéd: Reproductiva.....	47
3. beszéd: Conversiva.....	47
Ötödik alcsoport: Az Oltáriszentségnek erkölcsstani és lélektani előterjesztése.....	47
1. beszéd: Az Isten tervezte ember erőforrásai.....	48
2. beszéd: Gyökérszet és gyümölestermés.....	48

3. beszéd: Az örök élet „kialakítása”	49
c/ Majd szólni lehetne az Oltáriszentség tiszteletéről	50
1. beszéd: Tantum – cultus „signi visibilis”	50
2. beszéd: Realiter – cultus laerae divinus!	50
3. beszéd: Ideo adoratio plenissima	50
1. beszéd: Adoremus in aeternum	50
2. beszéd: Anemus in aeternum	51
1. beszéd: Genuflectando	51
2. beszéd: Personaliter glorificando	51
3. beszéd: Personaliter petendo	52
1. beszéd: Templomot építünk az Úrnak	52
2. beszéd: Sátorokat építünk a diadalmas menetű Úrnak	53
3. beszéd: Virágos utat készítünk a köztünk haladó Mesternek	53
1. beszéd: Tisztává mossuk a lelkünket – a befogadás előtt	53
2. beszéd: Szentségi böjttel készítjük testünket a befogadásra	53
3. beszéd: És isteni étellel imádjuk a szentségi jelenlétben	54
1. beszéd: Tisztaságot az ég Urának!	54
2. beszéd: Tiszta anyagot az ég Urának!	55
3. beszéd: „Törmelékig” gondos kezelést az Úr Szentségének!	55
4. beszéd: Et si accidentaliter aliquid factum est	55
5. beszéd: És ha betegek esetén a „természet visszaadja” a szent színeket?	55
6. beszéd: És mi a végső lényeg?	55
1. tételsor: Az Oltáregyletekről	56
2. tételsor: A kisgyermek Eucharisztikus egyesületeiről	56
II. rész: Az Oltáriszentség mint Áldozat és Élet	56
A/ Az Oltáriszentség mint Áldozat	56
a/ Általános kérdések egy – egy beszédes felvetése	56
1. beszéd: Az Istent tisztelő áldozatok és az emberek	56
2. beszéd: Van-e áldozata az Újszövetség népének?	57
3. beszéd: Az Újszövetség valóságos áldozata	58
4. beszéd: Az Újszövetség – ismétlődő áldozata	59
b/ A következő kérdés: hogyan lép elének az örök Áldozat?	59
1. beszéd: Sacrificium – praefiguratum	59
2. beszéd: Sacrificium – institutum	60
3. beszéd: Sacrificium – mandatum	60
4. beszéd: Verum proprium sacrificium	61
5. beszéd: Sacrificium – propitiatorium	61
6. beszéd: Az áldozat – véres áldozat	62
7. beszéd: Sacrificium cruentum et in cruentum	62
8. beszéd: Az áldozat – megváltó áldozat	63
9. beszéd: Mi tehát a szentmise lényege?	63
10. beszéd: Tantum unum est sacrificium?	63
11. beszéd: In quanam actione consistit essentia sacrificii missae	64
I. beszédlánc címe: Az áldozatok lélektana	64
1. beszéd: Hódol – e az ember?	64
2. beszéd: Igényli-e ezt az Isten?	64
3. beszéd: Hogyan hódol az ember?	65
4. beszéd: Érték-e ez a kapcsolat?	65
II. beszédlánc címe: Az Úr választottjainak áldozata	65
1. beszéd: Káin és Ábel áldozata	66
2. beszéd: Melkizedek áldozata	66
3. beszéd: Ábrahám áldozata	66
4. beszéd: A templom áldozatai	66
III. beszédlánc címe: Az egyetlen templom áldozatai	66
1. beszéd: A kenyerek áldozata	66
2. beszéd: A tömjén áldozata	67
3. beszéd: A tulkok áldozata	67
4. beszéd: A bünbak áldozata	67
IV. beszédlánc címe: A próféták áldozatának értelmezései	67
1. beszéd: A jelképek – előjelzések	67

2. beszéd: Az élő áldozatokról való emlékezés.....	68
3. beszéd: A lélekáldozat magasztalása.....	68
4. beszéd: Az egyetlen Áldozat előrejelzése.....	68
V. beszédlánc címe: A húsvéti Bárány.....	68
1. beszéd: Az egyiptomi fogság terhe.....	68
2. beszéd: Az egyiptomi fogság jelképes.....	69
3. beszéd: Az egyiptomi fogságból való szabadulás „vacsorája”.....	69
4. beszéd: A bűn fogságából menekültek.....	69
VI. beszédlánc címe: A rézkígyó és a Kerszt.....	69
1. beszéd: A bűnöst büntető Isten.....	69
2. beszéd: A bűnöst hazasegítő Isten.....	70
3. beszéd: A könnyen megbocsátó Isten.....	70
4. beszéd: Az igazi Áldozatot elfogadó és a bűnöst visszafogadó Isten.....	70
c/ Az újszövetségi alapítás előkészülete, az utolsó vacsorán való isteni szerzése és az őskeresztények áldozati szokása.....	70
I. beszédlánc címe: A Mester „ételosztása”.....	70
1. beszéd: Isten ígét.....	70
2. beszéd: Áldozatos életpéldáját!.....	71
3. beszéd: Az örökké üdítő „életforrást”!.....	71
II. beszédlánc címe: Mit ígér a kenyérszaporítás után?.....	72
1. beszéd: Éhezőknek kenyeret!.....	72
2. beszéd: Lélekéhezőknek égi Kenyeret!.....	72
3. beszéd: Az Istent áhítozóknak Magát az Urat.....	73
III. beszédlánc címe: De mit sejtet az ígélet?.....	73
1. beszéd: Kicsoda ez?.....	73
Megvalósítás.....	74
I. beszédlánc címe: Az utolsó vacsora tárgyi ismertetése.....	74
1. beszéd: A húsvéti bárány ünneplése.....	74
2. beszéd: Az igazi Áldozat bemutatása.....	74
3. beszéd: Sőt – örök élet zálogául.....	74
4. beszéd: Az első áldozat részesedése.....	75
II. beszédlánc címe: Az Oltáriszentség szerzése.....	75
1. beszéd: Imát mond – az égi Atyához.....	75
2. beszéd: Áldozatot mutat be az egek Urának.....	75
3. beszéd: Kenyeret tör – földi gyermekeinek.....	76
III. beszédlánc címe: Az Oltáriszentség rendeltetése.....	76
1. beszéd: Örök áldozat – ismétlés.....	76
2. beszéd: A föld zarándokainak istenivé nemesítése.....	77
3. beszéd: Az örök élet televényének biztosítása.....	77
I. beszédlánc címe: Az apostolok közösségének kultusza.....	77
1. beszéd: Hol érvényesült az utolsó vacsora parancsa?.....	77
2. beszéd: Mit tesznek az igehirdető apostolok?.....	77
3. beszéd: Miben részesülnek az egybegyűlt hívek?.....	78
II. beszédlánc címe: Szent Pál leveleinek kultuszleírása.....	78
1. beszéd: Az áldozat – Szt. Pál tanításában.....	78
2. beszéd: Az áldozat – Szt. Pál tanító gyakorlatában.....	79
3. beszéd: Az áldozat – Szt. Pál életében.....	79
III. beszédlánc címe: Az Ősegyház emlékeinek „beszéde”.....	79
1. beszéd: A „tizenkét apostol” tanítása.....	79
2. beszéd: A pogány „vádak” ősi igazsága.....	79
3. beszéd: Szent Justin apológiája.....	80
B/ Az Oltáriszentség áldozatjellegének dogmatikus megvilágítása.....	80
I. beszédlánc címe: Áldozattal, vagy áldozat nélkül?.....	80
1. beszéd: A lélek Isten felé törése.....	80
2. beszéd: Az alázkodó ember útja.....	81
3. beszéd: A meghajló töredelem.....	81
4. beszéd: A mindent áldozó önzetlenség útján.....	81
II. beszédlánc címe: Áldozatok áldozata.....	81
1. beszéd: Az Őszövetség áldozatai.....	81
2. beszéd: A népek áldozatai.....	82

3. beszéd: Krisztus áldozata.....	82
4. beszéd: Krisztus házanépeének áldozata.....	82
III. beszédlánc címe: Az újszövetségi áldozat áldozati jellege.....	82
1. beszéd: A Keresztáldozat – áldozat.....	82
2. beszéd: Van-e benne megsemmisülés?.....	83
3. beszéd: A vérontást mi helyettesíti?.....	83
4. beszéd: Az Úr Egyszülöttje áldozatot mutat és az égi Atya áldozatul fogad.....	83
IV. beszédlánc címe: Keresztáldozat – szentmise – áldozat.....	83
1. beszéd: Az égi Mester keresztáldozata.....	83
2. beszéd: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre”.....	83
3. beszéd: Az áldozat lényege.....	84
4. beszéd: Az égi parancs teljesítése.....	84
V. beszédlánc címe: A véres áldozat és vérnélküli áldozat.....	84
1. beszéd: A Kereszten függő Mester.....	84
2. beszéd: A csorduló vérpatak.....	84
3. beszéd: Az örök Bárány.....	84
4. beszéd: A lélektisztító szent folyam.....	85
VI. beszédlánc címe: A transsubstantiatio.....	85
1. beszéd: Milyen a jelenlét dogmatikai értelmezése?.....	85
2. beszéd: De milyen az áldozati jelleg?.....	85
3. beszéd: Ismétlődő-e az áldozati jelleg?.....	85
VII. beszédlánc címe: A szentmise áldozati kegyelme.....	86
1. beszéd: Isten örök és igaz dicsérete.....	86
2. beszéd: Az ember életének megszentelése.....	86
3. beszéd: Az ember életének megdicsőítése.....	86
C/ Az áldozatnak erkölcsstani kiértékelése.....	87
I. beszédlánc címe: A szentmise a kegyelmek forrása.....	87
1. beszéd: Az áldozat egyéni értéke.....	87
2. beszéd: Az áldozat csorduló ereje.....	87
3. beszéd: Az áldozatnak Istenhez fűző hatása.....	87
4. beszéd: Az áldozatnak örök Szeretettel való egyesítése.....	88
II. beszédlánc címe: A bűnbocsátó áldozat.....	88
1. beszéd: A bűnös ember lélekképe.....	88
2. beszéd: A bűnös ember Istenhez közeledése.....	88
3. beszéd: A bűnös ember Istenhez emelése.....	88
4. beszéd: A megtisztult ember átisteniesítése.....	89
III. beszédlánc címe: Éhezőknek terített asztal.....	89
1. beszéd: Az áldozatban való részesedés.....	89
2. beszéd: Zarándokok eledele.....	89
3. beszéd: Az életasztal bőséges Kenyere.....	89
4. beszéd: Az örök asztal állandó letelepültje.....	89
IV. beszédlánc címe: Az elszerényedés örök iskolája.....	90
1. beszéd: Az isteni és emberi szeretet egybevetése.....	90
2. beszéd: A végtelen Szeretet csodája.....	90
3. beszéd: A véges szeretet kicsisége.....	90
4. beszéd: A végtelen Szeretet örök áhítózása.....	90
V. beszédlánc címe: A titkos erők lendítő érvénye.....	91
1. beszéd: Az Úr adta alvó lehetőségeink.....	91
2. beszéd: Az Úr ígérte „alvó erők” ébredése.....	91
3. beszéd: Az égi Mester jelenlétének ébresztő ereje.....	91
4. beszéd: Az égi Mester szeretetének tüzesítve éltető ereje.....	91
VI. beszédlánc címe: Az élőkért és holtakért bemutatott áldozat.....	91
1. beszéd: Az ismétlődő áldozat.....	92
2. beszéd: Élőkért bemutatott áldozat.....	92
3. beszéd: Holtakért bemutatott áldozat.....	92
VII. beszédlánc címe: Üdvösségi áldozat.....	92
1. beszéd: Üdvösségének áldozata.....	92
2. beszéd: Az egyes ember legszentebb lélekáldozata.....	93
3. beszéd: Az Úr Egyházának legtökéletesebb áldozata.....	93
VIII. beszédlánc címe: Örök áldozat.....	93

1. beszéd: Malakiás szava.....	93
2. beszéd: Krisztusnak parancsa.....	94
3. beszéd: Egyházunk hűsége.....	94
D/ A szentmise liturgikus magyarázata.....	94
I. beszédlánc címe: Az oltár keresztje.....	94
1. beszéd: Oltárunk legfőbb éke.....	94
2. beszéd: A tárásra feszülő karú Kereszt.....	95
3. beszéd: A bocsánatot hozó Kereszt.....	95
4. beszéd: Az élet értelmét megadó Krisztus – Kereszt.....	95
II. beszédlánc címe: Ünnepi oltárunk.....	95
1. beszéd: Az áldozat előtti oltárdísz.....	95
2. beszéd: A hívogató szín pompás virágok.....	95
3. beszéd: Izzó tüzek.....	96
4. beszéd: A hódoló ezüst és arany.....	96
III. beszédlánc címe: Az égő gyertyák.....	96
1. beszéd: Az égő viaszgyertyák lobbanásakor.....	96
2. beszéd: Égő emberszívek lobogása.....	96
3. beszéd: Az isteni hit fényvetésekor.....	96
4. beszéd: A szeretet melegítő hevének jelentkezése.....	97
IV. beszédlánc címe: Arany ornátusban Urunk várásakor.....	97
1. beszéd: Az arany miseruha.....	97
2. beszéd: Az arany kehely.....	97
3. beszéd: Az arany szívek.....	97
4. beszéd: A mindennél értékesebb kenyér és bor.....	97
V. beszédlánc címe: Zengő karok, bűgő orgonák – az Úr harsonái.....	97
1. beszéd: Zengő emberhangok közepette.....	98
2. beszéd: A bűgő orgonák zúgó hangja mellett.....	98
3. beszéd: Lágyan zengő gyermekhangok közepette.....	98
4. beszéd: Égi akkordok angyalserege mellett.....	98
E/ Az Oltáriszentség neveléstani és lelkipáztorkodástani értéke.....	98
I. beszédlánc címe: Az Úr napjának a megszentelése.....	99
1. beszéd: Hogyan ünnepeljünk?.....	99
2. beszéd: Hogyan legyen ünnep a napunk?.....	99
3. beszéd: Hogyan vegyünk részt az áldozaton?.....	99
4. beszéd: Hogyan tegyük életté az áldozatot?.....	99
II. beszédlánc címe: Az Úr áldozatán való részvétel.....	99
1. beszéd: Kit kötelez?.....	99
2. beszéd: Ki mentesül a törvény alól?.....	100
3. beszéd: Kit emel?.....	100
4. beszéd: Kit szentel?.....	100
III. beszédlánc címe: Térden állva – égbe szállva.....	100
1. beszéd: Az áldozat köré sereglünk.....	100
2. beszéd: Az Áldozat előtt térdre hullunk.....	100
3. beszéd: Az Áldozat erejéből merítünk.....	101
4. beszéd: Az Áldozat kegyelméből gazdagon távozunk.....	101
IV. beszédlánc címe: Kereszt tövében – az oltár lépcsőjénél.....	101
1. beszéd: Kereszt és oltár.....	101
2. beszéd: Oltárlépcső – Kereszt tövében.....	101
3. beszéd: A kegyelem forrása.....	101
4. beszéd: Az Úrral való valóságos találkozás.....	102
V. beszédlánc címe: „Introibo...” – „Ite missa est”.....	102
1. beszéd: Alázatos kopogtatásunk.....	102
2. beszéd: Készséges – áldozati tárgy hozásunk.....	102
3. beszéd: Odaadó lélek gazdagodásunk.....	102
4. beszéd: Gazdagon hazaballagunk.....	102
III. rész: Az Oltáriszentség mint „Eledel”.....	103
a/ Az Oltáriszentség szentségi magyarázata.....	103
1. beszéd: Az Oltáriszentség – Szentség.....	103
2. beszéd: És mi az Oltáriszentség lényege?.....	104
3. beszéd: Mi a Szentség anyagi eleme?.....	104

4. beszéd: A szentségi, illetve kegyelmi lélekjelenlét időpontja	104
5. beszéd: Az Eucharisztia nagy csodái	105
b/ Biblikus beszédláncok	105
Ószövetség	105
I. beszédlánc címe: Az ószövetségi liturgikus étkezések tárgyai	105
1. beszéd: A szent kenyerek	105
2. beszéd: A szent italok	106
3. beszéd: Az áldozati húsok	106
4. beszéd: Földi étkek – égi erők	107
II. beszédlánc címe: Az előképek csodás felvillanása	107
1. beszéd: Liturgikus étkezések	107
2. beszéd: Az égi manna	108
3. beszéd: Az áldozati kenyerek	108
4. beszéd: A húsvéti bárány	109
Újszövetség	109
I. beszédlánc címe: Az égi Mester utolsó húsvétja	109
1. beszéd: Az utolsó vacsora terme	109
2. beszéd: A lélektelítés szent lakomája	110
II. beszédlánc címe: A kenyérszegésben való állhatatosság	110
1. beszéd: Az egybegyűlt tanítványok vágyakozó várakozása	110
2. beszéd: Az emmauszi tanítványok	110
3. beszéd: A vándorutat járó tanítványok	111
4. beszéd: Szent Pál házanépe	111
III. beszédlánc címe: Mit eredményezett az isteni Kenyér vétele – az Ósegyházban?	112
1. beszéd: Az apostolok első áldozása	112
2. beszéd: hívek napi áldozása	112
3. beszéd: A mártírok otthoni Kenyere	112
4. beszéd: Az Újszövetség népének állandó lelki étkezése	112
A kenyértörés	113
c/ Dogmatikus beszédláncok	116
I. beszédlánc címe: Az Úr újszövetségi terve	116
1. beszéd: Az Úr kenyérszaporító csodája	116
2. beszéd: Az Úr ígérete	116
3. beszéd: Az ígéret beváltása	116
4. beszéd: Az ígéreték állandósítása	117
II. beszédlánc címe: A lélek tápláléka	117
1. beszéd: Táplál az igazság	117
2. beszéd: Táplál a kegyelem	118
3. beszéd: Táplál az égi Kenyér	118
4. beszéd: Istenivé tesz – az isteni természet	119
III. beszédlánc címe: A Mester – valóságos Étel	119
1. beszéd: Maga a Krisztus – a Táplálék	119
2. beszéd: Maga a Mester – a tápláló	119
3. beszéd: Maga a Mester – a lelkünket kialakítandó	120
4. beszéd: Maga a Mester – az „elérendő”	120
IV. beszédlánc címe: Hogyan megy végbe a „belső” áthasonulás?	121
1. beszéd: Természetfelettivé lesz – a lélek televénye	121
2. beszéd: Isteni lesz – a lélek televénye	121
3. beszéd: Isteni lesz – a lélek fejlődése	122
4. beszéd: Isteni lesz – az élet kiteljesülése	122
V. beszédlánc címe: Mit eredményez az isteni táplálás?	122
1. beszéd: Az istenien tápláltak istenien látnak	122
2. beszéd: Az istenien tápláltak isteni áhítással áhítoznak	123
3. beszéd: Az istenien tápláltak isteni életet élnek	123
4. beszéd: Az istenien tápláltak végnélküli életet élnek	123
d/ Erkölcsi sorozatok	123
I. beszédlánc címe: Földi erőnk – égi Eledelünk	124
1. beszéd: Ki erősít a földön?	124
2. beszéd: Ki gyarapítja földi erőinket?	124
3. beszéd: Ki segít az örök zarándokúton?	124

4. beszéd: Kinél „lakozunk” az örök életben?.....	124
II. beszédlánc címe: Kicsoda az emberi természetünk istenivé teremetője?	124
1. beszéd: Csak emberi-e a hivatásunk?	124
2. beszéd: És elérhető-e isteni meghívásunk?	124
3. beszéd: Mire építkezhet az ember?.....	125
4. beszéd: Miben bizakodhat a föld zarándoka?.....	125
III. beszédlánc címe: Bűneink égi orvossága.....	125
1. beszéd: Kiegyezett életszakadékok.....	125
2. beszéd: Oázist igénylő pusztaságok.....	125
3. beszéd: Éltető televénye – a földi életnek.....	125
4. beszéd: Örök talaja – a megnemesedett léleknek.....	126
IV. beszédlánc címe: Erényvirágok örök televénye.....	126
1. beszéd: A természetes élet himnusza.....	126
2. beszéd: A természetfeletti élet televénye.....	126
3. beszéd: A gondozott virágos kert fejlesztő ereje.....	126
4. beszéd: Az isteni színpompa kibontója.....	126
V. beszédlánc címe: Vándorutunk erősítő eledele.....	127
1. beszéd: Életvándorok vagyunk.....	127
2. beszéd: Vándorútra kelünk.....	127
3. beszéd: Emberi felszerelésünk.....	127
4. beszéd: Égi Eledelünk.....	127
VI. beszédlánc címe: Földi „Kenyér” – égi Eledel.....	127
1. beszéd: Amit az ember érzékszerve észrevesz.....	127
2. beszéd: Amit Krisztus mond.....	128
3. beszéd: Amit a lélek hite elismer.....	128
4. beszéd: Amint az „új ember” él.....	128
VII. beszédlánc címe: A megszentelő kegyelem áramlása az asztalterítés égi csodája.....	129
1. beszéd: A megszentelődés mibenléte.....	129
2. beszéd: Az isteni természetben való részesedés lehetősége.....	129
3. beszéd: Az Úr Szent Testének és Vérének vétele.....	130
4. beszéd: Az Úrhoz hasonulás égi csodája.....	130
VIII. beszédlánc címe: Urunk csodás adománya – örök életünk záloga.....	131
1. beszéd: A szent záloglevél.....	131
2. beszéd: Földi halál – örök élet.....	131
3. beszéd: Zarándokutunk éltető eledele.....	132
4. beszéd: Örök életünk televénye.....	132
IX. beszédlánc címe: Vivit in me Christus.....	132
1. beszéd: A vétel pillanatában.....	133
2. beszéd: Velünk a szent színek fennmaradásáig.....	133
3. beszéd: Velünk a lélektisztaság megőrzéséig.....	133
4. beszéd: Bennünk és Benne az örök életben.....	134
X. beszédlánc címe: Örök vesszők – örök Tőkén.....	134
1. beszéd: A nemes Élettőke.....	134
2. beszéd: Az istenien fakadó életrügy.....	134
3. beszéd: A nemes Tőke – nemes gerezdje.....	134
4. beszéd: Az isteni Tőke isteni csordulása.....	135
e/ Sorozat a liturgia területéről.....	135
I. beszédlánc címe: A Szent Kenyér és a Szent Ital.....	135
1. beszéd: A Mester asztalterítése.....	135
2. beszéd: Az örök Családfő.....	135
3. beszéd: Mindent – a család minden tagjának!.....	136
II. beszédlánc címe: A hódoló Egyház.....	136
1. beszéd: Az arany, ezüst, drágakövek hódolata.....	137
2. beszéd: A művészet hódolata.....	137
3. beszéd: A lelkek hódolata.....	137
III. beszédlánc címe: Térdeplő ember ég felé emelkedő tömjénfüstje.....	138
1. beszéd: Alázkodás a Hatalmas előtt.....	138
2. beszéd: Emelkedés a Hatalmas felé.....	138
3. beszéd: A Hatalmas leereszkedése az ember felé.....	139
4. beszéd: Az alázatos ember belenövése a Hatalmas természetébe.....	139

IV. beszédlánc címe: Az Úr asztalának terhes bősége	139
1. beszéd: „Veszik ezek” (szent Tamás)	140
2. beszéd: És mindenki – az Egészet nyeri	140
3. beszéd: A dúsgazdagok és a Lázárok.....	140
V. beszédlánc címe: Az oltárszekrény igénytelen szentélyében	141
1. beszéd: Az oltár középpontján	141
2. beszéd: Örök mécsek – ember mécsek	141
3. beszéd: Hódoló térdelésünk	142
4. beszéd: Virágok és embervirágok középpontján	142
f/ Pedagógiai, pasztorális, missziós beszédláncok	142
1. beszédlánc: Az emberi élet értékének megemlése.....	142
1. beszéd: Az „ember fiai” vagyunk?.....	143
2. beszéd: Van-e közünk az éghez?.....	143
3. beszéd: A földiek földi kenyeret, az égiek égi Eledelt esznek.....	143
4. beszéd: Erre tanított a Mester.....	144
II. beszédlánc címe: Az ember fia az örök Eledel várományosa.....	144
1. beszéd: Az éhező madárfiókák.....	144
2. beszéd: Az éhező vándormadarak	145
3. beszéd: Az örök kapuk előtti utolsó étkezés.....	145
III. beszédlánc címe: Az alázatos Eledel.....	146
1. beszéd: A végtelen isteni erők elszerényedése	146
2. beszéd: Az Úr – a kenyér színében	146
3. beszéd: Égből szállva – földön élve	147
4. beszéd: Az ég Ura – az „ember alázatos”	148
IV. beszédlánc címe: Sicut lex rudens	148
1. beszéd: Szembe a világgal!	148
2. beszéd: Szembe önmagammal!	149
3. beszéd: Harcba szállva – a lelkünkért.....	149
4. beszéd: Harcolva Isten országáért	150
V. beszédlánc címe: Erősek ereje – gyengék támasza.....	151
1. beszéd: Az isteni embert – az égi Eledel erősíti	151
2. beszéd: Az „oroszlán” erősödés égi eszköze	151
3. beszéd: A legcsodálatosabb átváltozás	152
g/ A legutolsó kérdéscsoport volna: az első – és gyakori szentáldozás gondolatának felvetése.....	153
IV. rész: Az Oltáriszentség ünneplése.....	153
A/Az ünnep jellegét érintő szentbeszédok	153
1. beszéd: A Mestert követő embertömeg.....	153
2. beszéd: Kenyeret látunk.....	154
3. beszéd: Lélekeledel?.....	154
4. beszéd: Az égi manna és a föld ember.....	155
5. beszéd: A kenyérféhesek.....	156
6. beszéd: Ambrózia és nektár	156
7. beszéd? Hogyan hódol az ember?	157
8. beszéd: De mi a legnagyobb hódolat?	157
9. beszéd: Az „örök Dolgozó”	158
10. beszéd: Az Úr napja – az én napom.....	159
11. beszéd: Ecce panis angelorum.....	159
12. beszéd: A kenyér is erőfeszítéssel szerezhető	161
13. beszéd: Az Úr „hagyatéka”	163
14. beszéd: Az Úr utolsó gondolatai.....	163
15. beszéd: Hogyan lesz éltető a „lágy Kenyér”?.....	163
16. beszéd: A gyenge apostolok oktató példája.....	164
17. beszéd: Mikor erő az isteni Eledel?	164
18. beszéd: A szenvedők a Mester lábánál.....	164
19. beszéd: A szenvedők a Mester lábánál.....	165
1. beszéd: Az utolsó vacsora titka	166
2. beszéd: Az utolsó vacsora terített asztala	167
3. beszéd: Az isteni Mester történelmi útja.....	167
4. beszéd: Az Úr Jézus diadalútja.....	167
5. beszéd: Az Úr Jézus lélekútja.....	167

6. beszéd: Az emberi lélek Mesterünk „oltárszekrénye”	168
1. beszéd: Az úrnapi utca	168
2. beszéd: Virágszirmok között és fölött	169
3. beszéd: A négy világtágra hirdetett Evangélium	170
I. elmélkedés címe: Az Úr felé	170
1. beszéd: Az Úr hívogat szent sátra felé	170
2. beszéd: Az Úr feltárja szent sátorának kapuját	171
3. beszéd: Az Úr felvillantja saját titkos létének fényét	171
II. elmélkedés címe: Az Úr mellett	171
1. beszéd: Hallom az Úr hívó szavát	171
2. beszéd: Építeni kezdem az Úr állandó „léleksátorát”	171
3. beszéd: Együtt élek Vele – örök otthonában	171
III. elmélkedés címe: Az Úrral egyesülve	172
1. beszéd: A földi lélek kaputárásában	172
2. beszéd: A lélek elragadtatásának percében	172
3. beszéd: Az örök élet csodabirodalmában	172
1. beszéd: A jelenlevő Úr!	172
2. beszéd: A „néma” Erő	172
3. beszéd: Az „elfoglalt” ember	173
4. beszéd: Az időt „teremtő” ember	173
5. beszéd: Vesztes ember?	173
6. beszéd: Mikor és mennyit?	173
7. beszéd: A „gazdag” hazatérő	173
8. beszéd: Hol a lélek kincse?	173
9. beszéd: A dinamikus ember	173
10. beszéd: Állandó szentséglátogatás	173
I. beszédlánc címe: A búcsúzó Mester hagyatéka	173
1. beszéd: Az utolsó vacsora csodája	173
2. beszéd: A Szent Kenyér törése	173
3. beszéd: A kenyértörés parancsa	174
4. beszéd: Az örök együttes	174
II. beszédlánc címe: Sumunt mille	174
1. beszéd: A kis „elszóldozók”	174
2. beszéd: A küzdő „serdülők”	174
3. beszéd: Az erőt igénylő életmunkások	174
4. beszéd: A hazatérő zarándokok	174
III. beszédlánc címe: Az ismétlődő „Pálmavasárnap”	175
1. beszéd: Gallyak, pálmák, virágok	175
2. beszéd: Gyermekének éneke	175
3. beszéd: Fehérruhás fehér lelkek	175
4. beszéd: Te Deum – os embertömegek	175
IV. beszédlánc címe: A világ hódolata	175
1. beszéd: Ezüst, arany, gyémánt hódolata	175
2. beszéd: A tömjén alázata	175
3. beszéd: A muzsika diadalmas akkordja	175
4. beszéd: Az ember földre borulása	176
B/ Az „írott liturgia” szövegéhez írt beszédek	176
a/ „Kis liturgia”	176
1. beszéd: Milyen legyen a dicséret?	176
2. beszéd: Tan, vagy élet?	177
3. beszéd: Meddig éltet?	177
4. beszéd: Krisztus emléke	178
5. beszéd: Ha az emlékűnnepét üljük	179
6. beszéd: A régi ünnep, és a mai asztal	180
7. beszéd: A katolikus dogma	180
8. beszéd: A hit ereje	181
9. beszéd: A jelek és a valóság	181
10. beszéd: Mi megy végbe az isteni áldozatban?	182
11. beszéd: A mindig Egész	182
12. beszéd: De egyforma a vétel eredménye?	183

13. beszéd: A tört kenyér és a hörpintett kehely.....	183
14. beszéd: A törhetetlen égi Eledel	184
15. beszéd: Előjelek és valóság	184
16. beszéd: Az éltető Pásztor áldása	184
b/ A napi Evangélium.....	185
1. beszéd: Az éhező ember	185
2. beszéd: A csodás „kenyérszaporítás”.....	186
3. beszéd: Az égből szállott Kenyér	186
4. beszéd: Az örök élet Eledele	187
5. beszéd: A jeruzsálemi bevonulás.....	187
6. beszéd: Manna – Kenyér.....	187
7. beszéd: Qui manducat.....	188
8. beszéd Vivet in aeternum.....	188
I. beszédlánc címe: Az Úr teste	189
1. beszéd: Az örök Szentháromság szentélye.....	189
2. beszéd: Az örök engesztelődés áldozati „tárgya”	189
3. beszéd: Az előretörő emberek lélekeledele	189
II. beszédlánc címe: Miért élünk?.....	190
1. beszéd: Atyjáért élt a Mester.....	190
2. beszéd: Istenért éljen az ember.....	190
3. beszéd: Örök személyes kapcsolatban éljen Isten és az ember.....	190
III. beszédlánc címe: Az örök élet titka.....	190
1. beszéd: Az emberi élet célja.....	190
2. beszéd: A lélek kibontakozása	191
3. beszéd: Az Istennel való együttélés gyönyörűsége.....	191
1. beszéd: Ahogyan az Úr lát.....	191
2. beszéd: Amit az ember akar	191
3. beszéd: Amit az Isten ad.....	191
4. beszéd: Amit az ember kap.....	191
5. beszéd: Ahogyan az Isten tárul.....	191
6. beszéd: Ahogyan az ember tárul.....	191
7. beszéd: A „titokzatosság szentsége” és a nyilvános ünneplé.....	191
8. beszéd: Láthatatlan istenség – látható jelenség	191
9. beszéd: Az Isten nyomain	192
10. beszéd: Emberek – Isten nyomain	192
11. beszéd: A világ „nagy sátora”	192
12. beszéd: Az örök Szellem „otthona”	192
13. beszéd: A földi Mester – égi otthonban	192
14. beszéd: Az égi Mester – földi keretben.....	192
15. beszéd: A föld embere – isteni körzetben	192
16. beszéd: Az isteni körzet embere – Isten társaságában.....	192
17. beszéd: Személy – a Személyhez	192
18. beszéd: Díszbe öltözik Isten háza.....	192
c/ A napi Szentlecke.....	192
1. beszéd: Az utolsó vacsora vendégei	193
2. beszéd: Emlékek az „utolsó vacsoráról”	193
3. beszéd: Az Úr Jézus Krisztus hivatása.....	194
I. beszédlánc címe: Az örök Áldozat	195
1. beszéd: Maga a Mester – az áldozat Báránya.....	195
2. beszéd: A Kereszt – a véres áldozat.....	195
3. beszéd: Az utolsó vacsora – áldozat	195
4. beszéd: A szentmise is – áldozat	196
II. beszédlánc címe: A megváltó áldozat története.....	196
1. beszéd: Az előre jelzett áldozat	196
2. beszéd: Az utolsó vacsora áldozata	196
3. beszéd: Az isteni áldozat valóságos értéke.....	197
4. beszéd: A naponta ismétlődő áldozat.....	197
III. beszédlánc címe: A Mester élete.....	197
1. beszéd: Az Úr Egyszülöttje.....	197
2. beszéd: Az Úr Egyszülöttje – a „földön”	198

3. beszéd: Az Istenember – áldozatos élete.....	198
4. beszéd: Az Istenember – az égben.....	198
IV. beszédlánc címe: Méltóan és méltatlanul vevők.....	198
1. beszéd: A tiszta lélek az Úrral egyesül.....	198
2. beszéd: Az Úrral egyesült az „Úr erősvé” nemesül.....	199
3. beszéd: A gonosz maradjon távol az Úr vételétől!.....	199
4. beszéd: A gonosznak büntetés jár.....	199
1. beszéd: Az „utolsó vacsora” terítéke.....	199
2. beszéd: Lehet-e a Mester „eledel és ital”?.....	200
3. beszéd: De kiket táplál az égi Eledel?.....	200
4. beszéd: De kik ülnek „kárhözatra” az élet „asztalához”?.....	200
5. beszéd: Ad-e erőt nekünk is a Szent Kenyér és Bor?.....	200
6. beszéd: A „fehérruhás” sereg.....	200
7. beszéd: Véglegesen erős-e az „étkező”?.....	200
8. beszéd: A „szerető tanítvány” az „erősek erőse”.....	200
9. beszéd: Az utolsó vacsora arcélei.....	200
10. beszéd: Az „utolsó vacsora Reménye.....	201
Zárószó.....	201

Szerkesztői megjegyzések

„Az Igehirdetés Lexikona” című nagy mű egészére vonatkozó szükséges megjegyzések az **általános bevezetésben** találhatóak.

*

A **II. sorozat**: „Isten és ember” tematikájának és sorrendiségének tervezete csupán „témagyűjtésként” maradt fenn kézirat-töredékekben.

*

Az egyes nagyobb egységek részben a háborús időkben pusztulást szenvedtek, részben a szerző életéből már nem futotta teljes-, illetve kidolgozásra.

*

Így a meglévő részek és részletek az eredeti elgondolástól eltérő csoportosításban, összevonásban és címmel jelennek meg ebben a sorozatban. Kivételt képező témakörök, eredeti címmel és közel teljes kidolgozottsággal: az **Oltáriszentség**, /ez volt a szerző utolsó munkája: 1962-ben, halálos ágyán!/ Jézus Szent Szíve, Május Királynője.

*

Ebben a kötetben különösen fontos a tárgyi jelentést hordozó latin kifejezések helyesírása, ami azonban a szerkesztő nyelvismereti hiányossága miatt nem mindenhol biztonságos!

* * *

Előszó

A tételek helyes ismertetése érdekében néhány szót kell előrebocsátanunk.

Az Oltáriszentség kérdését fejtegetendő lapjaihoz érkezvén, a mostani mondanivalónkat négy nagy részre fogjuk bontani. – Az I. részben az **Oltáriszentség lényegét** és valóságának **értelmi magyarázatát** akarjuk adni. Azután, a II. részben az **áldozat jellegét** akarjuk – rendszeres összefogásban ismertetni. A későbbi, III. részben az isteni ajándék **eledel jellegével** foglalkozunk. Végül pedig, a IV. részben – a **helyes kultusz érdekében** – az Úrnap liturgiáját véve alapul – különálló, egy-egy alkalomra elmondható beszédvázlatokat közlünk. – Nagyon természetes, hogy az egész fejtegetést úgy állítjuk egybe, hogy minden beszéd **külön** is értékesíthető legyen.

Mármost mi lenne az egész beszéd sor alap gondolata? Legyen ez: az Oltáriszentség a szentmisében örök Áldozat, és a vételében – a szentáldozás az élet lélekeledele – valójában Jézus valóságos jelenléte, amely az emberéletnek istenivé való nemesítését adja. Örökké tartsuk eszünkben **Schütz** prof. zseniális tételét: „A készülő Eucharisztia (in fieri) az Újszövetség áldozata, a kész Eucharisztia az egyházi közösség szentsége” /Schütz: Dogmatika, II. Budapest, 1937. 443. lap/.

Íme: ezek az alapigazságok akarnak szónoki formát alkotni és ezek adhatnak alkalmat a hitigazságok sokréteggű elméleti és gyakorlati, de alapjában **rendszeres** fejtegetésére. – Ismétlem: **négyes vonalon** haladva lehet szólni sorozatos egymásutánban az Oltáriszentségről. Fejtegethető mint az **Úr látható jele**, majd mint az **Úr Egyszülöttjének legszentebb Áldozata** (a Keresztáldozat mellett a szentmisében), végül értelmezhető mint **égi Eledelünk** a szentáldozásban. Legvégül pedig – az Úr napjával kapcsolatban – a **kultusz** lehet a beszédek tárgya. – Ez a négyes megkülönböztetés az Egyház tanításának integráns részét alkotja. A szónokoknak tehát nagyon világosan kell tudniuk, hogy az egész katolikus tanítás döntő pontja a megváltás, a Keresztáldozat, de ugyancsak lényeges tétele a naponta **vérnélkül** megújuló **Áldozat**, amely azután az Isten tiszteletének csúcspontja. Nagyon eltérne az egyházi gondolkodástól az az igehirdető, aki – bár a legteljesebb hódolattal volna is a szentmise-

áldozat iránt – mégis az Oltáriszentségnek csak eledel jellegére és így az ember egyéni léleknevesítése eszközére akarná helyezni a fősúlyt. – Az igazság ez: a szentmise a Keresztáldozat vérnélküli megújítása, amelynek égi kegyelmi ajándékában, sőt a Szent Test és Vér vételében is részesedik a föld zarándoka.

Így gondolkodván, az Oltáriszentségről szóló **beszédláncokat** azután ismét osztani lehet: bibliai előképek felrajzolására, dogmatikus fejtegetésekre, erkölcstani értelmezésekre, liturgikus magyarázatokra, pedagógiai – pasztorális oktatásokra, esetleg történelmi megemlékezésekre.

Nem lehetetlen egy-egy **különleges** és **egyedi** alkalomnak is ilyen célra való felhasználása /pl. templomszentelés, oltárszentelés, gyertyaszentelés, tűzszentelés stb./.

Nagyon természetes, hogy az „**egyház élő tanítása**” adandó elő, amely az Oltáriszentség lényegéről szólva a **kinyilatkoztatás tárgyi adataiból** táplálkozik. Ez a szélesen fogott terület a hittudománynak dogmatikai fejtegetése, majd az idevágó hitbuzgalmi irodalom alapos ismerete alapján történhet. Mindezt tárgyalná az I-III. rész. A IV. részben pedig – az Oltáriszentségről szóló tanítások /jelenlét, Áldozat és Eledel/ rendszeres tárgyalása után – **egy-egy** alkalomra alkalmazható **különálló** beszédvázlatokat közlünk. – Alapul vesszük az **úrnapi szentmisének** szövegeit, és azoknak „**kisliturgiájából**”, **Evangéliumból** és **Szentleckéjéből** fogjuk a szövegeket venni.

Természetes, hogy mind a négy részből merítő szónoknak tudnia kell, hogy csak akkor tud helyes, igaz és nevelő módon nyúlni a kérdéshez, ha maga elmélyed az Oltáriszentség kérdésének mibenlétében és sok-sok, ihletett elmélkedésben dolgozza fel magában az „élő tanítást”. Azért tehát az „Egyház élő tanításának” ismertetése érdekében **olvasgatnia** kell a **szentírástudománynak idevonatkozó tudományos irodalmát**, majd állandóan forgatnia kell a **dogmatika speciálist**, majd elmélkedő lélekkel kell értékesítenie a szentatyák és az egyházi írók **hitbuzgalmi iratait** meg az **eucharisztikus folyóiratokat**.

Egyáltalában nem lehet hivatásunk, hogy felsorakoztassuk az idevágó irodalmat. De fontosnak tartjuk, hogy egy-két könnyebben megszerezhető műre felhívjuk a figyelmet. Sőt azt is kijelentjük, hogy itt inkább a **gyakorlatilag értékesítendő könyvekre és folyóiratokra** irányítjuk a lelkeket. Az utóbbiak az **újabb** irodalomra is utalnak. – További tanulmányaink **alapja** legyen a tanult tankönyv. Ott a szakirodalmat is megtaláljuk. – Ezek alapján a következő művek forgatását ajánljuk. – Bibliikus szemszögből a következő gondolatokra hívjuk fel a figyelmet. Tartsuk számon az **őszövetségi áldozatokról**, majd azok **jelképes magyarázatairól** szóló műveket. Figyelendő: az őszövetségi **templomi emlékek** közleményei. Különös gonddal ügyeljünk az **előképeket** magyarázó irodalomra.

– Az Őszövetség – az **előkészület**. Az **Újszövetség** bibliai szövegei szinte szóról szóra tanulandók! Ezek **helyes** értelmezését keresse az ember!

– Dogmatikus szempontból a következőre akarnók felhívni a figyelmet. Fontos legyen: ne gyermekded érzélgősséget, hanem isteni igazságot és életet nevelő **erőt** akarjunk adni!! – **Alapjában** minden dogmatika tudományosan, bőven és **irodalmi kisértéssel** tárgyalja a kérdést. Azért elégséges, ha a **volt tankönyvet** vesszük elő. De gyakran! **Különösen** ajánlható: Schütz: Dogmatika, Mihályfi: „Az emberek megszentelése”, Bangha B.: „Az oltár titka”, Péteri I.: „A szentmise története” c. művek. Persze: figyelemmel kísérve az újabb írókat is!! Hasonlóképpen az Oltáriszentségről a szépirodalom is figyelemmel kísérendő (Szent Grál...). A fentiekből az igazság csendül, az utóbbiakból a példák születnek.

– Hitbuzgalmi gondolatok szerzése érdekében először ajánljuk: Faber: „The blessed Sacrament”. Magyarul is megjelent rövidített fordításban, (1938, Élet). – Ugyancsak: Prohászka: „Az élő vizek forrásánál”... Továbbá **bármelyik** elmélkedési könyv, amely az Oltáriszentségről szól (Pl. Considine: „Elméltetések”, Lasance: „My Prayerbook”, Varga: „Örökimadás” c. imakönyve stb.).

– A folyóiratok közül kiemelten ajánlhatók – gyakorlati szempontból – mindazok, amelyek az Oltáriszentség tisztelétét, az örök imádást, a gyakori áldozás fontosságát és problémáit fejtegetik. – Ezek alapgondolatát ez az írási szó alapozza: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Lényeg: olvass, tanulj, elmélkedj, és így **igen** hasznos beszédekben közlöd az Oltáriszentségről szóló isteni ígét!

Most pedig lássuk az egész kötet **teljes** beosztásában **sorban** a tételeket.

I. rész: Az Oltáriszentség valóságának és jellegének általános értelmezése

Nagyjában arról szól ez a rész: mi az Oltáriszentség? Keresnünk kellene: micsoda az **isteni lényege** és hogyan közelíthető meg valóságának emberi értelme? – Azért két alrészre osztjuk a kérdést: A/ De praesentia reali Christi in Eucharistia, B/ Tentamina explicationis. – Lássuk ezeket egyenként.

A/ De praesentia reali Christi in Eucharistia

Mi az első kérdés az Oltáriszentséget illetően? Talán az volna a helyes felelet: **kifejtendő az Úr személyes jelenlétének isteni szeretet sugallta valósága** és mindenekfeletti jelentősége. – Ez volna az I. rész alatt közlendő és taglalandó általános rész. Ez az első csoport: **Facta revelationis** /a Szentírás isteni hangja/. – Tétélei a következőkben sorakoznak fel.

a/ Az Oltáriszentség szerzésének ténye

Itt a kinyilatkoztatásra helyezendő a súly.

Ószövetség tényei

1. beszéd: Beszél-e a lélek táplálásáról az Írás?

A földön megjelenik az ember, és tápláléknak felvételével bontakozik a szervezet. Terít – a föld, és belőle gyarapszik – az ember. – De vajon **csak** a test táplálását akarja az égi Teremtő? – Vizsgáljuk először az Ószövetséget: vajon van-e ott szó lélek táplálásáról? Valóban hol szól erről? A pusztában vándorlók életében...

1. Mannával erősödik a szenvedők élete.

Az égből hullott kenyér ugyan **fizikai eledel** és így látszólag a **test tápláléka**, valóban azonban a test erősítése mellett a **lelkeknek megnyugtatója**. Azt a boldogító **hitet** erősíti: velünk az Isten. – „Mikor Izrael fiai meglátták, mondák egymásnak: Man-hu? ami annyit tesz mint: Mi ez? Nem tudták ugyanis, hogy micsoda. Mondá nekik Mózes: Ez az a kenyér, amelyet az Úr néktek eledelül adott” (2Móz. 16,15). Ezért mondja a Mester is, hogy: „Atyáitok mannat ettek a pusztában és mégis meghaltak” (Jn 6,49). Így tehát az az igazság, hogy a testi táplálék is lélekemelő, de van életeledel, amely testet táplál és végül életet emel.

2. Ámde táplálékot vár a lélek lankadó ereje.

Az ember test és lélek; a döntő érték a lélek, mert az a szellemi erő, a test igazi átjárója és lendítője. De mert ez így van, azért olyan eledelre van szükség, amely a lélek éltetője. És ez mi? – Hallgasd az Írást: „Éhínséggel sanyargatott téged és eledelül mannat adott néked, melyet nem ismertél sem te, sem atyáid, hogy megmutassa néked, hogy nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3). Tehát: szól az Isten, és bontakozik a lélek!

Bár ködös és világosságot váró szavak ezek, mégis olyan útmutatók, amelyek világossá teszik ezt a hivatást: a lélek eledelét is várd, ember!

2. beszéd: Jelképek és előképek

Az Úr elérékezésének jövendölései és előképekben való vetítése a megváltás előkészítése. – Az Ósevangéliumon indul az egész „lélekmegváltási jövő”. Mert: „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél...” (1Móz. 3,19). – Mivel az Oltáriszentség is egyik nagy jelentőségű mozzanata a megváltásnak /véres kereszt – vértelen Áldozat és az áldozatban való részesedés: „utolsó vacsora”/, azért érthető, hogy az „igazi vacsora” szintén jelképekben és előképekben vetődik elénk. Kérdezzük csak: hogyan utal erre az Ószövetség?

1. Égi eledel a manna.

Olvasd újra 2Móz. 16. fejezetét. Szent leírás az egész és lényege ez: egek tárulnak, hogy eledelt kapjon a zarándok.

2. De továbbá leszögezhető, hogy **test- és lélekerősítő az áldozati tárgyak vétele.**

Az Írás ezt írja: „hogy átlatok bemutatható legyen, hibátlan hím állatnak, szarvasmarhának, juh-nak vagy kecskének kell lennie” (3Móz. 22,19). Ezzel azt jelzi, hogy amit az égnek kínálsz, az **tiszta** legyen, hogy ennek fejében, ami az égből száll alá, annak hatása **életet tápláljon és lelket tisztítson**. –

Azért ne felejtse: az áldozati szertartások a lélek emelkedésének, majd égi gyarapodásának **jelképei**.

3. Végül arra is gondolnod kell, hogy ugyancsak emlékeztető és éltető a húsvéti bárány fogyasztása.

A „nagy útra” induló „választott nép” utolsó eledele a „húsvéti bárány”. Természetes, hogy róla is ez az Írás rendelkezik: „A bárány hibátlan, hím, egyestendős legyen; ugyanezen szabály szerint gödölyét is vehettek” (2Móz. 12,5). Mégpedig azért, mert Istené a **jelképes áldozat**, legyen tehát ez **tiszta** és érintetlen, de emberé az **áldozatban való részesedés**, legyen tehát erősítő a nagy útra... Az Írás így jelezi, hogy amit a zsidó nép a **földi otthona elfoglalására** indulva vesz magához, annak valóságát a későbbi jövőben az **örök élet vándorai** fogják venni az áldozati Bárány kegyelmében.

A lényeg: életet erősítő és áldozatban való részesedésről beszél az Írás. Előjele annak: el fog jönni az az idő, amidőn az „igazi Bárány vétele” létszen az életzarándokok éltető ereje!

3. beszéd: Kenyéráldozatok

A kenyér az Ószövetségben is különösen szent erőforrásnak és áldozati tárgynak hirdetik. Kenyérrel él az ember és áldozati kenyérrel tiszteli az Istent! – Hogyan tárul ez elénk?

1. Kenyér – a test eledele.

Az Írás ezt írja: „Arcod verejtékével edd a kenyeredet...” (1Móz. 3,19). „Ki megműveli földjét, jóllakhatik kenyérrel...” (Péld. 12,11). – Amit az Írás mond, azt az emberi természet is diktálja. Nincs és nem is lehet helyesen értelmezetten életerőnk **szolgája** a föld, hacsak felé nem fordul a dolgozó ember – erőfeszítéssel... Ez az álláspont az emberi megfeszülés teremtő erejének érvénye!

2. Kenyér – az áldozat anyaga.

Erről ezt írja az Írás: „Melkizedek, Sálem királya pedig kenyeret és bort hozza eléje, mert a fölséges Isten papja volt, és megáldá őt és mondá: Áldja meg Ábrámot a fölséges Isten, ki az eget és a földet teremtette” (1Móz. 14,18-19). „Megesküdött az Úr és nem bánja meg: Pap vagy te mindörökké Melkizedek rendje szerint” (Zsolt. 109,4). Mintha ezt hirdetné ez a szent szöveg az embernek: kenyeret és bort áldozott Melkizedek az eget Urának, hogy **előképezze** azt az időt, amidőn „kenyér és bor” létszen az örök Áldozat látható jele...

3. Kenyér – végül – az áldozat – Istennek ajánlott tárgya.

„Tedd aztán az asztalra a kiteendő kenyereket: ezek mindenkoron színem előtt legyenek” (2Móz. 25,30). Ez is isteni parancs. Mégpedig olyan, amely napi áldozata lön a zsidó népnek. – Nem veszed észre, ember, hogy itt is olyan **előképről** van szó, amely az „igazi jövő” áldozati **valóságát** vetíti elő?...

Táplálék a kenyér, áldozati tárgy a kenyér, és a jövőben lélektáplálék az égi Kenyér!

Újszövetség szavai

/Az alapítás/

1. beszéd: Desiderio desideravi...

A Mester egyetlenegyszer mondja ezt a fenséges mondatot: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyassam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15). Ennek a mondatnak az az értéke, hogy feltárja a Mester lelkét, amelynek mélyén a „szeretetáldozat bemutatásának vágya” dohog. Küldetés – az élete, és áldozatvállalás – a lélekkészsége. – Kérdezze csak a lelkünk: vajon mit tár fel előttünk a Mester szava?

1. „Vacsorát” akar enni a búcsúzkodó Mester.

Amint tudjuk, a „nagy nap” előestéjén hangzik az a mesteri szó, amely a vágyak vágyát csendíti meg a tanítványok előtt... Figyeljünk csak két mozzanatra.

a) A „húsvéti bárány” emlékünnepe teszi alkalommá. Azt a napot, amelyet a fogságból való szabadulás emlékére ünnepeltek... Mintha itt is – a „lelki fogságból való szabadulás” csodája közelednék...

b) De figyeljük csak a második mozzanatot is! Mindezt **tényleg** azért teszi, hogy az igazi Bárány áldozata tegye ezt valósággá.

2. De kérdezzük tovább: mit ad valóban a Mester? A felelet ez: **Magamagát akarja örök élettársul adni a távozó Mester.**

Világos tehát, hogy a Mester **szeretetéből** fakad az „égi Eledel”... És ennek megtalálható mozzanatai?

a) A szeretet kapcsolata **örök együttlétet** igényel... Ezért akar Áldozatunk lenni – Isten felé, és Eledelünk – a földi élet útján.

b) És a szerető Mester, az Istenfia **örök titokzatos jelenléte** a szeretet teljes egybefonódását biztosítja.

Záró gondolat legyen ez: a Mester „vágyakozása” és a „velünk maradni akaró szeretete” ezt váltja ki az **ember lelkéből**: „Kettő közt vívodom: Szeretnék megszabadulni, hogy Krisztussal legyek...” (Fil. 1,23)...

2. beszéd: Az utolsó vacsora Ura

A „legszentebb vacsora” történelmi megrögzítése az evangélisták és szt. Pál szövegében olvasható. Egyik a szent vacsora lefolyását és ismétlését előíró mesteri parancsról ad ismertetést, a másik pedig az Ősegyház szent szokásának alapvetését tárja elénk. – Ha elolvasnád az evangélisták leírását, illetve Szt. Pál szövegét, akkor két olyan élmény lépne lelked elé, amely törölhetetlenül vésné lelkedbe: itt az „Isten Báránya” beszél, Aki – minden emberi elgondolás felett- az égi Atya örök tervének csodálatos lélektáplálását igéri... Áldozat az isteni Bárány és saját Testének és Vérének titokzatos vételével táplálja gyermekeit. Isteni Pelikán, Aki saját Véréit kínálja – övéinek. – De kérdezzük csak: milyen igazságokat tár elénk a Mester „utolsó vacsorája”?

1. Az evangélisták leírása – az első igazság.

Hallgasd csak, mit mond a Mester a letelepülteknek: „Mondom nektek, soha többé nem eszem ezt, amíg be nem teljesedik Isten országában. Aztán fogta a kelyhet, hálát adott és így szólt: „Vegyétek és osszátok el magatok közt. Mondom nektek: Nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg el nem jön Isten országa”. Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,16-19). Mindezek a szavak több mozzanatot foglalnak magukban.

a) Kezdetben leírja az átváltozás szent tényét. – Lásd a „húsvéti Bárány” asztalát... Lásd a „szent emlékvacsora” elfogyasztását.

b) És a csodás és ihletett beszéd közli az áldozat lényegét. Nem csak igehirdetés hangzik, hanem olyan esemény leírása, amely a **búcsúzás** jelzése után az örök jelenlét, az örök áldozatos szeretet és az örök lélektáplálás csodáját rendeli, igéri és valósítja.

c) Ez a „búcsúzó Mester” elrendeli az áldozat állandó megismétlését. Mintha ezt mondaná: Én távozom, de titokzatos módon, látható jelben, veletek maradok. – Áldozatot hozok és Áldozat maradok. – Mintha ezt a jövődölést ismételné: az „Emberfia meghal értetek, de az isteni Szeretet örökre táplálja lelketeket.

d) A zárómozzanat pedig ez: kiosztja az égiek eledelét... **Mindenki** veszi... de már **itt is** igazolódik, hogy nem mindenki egyforma értékkel (Judás 11,1). Jól mondja az isteni költő: „sorte tamen inaequali”. – Az azonban világosan ugrik elénk: búcsúzik az „áldozati Bárány” és isteni szeretetéből – csodálatos módon – Önmagát hagyja övéinek. Így igaz léssen: „Nem hagylak árván tieteket (Jn 14,18).

2. Szt. Pál tanítása – a második igazság.

Olvasd csak 1Kor. 11,17-34. szövegét. – Ha pedig kérdeznéd, hogy mi ennek igazi értéke, akkor azt felelném:

a) Közli a tradíció ősi alapját. Azért mondja bevezetésképpen: „Az Úrtól kaptam ugyanis, amit közöltem veletek: Az Úr Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret...” (1Kor. 11,23). Ő tehát átvevő, elfogadó és továbbadó!

b) Így azután rögzíti az **átvett** „megemlékezés módját” és feltárja a legősibb liturgiát. Mégpedig úgy, hogy annak lélektartalmát is közli mondván „Ezért, aki méltatlanul eszi a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét” (1Kor. 11,27).

c) De még itt sincs vége az ő tanításának. Olyan értéket tulajdonít a „szent étkezésnek”, hogy az örök élet alapja, vagy -a bűnös vétel”- az örök kárhozat gyökérezete.

Befejezésül foglaljuk egybe az egészet abba az igazságba: a „szent vacsora” Ura az égi Mester, és a „vacsora” élvezője a földi ember. Talán így is megáll a tétel: az „örök Áldozat” **kiengeszteli az egkek Urát**, és a „Mester halála”, Szent Teste és Vére **üdvözíti a föld emberét**.

3. beszéd: Az Úr rendelte „szokás” neve

Az apostolok hűségese a „szent szertartás” végzésében... Ezt a csodálatos „gyülekezést és gyakorlatot” az ősliturgia különféle névvel illeti. – Több helyen említi az Írás, de ugyancsak emlegetik a legősibb egyházi iratok (Doctrina duodecim Ap....Szt. Justin: Apologia). – Vizsgáljuk csak meg, milyenek ezek a nevek?

1. „Kenyértörés” – a leggyakoribb.

Az emmauszi tanítványoknál ezt olvassuk: „... ők is elbeszéltek, ami az úton történt, és hogy hogyan ismerték föl a **kenyértörésnél**” (Lk 24,35). Az apostolok egyeteméről ezt olvassuk: „Ezek állhatatosan kitarítottak az apostolok tanításában és közösségében, a **kenyértörésben** és az imádságban” (Ap.Csel. 2,42). Majd a „nemzetek apostola” ezt írja: „... S a **kenyér, melyet megtörünk**, ugye Krisztus testében való részesedés?” (1Kor. 10,16).

2. „Hálaadás” – a másik. Itt nem az egyszerű hálaadásról és imádkozásról van szó, hanem **arról a hálaadásról**, amelyet a Mester végzett, hogy **teljesíthette** az égi Atya küldetését!! Így tehát a „megváltás megismétlődő áldozatáért” modott hálaadásról van szó.

a) Ennek **gyökérzete** ez az isteni cselekedet: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte...” (Lk 22,19) és: „Az Úr Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte...” (1Kor. 11,24). – **Ennek** kegyéért ad hálát az ember!

b) De **valóságos** gyakorlata: az Egyház állandó hálaadása. – Ezt az „isteni hálaadást” ismétli szeretettel az ember.

3. „Az élet Kenyere” – a harmadik.

Ez is elnevezés és szóhasználat.

a) Ennek gyökérzete az, hogy az „élő Kenyér” a földön az istenies élet fenntartója és az égben pedig az „Úr ígérte élet” igazi biztosítója.

b) A nyelvhasználat szerint valójában **életért** dolgozunk, tehát az „ég Kenyere” az **életet adó kenyérnek** mondható.

De bármilyen névvel is illették és illetjük az „utolsó vacsora csodaeledelét”, mindig a Mester emlékét magasztaljuk és kegyelmeiből lakmározunk.

*

b/ Hogyan vették az apostolok és a későbbi tanítványok?

1. beszéd: Visszaemlékezve – a csodás kenyérszaporítás tanítására

Az apostolok emlékében élt egy **élmény**, a csodálatos kenyérszaporítás, és így eszükben élt a vele kapcsolatos isteni ígélet (olvasd csak el magad János 6. fejezetét!)(. Természetes, hogy lelküket átjárta az „esemény” hatása. Hozzájárult a kereszthalál „tragédiája” és mindenekfelett a természetfeletti kegyelem életet átalakító ereje. – De hogyan élt bennünk az emlék?

1. Földi kenyeret ettek és bort ittak.

Azt tapasztalták, hogy „ünnepi asztal” vendégei voltak.

a) A „**búcsúzó Mester**” látta őket vendégül... A „húsvéti bárányt” fogyasztották, és „kenyeret tört és italt adott” a Mester.

b) Az **erőt adni akaró Mester** törte a kenyeret és nyújtotta a serleget. – De a Mester lelke messze járt...

2. Épp azért a szerető Mestertől égi kenyeret és italt illető ígéletet vettek.

Most ismétljük csak szavait: „Vegyétek és osszátok el... (Lk 22,17).

a) Amit nyújt nekik, az kenyér és bor színében jelenik meg, de a **szerető Mester isteni erejével** az Ő Szent Teste és Vére... Tehát isteni erő a szenvedőknek!

b) Amit adott, azt állandóan adni akarja és fogja: „Ezt cselekedjétek...” (Lk 22,19). Ha gyengék leszünk, ebből az „eledelből” lélekerőt nyerünk.

Összefoglalva: az „utolsó vacsora” **élménye** egész életük irányítója, ereje és isteniesítő alakítójává lett. – Az Ég szállt a lelkükbe, hogy életüket az egekbe lendítse!

2. beszéd: Még „ijedségükre” is emlékeztek...

Az „utolsó vacsora” tényét megelőzőleg ők már hallottak arról, hogy a Mester testét és véréát kínálja... Ezt írja le János apostol 6. fejezetében, amelynek döntő mondata: „Ne fáradozzatok veszendő eledelért, hanem azért, amely az örök életre megmarad, amelyet az emberfia ad majd nektek...” (Jn 6,27). Akkor sokan megrettentek és „kemény beszédnek” tartották a Mester szavát.

1. Most azután az égi szó csodás átváltozásáról beszél – az isteni kijelentésben.

Ez már nem ígéret, hanem megvalósulás. – Most eszükbe jutott a csodás kenyérszaporítás eseménye és fülükbe csengett a Mesternek akkori kérdése: „Csak nem akartok ti is elmenni?”. Simon Péter felelt neki: Uram, kihez menjünk? Neked örök életet adó igéd vannak” (Jn 6,68). Akkor **hittel** feleltek, most valóságos **látással** látnak. – Ez az igazság: a **valóságos evés hitét** követeli a Mester, hogy így a hittel Hozzá emelkedve „isteni eledellel” gazdagodjék az ember!

2. A hitnek jelül valóságos evést és ivást kínál a gyakorlatban.

a) Töri a kenyeret és kínálja a serleget, miután isteni igékkel a csodák csodáját teremti: „Mondom nektek: Nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg el nem jön Isten országa. Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok” (Lk 22,18-19).

b) De a hívő lélek odaadó szeretetért – az állandó ismétlés kegyét adja. Azért mondja az álméldóknak: „... Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 2,19).

Végezetül szögezzük le, hogy hitet követel a Mester; de tegyük hozzá, hogy isteni erőt is ad ehhez az ég Egyszülöttje.

3. beszéd: Hogyan értelmezték az apostolok?

A további kérdés ez: hogyan értették a „szent vacsorát” és hogyan követték a későbbi életben az Úr apostolai a Mester búcsútanítását? Vajon emléznek, vagy valóságnak?

1. Követendő „rítusnak” tartották.

Ez azonban még lehet „egyszerű emlék”...

a) De már az emmauszi tanítványoknál jelenése és annak leírása reámutat, hogy a Mester **valóságos jelenlétének jele** volt a „kenyértörés”. „Erre ők is elmesélték, ami az úton történt, és hogy hogyan ismerték föl a kenyértörésnél” (Lk 24,35).

b) De ugyancsak erről a valóságos jelenléti hitről szól az Írás mondván: „Az Úrtól kaptam ugyanis, amit közöltem veletek: Az Úr Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte és így szólt: „(Vegyétek és egyétek...), ez az én testem, melyet értetek (adok). Ezt tegyétek az én emlékezetemre” (1Kor. 11,23-24). – Aki pedig mást hirdet, arról álljon ez a tétel: „De ha akár mi, akár egy mennybéli angyal más evangéliumot hirdetne, mint amit mi hirdetünk: átkozott legyen!” (Gal. 1,8).

2. És ezenkívül mi volt a hitük? Az örök áldozat tényének és lélekmezszenelődés eszközének tanították.

De honnét látható?

a) Figyeld csak a Mester eljárását és az Újszövetség megismétlendő áldozatának magyarázatát! – Az Írás a Mestert így nevezi: „... Isten őt tette főpappá Melkizedek rendje szerint” (Zsid. 5,10). – A Mester pedig **ennek az áldozatnak ismétlését** követeli: „... Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Tehát a kinyilatkoztatásból vezethető le ez az igazság.

b) De azután az emberlelket **mezszenelő „kenyér, bor” vételének** is mondható. – Azt mondja a méltatlanul vevőről az Írás: „Aki méltatlanul eszi a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét” (1Kor. 11,27). – Júdás „kenyér, bor vétele” az árulás befejezése...

Ha pedig nyomon kísérjük az apostolok tanításait és eljárását, akkor leszögezhetjük, hogy mindaz az ő értelmezésük tükörvetülete.

4. beszéd: Hogyan tanítja ezt az „élő tanítás”?

De ha eddig magunk gondolatai szerint kutattunk, most azután azt kell kérdeznünk: mit tanít az „élő tanító Egyház”? – Az Egyház tanítása ezekre az isteni igékre támaszkodik: „Te Péter vagy. Erre a sziklára építem Egyházamat és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta” (Mt 16,18). „Aki titeket hallgat,

engem hallgat. Aki titeket megvet, engem vet meg, aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki küldött engem” (Lk 10,16). „De ha akár mi, akár egy mennybéli angyal más evangéliumot hirdetne, mint amit mi hirdetünk: átkozott legyen!” (Gal. 1,8). – Az apostol tanítása is az isteni Mester szavának csendítése. – De mit tanít tehát az Egyház?

1. Jelen van.

Ez az első tanítás. „Igazán, lényegileg és szubsztanciaiailag” (Trid. Zsin. 13. 1.c). – Ez a hitcikkely világosan fogalmazza ezt az igazságot és tartalmat, amely a Mester közölt és a tanítványok értelmezve elfogadtak, hogy örök időken át tanítsa az „élő tanítást” közlő Egyház. Évszázadoknak **állandó hite** és üldözések idejének **lelki erőt adó forrása** volt, van és lesz a kenyér és bor színe alatt jelenlévő Mester. – Tehát előtte leborulva – a Mestert imádom.

2. Lényegileg jelen van.

Ez a második tanítás. (Trid. Zsin. 13. 2.c). – Itt a mód kérdését érinti a hitcikkely. Mégpedig azért, hogy a több keresztény felfogás mellett **pontosan** határozza meg a jelenlét tartalmi részét. Lényeges igehirdetés: a kenyér és bor színe alatt **lényegileg** jelen van a Mester. – Tehát: eltűnt a kenyér és bor lényege, de jelen van a Mester valóságosan.

A záró szavunk tehát ez legyen: ennek a tannak **hűséges és hittel való vallása** – a kősziklára építkezés szent kegyelmének egyéni vétele.

*

c/ Az Egyház élő tanításának részlete

1. beszéd: Mit mondanak erről az apostoli kor történelmi emlékei?

Az Írás szövegei történelmi emlékként is vehetők, és így az **első század második felének felfogását** tükrözik. Az évszázad végéről pedig a „Didache” tanúskodik. – Mit mondanak ezek az írások?

1. Leírják – az ősi szokást.

Ha a szentírási szövegekre gondolunk, akkor tudnunk kell, hogy ezek az iratok 45-90-es évekre nyúlnak vissza. Tehát **azt** írják le, amit **láttak, hallottak** és **éltek**.

a) Az ő leírásuk tehát az **átvett** emlékek közlése. Olvasd csak: „Ezek állhatatosan kitarítottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (Ap. Csel. 2,42). Mindez azt jelenti, hogy az állandó szokást ismerteti a szentíró.

b) Ha pedig tovább kutatva a szertartások **eredetét**, akkor ezt olvassuk? „Az Úrtól kaptam ugyanis, amit közöltem veletek: Az Úr Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte és így szólt: „(Vegyétek és egyétek), ez az én testem, melyet értetek (adok)” (1Kor. 11,23-24). Ismétlem tehát: ez az **őseredet**re **vezetve vissza** ismerteti az Egyház szent szokását.

2. Ámde a tények közlése mellett leírják – a szokás módozatát is.

Most azután igazi és kizárólagosan történelmi emlékre hivatkozom. Két ilyen munka áll előttem. Az egyik a: Didache /Kr. u. 100 körül/ és a másik: Justinus Apológiája (Kr. u. 160 körül).

a) Olvasd csak a Didache szövegét, amely a „bűnvallomás” utáni kenyértörést írja le (Didache, 14.2.c).

b) Olvasd Szt. Justinus /II. Század!/ szövegét, amely a Apológiában az egész szentmisét ismerteti (Apologia, 1. 61-66.).

Végezetül leszögezhetjük: az **ősi emlékek** tárulnak eléink, hogy az ősi szokást mutassák nekünk. Ráismerhetünk az alapító szándékára és a mai szokások ősi gyökérzetére.

2. beszéd: Milyen tartalmat tulajdonít ennek az apostoli kor igehirdetése?

Ámde a történelmi emlékek szavának ismertetése után kérdés marad: vajon hogyan értelmezték és értékelték az Eucharisziát az apostolok közvetlen utódai és így az élő Egyház? – Ez a kérdés azért fontos, mert közvetlenül jelenlévők felfogása tükrözi abban a tekintetben, hogy szerintük mi volt a Mester gondolata és célja. – A kérdés valóban az: milyen hitet tár eléink a kb. 40-60-ig terjedő időszakok hívő seregének élete?

1. „Étkezésre” gyülekeztek.

Az írott emlékekben ezt írja az apostol: „Mikor ugyanis egybegyültek, az már nem az Úr vacsorá-

jának elköltése...” (1Kor. 11,20). – Ez pedig **magyarázza** azt a szokást, amely szerint magánházakban gyülekeztek, hogy „étkezésen” vegyenek részt. Sőt erről az étkezéstről még azt is tudjuk, hogy ennek **közismert ténye** szülte azt a **rágalmat**, hogy „ott emberhúst esznek és embervért isznak” /fejtegethető: a „disciplina arcani”. Hallottak valamit – ködösen – az Úr teste és vére vételéről...).

2. De lélekeledellel erősödtek.

Azért olvassuk: „Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek, s e kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jön” (1 Kor. 11,26). Mire mutat mindez? Arra, hogy a kezdetleges Egyház „étkezési” szertartása az „első étkezés” titkos megújítása. Mégpedig úgy, hogy Krisztussal csak a tiszta ember egyesülhessen. Azért mondja az apostol ezt is: „Tehát vizsgálja meg magát mindenki, csak úgy egyék a kenyérből, és igyék a kehelyből, mert aki (méltatlanul) eszik és iszik, anélkül, hogy megkülönböztetné (az Úr) testét, tulajdon ítéletét eszi és issza” (1Kor. 11,28-29). – Gondolj tehát arra, hogy átvette a Mester tanítását az Úr Egyháza és hűséges szolgálattal lett az „Úr asztalának” asztalnoka.

3. beszéd: Milyen időtartalmat ígér nekünk az isteni tanítás?

Az égi Atyánk legnagyobb ajándéka, hogy titokzatos módon velünk marad... Épp azért kérdésessé tehető: vajon meddig marad életünk legnagyobb kincse az Oltáriszentség? – A feleletet az Úr Egyháza adhatja, mert annak szolgálaira bízta az Üdvözítő: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Kérdezzük csak: mit tanít tehát erről az **Ősegyház?**

1. Az utolsó vacsora a kezdet.

Az isteni Bárány élete és halála egybefüggő ezzel a kérdéssel. Az Ószövetség **előkép** csupán, de az Újszövetség a **megvalósítás**.

a) Vágyva vágyta a Mester. – Ő tudta, mit jelent a küldetése és tudta, hogy életáldozat a hivatása. Ezért mondja: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15). – Mindez arra vall, hogy az életáldozat állandósulása és a szeretetből való lélektáplálás az Ő életének központi értéke.

b) Erről tudjuk az Egyháztól, hogy ezt megalapította a Mester. Leírását így olvassuk: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok” (Lk 22,19). – A kezdet tehát az „utolsó vacsora”.

2. És az időtartam? A világ vége a befejezés.

Az Újszövetség szent „égi áldozatát és ajándékát” a világ végéig birtokoljuk. – Magunktól nem tudhatjuk, de az isteni kinyilatkoztatás megtanít reá.

a) Jövendölte Malakiás. Ez az égi Atya előrehirdetése, amely így cseng: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11).

b) Amit előrejelzett a próféta, azt örök értékűnek rendelte az égi Üdvözítő. Szavait így rögzíti az evangélista: „Ez cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

Mindezt egybefoglalva leszögezhetjük, hogy ezért **állandó gyakorlat ez az áldozat** az Egyházban. „Ezek állhatatosan kitarottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (Ap.Csel. 2,42). – mondja az Írás. És mi is állhatatosan élvezzük – mondja az élet.

4. beszéd: Mit akar adni a kinyilatkoztatás?

Most kérdezzük azt: mit akar kinyilatkoztatni az Üdvözítő, amikor az utolsó vacsorát ünnepli? Ha felfigyelünk a szent este lefolyására, akkor reáébredünk, hogy örökké ismétlődő **áldozatbemutató** rendel és **lélekeledelt** terít. – Itt vérnélküli az áldozat, és „kenyér, bor színe alatti” a lélekeledel.

1. Áldozatot mutat be Istennek.

Ez az első célja az isteni közlésnek.

a) Erről szól az Ószövetség. A Messiás ugyanis olyan küldött, Aki áldozatot hoz az emberekért. A próféták így szólnak: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta a fenyíték, és az ő kék foltjai által gyógyultunk meg... Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhok leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját...” (Iz. 53,5 és 7) És: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11).

b) Erről szól az Újszövetség. Itt már a **beteljesülésről** van szó, és az Isten szeretetének kiáradása talál hangot. Olvasd: „Úgy szeretette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. De az Istennek bemutatott áldozat mellett eledelt rendel az embernek.

Ez a második hivatása az égi kinyilatkoztatásnak. – Mintha azt mondaná: a „megváltott nemzedék” **erőt** igényel, hogy magában tudja megvalósítani a megváltás tényét! Tehát „eledelt” és „italt” nyújt nekünk.

a) Ezt a tervét már régebben előrevetíti a Mester. Azért mondja: „Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem Atyám adja az igazi mennyei kenyeret. Az az Isten kenyere, amely leszállt a mennyből és életet ad a világnak” (Jn 6,32-33).

b) Majd az utolsó vacsorán kínálja a Mester. Szavait így őrizzük: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálat adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

Mit akar tehát a kinyilatkoztatás? Ezt a **kettőt** akarja közölni a kinyilatkoztatás: áldozatot akar bemutatni – örök időken át, és égi Eledelt kínál – örök idők boldogságára. Tehát **így** élj ezzel a Szent Kenyérrel!

*

d/ Az Egyház liturgiájának értelmező szava

1. beszéd: Facta loquuntur

Az isteni ige emberi szavakon át hangzik, de a **tettek**, cselekedetek is hirdetői az igének. Sőt! A szavaknál döntőbbek a tettek. – Kérdezzük csak: milyen hitre mutat az Ósegyház szertartása?

1. Az „apostolok együttese” a beszédes liturgia eseményei.

Az ő „egybegyűléseik” két dolgot hirdetnek.

a) Egybegyűlének – imákat mondván. Olvasd csak ezt a szöveget: „Itt aztán együtt maradt Péter és János, Jakab és András, Fülöp és Tamás, Bertalan és Máté, Jakab Alfeus fia és a buzgó Simon, s végül Júdás, Jakab testvére. Mindezek az asszonyokkal, Máriával, Jézus anyjával és testvéreivel együtt egy szívvel-lélekkel, állhatatosan imádkoztak” (Ap. Csel. 1,13-14).

b) Egybegyűlének – kenyeret szegvén. Erről pedig így szól az Írás: „Ezek állhatatosan kitarítottak... a kenyértörésben...” (Ap. Csel. 2,42).

2. A „Didache” szövegének szavai a liturgia cselekedeteinek feltárói.

a) Beszél a bűnbánatról. – Ez az előzménye a szent közösségi „ünneplésnek”. A szöveg így szól:

b) Beszél a kenyérszegésről. – Ez már az „isteni eledelben” való részesedés. Ez pedig így hangzik: „Ami pedig az Eucharisziát illeti, így adjatok hálát. Először a kehely felett... A kenyérszegés után pedig ekképpen... Senki se egyék ilyé, csak aki meg van keresztyelve... mondá, ugyanis, az Úr: „a szentet ne vességek a kutyák elé” (Kühár F.: Az apostoli atyák. Budapest, 1944, 33. és 34. lap).

Összefoglalva azt mondhatjuk: a naponta ismétlődő „szertartás” arra utal, hogy az Egyház kultúrájának központja volt az egek felé törő ima és az egekből szállott „eledel” vétele. – Hallgassuk ezeknek a **tetteknek szavait** és halljuk csengésükben az Ósegyház „isteni tanítását”!

2. beszéd: Az „Ósegyház hite” – a mi hitünk gyökérzete

A „tettek” előtt meghajlik az emberi ész. Már ti. olyan értelemben, hogy feltárul előttünk az Ósegyház hite... Mert az emberi értelem előtt igen fontos, hogy a **mostani hit** egyezik az **Ósegyház hitével**. – Mit mutat nekünk?

1. Ezt hitték a Mester közelében élők.

Ez a rész – történelmi, liturgiai értelmezés.

a) A tanítványok szavai szerint Jézus **így** értelmezte a „kenyértörést”...

b) Majd a tanítványok **így** hitték és **így** tanították...

2. Ezt hiszik a Mester szavát messzeségben is hallgatók.

a) Hallgatni kell a tanítványokra. Ezt parancsolja a Mester: „Aki titeket hallgat, engem hallgat. Aki titeket megvet, engem vet meg, aki pedig engem megvet, azt veti meg, aki küldött engem” (Lk 10,16).

b) És be kell hódolni az isteni tanításra. A tanított igék – örökök. Azért fogadkozik Péter: „Uram... készen vagyok, hogy börtönbe, sőt halálba menjek veled” (Lk 22,33).

Záró igazságunk tehát ez: „tettek” értelme – a jövő hitnek igazi alapja. Kutassuk tehát az Ósegyház liturgiáját, hogy benne megtaláljuk hitünk alapját.

3. beszéd: A hittel áldott lélek erőt merít belőle

Az „isteni liturgia” tehát nemcsak történelmi emlék, hanem lélekerőforrás is. Élő emléke a Mester tanításának és az apostolok hitének... Aki tehát ugyanúgy tanít és hisz, ahogyan a tanítványok hittek, az **élő kapcsolatban** marad az égi Mesterrel.

1. Így kapcsolodom az élő szőlőtőkéhez.

Az Úr Jézus ezt a hasonlatot mondja: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1). Ezzel azt jelzi: ez a szent egység a lélek bontakozás igazi alakja.

2. Így termelem az örök élet szőlőfürtjeit.

A Mester szava: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

Mindez pedig azt mutatja, hogy az isteni ige **valósulása** az emberi élet végnélküli boldogságának kialakulása. Az Ósegyház szertartásai az **Üdvözítőben való hitnek megnyilvánulásai**, és ezek a cselekvések pedig az **égi kegyelmek közvetítői**.

* *

B:/ Tentamina explicatio

A most következő részben az Úr „szent vacsorájának” teológiai, dogmatikus, erkölcsstani, pasztorális és pedagógiai értelmezése és fejtegetése következik.

a/ Dogmatikai előterjesztések

Ezek is többirányú fejtegetést engednek meg. – Ilyen lehet például a jelenlét ténye és módja. – Ezekben a beszédekben azok a kérdések vetődnek fel, amelyek az Úr titokzatos jelenlétének tényét és mikéntjét érintik tehát. Természetes, hogy a kinyilatkoztatás ténye alapján fejtegetendő az emberi értelem kérdő szava és megoldási, illetve megközelítési próbálkozása.

A jelenlét ténye dogmatikai igazság /kinyilatkoztatás! / és a már előbb tárgyalt szentírási szövegből is kiemelkedő „élő tanítás”. Itt tehát nem egy-egy beszédben magyarázható a hittétel értelme és értéke, mert akkor ismétlés lenne, hanem **beszédláncok** során fogjuk egybe, hogy a **valóságos jelenlét** igen sok és rendszeresen egybefonódó kérdése tárgyalassék.

Előbb mutassunk be – a jelenlét mikéntjét érintő – **néhány beszédvázlatot**.

1. beszéd: A jelenlét mikéntje

Az „utolsó vacsora” szavainak hallása után ezt kérdezi az ember: hogyan értsem szavaidat Uram? – A reveláció feleljen! Így az „örök és élő tanítás” hármas tételben adja a feleletet. – Az Egyház a Mester hivatásos magyarázója; ő adja meg az **igazi** feleletet. Miért? Mert a Mester ezt mondja: „Aki titeket hallgat, engem hallgat...” (Lk 10,16).

1. Teste, Vére.

Röviden ez emnyit jelent: eltűnik a látszat szerint a kenyér és bor színe, és megjelenik itt az Úr Szent Teste és Vére. A Tridenti Zsinat hittétele: a kenyér szubsztanciája testté, a bor szubsztanciája vérré válik, és csak a színek maradnak (Trid. 13.c.2.).

a) Amit látsz – az kenyér és bor... Tehát **lelked hite** hajlik meg a valóságot hirdető szeretet előtt.

b) Amit „étel-, italként” veszsz, az „kenyér és bor”, de amit vettél, az **lélekeledel**, szent vétele az egek Urának! Részesedés az Úr valóságos természetében!

2. Realiter (ténylegesen!). Ez sem jelkép, hanem valóság. Azért éneklí az Egyház: istenivé erősödik a föld embere.

3. Substantialiter (átváltozással).

a) Eltűnik – a kenyér **lényege**. A **tárgy** – nincs többé!

b) És megjelenik – az Úr Szent Teste és Vére. – A **Személy** él mindörökké!

Íme! **Hoc de hac re!**... Ez a tárgyi igazság, mert ez az isteni kinyilatkoztatás.

2. beszéd: És mit szól ehhez az ész?

Az értelem kettős úton közelíti meg ezt a hittitkot. Tagadóan kutatóan, hogy mit **nem** jelent, meg **állítóan**, hogy mit jelent. – Vizsgáljuk ezt a két mozzanatot. De úgy, hogy harmadik kérdésben az értelem igazi szavát is hallgassuk meg.

1. Mit nem jelent?

A bölcelet és fizika azt tanítja, hogy a **tárgyi valók** a tér egy részét foglalják el.

a) De nincs jelen **időben** két lényeg **egy helyen**. Viszont lelkiekre nem áll ez a tétel.

b) A feltámadt Mester jelenléte nem teljesen fizikai értelmezés, hanem szellemi. A valóságos és titokzatos jelenlétet az isteni akarat szabályozza! Ezért nem a hely és idő korlátozza.

2. Mit jelent?

Itt azután a valóság kérdését kell értelmezni. Ez pedig ezt jelenti:

a) Jelen van a Mester – egész lényével. Ez ontologia supernaturalis.

b) Jelen van a Mester – a szeretet erejével. Ez **dinamica divina**.

3. És hogyan közelíti meg az értelem?

Amit fentiekben mondtunk, az Krisztus szavai szerint akarja közölni az Egyház „élő tanítását”. Röviden: azt tanítja a Tridenti Zsinattal (13.c.1.), amely a transsubstantiatio-ról szól. – De hogyan rezonál erre az értelem?

a) A lehetőséget **értelmezi**. Látván, mit nem jelent, és értvén, mit jelent, **nem lát ellentmondást** az állításban.

b) A valóságot **hittel** átfogja. Ez az isteni tekintély előtti hódolat. – A Szeretet mindenható!

Csak fényvetésről lehet szó, mert az Úr jelenlétét az emberi elme természetes úton nem foghatja fel. Ez is: **mysterium fidei**. – Alapja ez a tény: „Mondom nektek: Nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg el nem jön Isten országa”. Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk. 22,18-19). – A **tényt** tudjuk, a **valóságát** ésszel felfogjuk és a **tény tartalmát** hittel elfogadjuk.

3. beszéd: De megfelelő-e ez a jelenlét?

Az emberi ész alaptétele: Istentől csak célszerűség és jó származhat. Tehát ebben a megjelenési módban is benne kell lennie az isteni célkitűzésnek. Kérdezhetjük tehát: vajon ebben a jelenléti formában **jelentkezik-e** az isteni Szeretet?

1. Ezt a formát – adja a Mindenható.

Jelen akar lenni, tehát miénk akar maradni: „Nem hagylak árván titeket, eljövök hozzátok” (Jn. 14,18). Isteni jelenlétét – emberien észlelhető formához köti. Ez könnyebben birtokolható, mint a fenségben tündöklő isteni jelenlét... A mindenütt jelenlévő Isten **így** jelentkezhethet az ember előtt.

2. Ezt a formát – ajánlja az isteni örök Bölcsesség. Hogy ez az isteni jelenlét **mai** formája, az az égi Bölcsesség csodás kiáradása. – Jól meg kell jegyezni két igazságot.

a) A fenség teljes tárulását nem bírja az ember.

b) A kenyérszínbe alázkodást szeretettel és hittel fogadja az ember.

3. Végül: a táplálás formáját ajánlja a szerető Jóság.

Itt pedig arra kell gondolni: a Megváltó feladata, hogy – az égi kiengesztelés után – az égi Atyához juttassa az embert! Igazság tehát: hozzá kell nevelni!! Tehát: úgy kell **táplálni**, hogy **isteni** legyen a fejlődés diadala.

a) Eltávolozva tőlünk – emléket állít. Az emlék – éltető kenyér, bor.

b) Szeretve minket – **Maga** az emlék. Éltetése – isteniesítés! Az Oltáriszentség végül is a **kiáradó Szeretet csodája!** Értünk halt, értünk él és istenivé tesz a Szeretet!!

4. beszéd: De megfelelő-e ez az ételalak?

Induljunk el azzal a gondolattal: táplálékfelvétel az emberi élet fejlődésének eszköze. Terem a föld... felvesz az ember és gyarapszik az élet. Épp azért mondhatjuk, hogy ezt **természetesen** igényli az ember. Elemi igazság: az ember természetes eledelfelvétellel erősödik és gyarapszik. Természetes tehát, hogy eledelt vár...

1. Eledelt kér az egekből.

a) Jól tudja, hogy **kenyér** a test eledele. Ezért olvassuk az Írásban: „Jézus akkor összehívta tanítványait és így szólt hozzájuk: „Sajnálom a népet. Már harmadnapja kitartanak mellettem és nincs mit enniük. Nem akarom étlen hazaküldeni őket, hogy ki ne dőljenek az úton” (Mt. 15,32) és: „Bizony, bizony mondom nektek: Kerestek engem, de nem azért, mert csodát láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok” (Jn. 6,26).

b) De jól tudja azt is, hogy a **lélekeledel** az élet igazi ereje. Az Ószövetség szava is így hangzik: „...nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3).

2. Látható jelben ezt az eledelt is kapja.

a) Ígéri a Mester. – Már régen hallottuk: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhezik többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn. 6,35).

b) Adja a Mester. – Ez pedig az utolsó vacsora szava: „Ez az én testem, melyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk. 22,19).

3. És remegő találkozás helyett a hívő áhítattal veheti az élet Urát.

Jusson eszedbe, testvér, a Sina hegye... Ott csak jelben látszott az ég Ura, és félelmében földre hullott Izrael népe... Az égi **Szeretet** nem rettegést, hanem szeretetet vár; ezért jelentkezik „étel-ital” alakban a **lélek tápláléka**... „Test már a Kenyér...” – zengheti a diadalmas lélek. Végezetül azt mondhatnók: íme az égi eledel az „égiek” számára. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn. 6,54). – Mi a földön járunk, de az éghez tartozunk és oda törünk. Ezen az úton – az égi Kenyér tápláló eledel.

– Ugyancsak e gondolatokat – erősebben érintve a jelenlét tényét – **beszédláncokba** is fonhatjuk.

I. beszédlánc címe: Krisztus valóságos jelenléte

Itt a hangsúly a beszédláncon pihen. Azt akarjuk elérni, hogy **szerves egységben** szólhassunk a Mester valóságos jelenlétéről az Oltáriszentségben. Az egyes beszédekben ugyanis vissza-visszacseng ez a gondolat, de mégis célszerűnek látszik összefoglaló egységbe fogni az itt-ott felcsendülő gondolatot.

1. beszéd: Mi a jelenlét belső értelme?

Halljuk az „utolsó vacsora Mesterének” szavát; kérdezzük tehát: hogyan kell értelmeznünk végrendelkezését? Mert itt valóban arról van szó. Búcsúzik a Mester és végrendelkezik a halálra készül. – Hogy kell tehát értelmeznünk szavait?

1. Nem átvitt értelmű jelenlétről szól.

A „kenyér és bor áldás” esetleg az átvitt, vagy jelképes értelmezést is jelenthetné... Azért kérdezhetnők: vajon nem ilyenféle értelmet adott-e cselekedetének a Mester?

a) Vajon nem **emlékbeli** jelentésről beszél a Mester? – Figyelj a szavakra és kapcsold egybe a csodás kenyérszaporításnál hangzó ígéretet meg az utolsó vacsorán történő megvalósítást!! És tedd hozzá, hogy ez végrendelkezés! Annak pedig lényeges része, hogy a végrendelkező **azokkal** akar maradni, akiket szeret. – Az ember csak **emlékben** maradhat, de az **Istenember** valóságban velünk élhet.

b) De még az a kérdés is kísérhet: vajon nem **erőhatásban** marad velünk a Mester?... A kenyér – bor felett mondott szavai többet ígérnek az erősugárzásnál...

2. Egyenesen megállapítható, hogy a valóságos jelenléte tanítja az isteni szó.

Egyenes, határozott és parancsoló az ige. **Tényt** hirdet és parancsot közöl.

a) Így értették, és így lett „élő tanítás”. Azért tanítja ezt az Efezusi, V. Niceai, IV. Lateráni, Konstanci, Flórenci és Trideni Zsinat.

b) Gyökérzete pedig az Írás említette – szeretet. „Ekkor adta övéinek, akiket szeretet és a világban

hagyott, szeretetének legnagyobb jelét” (Jn. 13,1). Mert olvasva a szent szöveget, teljes értelemben értékeljük a szeretet **végleges** kiadását. Később ugyanis ezt olvassuk: „Étkezés közben Jézus kenyeret vett a kezébe, megáldotta, megtörte és ezekkel a szavakkal adta tanítványainak: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem!”... (Mt. 26,26; Mk. 14,22; Lk. 12,29).

A záró igazság tehát így lép elénk: **ezt** akarta a Végrendelkező és így **velünk marad** mindörökké. A szándék a velünk élés, a megvalósítás a csodálatos átváltozás!

2. beszéd: Mi az értelem ítélete?

A felfigyelő értelem hármat kérdez: mit akart Krisztus, hogyan értelmezték a tanítványok, hogyan tanította az Ósegyház? – A következő feleletek készítik elő az értelemnek megnyugtató odahajlását.

1. Krisztus szavának értelmét az ígéből és megvalósításból kell magyaráznunk.

„Kenyér ígéretről” (János 6. fej.) és „ital kínálatról” (János 4. fej.) beszél a Mester és „kenyeret tör”, „kelyhet kínál” az utolsó vacsorán.

a) Ezt ígéri: „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn. 6,55)... „Ennek hallatára tanítványai közül többen megjegyezték: „Kemény beszéd ez! Ki fogadhatja el?” (Jn. 6,60)... „Jézus akkor megkérdezte a tizenkettőt: „Csak nem akartok ti is elmenni?” (Jn. 6,67-68).

b) Ezt alapítja: „Mondom nektek: Nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg el nem jön Isten országa”. Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok” (Lk. 22,18-19).

2. Az apostolok az értelmezést elfogadják. Áhítatos lélekkel veszik és készséges étellel **szolgálják**.

a) Hogy **hogyan** értelmezték ezt, azt Szt. Pál tanítja mondván: „Az Úrtól kaptam ugyanis, amit közöltem veletek: Az Úr Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte és így szólt: „(Vegyétek és egyétek), ez az én testem, melyet értetek (adok). Ezt tegyétek az én emlékezetemre” (1Kor. 11,23-24). – Sőt a vele való bűnös visszaélésről ezt mondja: „Ezért, aki méltatlanul eszi a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét. Tehát vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből, és igyék a kehelyből, mert aki méltatlanul eszik és iszik, a nélkül, hogy megkülönböztetné/ az Úr/ testét, tulajdon ítéletét eszi és issza. (1Kor. 11,27-29.)

b) Az apostolok ugyanis ezt gyakorolták. Azért jegyzi fel róluk az evangélista: „Ezek állhatatosan kitarítottak a ...kenyértörésben...” (Ap. Csel. 2,42) Világosan jelezvén, hogy a Mester parancsa értelmében **ismételték** a „kenyértörést.”

1. Az Ósegyház gyakorlatát ilyenek látjuk:

a) Ezt mondja a Didache (14.1.) kezdődő szövege...

b) Ezt írja szent Justinus apologeta (Apologia, II/... Ez a három történelmi és lélektani tény segíti ahhoz a hithez az értelmet, hogy alázkodva és kegyelemmel erősítve hajoljon meg az isteni titok előtt. Jelszavad legyen: „Magát adta az örök Szeretet, hódolattal vegye az egekbe törő isteni gyermek.”

3.beszéd: Mi az Oltáriszentség üdvökönómiai gyökérzete?

Isten népe – a szövetség népe. Az Ószövetségben előkészült „a választottak serege”, az Újszövetségben istenivé nemesedik életében a „szeretet népe.” De mi az igazi szövetség alapja?

1. A választottak a vérszövetség népét alkotják.

Itt az előkészületről kellene beszélni. Mégpedig ezekről a történelmi tényekről:

a) Az áldozatok vére a szövetséget kötik ereje.

b) Az áldozatok elfogadása az Isten – ember kapcsolatának a megvalósítása.

2. A megváltottak az új vérszövetség áldottjainak együttesét adják.

Itt az Üdvözítő szerepéről és megváltó munkájának eredményéről kellene szólni. Ismertessük a Mester életének következő mozzanatait:

a) Áldozat – a Mester. Olvasd az Írást és lásd a Mester hivatását! „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett meg, a mi békességünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg... Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját, viszik, mint juhok a leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját.” (Iz. 53,5 és 7.) Az Újszövetség pedig azt hirdeti: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen.” (Jn.3,16).

b) De ennek valóságos eredménye: megváltott az ember. A Mester azért jött, hogy felemelje az emberiséget. „Nagy lesz ő: a Magasságbeli Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége.” (Lk 1,32-33) A felemelés bére pedig így áll elénk: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak vére.” (1Pét. 1,18-19).

Ámde ez az áldozat olyan kiengesztelő szeretet, amely elfogadtatván bűnbocsátó és ismételve életet kegyelemmel telítő.

4. beszéd: Az örök együttmaradás csodája

A Mester földi életének esthajnala a tanítványok szomorúságának éjszakája. Ezért mondja róluk a Mester: „...mivel ezeket mondtam, szomorúság tölti el szíveteket.” (Jn. 16,6). De hogyan akarja enyhíteni ezt a Mester? Lelke ezt zsongja: „Ti szomorkodtok, de szomorúságtok örömmre fordul” (Jn. 16,20).

1. Végrendelkezik az isteni Üdvözítő.

Távozik és a legnagyobbat, Önmagát adja...

a) Az örök együttmaradás csodáját adja. Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, melyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk. 22,19). Amit senki sem tehet, azt Isten megvalósítja.

b) Majd ezzel számunkra az „élet erőforrását” biztosítja. Ezt mondotta régebben: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves.” (Jn. 15,1) Ebbe a szőlőtőkébe kapcsol a szeretetáramláskor.

2. Örök egybefonódást biztosít az isteni Üdvözítő.

De hogyan valósítja ezt az égi Mester?

a) A földi vétel nyomán egek felé lendül az isteni szeretetből gazdagított lélek. Olvasd csak ezt az isteni ígét: „Ugye lángolt a szívünk... mikor útközben beszélt hozzánk és kifejtette az Írásokat?” (Lk. 24,32)...

b) Az örök életben együtt él a boldogokkal az isteni szeretet. Azért mondja: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni.” (Jn 14,23). Ott lesz az a „ház”, ahol Atyával él együtt a megszentelődött földi ember.

A földi élet tehát **úgy nyer igazi tartalmat**, hogy már itt a földön is **titokzatosan velünk él a Mester**.

II. beszédlánc címe: A Mester szeretetárasztása

Ez a beszédlánc részletezni akarja az Oltáriszentség hitének alapjait. De abból a szemszögből, hogy kivilágosodják ez a tétel: a szeretet maximumát árasztja felénk a Mester.

1. beszéd: Szentséget ígér-e a Mester?

Hogyan árad felénk a Mester szeretete? Olyan kérdés, melyre legvilágosabb feleletet ad a „kenyer-szaporítás” és az „utolsó vacsora”.

1. Kenyeret szaporít, hogy földi életet adjon.

Olvasd János hatodik fejezetét. – A szó fizikai értelmében is kitarja kezét: Megnyitja tenyerét a szegényeknek, és kinyújtja kezét a szükölködő felé.” (Péld. 31,20).

2. Eledelet ígér, hogy lélekéletet biztosítson.

Olvasd Lukács 22. fejezetét. – A lélekszeretet szeretetével kitarja lelkét... Hogyan? Úgy, hogy Önmagát adja szeretteinek!

Záró igazság ez: nem hagy éhesen. Fizikailag és örök életre táplál lelkileg.

2. beszéd: A csodás ígérés csodás hitet kíván

Az égi szeretet visszonszeretet kíván. De ennek meginduló mozzanata az élő hit. **Ehhez** kegyelmet ad az Isten, de **hozzájárul** az ember. Mégpedig úgy, hogy készségesen hallja az Úr szavát, és odaadó lélekkel fordítja Feléje egész életét. Benne a **Jóság** élő személyét látja, Tőle a hit kegyelmét veszi, és

Benne az élő Isten Egyszülöttjét **hiszi**. Tehát hisz Neki! De mit mond neki a Mester?

1. Testét és vérét ígéri a Mester.

Ez az ígélet a pusztában éhezőknek szól. „Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,51). Persze ezt is az a szeretet előzi, hogy földi kenyeret ad az éhezőknek... A lelki kenyér csak akkor lesz ígélet, miután a csodás táplálás után kielégült a föld embereinek igénye. Szinte természetesnek mondható, hogy **ilyen tapasztalat után** felvethető az a gondolat is, hogy a jövő életben „természetfeletti eledelt” is fog adni a Messiás...

2. Ennek valóságos hitét követeli a Mester.

Azért fordul a kételkedők láttára a tanítványokhoz: „Csak nem akartok ti is elmenni?” (Jn 6,68). – Ők sok csodát láttak, ők a szeretetáramlás sok-sok példáját észlelték, ők tehát könnyebben hajolhatnak Feléje- **a hit készségével**.

Foglaljuk össze a mondottakat: a Mester ígérete hitet kíván, és a hit örök kielégülést biztosít.

3.beszéd : Az apostolok hite

Hogyan mutatták hitüket az apostolok? – folytathatnók a kérdést. A feleletet akkor tudnók megadni, ha figyelemmel kísérenék – az Írás nyomán – az apostolok későbbi eljárását, mert annak **mikéntje** adja meg a hitünk igazi tartalmát. – Vizsgáljuk tehát az ő istentiszteleti módjukat! Ők ugyanis **tetteikkel** tárják elénk lélekhitüket.

1. A hitük tartalmát mutatja a kultuszuk.

Róluk ezt mondja az Írás: „...állhatatosan kitartottak a... kenyértörésben... (Ap.Csel. 2,42). – A történelmi szokás is azt mutatja, hogy az igazi istentisztelet – a tanító szó mellett – az „égi kenyértörés” vala. Ezt tanulták, tehát ezt tanították... A „törésben” – **tettel**, a tanításban – **szóval**...

2. Ezt igazolja tanításuk.

Hallgasd csak Szt. Pál szavait! Mit közöl a híveivel? „Az áldás kelyhe, melyet megáldunk, ugye Krisztus véreben való részesedés?” (1Kor. 10,16). Tartalma ez: földre szállt az Úr Egyszülöttje, és földi életünkben örök táplálékunk az Ő Szent Teste, Vére.

Befejezésül erősítsük ezt a tételt: nem átvitt értelemről van itt szó, hanem a **valóságos** vétel isteni hitéről és erejéről.

4.beszéd: A katakombák kövei beszélnek...

Az Úr szavait az Írás őrzi, de **tartalmukról** a történelmi emlékek is szólnak. – Mit tár elénk a katakombák köve? Mert ne feledd: a „kövek beszélnek”... Arról, amit a múltban hittek!

1. A Bárány áldozatáról beszélnek.

2. Szentségi erővételről szólnak.

Ez pedig az élő hitnek „megkeményedett” tanúja.

III. beszédlánc címe: Hogyan rezonál erre a tanításra az ember lelke?

Itt azt kellene fejtegetni, hogy a **tárgyi jelenlét** lélektani és történelmi értelmezése **alanyi elgondolásban** is az isteni Alapító égi kegye. Mintha azt mondanók: nagyon jó ez így nekünk és azért végtelen hálával fogadja a lelkünk.

1. beszéd: Krisztus jelenléte – lelkünk öröme

Az „élő személyt” ember alakban szoktuk észlelni, azért kérdés lehet, vajon a személyes jelenlét ilyen módja megfelel-e az Isten és ember szeretetkapcsolatának?

1. Megfelelő az Atyának.

Az Atya szeretetét az Ószövetség mutatja. Ennek jelei a „manna”, az „áldozati kenyér és bor” /Melkizedek/ stb. – Tehát az Atya a „táplálást” kínálja...

2. Megfelelő a Fiúnak.

Róla is azt olvassuk: italt kínál – a szamaritanus asszonynak (János 4. fej.), kenyeret ad – az éhezőknek (János 6.fej.) és mindig szeretetet szór – az embereknek. Ő tehát az éltető a szeretet erejével. De tehet-e olyat az Úr Egyszülöttje, ami a szeretet maximuma? És mi ez? **Önmagát** adja kenyér és

bor színében... Ez a forma az isteni Mindenható szeretetének túlsordulása.

3. Megfelelő az embernek.

Mégpedig éppen a véges, tárgyakhoz kötődő **természete** folytán. Az Isten színről színre látása – a jövő élet kegye. (Olvasd: 1Kor. 13,12). De a fizikai kiemelkedő látás – rettenést vált ki. (Olvasd: a Sinai hegy történetét). Az „eledel színében való látás és vétel” az ember hitének és szeretetének teret nyitó lehetősége...

Örök igazságként vigyük magunkkal: **így** könnyen emelkedhet istenhez a gyarló ember.

2.beszéd: Ilyen jelenlét a lélek öröme

Ámde azt is felvethetjük : vajon az **ilyen jelenlét** mit biztosít a földi embernek? Azt is kérdezhetnők: valóban mit tanít és mit ad nekünk az Oltáriszentség?

1. Leszáll az ég Ura – az égi magaslatból.

2.Feltáplál az Istenember – az égi magaslatra.

Íme! Ez a tanítás – a „tanítások tanítása”. A szeretet diadala! Lehet-e annál nagyobb öröm, mint hogy táplálékként hozzánk száll az Úr?!

3.beszéd: És a jelenlét észlelhető alakja?

A bölcsélet szerint az alak olyan keret, amely a lényeg megjelenését tárja elénk. Az Oltáriszentségben való jelenlétet így magyarázza az Egyház **negatív** és **pozitív** részben:

1. Nem egyszerű apparitio. Ez a negatív.

Az egyszerű megjelenés lehet látszat. Lényege lehet a felfogó alanyi berendezés változása /pl. a szemlencse elfordulása.../, de lehet a külső keretek tárgyi átalakulása. A Mester **igéi** nem erre vallanak... Csak a **kenyér alak** megmaradása észlelhető, de a **tartalmi része** másról beszél...

2. Hanem teljes transsubstantiatio. – Ez a pozitív.

Az átváltozás valójában annyit jelent: megszűnik, ami van, és helyébe lép, ami lesz. „Ez az én testem...” azt jelenti: megszűnt a kenyér lényege, mert megjelent helyette az Úr Szent Teste.

Végezetül arra a hasonló gondolatra is reá lehet mutatni zárószóul: ez az égi kegy arra is utal, hogy bennünk is **végbemehet az „átlényegülés”**. Mégpedig úgy, hogy isteni természet lesz döntően indító az életünkben.

4.beszéd: Átfutó, vagy maradandó-e a jelenlét?

Most azután azt kérdezhetjük : vajon milyen bennünk ez az átváltozás? Átfutó, vagy állandó? Kérdezzük csak: hogyan tanít minket ebben a kérdésben az Egyház?

1. A Tridenti Zsinat adja a tanító igét.

„Ha valaki azt mondaná, hogy az átváltozás befejezte után a csodálatos Oltáriszentségben nincsen a mi Urunk Jézus Krisztus Teste és Vére, hanem csak használat közben...(13.sess.4.c.).

2. Majd az Egyház gyakorlata érvényesíti a hitét.

Már az Ósegyházban elvitték a Szentséget a betegekhez és az üldözöttekhez... Ez arra vall, hogy a megmaradó valóságot tanítja. – Fény égett és ég a Szent Kenyér előtt. Tehát – itt van!

3. Végül az emberi lélek vágyai áhítozzák a hit valóságát.

Amit az ember **ősi vággyal** áhítozik, annak gyökérzete az Istenatya teremtő tervének valósága.

Záró szavunk legyen ez: ez is hajlítson arra felé, hogy az egek Urával való titokzatos együttmaradásban az Úr tervét és az Úr Egyszülöttjének **szentségi jelenlétében** pedig az örök szeretet valóságát lássuk! Higgyük is, mert az Írásban így szól az Úr: „Aki titeket hallgat, engem hallgat...” (Lk 10,16).

IV:beszédlánc címe: Az átlényegülés ténye

Itt olyan beszédlánc következik, amely a teológia módszerével magyarázza a **valóságos jelenlét** titokzatos **valóságát**. A kérdés ez lészen: miben áll ez a jelenlét, miképp közli a kinyilatkoztatás és miképpen közelíti meg értelmét az emberi elme?

1.beszéd: A jelenlét csodás valósulása

Bevezetésül szögezzük le ezt a szót: transsubstantiatio. – Lefordítván magyarázzuk a következőkben /Lásd: III. beszédlánc, 3. beszédben érintett tételeket!/
 1. **Megszűnik a felajánlott áldozati tárgyak lényege.**

A lét értelmezése itt a „schola bölcséletnek” tanítását tükrözi. De jól jegyezzük meg: nem a bölcsélet az isteni tanítás, hanem az isteni tanítást magyarázza a bölcsélet.

2. **És accidentia-k alatt jelenik meg a Mester istenemberi Személye.** Itt is a fenti magyarázat az irányadó. Amit a krisztusi szó **tanít**, azt a tudós bölcselő magyaráz.

Végso szó legyen ez : a Mester kinyilatkoztató szava az isteni igazság, és **ezt** tanítja, hirdeti és hit-tételként közli az Egyház „élő tanítása”.

2.beszéd: Hogyan hangzik az Isten kinyilatkoztatása?

Ezt a kérdést azért kell külön tételként felvetnünk, hogy a kinyilatkoztatás tényére és valóságos tartalmára helyeztessék a fősúly! Az ég nyilatkozik, és a tudós értelmez. A döntő **az első!** – Kérdezzük tehát: mit tanít a kinyilatkoztatás?

1. Közli a szerzés ígérését.

Ez János evangélista 6. fejezete.

2. Majd adja a szerzés tényét.

Ez az utolsó vacsora leírása (Lukács 22. fej.).

3. És végül követeli az ige gyakorlását.

Ezt pedig ez a szöveg parancsolja: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

Végso következtetés tehát: szólt a Mester, és befogadta az ember.

3.beszéd: És mit szól hozzá az emberi értelem?

Talán **Marx** szavaival lehetne kezdeni: „Mi az emberi értelem hivatása? Nem a teljes értés, hanem **a tökéletes felhasználás.**” A valóság ez: a **hódoló ember** értelem csak a vizsgálódást végezheti és – az ellentmondások kizárása után – a hasznosítást gyakorolja. Ő vizsgál, elfogad és felhasznál. Mintha azt kellene mondanunk: szólt az Úr, értelmezze az ember és hódoljon érte a lélek. – Hogyan közeledik tehát az Oltáriszentséghez az ember?

1. **Az elhangzott kinyilatkoztatást hallgatja.** Szól a búcsúzó és szerető Istenember, hallja és fogadja Tőle az **együttélés ajándékát** az ember.

2. A közölt igazságot elfogadhatja.

A lényeges ez: az örök Szeretet csodásan akar velünk maradni, és ezt a Mindenhatótól elfogadhatja a föld zarándoka.

3. **Az isteni Szeretet csodáját imádkozva életerővé hasznosíthatja.** Itt **feladat** áll elénk! Mégpedig ez: vedd és égi erejének felhasználásával alakítsd magadat isteni emberré! – Így szereti az Isten az embert!

Odasiethet az ember az Úr öléhez, hogy hálával és életének „isteniesítésére” hasznosítsa ezt az égi kegyelmet!

V. beszédlánc címe: Meddig van jelen Krisztus a színek alatt?

Itt azt kell fejtegetni: mi az az idő, amikor és ameddig marad a kenyér színe alatt az Úr?

1. beszéd: Mikor jelenik meg az égi Mester?

Az utolsó vacsora közlésével kezdem (Lukács 22. fej.)... A megjelenés időpontja tehát az Istenember szándékának csendülése.

1. Deklarál az Úr.

„Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre”. Ugyanígy a vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19-

20).

2. Engedelmes a természet.

„A Fiú önmagától nem tehet semmit, csak azt teheti, amit az Atyánál lát. Amit ugyanis ő tesz, azt a Fiú ugyanúgy cselekszi” (Jn 5,19).

Záró gondolat ez legyen: Isten a döntő erő. Az örök „Van” az összes létezők Ura és Irányítója.

2. beszéd : Elhangzik az isteni ige

Az egész élettartalmat megváltoztató isteni ige elhangzott az utolsó vacsorán. Tartalma ez volt: az Isten szeretete olyan végtelen, hogy állandó kísérője és nevelője akar lenni az embernek. – Leszáll az ég, hogy felemelje a föld emberét. Titokzatos a hang és hódoló az élet. Mégpedig azért, mert Isten szava – élet törvénye. De mi megy végbe az isteni szóra?

1. Alázattal hallja ezt a kenyér és a bor.

Persze nem fizikai hallásról van szó. Arról az alárendeltségről, amely szerint a teremtett világ hódol az Istennek. Szavára létté lesz a világ és ugyancsak **megsemmisül** a lét. Az emberi hatalom a **lét alakítását** adja, az Isten a **létet és megsemmisülést** hozhatja. A bor és kenyér lényegileg megsemmisül, és az Úr Szent Teste és Vére lesz a **látszat mögötti** lényeg.

2. És átváltozva engedelmesen hódol.

Ezt a csodás átváltozást persze nem látja az ember. De ha ismételt elolvassuk az ígérő Mester szavait (János 6.fej.), majd kiemeljük az égi Mester örök és életáldozatot hozó szeretetét, végül hozzáadjuk a velünk maradni akaró áhítóságát, akkor meghajlik a **szerető ember lelke** a szerető Isten végtelensége előtt. A Mesterre ugyanis áll ez az Írás: „Tengernyi víz sem tudja eloltani a szerelmet, folyamok sem tudják elsodorni...” (Én. 8,7).

Legyen záró gondolatunk: az isteni szó – csodát kiváltó. De legyen erős elhatározásunk: **ehhez** irányítjuk egész életünket!

3.beszéd: És valóra válik az isteni ígéret

A szerető Atya tervei az élet valóságai. Amit ígér csodás ígérettel, az valóság. (János 6.fej.) – De hogyan valósul?

1. Minden isteni ígéret valósággá válik.

a) Szövetséget ígért a Mester az Ószövetségben. „Gondoljatok örökké szövetségére, szavára, melyet rendelt ezer nemzedékre” (1Krón. 16,15).

b) Messiást ígért a Paradicsomban. Ennek eredménye: „Együtt lakik majd akkor farkas a báránnyal, s a párduc együtt tanyázik a gödölyével; együtt él majd borjú, oroslán és juh, és parányi gyermek terelheti őket... Nem ártnak és nem ölnek sehhol szent hegyemen...” (Iz. 11,6 és 9). – És valósággá válik!...

2. A kenyér és bor égi eledellé nemesedik.

a) Ezt is ígérte: „Aki hozzám jön, nem éhezik többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,45).

b) Ezt is teljesítette a Mester: „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,55-56).

Végül ez a csodás átváltozás ismétlődik ennek a rendelkezésnek az alapján: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre!” (Lk 22,19).

4.beszéd: És mikor történik ez?

Látható jelek és láthatatlan isteni erők hogyan egyeztethetők? – Emberi észlelés a színek tapasztalata, és isteni valóság a lényeg belső átváltozása. – És mikor megy ez végbe?

1. Amint elhangzik az isteni szó.

A „látszat valóság” ez :

a) Látom a „kenyeret”.

b) Érzékelem a „kenyeret és a bort”.

2. Azonnal valósul az égi szó.

A lényeg ez: eltűnik a kenyér és bor lényege, és megjelenik az Istenember valósága.

- a) Személyében – teljesen. Örök egyházi tanítás ez.
- b) Minden részben – egészben. Az „élő tanítás” előterjesztése ez a tétel. Az érzéki tapasztalat **felett** döntő az isteni szó. **Ezért** hisszük ezt az isteni ígét!

5.beszéd: Meddig van jelen az égi Mester?

Ha az isteni ige átváltoztatható, akkor kérdés lehet: meddig marad ez a csodás átalakulás? Ez a kérdés az Egyház „élő tanítása” alapján értelmezhető. A tanítás pedig a következőket mondja:

1. Ameddig a színek meg nem oszlanak.

Mikor történik ez? Mit jelent a „színek oszlása”? Röviden ezt:

- a) Ha megszűnik a kenyér és a bor természete, akkor megszűnik az Úr jelenléte.
- b) Ha átalakul a kenyér és bor vegyi összetétele.

2. Addig valóságos a titokzatos jelenlét.

Tehát imádat a színek alatt rejtőző istenemléke. Ez a tanítás és ez a gyakorlat. Ezért így értékesítsük a **saját életünkben** is a jelenlét kegyét!

VI. beszédlánc címe: Milyen az Úr helyrajzi problémája?

Itt arról van szó: hogyan közelíti meg a teológiai magyarázat az Úr Szent Testének és Vérének helyrajzi jelenlétét? – Erre a kérdésre **két** beszédlánccal felelünk. Ez az **első** felelet.

1. beszéd: Natura és supernatura

Széles keretben indulva magyarázzuk a **természetes** és a **természetfeletti** lényegét. – Állapítsuk meg: a természetes életkeret a tárgyi helyzetünk, de Isten adta kegyelemmel birtokolható a természetfeletti életkeret is. Jól jegyezd meg: „...Isten fiai vagyunk” (Róm. 8,16). Továbbá: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). Végül: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20). – Milyen Isten alkotta keretben él tehát az ember?

1. A fizikai törvények a nagy világ és fizikai életünk kötelékei.

Ezek tehát teljesen a fizikai valókra érvényesek. – Anyag a testünk, szellem a lelkünk. De működésük a kölcsönös együttműködések története.

2. A természetfeletti törvények az Isten személyes jóságának sugárkévei.

Ezekben már helyet talál a **szellemi világ törvényrendszere** és a **személyes szeretet** dinamikája. – Ez pedig a természettörvények feletti érvényről szól. – Mindig az éljen benned: az ember – az Úr kegyelme folytán- az örök élet várományosa, a természetfeletti, isteni természet hordozója és a személyes **Szeretettel** való kapcsolat birtoklója. Ezért élhet és él a természetes élet törvényeinek kerete **felett!**

Fejezzük be azzal a gondolattal, hogy az összes törvény a **természetes és természetfeletti** ember szolgálata.

2. beszéd: Non localiter

Hogyan van jelen a „színek alatt” a Mester? Valójában az a kérdés: a **krisztusi jelenlét** hogyan értelmezhető?

1. A hely – lezáró és kizáró.

Ez ugyan bölcséleti fogalmazás, de a következő módon értelmezhető.

- a) A „fizikai való” – elfoglalja a tér részét.
- b) És a „fizikai való” – egy időben és csak egy helyen található.

2. A szentségi jelenlét a szellemi világ területén valósuló.

a) A szellem anyagtalán. Hát még az egek Ura?!? Reá tehát nem áll a fizika törvénye! – Még a fogalmak is annyira felette állnak a „fizikai valóknak”, hogy ők egy időben több helyen és teljes egészében fellelhetők (pl.: $2 \times 2 = 4$ minden emberben, minden helyen és teljesen feltalálható).

b. Az anyagtalán a felsőbbrendű törvények követője. – Igazság, szépség, jóság felsőbbrendű törvényeknek hódol.

Záró gondolatunk legyen: Itt a feltámadt Krisztus **személyes jelenlétéről** van szó. Az örök Létező pedig a fizikai törvények alkotója és nem hódolatos szolgája.

3.beszéd: Sacramentaliter

A hittudomány erősen hangoztatja, hogy az Oltáriszentség egyik hivatása, hogy az égi Mester a **földi élet eledele** akar lenni az emberek számára. Mégpedig azért, hogy isteniesítésnek legyen kialakítója. Vegyék az „égi kenyeret”, hogy élhessék égi életüket: „Én vagyok a mennyből alászállott égi kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,5-10).

1. A Mester jelenléte tehát – lélekszolgálatot végző.

a) A létezés ilyen módja lélekbontakozási célt szolgál: „Az az Isten kenyere, amely leszállt a mennyből és életet ad a világnak” (Jn 6,33).

b) A cél pedig a két személy, Isten és ember szeretetkapcsolatában áll: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56).

2. A lélekszolgálat pedig lélektáplálás alakjában jelentkező.

a) A kenyér tápláléka a testnek. „Bizony, bizony mondom nektek: Kerestetek engem, de nem azért, mert csodát láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok” (Jn 6,26).

b) Az „égi Kenyér” tápláléka a léleknek: „Itt a mennyből alászállott kenyér, ez nem olyan, mint a /manna/, melyet atyáitok ettek és mégis meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él” (Jn 6,58).

Végül is ahhoz a kiemelt életigazsághoz jutunk: örvendj ember, mert lélektáplálék a Mester!

*

– Fent mondtuk, hogy erre a kérdésre: „Hogyan van jelen?” – második beszédlánccal is lehetne felelni... Ne lepődjünk meg tehát az azonos címen. A kifejtés módja – **a cél elérése folytán** – más létszen. – De azt sohase felejtse: hittitokról van szó, tehát a **teljes értés** nem várható.

1.beszéd: Substantialiter

Hogyan van tehát jelen?

1. Az egész Istenember valósága lényegileg (Substantialiter).

Tanítja a Tridenti Zsinat, tehát az Egyház „élő tanítása”.

2. A külső keret, kenyér és bor színe alatt (concomitanter).

Tanítja a Tridenti Zsinat, tehát az Egyház „élő tanítása”.

Ez a teológiai fogalmazás. A fontos és dogmatikus: **a jelenlét lényege**. A többi: teológiai magyarázat. A döntő: az isteni Szeretet előtti behódolás, amelynek emberi alakja a **hit**.

2.beszéd: Non localiter

A helyrajzi jelenlét azt jelenti, ha valaki circumscriptive. (a lezárt területen belül), vagy definitive (ahogyan a lélek lakja a testet) jelentkezik. – És az Oltáriszentségben élő Mester?

1. Jézus jelenléte nem „circumscriptiva praesentia”!

a) Nem Őt határolja a keret.

b) Hanem a határolt kereten át jelentkezik Ő maga.

2. Krisztus jelenléte nem „definitiva praesentia”!

a) A „definitív” jelenlét egy helyre szűkül (lásd: egy lélek egy ember személyi valója és egy test átjárója).

b) Krisztus Teste pedig sok ostya színe alatt rejtőzködik. Végül ismétljük a kérdést: de hát hogyan van jelen? Erre akar értelmező feleletet adni a következő beszéd...

3.beszéd: Sacramentaliter

Hogyan lehet „valaki” jelen – Sacramentaliter? Ez a jelenlét **egyedi** és csodálatos; nem is kínálkozik erre példa! – Milyen tehát? Vagyis: közölheti-e az emberi értelem? Talán olyanformán, hogy **negatív és pozitív** formáit keressük...

1. Eltérő – az égi jelenléttől.

Ez a „circumscriptiva praesentia”. Annyit akar jelezni, hogy a kenyér és bor színének körülzárt formájában jelenik meg az ég Ura. Látható keret, amely foglalást hirdet. De a lényeg: **a személyes jelenlét.**

2. Eltérő – az „accidentalis” jelenléttől. Ezeket **magukat** határolja a hely. Itt pedig valóság az égi Mester jelenléte és határolt a színek megjelenése. Tehát nem az Úr kisebbedik, hanem a jelen ketben észlelődik.

3. De valóságos a „sacramentalis” jelenlét.

(Tridenti Zsinat szava)

a) „Accidentia praesens est mediantibus alienis dimensionibus et adhaerentibus”.

b) „Sed substantia est corpus D.N.f.Ch.”

Végül szögezzük le: ez a kapcsolat /species és substantia/ nem szorosan egybetartó (inhaesiva), nem is a részek és egész egybefüggése (phistica), hanem olyan egyedi és csodálatos : „quatenus **ex eis unum sacramentum efficitur** constans ex speciebus prout continent corpus Christi.” (Tanquerey: Synopsis Theol. Dogm. III.507.1.).

VII. beszédlánc címe: Milyen az Úr Jézus szentségi tevékenysége?

Ennek az egész beszédláncnak ezt a címet lehetne adni: **Eucharistia est radix vitae.** – Tárnya: Az Úr a szőlőtőke. „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1). – A fejtegetést is úgy lehetne két sorozatba fenni, hogy az első /három beszéd/ **a lélek bontakozásáról**, a második sorozat (három beszéd) pedig az **egekből eredő indító kegyelemről** szóljon. Egyik legyen: **alanyi**, a másik legyen **tárgyi**.

Első: alanyi

1. beszéd: Lelki életünk őserije

Életünk bontakozása – testi, lelki és szellemi vonalon... Elemi tapasztalat... Alakulunk és tökéletesedünk. De kicsoda lehet az élet alakulásának értékes hajtása?

1. Aki az „élet-tőkén” fakad.

Lényeg: Istenből élünk és istenivé leszünk!

a) Az élet természetes rügyfakadása is isteni erő eredménye. Ő indít. Azért adja a **helyzeti** energiákat, hogy **aktuális** életté bontakozzanak.

b) De a természetfeletti erők (természetfeletti kegyelmek!) azért jönnek az égből, hogy isteni embert fejlesszenek a földön. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk akasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

2. Akit az „élet-tőke nedve” éltet.

Természetfeletti – a szeretet, természetfeletti – **az élő**. Isten adja a kegyelmet, és ember élheti az isteni életet. – Ennek eredménye léssen: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Zárószó: de ki ez? – Maga az Úr vételével gazdagított „**isteni ember**”.

2. beszéd: Lélekvirágzásunk lendítője

A természetes életbontakozás legszebb hasonlata – a virágbaszökkenés. A Tavasz! Hát még az „örök tavasz”!! – De lendülhet-e az „**örök tavasz isteniévé**” a föld embere?

1. Az „indító” bennem – az Isten kegyelme.

Mindig éljen bennem ez az isteni igazság: „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt. Többet fáradtam mindnyájuknál, igaz ugyan, hogy nem én, hanem Isten kegyelme velem!” (1Kor. 15,10). De azt is higgyük: élnünk kell a kegyelemmel! Krisztus adja! „Atyám szüntelen munkálkodik, ezért én is munkálkodom!” (Jn 5,17) és: „A lélek ajándékait pedig mindenki azért kapta, hogy használjon vele” (1Kor. 12,7). Az ember hasznosítja... Igazság ez: „Amint a test lélek nélkül holt, úgy a hit is holt tettek nélkül” (Jak. 2,26).

2. A „dolgozó” és „alakító” – a föld embere.

Szinte ismétli az előző mondatot, de nyomatékozni akarja az ember **önalakító** kötelességét. Olvasd az apostolt, aki a teljesítés után ezt mondhatta: „A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, a hitet megtartottam” (2Tim. 4,7).

Így lesz istenivé – a dolgozó ember útján- az élet.

3.beszéd: Lélekdiadalunk örökös mozgatója

Isten a „primus movens”, Isten az örök Indító. Tőle és Hozzá minden! De ha lélekmunkára indít az Isten, akkor kérdezzük: miben áll az ember végső lélekdiadala?

1. Földön élhet – isteni életet.

El ne röppenj az égbe, hanem reálisan keresd – a földi életben is a tökéletes keretet! – Az „isteni ember” – „életzarándok”, de az „élet zarándoka” – a törtetésnek erőit egekből veheti. Jól mondja az Írás: „Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hórebíg” (3Kir. 19,8). Ez jelkép...

2. Égben élhet diadalmas életet.

Valóság: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

Lám! Ez az „eledelek Eledele”, mert ez a lélek Istenhez vezetője! Úgy éltet, hogy Istenhez juttat! Lényeges ez: **lénytanilag** és örökké! – A **Szent Kenyér és Bor vétele** – „életem valóságos eledele”. Így is igaz: **vitam creans**.

Második: tárgyi

Azt fejtegesse, hogy a fent említett bontakozásnak indító, **tárgyi eredeztetője** az „élő Kenyér”.

1. beszéd: Vezem az élet tartalmát

Minden kérdésnél nagyobb: mi valóban az élet igazi tartalma?... Talán az öröm és élvezet?... Talán a tudás és művészet?... Talán az erkölcsös egyéniség?... Talán a mások nemes szolgálata?... Mindez rész! Az egész így áll elénk: a **Mindenható dicsőítése – az isteni egyéniség vérnélküli boldogságában**. – Vizsgáljuk csak ezt az összefogó tételt a következő módon: mi a legnagyobb kincsünk?

1. Teremtésben az Isten képét hordozó lelkünk.

A „teremtés koronája” az ember. Legalábbis azt hirdetjük. – De mit jelent ez?

a) Az Írás szerint **szellemi a lelkünk**: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). – De önmagunk **vagyunk az alakítók**: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). És végül: **istenivé** válhat vég nélküli személyiségünk, amely ebben az ígértben nyerheti égi ajándékát: „Azon a napon megtudjátok, hogy Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

b) Értelmünk pedig boldogan rezonál erre – igényelvén az élet fennmaradását! Mert: dolgozik érte!

2. Jézus áldozatából – az istenivé nemesedett életünk.

Ez az előbb is említett „isteniesítés” már az Úr Jézus megváltó kegyelme.

a) Ő adta a lehetőséget: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtlen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19) és: „Kegyelme jóvoltából azonban ingyen történik megigazulásunk Jézus Krisztus megváltása által” (Róm. 3,24).

b) Az ember vette és veszi ennek értékét: „Benne van /vére által/ megváltásunk, bűneink bocsánata” (Kol. 1,14). És lelke hálás szeretettel és örömmel értékeli.

A záró gondolat ez legyen: ennek nincsen vége! – Majd fűzzük hozzá: a döntő pedig ez: ez az élet az Isten országában pereg... És ennek az életnek – a személyes boldogság a tartalma.

2. beszéd: Vezem a lélek eledelét

Hogy tartalmas legyen az élet: vezem a lélek eledelét. Így kínálja a Mester: „Aki eszi az én teste-

met és issza az én véremet, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56). – De hogyan veszem?

1. Bűnbánat előzi a befogadását.

Ezért mondja az apostol: „Mossátok le kezeteket, ti bűnösök, s tisztítsátok meg szíveteket, ti ingadozó lelkűek! Éreztétek nyomorúságotokat, szomorkodjatok és sírjatok! Nevetésetek forduljon gyászra, örömtök pedig búsulásra! Alázkodjatok meg az Úr előtt, ő majd fölmagasztal benneteket” (Jak. 4,8-10).

2. Az új élet jelzi ittmaradását.

Erről így beszél a Mester: „Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek!” (Jn 15,5).

Íme! Így lesz a Szent Kenyér életem gyökérzete.

3.beszéd: Veszem a lélek nemesítőjéül

A testi életem erejét az anyagiak felszívásából veszem. A föld kenyere a földi élet erőforrása. – És az ég Kenyere? Ez pedig azért kérdés, mert ajánlja és adja nekünk az isteni Mester. Mit akar vele?

1. Telíti kegyelemmel a lelket.

„Barátainak” hirdet: „Barátaimnak mondalak titeket, mert mindent tudtul adtam nektek, amit Atyámtól hallottam” (Jn 15,15). És ezt is ígéri: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

2. Ez a kegyelem átnemesíti istenivé az életet.

Azt mondja az apostol: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Összefoglaló igazságként jól jegyezd meg: amilyen az eledel, olyan az élet is. Az Úr Szent Teste és Vére – táplálék, isteni, tehát az: életed!

*

b/ Dogmatikai relációk kérdéseinek magyarázatai

Érdekes relációkat lehetne felállítani az Oltáriszentségről.

Első alcsoport: Az **Isten valósága és tervei** szerint kutatja a kapcsolatot.

I. beszédlánc címe: Az Atya és az Oltáriszentség

Itt arról kellene szólni, hogy az égi Atya szeretettermében állandó valóság az Istenember titokzatos jelenléte. Az egész világ és az emberélet a szeretetnek jelentkezése, amely az Atya lelkéből árad.

1.beszéd: Isten jelentkezése és az Oltáriszentség

Kezdjük kérdéssel a szentbeszédet, mondván: milyen az ember és az égi Atya kapcsolata? Vajon a teremtés ténye és a megváltás szeretete után elzárkózó-e az Isten tőlünk? Azt is kérdezhetnénk: vajon a személyes Isten mi módon őrzi és érezteti személyes Szeretetét?

1. Az Isten mindenütt jelenlévő, de nem látható.

Ezt a tételt tanítja az Egyház, és könnyedén értelmezi az ember. Az Írás ezt mondja: „Emeljétek fel szemeket a magasba és nézzétek: Ki teremtette ezeket? Ő az, aki megszámloltan kivezeti seregüket, és nevén szólítja valamennyiüket; nagy ereje, erőssége és hatalma miatt el nem marad egy sem” (Iz. 40,26). Az értelem felfogja, hogy a Teremtő ereje alkot, fenntart és gondot visel... – Valóság tehát mindnek alapja, de jelentkezését nem fizikai szemek észlelik.

a) „Lélek az Isten...” (Jn 4,24).

b) A testi szem nem látja a lelket.

2. Az Oltáriszentségben titokzatosan jelenlévő és észlelhető.

Azt mindig halljuk, hogy a szerető Isten szeretetből teremti a személyes embert. Azt is tudjuk, hogy a **személyes ember** szeretettel fonódik a szerető Istenhez. – De a kinyilatkoztatás azt is tanítja, hogy az „elesett embert” szeretetből felemeli az Isten... Valóban tehát vele él az Úr, még akkor is, ha el akar fordulni Tőle az ember. – Az Őt keresőt pedig állandó szeretetáramlásban tartja. **Ennek észlel-**

hető jele: az Oltáriszentség.

a) Kenyér és bor – a látható jele. Ezért mondja a Mester: „...Ez /a kenyér/ az én testem... Ez a kehely az új szövetség az én véremben...” (Lk 22,19 és 20). Megemeli a kenyeret és a bort – a látszat megmaradása mellett! – Ő van jelen titokzatosan.

b) Valóságos jelenlét – a tartalom. A kenyeret és bort látjuk, de az Úr Szent Testét és Véréét veszszük. A **látszat** – kenyér és bor, a **valóság** – az Úr Szent Teste és Vére.

Befejezésül szögezzük le: láthatatlanul is természetben és lélekben jelentkezik az Isten, de – a szeretet túlradó csodája folytán – látható jelen keresztül észlelhető az Isten.

2. beszéd: Az Isten szeretete és az Oltáriszentség

Amint imént mondtuk, az örök Szeretet – szeretet útján kereshető... Azért, ha Istent keressük, akkor a szeretet és jóság nyomán kell járnunk... – Mit tesz tehát az isteni Szeretet?

1. Állandó szeretettel fordul az ember felé.

a) Teremtő – a Szeretet.

b) Megszentelő – az égi áldása.

2. Állandóan kegyet áraszt a lélek felé.

a) Szavára – a földre száll.

b) Lélekben – vele él. Záró szó ez: kiáradó jóság az Isten; ahol tehát jóság lakik - ott az Isten.

3. beszéd: Isten és a lélek egybecsengése

A „Szeretet Istene” mindig a „szeretet tárgyának”, a világnak és az embernek élete felé sugárzik. Persze, a személytelen világ csak hódolatban fordul felé, de a személyes ember szeretettel felel... „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8).

1. A szeretet örök egyesülést igényel.

A szeretet egymáshoz fonódást keres.

a) Erre hivatkozik a Mester: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig én bennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

b) De ezt mutatja – az élet. A földön is a szeretett személy felé törünk, és egész életünk valósága is ez: Istenből indul, Isten felé törtet.

2. Az Oltáriszentség örök egybetartozandóságot képvisel.

A lényeg ez: „Én” a kenyér színében veletek vagyok és ti a szeretet erejével bennem nőttök és fejlődöttök: „Aki bennem marad és én öbennem, az bő termést hoz” (Jn 15,5). – Az áldozatos Mester lelkéből fakad, és Ő a megváltott emberrel marad.

Befejezésül – ne felejtsetd: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel, s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

II. beszédlánc címe: A Mester és az Oltáriszentség

Mivel az „élő Kenyér” adományozója az isteni Mester, azért külön is értelmezendő az a szeretet, mely erre az állandó és titokzatos kapcsolatra képes. – Az bizonyos, hogy az Oltáriszentség az isteni Szeretet örök csodája. De az is bizonyosnak látszik, hogy a szentséget alapító Istenember a megváltó szeretet örök, közvetlen és észlelhető jelét akarja adni az embernek. A lényeges mozzanat tehát úgy fejtegetendő, hogy itt – a Szeretet örök áramlásáról van szó.

1. beszéd: A megváltás folytatása

Miben áll a megváltás? Az élő Istenember áldozatos szeretetében. Ha pedig ez a mondat az Isten felé forduló **áldozatban** találja a döntő jelleget, akkor kérdezhető, hogy az **ember felé** fordulva miben áll ez a folytatás?

1. Az **állandó ismétlésben és jelenlétben**. Ez az „áldozat jelleg” a **tárgyi** érték! Áldozat – az emberért. A Kereszten – véres áldozatban, az Oltáriszentségben – vér nélküli szeretetáradásban.

2. De ugyancsak döntően felelhetjük: az **állandó kegyelemközlésben**. Nemcsak a múlté az égi Áldozat, hanem a jelenben is ismétlődő – a végtelen

Szeretetáldozat. Odafordul az Atya felé, és eledelként száll a gyenge emberlélekbe! Ez az Oltáriszentség alanyi értéke. „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1). **Belőlem** éltek!!

Befejező igazság ez: örök lényegtani kapcsolat áll fenn Isten és ember között. Ez pedig: az Isten szeretete, amely viszont-szeretetet szül mibennünk.

2. beszéd: A Megváltó kegyelmének szétszótása

Miért jött és mit szerzett a Mester? – Megváltás és megszentelés a hivatása. – Az egész Ószövetség ezt hirdeti és az egész Újszövetség ezt tanítja. – De azt is kérdezhetjük: hogyan folytatódik az **ember** életében?

1. Ismétlődő áldozat – a lényeg.

Ezért parancs: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

2. **Állandó kegyelmi áramlás – az érték.** Ezért lesznek isteniek, akik **lélekkel** veszik. Szögezzük le az igazságot: az Oltáriszentség végül Istennek szóló – Áldozat és az ember felé szóló – kegyelemosztás.

3. beszéd: Az örök élet biztosítása

De végül is mit ad a Mester? Rövid felelet: Örök életet. Döntő ígérete ez: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20). Sőt, azt is mondja, hogy csak ezért érdemes élni. „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26).

1. Ezért jött az Úr.

a) Az ember az élet zarándoka. A szellem hordozója és önmaga kialakítója. Még elesettségében is – a Megváltó várományosa. Élő, tevékeny személy, aki az ég adományainak vételével **maga gazdagszik!**

b) De ezt a szeretetet az ég is erősíti, mondván: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

2. Ezt szerzi az Úr kenyere.

a) A földi kenyér – a földi élet feltétele. Munkával szerezhető.

b) A lelki Kenyér – kegyelmi ajándék és örök életet ad: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Lám! Itt is így tűnik elő a cél: olyan isteni legyen – az erőfelvételtek, hogy örök legyen – az egész éltetek. Álljon reátok is ez az isteni íge: „Most tehát nem vagytok már idegenek és jövevények, hanem a szentek polgártársai és Istennek házanépe. Apostolokra és prófétákra alapozott épület vagytok, amelynek maga Krisztus a szegletköve” (Ef. 2,19-20).

Végül itt is odajutunk: örök Szeretet az Isten, és örök szeretetkapcsolódásra hívja az embert az égi Mester. – De ezt mindig **korrektívumként** kell odafűzni: hívja, gazdagítja, erősíti, sőt, Szent Testének és Vérenek csodás erejével táplálja az embert! De... de... ennek **életté** alakításában, és így az „örök élet” kitermelésében szabad személy az ember!

III. beszédlánc címe: A Szentlélek és az Oltáriszentség

A Szentháromság: Atya, Fiú és Szentlélek. – A kölcsönös **egymásban élés** a valóság. – De most feltehető ez a kérdés is: milyen kapcsolat található a Szentlélek és Oltáriszentség között? Erre feleljen a beszédlánc...

1. beszéd: Hozzánk juttatja az Úr Egyszülöttjét

A harmadik isteni Személy: a Szentlélek, a Szeretet Lelke. Kérdezzük: mit jelent számunkra a harmadik isteni Személy? Vajon életszolgálatunkban és életcélba jutásunkban szerepet talál – e a Szentlélek Úristen? – A kérdésre feleletet adandó, tegyük vizsgálat tárgyává: hogyan valósul az Istenatyának **tárgyi** megváltó terve, és hogyan megy végbe az ember **alanyi** megszentelődése?

1. A fogatás szent tényével közénk hozza a Megváltót.

Olvasd: „Az angyal azt válaszolta: „A Szentlélek száll rád és a Magasságbeli ereje borít el. Ezért a

születendő szent is Isten Fia lesz” (Lk 1,35).

2. Az isteni természet közlésével nekünk adja az Úr Egyszülöttjét.

Olvasd: „A lélek az, ami éltet, a test nem használ semmit” (Jn 6,63).

Befejezésül kérdezzük: és bennünk mit eredményez? **Fellobbantja** a szeretet tüzeit, és így istenivé alakítja az ember lelkét. – Végeredményben tehát ez az igazság: a Szentlélek indítja, vezeti a megváltás tárgyi történetét és valósítja az egyes ember megszentelődését.

2. beszéd: Táplálékul adja az Egyszülöttet

A Szentlélek a kegyelmek sugárzója, és az ember az egek kegyelmének befogadója. Harmatozik – az ég, és természetfeletti rügyfakadást mutat – az emberi élet. – De **kegyelemátadásnak** milyen formáját választja a Szentlélek? Az bizonyosnak látszik, hogy azt a formát, amely a szeretetet érthetővé teszi. Mi ez?

1. Ember alakban adja – a megváltó Mestert.

Ezt olvassuk: „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott” (Jn 1,14).

2. És kenyér, bor alakban kínálja – az isteniesítő Istenembert.

Ezt is olvassuk: „Az én testem valóban étel, s az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,55-56).

Jól jegyezzük meg: Ő tehát a legnagyobb áldásunk, mert a „Szeretet Urát” közli mivélünk. Indítója – a megtestesülésnek és a kegyelmek kegyelmét közvetíti – az égi Eledellel!

3. beszéd: Istenivé nemesíti végnélküli életünket

A legértékesebb ajándékozó tehát a Szentlélek. De ez tárgyi érték. Azért kérdezendő, hogy ez a nagy **tárgyi ajándékozás** milyen **alanyi átváltozást** okoz?... Mégpedig azért kérdezendő, mert az Isten ajándékai nem céltalanul szóródnak a világban élők felé... Az anyagi világot szebbé és tökéletesebbé alakítják, az ember szemét pedig **személyes és tökéletesebb önalakításra** hangolják. **Képesítik** és segítik. Egyik: **ontológiai** kincs, a másik: **dinamikai** ható.

1. Az anyagi világ emberét istenivé alakítja.

Ezért olvassuk: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4). – Persze ezt **csak** kinyilatkozásból tudhatjuk, mert az ember **nem is igényelheti**...De nagy-nagy hálával és diadallal **veheti**.

2. Az isteni embert pedig Isten fiává nemesíti.

Ezért mondja az Úr: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56). – Vagy az apostol szerint: „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,16-17). – Ez szintén olyan kegy, amely meg nem érdemelhető és ki sem könyöröghető. De **nagy** szeretettel fogadható!

Így vigyünk magunkkal az igazságot: a földön a Megszentelő, az égben a Megdicsőítő az Úr Lelke.

Második alcsoport: **az ember és az Oltáriszentség kapcsolódásáról** szól.

Itt tehát az fejtegethető: hogyan fonódik az Oltáriszentség az ember lelkéhez?

I. beszédlánc címe: A bontakozó ember „Isten-vétele”

Itt a vezető gondolat legyen: csakis **isteni** erővel lehet **isteni** az ember!

1. beszéd: Coniunctio sanctissima

Az Isten mindig és mindent betölt. Anyagi világot és szellemi embert egyaránt. Kérdezzük: hogyan telíti az ég Ura az ember lelkét?

1. Ég után áhítozik az ember.

Maga ez az isteni kegyelem! Sőt, keressük! – De hogyan? **Csak** az eget igényeljük! Olvasd: „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved?” (Mt 16,26). – A földi élet csak – részlet, az egész – az égi élet.

2. Ég Urát veszi az ember.

De hogyan? – **Jelben** vesszük a földön; „színről-színre” birtokoljuk az égben. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre” (1Kor. 13,12).

Összefoglaló kérdésünk: és ez az egyesülés mit jelent? Örök szeretetkapcsolatot! Erről mondja az apostol: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet. Törekedjete a szeretetre!” (1Kor. 13,13). – Mi tehát az ember – Isten kapcsolata? A földön is jelenlévő és örökké élő **szeretet**.

2. beszéd: Sacrificatio divina

Az Istent szerető és magát az ég kegyelmével alakító ember emelkedni akar az ég Urához. De hogyan? **Ima** és **áldozat** a mi emberi lelkünk emelkedési útja.

1. Keresi a lelkünk – a legtisztább áldozati módot.

- a) Az egész Ószövetség jelképes keresés.
- b) Az egész pogányság is – áldozatkeresés.

2. Veszi és bemutatja lelkünk a legszentebb áldozatot.

a) Előrehirdeti a próféta: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11).

b) Valósítja a Mester: „Ez az én testem, amelyet értetek adok... Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19 és 20).

Vigyük magunkkal ezt a tételt: így végezzük a legszentebb áldozat bemutatását, amely a hódoló embert kapcsolja az ég Urához. De állandóan éljen benned ez az igazság: mindennek gyökérzete – a Szeretet.

3. beszéd: Epulatio aeterna

A kenyér az életerő forrása. Azért imádkozzuk: „mindennapi kenyereket add meg nekünk ma” (Mt 6,11)... Az igazság ez: minden kenyértörés – **erőfelvétel**. – És az „élet Kenyerének törése”?... Vizsgáljuk csak életünket és reá fogunk jönni a következőkre...

1. Örök élet a vágyunk.

Állandó törtetés és előrejutás, majd az élet igénye ennek örök jele.

- a) A földön is a tökéletesedésre törünk.
- b) A földön is a szellemi tökéletesedés a vágyunk. Ezért int a Mester: „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48). – De ennek **örök jellegét** biztosítja és igéri a Mester: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56). – Ennek boldog fogadója az ember.

2. Az „Élet Kenyere” a biztosítékunk.

a) Ezt pedig a Mestertől tudjuk: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhez többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,35). – Mégpedig úgy táplál, hogy mindez a **földi életben való gazdagodás** biztosítéka.

b) Ámde ezt is halljuk: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Ez pedig az **örök életben való diadalmaskodásunk** záloga.

Legyen boldog az életünk, mert az Úr ígérete „Élet Kenyere” – az örök élet birtoklásának biztosítéka.

II. beszédlánc címe: Anyag, szellem, természetfölötti élet

Itt arról kellene szólni, hogy hogyan járja át Isten terve szerint az ember életét az Oltáriszentség.

1. beszéd: Kisebb rendűvé teszi az anyagot

Mi történik az átváltozás szent percében? Olyan csodás átalakulás, amelyben eltűnik az anyag és jelen van a Mester.

1. A lényeg átváltozása után az accidentia észlelhető. A kenyér és bor színeit látjuk, de a **hit** a Mester jelenlétét tanítja.

2. A Mester valósága a járulék /accidens/ mögött jelentkezik. Ennek alapja: a Mester szava... Végeredményben ez az igazság áll elénk: az anyag lényege megsemmisül, és az Isten jelenlétét hirdeti az accidens.

2. beszéd: Megemeli a szellemet

De **csak** az anyag lényegének megsemmisülését hozza a csodás átváltozás? Itt ennél több megy végbe. Legalábbis reánk való vonatkozásában. – És mi ez?

1. Önértékelésben emeli a szellemi embert.

Az Oltáriszentség az Isten örök szeretetének jele és az embert az „istenies élet” magaslatára emelje...

2. Mert hozzá alázkodónak látja az Istent.

Az Oltáriszentségben alázatos alakot ölt az Úr, hogy felemelje Magához az embert.

Méltán kérdezhetjük tehát: kicsoda az ember, ha így szereti őt az Isten?!...

3. beszéd: Isteniesíti a természetet

De az öntudat emelése mellett mit ad az embernek a Mester?

1. Isteni természetével gazdagítja az ember lelkét.

Ennek alapja: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

2. Az isteni erővel nemesíti a lélek szentélyét.

Ezért mondja az apostol: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Záró kérdésünk: csoda-e tehát, hogy „végnélküli” életet él az ember? Nem! Nem! Az ilyen módon gazdagított ember – a végnélküli életben boldog ember!

III. beszédlánc címe: Embertípus teremtés

Itt arról volna szó, hogy a természetfeletti eledel mivé teremti a **földön élő, eget váró és égbe törő** embert.

1. beszéd: Istenien élő hősökké leszünk

A legnagyobb Erőforrás – a legnagyobb erő kifejtésre képesít. Mivel pedig az Oltáriszentségben az Úr Jézus „személyes lélekállományként” adódik nekünk, ezért az élet legnagyobb kincsével, Magával az Istennel gazdagodunk. Azért mondhatjuk, hogy az „istenierő” istenivé erősít. – Mit tesz tehát az Oltáriszentség?

1. Kevésre értékelőivé tesz – a földieknek.

a) az Írás szerint ez az igazság: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van...” (Jn 6,54).

b) Majd az ember ítélete szerint: csak az örök dolgokban található az igazi boldogság.

2. Életáldozatosává tesz – a lelkeknek.

A mártírok – örök „életcsillagok”...

A történelem igazolja mindezt. – Az igazi „erősek” a földiek helyett lelkiekért dolgozók.

2. beszéd: Áhítózó „lélek-Ikarusszá” alakulunk

A földön élünk és belőle merítünk... Amint a gabona a szántón, úgy mi a földtekén alakulunk és fejlődünk... De örök kérdés marad: vajon **csak** a föld-e az ember **végső igénye**? Mert tagadhatatlan, hogy nehezen elégedhetnék meg az emberi lélek, ha **biztos** volna előtte: csak a véges föld az ember hazája... Két tény lehet megállapítanunk.

1. Az első így szól: **még a föld lakói is eget felé akarnak szárnyalni.** Ez az **ősi emelkedés** lendülete... (Még a „mesealakok” is mindig felfelé röpdösnek...).

2. De az eget várományosai – a Végtelen Atya „szárnyasai”.

a) Igényünk – a kulturális emelkedés.

b) Igényünk – az **élet** állandó birtoklása.

c) Igényünk – a személyiség végnélkülisége. Sőt, **magunk** földi életét másokért **is** feláldozzuk.

A **mártírok** ezért áldozták magukat. De magukért és mások **örök** életéért!! Ezek az igazi „Ikaruszok”. Az **örök élet** diadalmasai! Igénylik, a Mester szavai szerint várják és valóban kapják...

3. beszéd: Hazaérő „vándormadarakként” élünk

„Vándormadár” az ember igazi jelképes elnevezése. Ők a meleg tájakra, az ember az örök tájakra vágyik. – De milyen az élet az örök otthonban?

1. Egyetemes – a boldogság.

a) Szt. Pál ezt mondja: „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről-színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

b) Az ember pedig – **személyében** áhítzza. Kevés az „emlék”, a másik tisztelete, ha nincs személyes élet és szeretetkapocs diadala.

2. És egyéni – a kiérdemelt dicsőség.

a) Az Írás szerint: „Más a nap sugárzása, más a hold fényessége, más a csillagok tündöklése; sőt, egyik csillag fényessége is különbözik a másiktól” (1Kor. 15,41).

b) De a természetünk is azért boldog, mert **önalakító**nak teremtette az Isten, és **így éri el** örök életét.

Záró igazság legyen: és ez erőfeszítéssel elérhető. Mindenki számára! És az a mi boldogságunk, hogy: „Mindent elviselek abban, aki nekem erő ad” (Fil. 4,13). Isten az erőt adó, és az ember a diadalmasan „hazatérő”, azaz **örök szeretettel** élő.

Harmadik alcsoport: **az anyag és az Úr szavának viszonylatáról** szólhat – kissé jelképesen.

I. beszédlánc címe: Hogyan hódol az anyagi világ?

Itt a kenyér és bor hódolata jelzi, hogy minden, tehát az ember is, hódoljon az Isten előtt.

1. beszéd: Átváltoztatja a kenyér és bor lényegét

Az áldozatot bemutatni akaró ember – adományát viszi az oltárra és így kínálja áldozatát. – Az Újszövetség népe nem élő állatokat áldoz az Úrnak, hanem a föld termékét, a mindennapi kenyeret és a csillanó bort kínálja az Úrnak... Az ember földieket kínál és így hódolatát mutatja az eget Urának. Tehát: a bor és a kenyér a mi emberi felajánlásunk és hódolatunk jele. – De a kérdés így is feltámad lelkünkben: hogyan hódol az anyagi „áldozat” a Mester isteni szavára? – Majd ez a kérdés is felvetődik: és az égi Üdvözítő hogyan áldoz és mit áldoz az örök Atyának, hogy **áldozata örök életet** biztosítson a szeretett embernek? – A magunk áldozati tárgyát látjuk, a mi áldozati tárgyaink átváltozását hisszük és a Megváltó Áldozatáért hálás lélekkel hálálkodunk. – Kérdezzük csak: miképpen áldozza magát a mi kenyér és bor áldozati tárgyunk és miképpen áldozza Önmagát isteni Mesterünk?

1. A kenyér és bor lényegében megsemmisül Isten előtt.

(Trid. Zsinat, XIII.c. – Idézni!)... Az alázkodás tehát: lényegi megsemmisülés és a színekben való fennmaradás. – Természetes, hogy ez a hiten alapuló titokzatos megállapítás azt jelenti, hogy magunk áldozatához járul az „áldozati tárgyak” áldozatos „megsemmisülése”, hogy így helyet adjon az Üdvözítő áldozata bemutatására.

2. Ez az áldozat pedig abban áll, hogy az égi Áldozat titokzatosan jelentkezzék az Atya előtt.

Ezért mondja az Írás: „Ha ugyanis a bakok és bikák vére meg az üsző hamva a tisztátalanokra hintve megszenteli őket, úgyhogy külsőleg megtisztulnak, mennyivel inkább tisztítja meg lelkiismeretünket a holt cselekedetektől Krisztus vére, – aki az örök Lélek által önmagát ajánlotta föl szeplőtelen áldozatul Istennek – hogy az élő Istennek szolgáljunk!” (Zsid. 9,13-14).

Mivel lehetne zárunk gondolatunkat? Az ember áldozati tárgyakat hoz, az anyag alázkodik és Krisztus önfeláldozó szeretetében **jelentkezik**. – Íme! Így hódol **minden** az Atya előtt!

2. beszéd: Maga köré gyűjti a föld aranyát és gyöngyeit

Ahol az Isten van, oda ősi erővel gravitál minden. Belőle él és őt dicsőíti minden. Éppen azért az Oltáriszentség csodálatos gravitációs erő. Maga köré gyűjti a föld minden kincsét. – Figyeljük csak

meg: hogyan megy ez végbe?

1. A föld aranya kehellyé nemesedik.

Fejtegetendő: az arany az Úr díszévé válik...

2. A tengerek és bányák ékköve – dísszé jelentkezik.

A drágakő az Úr „Kenyerét” ékíti...

Figyelj a művészetre! Minden értékes anyagát és teremtett szépségét az Oltáriszentség köré fonja...

3. beszéd: Környezetévé teszi a mezők és kertek virágait

És mit tesz a természet „élő világa”? Azok a pompázó erdők, mezők és virágok, amelyek az Isten szépségét tükrözik?

1. Az erdők fái és gallyai zarándokútra kelnek...

Gondolj az úrnapi oltárookra... De nézd a „köznapi” oltárok díszreit is...

Vagy nézd a drága gyereknevet, miképpen gyűjtik a virágokat az oltár Ura magasztalására... Hogyan gondozzák az oltárt az Istent szerető lelkek...

2. A mezők, kertek virágai Krisztus köré igényeskednek...

Persze – állandó ez a törtetés!... Sőt, Únapon még „virágszőnyegekké” is terülnek... Az Úr előtt!...

Befejezésül kérdezzük: de miért mondjuk mindezt? Azért, hogy reámutassunk arra, hogy a mindenség gyönyörűsége hódol a természetben is a természet Ura előtt. – „Isten dicsőségét beszélük az eget, és keze művét hirdeti az égbolt” (Zsolt. 18,2)...

II. beszédlánc címe: Az anyag megemlése

Itt a „meghajló természetnek” **isteni felemeléséről** lehetne szólni. A természetét szebbé és nemezebbé alakítja az ember. Ez az ő egyik isteni rendeltetése. – De a természetnek magasabb rendű élet-szolgáltatására való rendelése az ég Urának titkos rendelkezése. – A kenyér és bor a földi ember szolgálatára áll, de az „áldozati kenyér és bor” – Krisztus szavára – „életáldozattá” és „lélektáplálékká” nemesedik.

1. beszéd: Alappá lesz a kenyér és a bor

Az Ószövetség véres áldozata szebbé változik az Újszövetségben. Mégpedig úgy, hogy az Újszövetség szent áldozatának **alappanyaga** Melkizedek kenyere és bora lészen. – Azt is kérdezhetnők: vajon miért éppen ez? A feleletet két pontban adhatnók meg.

1. Mert az eledelek eledel: a kenyér.

A Mester a legszükségesebb élelemnek mondja és napi kérő imánkat is így kezdeti: „Mindennapi kenyereket add meg nekünk ma...” (Mt 6,11). Ezért dolgozik a **földi ember** és a – csodálatos áldozattá válás után – ennek erejével várja az örök életet. Maga a Mester mondja: „Aki eszi az én testemet és issza az én véreket, annak örök élete van...” (Jn 6,54).

2. Mert az italok nemessége: a bor.

A földi élet erejét és lendületét szüli és néha-néha Bacchus szolgájává silányítja az élvező embert. – Legyen azonban – a próféta szava szerint – szüzeket szülő égi erő. Mert: „Mily nagy az ő jósága, mily nagy az ő szépsége!... a bor szüzeket nevel!” (Zak. 9,17). És legyen – a Mester szavai szerint – örök életet fakasztó: „Aki hisz bennem, annak szívéből... élő víz forrása fakad” (Jn 7,38).

Végül kérdezzük: mi tehát az Úr szent terve? A természetes élet erőforrásait a természetfeletti élet forrásává nemesíti. Így szenteli meg az „eledeleket” és így „isteniesíti” az embereket.

2. beszéd: Istenivé nemesedik a testi ember

Test és lélek az ember; azért mind teste, mind lelke eledelre szorul. Az ember lényegének egyik alkotórésze is anyag, a test; háza a léleknek, a szellemnek. **Kettős** tehát az igénye is! – De mit tesz ez-zen az égi Üdvözítő?

1. A lélekeledel erejével rendezi és arányossá teszi igényeit.

a) Adja a földieket: „Jertek, egyétek étkeket, és igyatok a borból, melyet nektek elegyítettem!” (Péld. 9,5).

b) És arányossá teszi a test és lélek bontakozását. „Mielőtt még töviseitek bokorra nőnének, haragjával elevenen elragadja őket” (Zsolt. 57,10).

2. Az isteni jelenlét kegyelmével istenivé teremti az ember lényegét.

a) Természetfelettivé változik. A Mester ígéri imígyen: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen...” (Jn 1,12).

b) Istenivé alakul az élet. Ezt az apostol tanítja: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiárad szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Mi tehát a végső következtetés? A test embere **isteni emberré** nemesedik. – Ez pedig az örömök öröme!

3. beszéd: Végnélküli dicsőséget nyer a megnemesedett anyag

De a sírgödör-e az emberi élet végállomása? Ez a kérdés azért fontos, mert az **élet – összefogást** hirdet és a sírgödör – szétbomlást mutat... Figyelem! Az égi Mester így felel: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog. Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg soha sem” (Jn 11,25-26). – Tehát a halál valóban az örök élet kaputárulása!

1. Testünk feltámadása – az élet teljessége.

a) Krisztus Maga is feltámadt.

b) Az ember feltámadása – isteni kegy. „A parancsszóra, a főangyal kiáltására, Isten harsonzenegésére az Úr maga száll le a mennyből, s először a Krisztusban elhunytak támadnak fel” (1Tessz. 4,16).

2. És így a test is a boldogság örök részese.

a) Látszólag itt csak a lélekről van szó... „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

b) De igazság ez is: „Ennek a romlandó testnek föl kell öltenie a romlatlanságot, ennek a halandónak a halhatatlanságot” (1Kor. 15,53).

Összefoglalásul kérdezzük: mi tehát az égi Atya terve? Isten úgy nemesíti meg a föld anyagát, az ember testét, hogy az örök dicsőségben részesíti az **ember egészét**, lelkét és testét.

III. beszédlánc címe: Az anyagi világ szolgálatának elfogadása

Itt arról kellene szólni, hogy az **Úr elfogadja a világ anyagának hódolatát**; így tehát **mennyivel inkább várja az ember hódoló szeretetét!**...

1. beszéd: Elfogadja a föld terményeinek hódolatát

A nagy világ az Úr teremtménye. Hódol is előtte minden szépsége. És az Úr elfogadja. Sőt, a természetes lényeket is felmagasztalja.

1. Elfogadja a kenyér és bor alázatos odaborulását.

a) Test lesz a kenyér – ezt énekli az Egyház...

b) A bor igaz Vér – folytatja énekében az ünneplők serege...

2. Elfogadja a virágok szziromkoszorújának illatozását.

a) Szébbé teszik az oltárt.

b) És emelkedettebbé az emberek lelkét... De ha a nagyvilág hódolatát elfogadja az Úr, mennyivel inkább várja a hódolatot az értelmes embertől, az Ő „isteni fiától”?!

2. beszéd: Elfogadja a mécses lobbanó lángjának hódolatát

Lépjünk a templomba, és éjszaka idején is – lobbanó fény köszönt... A Mesterről az evangélista is így szól: „Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” (Jn 1,4). A Mester igen gyakran hasonlítja magát a fényhez: „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). – Ő az örök fényesség, a földiek fénye csak reflexiója az égi Fénynek. – Kérdezzük csak: hogyan tekint az égi – a **földi fény** felé?

1. Elfogadja az örökmécs lobbanását.

- a) Önmaga **Fény-voltára** figyelmezteti a híveket.
- b) Majd Egyháza is erre inti és vezeti a híveket.

2. De nagyobb szeretettel várja az emberi szív lobogását.

a) Ezért mondja a Mester: „...világítson világosságtok az emberek előtt, hogy lássák jótetteiteket és magasztalják mennyei Atyátokat” (Mt 5,16).

b) De ezért hangoztatja: „Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa” (Mt 5,3). Sőt, azt is hozzát teszi: a szeretet tüze mindennél nagyobb. Ezért a fő parancs: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből. /Ez az első parancsolat./ A második így szól: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Ezeknél nagyobb parancs nincsen” (Mk 12,30-31). Az apostol szerint pedig: „Tudjuk, hogy az Istent szeretőknek minden javukra szolgál...” (Róm. 8,28) és: „Ne tartoztatok senkinek semmivel, csak kölcsönös szeretettel, mert aki felebarátját szereti, teljesíti a törvényt” (Róm. 13,8).

Zárjuk a mondottakat így: A „fények Ura” szívesen veszi a „fények sugarát”. De mindenekfelett: az emberlelkek szeretetsugárzását.

3. beszéd: Elfogadja a pompázó művészet hódolatát

De hogyan hódolhat, hogyan fényeskedhet az emberi lélek – a természet tárgyain keresztül? Művészivé alakítja és harmóniába csendíti a természetes teremtményeket...

1. Művészivé alakítja a föld minden érték-kincsét.

A művészet remekei – Istent dicsérő művek...

2. Hogy ezzel magasztalja az eget Urának titkos jelenlétét.

A templom és a liturgia ékességei – Krisztus jelenlétének dicsőítői... És ez végül is azt mutatja: „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32).

Negyedik alcsoport: Beszéd az **Oltáriszentség pedagógiájáról**. Mégpedig akár azon sorozat szerint, ahol az Oltáriszentség **áldozatjellegét** érintjük, akár olyan sorozat értelmében, ahol az Oltáriszentség **eledeljellegét** tekintjük.

Legyen az összefogó és így általános cím: **Milyen az emberek lelkében az Úr Jézus szentségi tevékenysége?**

Bár a tételsor látszólag teológiai és lélektani, mégis igen szépen értékelhető a **gyakorlati élet** szolgálatában. – Valójában **több** a „fogalmi kifejezés” és így a **bölcsészeti** megalapozás. De, azt hiszem, hogy **még akkor is** jó ezeket a beszédvázlatokat előrebocsátani, ha nem is mondjuk el **így** a beszédet, de megtanuljuk a **beszédekben használható** kifejezéseket. – A **fogalmazás** – latin, de az **értelmezés** – magyarul magyaráz. – Ha pedig elmondanók a beszédeket, akkor arra kellene súlyt helyezni, hogy ezek a dogmatikusan hangzó tételek **gyakorlatiak** legyenek. – A közölt három beszéd csak iránymutatót akar adni, de – hozzájuk hasonlóan – minden dogmatikus tétel lélektani és neveléstani szempontból is értékesíthető. – Itt igen sok a bölcséleti megközelítő kifejezés, de beszédeinkben legyen több a gyakorlati alkalmazás.

1. beszéd: Aductive constitutiva

Itt a scotistákról, Bellarmio, Vasques és Lugo tanításáról van szó.

1. Tantum aductive?

Mi ennek a gondolatnak értelme? Rövid a felelet.

- a) Az égben él. Örök Lét és örök Valóság. Soha el nem tűnhet... A tér nem az Ő világa!
- b) De most **itt is** megjelenik. Kenyér és bor színe alatt, de a lényeg átváltozásával.

2. Vel etiam constitutive.

a) Nemcsak egyszerűen itt is megjelenik... Isten mindenütt van, de Krisztus jelenléte a kenyér és bor színe **alatt** történik.

b) Mégpedig úgy, hogy a kenyér és bor lényegét átváltoztatva jelentkezik. Olvasd csak: „Vegyétek, ez az én testem... Ez az én vérem...” (Mk 14,23 és 24)...

És ha összefoglalva azt kérdeznők: mi itt a döntő? Akkor a helyes felelet így hangzik: a szeretet excessiv ereje a fontos! Ennek **kell** minket is hangolnia! Az Ég a földre száll, hogy a föld emberét Égbe emelje! Lám! Ezt a végtelen szeretetet kell végnélküli szeretetté váltanunk. Földön és égben egy-

aránt.

2. beszéd: Reproductiva

A katolikus tudósok életében az Oltáriszentségről való beszédtekételek megfogalmazása nagy gondot igényel. Ezért van olyan magyarázat is /Suarez, Lessius, Billuart/, amely a „reproductiva” fogalommal magyarázza. – Kettős a tanítása.

1. Krisztus Urunk Szent Teste már előbb is létező.

Ezért a „megjelenés” jelzi azt a helyes fogalmat, amely az előző létezését is feltételezi. – A Fiúistenről ez az igazság: „Öröktől fogva rendelt engem, és idők óta, még a föld előtt” (Péld. 8,23).

2. A kenyér-színben való jelentkezése a létnek új módja.

Ezt pedig Krisztus mondja: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Ezért: reproductiv – a jelenlét.

Záró gondolatunkként ennek pedig ez legyen a gyakorlati tartalma: ha kenyér és bor alakban jelenik meg az Úr, akkor azért vegyük nagy örömmel, hogy istenivé tápláljon égi táplálékunk. Legyünk olyanok, amilyenek akar hirdetni az apostol mondván: „Vessük le hát a sötétség tetteit, s öltünk magunkra a világosság fegyvereit. Élünk tisztességesen, mint nappal, ne lakmározásban és részegeskedésben, ne fajtalanásban és tobzódásban, ne civódásban és versengésben” (Róm. 13,12-13).

3. beszéd: Conversiva

És a conversio mit jelent? Billot próbál felelni rá mondván: „ipse conceptio unius sit generatio alterium”. – Olyan pompás fogalmazás, amely **megsejteti** (nem magyarázza!), hogy hogyan lesz valóság ez a csodás **átlényegülés**. – Mi tehát a lényegét érintő igazság?

1. Az égi Atya szeretete a kenyér és bor lényegét átváltoztatja...

De lehetséges ez?

a) Az Írás ezt mondja: „Az Úr szava cédrusokat tördel, a Libanon cédrusait összetöri az Úr... Tüzes lángokat szór az Úr szava, megrendíti az Úr szava a pusztát, megremegteti az Úr Kádes pusztáját, a szarvasünöket az Úr szava vajúdásba hozza, a sűrűséget megritkítja, a templomában mindenki így szól: Be dicső!” (Zsolt. 28,5,7-9); majd ezt is olvassuk: „Mikor fogytán volt a bor, Jézus anyja megjegyezte: „Nincs már boruk.”... Jézus megparancsolta nekik: „Töltsétek meg a korsókat vízzel.”... „Most merítetek és vigyetek a násznagynak.”... A násznagy megízlelte a borra vált vizet...” (Jn 2,3,7,8 és 9); és ezt is olvassuk: „Nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg el nem jön Isten országa” (Lk 22,18)...

b) És az értelem? A mindenható Szeretetnek ezt a csodáját is lehetőnek mondja.

2. Mégpedig úgy, hogy a meglévő és változatlan égi Eledellé változtatja.

Tehát valami csodálatos mozzanat megy végbe az „utolsó vacsora” tényénél és „áldozati ismétlésénél” (szentmise).

a) És ennek **alapja** az égi Atya szeretete – az emberek iránt. Olvasd csak az emberről: „Én mint kiválasztott szőlővesszőt ültettelek el, egészen jó fajtát; miként is változtál át nekem rosszá, vadszőlő hajtásává?” (Jer. 2,21)... De ez a Mester szeretetének valóságos lélekkirobbanása „embertestvérei” iránt! „...Jézus tudta, hogy eljött az óra, amikor a világból vissza kell térnie az Atyához. Ekkor adta övéinek, akiket szeretett és a világban hagyott, szeretetének legnagyobb jelét” (Jn 13,1).

b) És ennek **megvalósulása**? Leszáll a földre az Ég és így együtt él az Ég a föld embereivel! Áldozat – a leszállás, és Eledel – a jelenlét. Eledel – a lelki és isteni életre!

Íme! Legyen ez az összefoglalás: **Átváltozás** megy végbe – az isteni áldozatban, és **változzék át** az ember – az isteni kegyelem indította életre!

Ötödik alcsoport: Az Oltáriszentségnek erkölcsani és lélektani előterjesztése

Az előző beszéd sor inkább helyes fogalmi használatra tanít, ez a mostani pedig **csak példát mutat**, mert az **egész kérdést** az „Oltáriszentség mint Eledel” c. részben **részletesen** tárgyaljuk.

Az egyetlen és példaképpen adott beszédlánc címe ez legyen: **Az Úr táplálta embernemzedék.**

1. beszéd: Az Isten tervezte ember erőforrásai

Isten örök terve a teremtett világ bontakozó tevékenysége. Minden teremtetik, hogy valamivé bontakozzék. Mintha azt hirdetné ez a tény: Isten az örök Tevékeny, actus purus, hasonlónak teremt mindent. Ő változatlan, a teremtmény tevékenyen bontakozó. – És az ember? Ő is a teremtmények sorában tevékenykedik és bontakozik. – És ennek útja? Az Isten adta erők felvétele.

1. A természeti életerők felvétele.

Minden jót **egyetemlegesen** veszünk, de **egyénilag** is kapunk. Mindnyájunké ez: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld anyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). De egyénilag – a talentumok példájára gondolj! „Egyiknek öt talentumot adott, a másiknak kettőt, a harmadiknak csak egyet, kinek-kinek rátermettsége szerint...” (Mt 25,15). Az apostol is erre hivatkozik mondván: „Az Egyházban pedig Isten némelyeket apostolokká, másokat prófétákká, ismét másokat tanítókká tett” (1Kor. 12,27-28).

a) Ezek égi Atyától jönnek. – Tökéletesebb lényt akar az Atya és erre a testi és lelki táplálékfelvétel kínálta.

b) Ezek az erőfelvételek a föld emberében tökéletesedést hoznak. Megindítják benne a testi és lelki fejlődés lendületét és kialakítják a földi életben is a lelkeség diadalát (egészséges test és kulturális, tudományos, esztétikai és természetes erkölcsi élet).

2. De ez nem minden. Bennünk még további érték a természetfeletti erők érvényesülése.

Ezek – általánosan – az istenfiúságot alakító kegyelmeknek mondhatók. Olvasd csak: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12). Vagy: „Amíg veletek van a világosság, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiait legyetek” (Jn 12,36). – E kegyelmek egyike a közvetlen és titkos táplálás: „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,51).

a) Jól tudjuk azt, hogy az égi Kenyér és Bor az Oltáriszentség. Tehát táplálék. De nem a testé, hanem a természetfeletti alakuló életé: „Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56).

b) És mindennek örök **eredője** – az Eledel kínálása, majd elfogadása és hasznosítása. Ennek értelmé az, hogy **gyarapodunk** az Úr vételével. Mégpedig a földön isteni lesz természetünk, majd az örök természetfeletti élet éléséhez az „**isteni természetet**” **adja** az Üdvözítő.

Íme! Szögezzük le befejezésül: ilyen magasztos az Istenatyja terve! Éljen tehát úgy ember, hogy az örök élet „**élő virága**” legyen Isten adta öntudatosan boldog életed!

2. beszéd: Gyökérezet és gyümölcsstermés

Az élő természet gyökérezete, televénye és kívülről jövő behatások minősége (napsugár, harmat stb.) teszi értékessé és értékesebbé a megtermett gyümölcsöt. Ezt tudja és látja, sőt szolgálja is a kertész és a szántóvető. – És az ember életében? Nem igaz-e az, hogy aki **csak** a földből él, az **anyagias ember** lesz, aki a **lélek kincsét** keresi (tudomány, művészet, irodalom, erkölcs), az „**lelki emberré**” alakul, aki pedig az isteni természetet teszi életalapjául és az isteni kegyelmekkel táplálja az örök életet igénylő lelkét, az **isteni emberként** jelenik meg és mondhatja magát: Isten fiának. – Ezt a gondolatsort alkalmazva az Oltáriszentségre, ezt kérdezhetnők: miképpen alakítja át az embert az „Úr Kenyere és Bora”?

1. A természetes élet gyökérezetét – az isteni természet adományozásával – istenivé nemesíti az emberben.

A költő jut eszembe (Mécs L.): „Vadócba rózsát ojtok...” – Az Isten is ezt teszi, mikor lelkünkbe száll!!

a) Az emberi természetünk lesz – isteni. Itt **alapelváltozásról** van szó. Amit igényelni nem lehet, azt nyeri az ember! A megszentelő kegyelem az isteni természet közlését hozza! „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

b) És „isteni természetünk” azután – Istent igényli. Átalakul – lénytanilag és felmagasztosul – dinamikailag. Isteni lesz – természetében!... De **isteni lesz vágyaiban** és életében. „Ha tehát Krisztussal föltámadtatok, keressétek ami odafönn van, ahol Krisztus ül az Isten jobbán” (Kol. 3,1) és: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20). – A földön és az örök életben egyaránt. Micsoda öröm és micsoda kitekintés!!...

2. De azután az „örök gyümölcsét teremtő” léssen az isteni boldogságra hivatott ember.

Ezért vesszük – az égi Eledelt! Az Úr adja, és az ember **életté**, egyéni életté alakítja. – Az Írás szerint: „Táplálja őt az élet és értelem kenyérével, s itatja az üdvös bölcsesség vizével...” (Sir 15,3); „Angyalok kenyerét ette az ember...” (Zsolt. 77,25)...

a) A földön kidolgozza. Mert miért vesszük az „élet Eledelét”? Azért, hogy az Eledel minőségéhez alakítsuk életünket. Szeretet ereje – az Eledel, az áldozatos szeretet embere legyen – az eredmény. Ezért jegyezzük meg jól: „Ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

b) Az égben biztosítja. Ezért olvassuk: „Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér. Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,51). Ezért éltek és ebből éltek – az első keresztyények. „...Kezébe vette a kenyeret, mindnyájuk szemeláttára hálát adott Istennek, majd megtörte és enni kezdett. Erre mindnyájan megnyugodtak s szintén vettek magukhoz eledelt” (Ap. Csel. 27,35). „Az áldás kelyhe, melyet megáldunk, ugye Krisztus vérében való részesedés? S a kenyér, melyet megtörünk, ugye Krisztus testében való részesedés?” (1Kor. 10,16). – Az Úr Eledele tehát olyan „Kenyer és Bor”, amelyből kifakad az örök élet.

Végül is milyen igazság lép elénk mindezekből? Az léssen az első: természetfeletti kegyet ad az Isten; de azután a második kötelelességként áll elénk: úgy élj, hogy valóban isteni legyen életed – a földön is, és így az örök életben!

3. beszéd: Az örök élet „kialakítása”

Ha azt hallja az ember, hogy az örök élet várományosa, akkor diadalittasan kérdi: mit tegyek, hogy ezt az életet elérhessem? – Gondolj az **evangéliumi ifjúra** és kövesd az Úr adta életparancsot: „...szeresd felebarátodat, mint önmagadat... Aztán jöjj, kövess engem!” (Mt 19,19 és 21). – De gyakorlatban mit tegyek?

1. Vedd az égi Atya „szeretet-eledelét”.

Azt igen gyakran érezzük, hogy ez a felsőbbrendű vágy feltámad bennünk. Valóság bennünk: a földön élünk, de szellemi szárnyakon egek felé törünk. – És ennek a szárnyalásnak ereje honnét ered?

a) Veszed az egekből, mert hiszen kínálja az égi Mester. Beszél Ő olyan italról, amelynek vétele után nem szomjúhozik az ember: „... aki ebből a vízből iszik, melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,13). Kenyeret is kínál, amelyről azt mondja: „Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,51).

b) Hasznosítsd, mert lelkedet munkára indítja. – Valójában gondolj a helyzeti energiákra. Azok csendesesen elpihenő erők, de aktuálva rendkívüli tevékenységet fejtenek ki (atomerők... életsejtek feszítő erői...!). A lelkedet betölti az „isteni természet kegye” és aktuálva szereteteselekvésre alakítva – csodás életet termel. Igazság léssen: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

2. És szeretetet sugárzó életeddel kialakíthatod az örök élet gyönyörűségét.

Az Úr mindig ezt mondja: „Látod, meggyógyultál. Ne vétkezzél többet, hogy rosszabbul ne járj” (Jn 5,14). Majd ezt írja elő: „Fiam, menj ki ma dolgozni a szőlőbe” (Mt 21,28). Mégpedig az „Atya művein” kell dolgozni. Ennek lényege pedig az Atya lényege, a szeretet. „...az Isten szeretet (1Jn. 4,8).

a) Az égi Szeretet tehát a legértékesebb ajándék. – Jól jegyezd meg: „Aki nem szeret, nem ismeri Istent, mert az Isten szeretet” (1Jn. 4,8). Ha tehát a Szeretet száll lelkedbe, akkor az ég Ura lakozik lelkedben.

b) Szeretetgyakorlásban nyeri az ajándék valóságos érvényét. Ennek vonala – **magad, felebarátod** és mindenekfelett **égi Atyád**. A szeretet tehát olyan életet betöltő ajándék, amely aktuált erővé alakulva méltóvá tesz (ex congruo) az örök életre. – A földön éled, az égben nyered és örök életben élvezed az Istennel való élés gyönyörűségét: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9).

Ki vagy tehát? – kérdezem befejezésül. Olyan **isteni követ**, aki **magadat alkotod!** Persze – az ég mindent áthaladó Szeretetéből. Abból a Szeretéből, Aki a megtestesülés csodáját ismertette, majd a kereszttáldozatban életét adta és végül kenyér és bor színében örök életünk Táplálékává alakul...

c/ Majd szólni lehetne az Oltáriszentség tiszteletéről

Ebben a részben az Oltáriszentség tiszteletének **mikéntjéről** és elméleti, gyakorlati módozatairól kellene beszélni. – Célja pedig az volna, hogy a hívők **helyes gyakorlatot** alkalmazzanak, ha az Oltáriszentséghez közelednek, vagy helyes módon beszéljenek, ha Róla szólnak és beszélgetnek.

1. beszéd: Tantum – cultus „signi visibilis”

Hogyan hódolhat az ember az Oltáriszentség előtt?

1. Nemcsak jelet kell látnia. Ennek – tisztelet járna. Oka: a jel **csak záró függöny.**

2. De a valóságos Személyt kell hinnie.

Ennek – imádás jár. Oka: az Istenembert mindig imádás illeti. Befejezésül szögezzük le: a jel csak figyelmeztet a valóságra (Lásd: csipkebokor és Mózes...).

2. beszéd: Realiter – cultus latrae divinus!

Miben áll az Istent illető imádás?

1. A teljes hódolat elismerésében. Ez a lelki **imádás ténye.** Ez tehát az **ember részéről induló** – imádó meghajlás.

2. Majd jelképesen mutatkozik a térdrehullásban. Ez a „megsemmisülő kicsiséget” hirdető jel pedig az imádás **formai megjelenése.** – De mi léssen az eredmény? Erre léssen válasz: az egekből csorduló kegyelmek kiáradása.

Zárószó: **ez az imádás jár az Oltáriszentségnek!**

3. beszéd: Ideo adoratio plenissima

Istenről beszélvén így ír az apostol: „Mekkora a mélysége az Isten gazdagságának, bölcsességének és tudásának!” (Róm 11,33). – A gondolat ez: oly csodálatosak az Isten útjai, hogy felfoghatatlanok határozatai és döntései. – Ha ez minden porszem létére és minden parányi sejt mozgására áll, mennyivel inkább valósul az Oltáriszentség előtti hódolatunk kérdésében, mikor **Benne** az Úr Egyszülöttjének **személyes** jelenlétét hisszük a kenyér és bor színe alatt. – De amit az Úr tanít és ezért az Egyház hittételként ad, annak a **hódolatos imádási módját** is ki kell kutatnunk. Miképpen viselkedjék az ember, ha látható jelben jelen van az Istenember? – A hódolat és imádás követelésében eltérők a hittudomány magyarázatai.

1. Személyes jelenlétben imádkozható az ég Ura, Istene.

Ez az első hittudományi kiindulás. – Tehát nem műveiben. Ő, a Személy várhatja, és csak Őt illeti a személyes ember legmélyebb és legnagyobb függését hirdető imádás formája. – Ez valójában annyit jelent: én szinte „senki” vagyok a mindenség személyes Urának tudatában. De ez az **alázkodás** végül hallatlan felmagasztalódás is, mert azt jelenti, hogy **én** vagyok az Úr kegyelméből az a **személyes lét**, aki Isten fia lehetek. Alapja: Szeretet az Isten és szeretetet, **Önmagát** adja a szeretett embernek. – Őt tehát imádással tiszteljük és Tőle az isteniesedés kegyét vesszük.

2. Az Istent illető imádással imádkozandó az ég Ura, Egyszülöttje.

a) Tehát nem a jel, hanem a személyes jelenlét imádkozandó. Az égi Személy az Úr Egyszülöttje.

b) Vagyis imádkozandó – az égi Mester. Az Ő személyében Isten, és így a feltámadás utáni valóságában titokzatosan jelenlevő Istenember. – A gyakorlat azt mutatja, hogy térdre hull előtte az ember.

Mi tehát a megjegyzendő igazság? Imádkozandó a titokzatosan jelenlevő Istenember! A Személy, és nem a jel.

– Majd folytatni lehet a következők szerinti beszédsorral. Szóljon ez is az **imádkozásról.**

1. beszéd: Adoremus in aeternum

Itt is azzal a magyarázattal kezdjük, hogy mi is az imádás alapja: hódolat a Végtelen előtt. – Ez most azért robban ki lelkemből, mert **látható jelben** áll előttem az Úr.

1. Adest – Deus homo.

- a) Betlehemről az égbeszállásig a földön élt a Mester. – Teljes kilétét később értékeli az ember.
- b) A mennybemeneteltől kezdve mindig velem él a Mester.

2. Adest ergo Deus meus.

Ennek valóságát az utolsó vacsorán tanítja a Mester.

- a) Leszáll naponta hozzám...
- b) Azért dalom Szt. Tamás himnusza: „Adoro te devote!” Mi az imádás gyümölcse? – kérdezem végezetül. Az a felemelő tudat: **Venit** ad nos Pater noster aeternus!

2. beszéd: Anemus in aeternum

Quae sit relatio? – Milyen az ember és Krisztus kapcsolata? Figyeljük!

1. Amat Deus Christus. Személy az Isten!

- a) Amat apparendo. „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda...” (Jn 3,16).
- b) Amat sacrificando. Azért jött, hogy „...ajándékot és áldozatot mutasson be a bűnökért...” (Zsid. 5,1). – Íme! A **Személy** fordul az **emberszemély** felé.

2. Redamet animus.

- a) Oculos ad Eium vertentes. – „Kérjetelek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak” /Mt 7,7/.
- b) Eius virtutes imitantes. – „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).
Ita perficitur sanctificatio. – Íme! Így lesz a **személyes életviszony** az „isteni szentély” kialakulása.

– De lehetne beszélni a tisztelet és imádás **módjairól**.

1. beszéd: Genuflectando

Az ember külső jelekkel fejezik ki gondolatát. – A legmélyebb hódolat az **imádás**. Ez **csak** Istenet illeti! – De hogyan mutassuk meg teljes imádásunkat az Oltáriszentségben élő Mester iránt?

1. Hitünkkel valljuk, hogy jelen van az ég Ura.

- a) Ez az értelem meghajlása a Mester szava előtt. Olyanformán, mint ez az isteni szöveg írja: „...egy ember lépett hozzá (Jézushoz), és ezekkel a szavakkal hullott térdre előtte: „Uram, könyörülj fiamon!” (Mt 17,14). Mintha ezt hirdetné: Uramnak ismerlek és imádatommal kérek.
- b) Egyúttal akaratom készséges hódolata a Mester istensége előtt. De ez a hódolás azt is jelenti: elismerve fenségedet, készségesen **akarom szolgálni** parancsaidat. Mintha azt mondaná: „Szólj Uram, mert hallja a te szolgád” (1Kir. 3,9).

2. Teljes hódolatunk jelül térdelünk, hogy imádtassék az ember Üdvözítője.

Az Istent imádván a térdre hullás az „élő jel”... A föld poráig alázkodunk, hogy az egek magaslatáig emeltessünk.

- a) Csak Istennek jár az imádás.
- b) A kenyér színben Rejtőzködő az imádás. – Személy az Úr, azért imádj a személy.
Befejezésünk szóljon így: ez élő alakban legyen olyan, hogy tényleg **essünk térdre** az Oltáriszentség előtt; de még emelkedettebb alakban úgy érvényesüljön, hogy **életünkkel hódoljunk** az ég Ura előtt!

2. beszéd: Personaliter glorificando

A világ és az ember célját így jelzi az Írás: „Így világítson világosságtok az emberek előtt, hogy lássák jótetteiteket és magasztalják mennyei Atyátokat” (Mt 5,16). Majd azt is olvassuk: „Isten dicsőségét beszélnek az egek, és keze művét hirdeti az égbolt” (Zsolt. 18,2). Végül pedig ez is isteni igé: „Föld királyai és mind a népek, fejedelmek és mind, bírái a földnek, ifjak és szüzek, vének és gyermekek; dicsérjétek az Úr nevét, mert csak az Ő neve magasztos” (Zsolt. 148,11-13). – De hogyan végezzük ezt az **Oltáriszentség** színe előtt?

1. A hit szemével – az élő Istent lássuk. Legyen **látó** a szemünk, mert a hit kegyelme elfogadtatja, amit nem látunk.

- a) Lepel a kenyér színe. Ezt a **leplet** az Úr vonja elénk, hogy el ne vakítson az égi fényesség!
 b) Valóság az Úr jelenléte. Ezt a **valóságot** a Szeretet adja, mert állandó a velünk élés vágya. – Ilyen látható jel volna a frigyszekrény **füstoszlopa**.

2. És a bizalom kegyével – Személyétől kérjük.

Amikor letérdelünk, bizakodik a lelkünk és kér az ajkunk.

- a) A színek szemlélete – közel hoz bennünket. Látjuk a kenyér színét... Ez jelzi – az Úr rejtett jelenlétét.

b) A valóság hite a szeretet közvetlenségével éltet minket. De a színek látása az isteni **valóságra** figyelmeztet. – Szinte megszólalva ezt mondja: veletek voltam az utolsó vacsora előtt emberi szemmel láthatóan, és veletek vagyok **azóta** is a titokzatos „kenyér” leple alatt...

Zárógondolat legyen: a te **imádó hódolatod** legyen a veled élő isteni Mesternek mindig lobbanó dicsősége. – De **élettel** és szóval! Ez az odafordulás – Istent illető imádás.

3. beszéd: Personaliter petendo

Ha csak úgy gondolkodunk, hogy „messze lakó” az Úr, akkor nagyon elhalványodik a kapcsolat és egybefonódás érzése. A **jelenlevőhöz** könnyebben fordul az ember, mert a jelenlét közvetlen kapcsolatot létesít. – Ha tehát élő hitünk az, hogy **itt** az Úr, akkor szorosabban fűződik az ember az élő Istenhez. – Mert az a kérdés: az Oltáriszentség előtt **hogyan** imádkozhat az ember? Legyen alaptételünk: itt van a Mester.

1. Így tehát hallja, közvetlenül fogadja kérésünket a titokzatosan velünk élő Mester.

Gondolj a „személyes jelenlét” emberi kapcsolatára!... Más, ha **távolról**, más, ha **követen át**, és más, ha **közvetlenül** szólunk az ég Urához.

- a) A kenyér csak látható jel. Ez az érzéki észlelés tárgya. – De a **hit** tartalma: színe alatt jelen van az élő Mester!... Tehát nem magad vagy a templomban, hanem a szentségi jelenlét titkával: **ketten**. Ő és te!

b) Ő – az **élő Személy**, és te ugyancsak – az **élő személy**. Természetes, hogy ez már a hittel való átélés. – Itt alázkodik a „kenyeret” látó értelem, mert döntően szólt az isteni kinyilatkoztatás.

2. Ezért áldóan felel a kérésre – lélekbeszálló kegyelmein át – az élő Mester.

Kettős gondolat zsongjon itt lelkedben! Olyan két igazság, amely erejét a **személyes kapcsolat** valóságából meríti.

- a) Az égi Mester **szeretetének csodája** az égi Kenyér. Tehát gyulladjon szeretetre a te szíved is! Sőt, bátran kérjen az ajkad!

b) Mert az égi **Szeretet kiáradása** a kegyelmi segítség. Tehát biztos a Szeretet szeretetsugárzása.

Kérdezzük befejezésül: mi tehát az oltár előtti találkozás? Egyrészt az **örök Szeretet** leereszkedése, másrészt pedig a földi személynek egék felé fordulása! – És mi az eredmény? A két élő, személyes szeretetnek boldog találkozása.

– Most azután a liturgikusan **imádó tisztelet tárgyi formáiról** lehetne szólni. Ezek a beszédek a **liturgia területéről** vehetők, de állandóan az Isten és ember szeretetkapcsolatából táplálkoznak.

1. beszéd: Templomot építünk az Úrnak

Kicsoda az élet központja? Maga az Isten, Akinek jelentkezései csodások. – Mi egybehordjuk a köveket, az aranyat és ezüstöt, hogy házat emeljünk az Úrnak. És Ő? Lakóhellyé teszi a házat.

1. A titokzatos „kenyér” alakban Ő a Lakó.

Ez is jelentkezési forma. Csakhogy érzékeinknek szól. Róla elmondhatjuk: „Így lesz tiszta a ti birtokotok, amelyen én közöttetek lakom; mert én, az Úr, Izrael fiai között lakom” (4Móz. 35,34).

2. Valóban Ő az imádott Istenember.

Ez pedig a valóság hirdetése. Csakhogy a hitünknek szóló. Az Ú Személye a jelenlevő, tehát áll Reá az Írás: „...az Urat, a ti Isteneteket, ki kihozott titeket Egyiptom földéről nagy erővel és kinyújtott karral, őt féljétek s őt imádjátok s neki áldozatok” (4Kir. 17,36).

Befejezésül vigyük magunkkal ezt az igazságot: **Neki** emeljük a templomokat és **Neki** szenteljük oltárainkat. A mi templomunk tehát **valóban** – az Isten háza. Kenyér színe alatt is – lakója az ég Ura.

2. beszéd: Sátorakat építünk a diadalmas menetű Úrnak

A templomok állandó „házai az Úrnak”... Ezt emelte Dávid és Salamon. De az Úr „diadalünnepén” **sátorakat** is emelünk neki. Fák üde gallyaiból és a virágok pompázó szirmaiból... Gyűjtik emberek, díszítik hajadonok és szórják a tiszta lelkű gyermekek... De miért?

1. Először azért, hogy hódoljon körülötte a természet.

a) Azt jól tudjuk, hogy Isten törvényei szerint bontakozik a mindenség. Tehát Övé minden. – De lelkünk akkor lesz ünnepies, ha megvalósíthatjuk – láthatóan –, hogy a mindenség az Úr dicsőítője.

b) De pompáját is szórta eléje a díszes mindenség. Minden szépség és tavaszi pompa legyen az Övé, mert Ő szórja be velük a nagyvilágot.

2. Mindent áldozatul hozzon az emberi szeretet.

a) Hódoljon az élő ember is. Ez több, mint a tudattalan természet. Ő **szabadon** hódolja az Urat.

b) Léleksátrat emeljen az ég Urának. Legyen **igazi** imádó forma: lelkében imádjja az égi Urat. „...mi azt imádjuk, amit ismerünk, mert az üdvösség a zsidóktól való. De eljön az óra, sőt, már itt is van, amikor az igazi imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát. Az Atya ilyen imádókat kíván” (Jn 4,22-23).

Zárjuk a mondottakat ezzel a fenséges gondolattal: a legszebben pompázó „sátor” – a léleknek éreynvirágokkal díszített sátora. Azért, bár díszítjük az Úr – nap sátrait, mégis mindenekfelett ékesítjük – a lélek sátrait!

3. beszéd: Virágos utat készítünk a köztünk haladó Mesternek

Régi mondás: ahol az úr a nyár, ott virágbaszökken a zöldellő mező. Ez a mondás azután így írható át evangéliumi igazsággá: ahol az ég Ura jár, ott virágbaszökken a lélektáj... Az a mező, amely a lélek szent területe. – Nézzük csak: **milyenné** lészen az a táj, ahol ünnepélyes utat jár az isteni Mester?

1. Virágot termel az utca köve...

Persze nem maga, hanem kifakasztja az ember lelke...

a) Jól tudjuk, hogy emberi lélek szórja... De azt is tudjuk, hódoló szeretet indítja...

b) Hogy a pompázó virág az Isten dicsőségét dalolja. Mert daloló ám a virág, mert szépségével az egeket magasztalja...

2. Illatossá lészen az országút pora.

Persze akkor még illatosabb, ha az emberi szeretet is ott él... Az emberi lélek szeretetének kell illatoznia az Úr körül. – Mert a virágok csak jelképesen illatoznak az oltár körül.

Szóljon így a befejező tétel: megismétlődik a jeruzsálemi bevonulás ünnepi képe. Ez az ünnep is jelkép. – De jelképe annak is, hogy a lélekbe vonuljon be diadalmasan a Mester! – Végül: egészen **alanyi szolgálatunkkal** is imádjuk az égi Mestert. – Lássuk ezeket a beszédvázlatokat egyenként.

1. beszéd: Tisztává mossuk a lelkünket – a befogadás előtt

Kit kell a „lélekszentély tisztítása” után fogadnunk? Csak az Istent!

1. Kitakarítjuk lélekszentélyünket.

Intve int az apostol: „Tehát vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből, és igyék a kehelyből...” (1Kor. 11,28). Legyen éltetek jelszava: „...Készítsétek elő az Úr útját!” (Mt 3,3). – mert csak a tiszták az Úr személyes látogatása.

2. Hogy ékes otthonba fogadjuk Teremtőnket.

Angyaloknál nagyobbak vagyunk, mert már itt igaz: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20). Vagy: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Zárószavunk: a lélek tisztulása előzze meg az Úr érkezését! Ezt jelenti Keresztelő szt. János beszéde: „Tartsatok bűnbánatot, mert közel van a mennyek országa” (Mt 3,2). **Ott** – láthatták és várhatták a Mestert, **itt** – birtokoljuk az ég Urát.

2. beszéd: Szentségi böjttel készítjük testünket a befogadásra

De készül – e erre maga a „testi ember” is?... Egész természetesnek látszik, mert hiszen az „ün-

nep” külsőben is ünneplendő.

1. Külsőleg ünnepi öltönyt öltünk.

a) Lélekünnep az Úrral való találkozásunk. – Az ünneplés lényege: tisztul a lelkem, mert az Úr lesz a vendégem.

b) Ünnepi tehát a felkészülésünk.

2. Testileg ünnep előtti böjtöt tartunk.

Gondolata: legyen önmegtartóztató a test is, ha közel az ég Ura!

a) Ennek lényege: 3 órával a szentáldozás előtt semmi szilárd eledelt nem eszünk. Leszámítva az orvosságokat! (De szesz nem lehet!)

b) De folyékony eledelt – kávé, tea, tej, stb. – magunkhoz vehetünk **1 órával** a szentáldozás előtt.

c) Tiszta víz nem számít. – Az igazi orvosság, gyógyszer bármikor bevehető. (De szesz semmiképpen sem iható).

Vigyük összefoglalva magunkkal: figyelem és tisztelet a jelszó, azért legyen összeszedett és fegyelmezett az Urat váró!

3. beszéd: És isteni étellel imádjuk a szentségi jelenlétben

De miben áll az igazi, hódolatos, imádó alázkodás? Ennek értelmét és látható jeleit keresi az ember. – Valójában ez az igazság: a teremtmény készségesen hódol az Ura előtt! – Ennek azután **tartalmi** és **céltkereső** háttére nagyon.

1. Szolgálatra jelentkezik az „erősített ember” az Isten Fiának.

Ez az első, mégpedig tartalmi szempont.

a) Magát Isten dicsőítésére akarja alakítani. – De hogyan? Olyan **lélektökéletesítéssel** és **lélek-szolgálat**tal, hogy ezáltal emeltessék az Úr dicsősége. Valóban ez azt jelenti: ne csak zengje szavam az Úr dicséretét, hanem olyan **isteni embert** alakítsak magamból, akinek **élete** – az Isten dicsérete és dicsősége.

b) Másokat is erre akar tanítani. – Egyetemes az élettörvény: „Odaadással szolgáljatok, mert az Úrnak teszitek, nem embereknek” (Ef. 6,7). Sőt, a Mesterről ezt tudjuk: „Krisztus is szenvedett érte-tek, példát hagyva nektek, hogy nyomdokaiba lépjete” (1Pét. 2,21). De magunk is ezt kövessük – embertestvéreinket tekintve: „Magad járj elő jó példával mindenben...” (Tit. 2,7).

2. Hogy szolgálatai után az örök életben neveztesse „Isten fiának”.

Ennek azután kettős irányú eredménye nagyon. Azt is mondhatnók: kettős célért dolgozik az „Istennek élő ember”, tehát **kettős célt ér el** – az Úr Szent Testével és Vérével táplálkozó zarándok.

a) A földi életben is isteniek leszünk. – Valóság léssen: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

b) Örök életünk pedig Istennel boldogított léssen. – Igazság és életcélérés léssen: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Befejezésül szögezzük le: az imádás – szó, az élet – igazi istentisztelet. Egyedül Őt illeti, és a szavak mellett az **élet tetteivel** lehet megvalósítani. – A térdrehullás, az áldozat – bemutatás csak jel, de az élet isteniesítés – igazi imádás. – Utoljára néhány kis jelentőségű, de igen gyakorlati életre kell a figyelmet felhívunk. – Ezek a beszédek inkább az **oltár körül szorgoskodók** előtt mondhatók el.

1. beszéd: Tisztaságot az ég Urának!

Az ég Urának földi otthona a tisztaság sugárzója legyen. Röviden: Isten háza – a föld díszes „palotája” legyen.

1. Legyen ilyen – az oltár.

Olyan szent hely, amelyen az ég Ura áldozata megy végbe. – A „választott nép”, sőt a pogányok is a **hegyek ormát**, a ligetek pompáját és a csermelyek csobogását választották áldozati helyül. – Mi **felszentelt** helyet választunk. Legyen tehát az áldozatunk helye a csillogó tisztaság hirdetője.

2. Legyenek ilyenek – a szent edények.

Ezek a kegyelemközlés **földi eszközei**; mutassák ezek is a léleksugárzás gyönyörűségét. – Jól jegyezd meg: ha kegyelmet sugárzó a használatuk, akkor legyen fényes és tiszta a csillogásuk!

Mivel lehetne zárni mindezt? Talán ezzel a mondattal: az Úr földi háza és részei legyenek méltók

az égi Atya jelenlétéhez! Égi Vendéget várunk, díszes legyen a „házunk”!

2. beszéd: Tiszta anyagot az ég Urának!

Minden áldozat – áldozati anyagot is használ. Az Ószövetség mindig azt hangoztatja: legyen tiszta és érintetlen az áldozat tárgya és állatja. – De milyen legyen a mi áldozatunk „földi anyaga”?

1. Búzalisztból készült friss kovásztalan kenyér.

a) A Mester példáját utánozzuk. Az utolsó vacsora – kovásztalan kenyérral történt...

b) A Mester parancsát teljesítjük. A további áldozatbemutatás is – az Úr szava szerint történjék.

2. Szőlőtőkéen termelt nemes borital.

a) A szőlőtőke csordítsa az áldozat italát! Borkehely az, amit kínál övéinek az Úr.

b) Hiszen az „örök szőlőtő” fakasztja az isteni „emberveniyigét”. Még jelképesen is erre utal az isteni Mester. Azért használja Ő a szőlőtőke hasonlatát: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,5).

Véssük tehát lelkünkbe, hogy az „áldozati tárgyak” tiszta kezelése és gondozása is a szeretet hűsége és kirobbanása.

3. beszéd: „Törmelékgig” gondos kezelést az Úr Szentségének!

Az Úr jelenlétének mikéntjét az Egyház tételszerűen tanítja, kezelésének módját pedig a gondosság gondosságával előírja. Az egyik – tanítási **tétel**, a másik – kezelési **módszer**.

1. Praesentia in partibus.

Ez a tétel tanítás. Tartalma: minden részecskében valóságban és egészen jelen van a Mester! Mindaddig, amíg a **színek** meg nem romlanak.

2. Cura – pro fragmentis.

Ez a gyakorlati utasítás. Ennek lényege: gondos kezelés és pontos ellenőrzés!

Minden gond mellett: sancta sanctissime tractanda! Sed semper: **cura maxima humana!** – Az emberi gond maximumát adja!

4. beszéd: Et si accidentaliter aliquid factum est...

Bármilyen igaz, hogy a legteljesebb tisztelettel kezelendő a kenyér és bor színe alatt élő Mester, mégis igazság, hogy az **emberi gyarlóság** itt is kísérhet bennünket... De mi a teendő olyankor, ha „emberi tárgyként” történik valami az Oltáriszentséggel?

1. Leesett a föld porába...

Mi a teendő? Felemeljük és elégetjük az égi Eledelt. Jelszó: emberi hiba emberi tisztelettel kijavítandó.

2. Majd darabkái porban maradhatnak...

Mi a teendő? Felmoszuk a padlót, és így adjuk meg a tiszteletet. Jelszó: csak emberien, természetes tisztelettel végzendő.

Hogyan kell tehát gondolkodnunk? Legyen alaptételünk: extravagancia scrupulosa – avertanda!!

5. beszéd: És ha betegek esetén a „természet visszaadja” a szent színeket?

Ha ilyen kérdés merül fel, akkor a regula: bölcs higiénia az irányadó.

1. Kendőcskével egybefogjuk.

2. És tűzön tisztelettel megsemmisítjük.

Sohase felejtjük: ne kapkodjunk és ne túlozzunk. Ne quid nimis! Omnia modo humano tractanda!

6. beszéd: És mi a végső lényeg?

Ha pedig összefoglaló tételeket akarunk kapni, akkor tegyünk két lépést.

1. Imádó hittel való kezelés – ez az első lépésünk.

2. És szerető lélek kegyeletével való közeledés – a gyakorlati imádásunk.

Jól jegyezzük meg: az ég Urának közeledése szolgálattal előkészítendő, és az emberi szeretet –

hódolat nyilvánítandó és állandóan fokozandó! – Az Oltáriszentség tiszteletét előmozdító **társulatokról** általában. Ezekről nem sokat kell itt mondanunk, mert az előzőkben mondtak mind felhasználhatók.

1. tételsor: Az Oltáregyletekről

Ezekről **később** találunk beszédeket.

2. tételsor: A kisgyermek Eucharisztikus egyesületeiről

Erről a kérdésről az **elsőáldozás** beszédeiben találunk útmutatásokat. – Ugyanide tartoznak a gyakori szentáldozásról szóló beszédek is.

* * *

II. rész: Az Oltáriszentség mint Áldozat és Élet

Ez a rész az Oltáriszentség áldozati és éltető jellegéről mondható beszédvázlatokat közli. De ugyancsak idekapcsolja – a már részletes rendszerben kifejtett magyarázatok után – az egyes alkalmaikra külön – külön is elmondható eucharisztikus beszédeket. Ezek alapján fogadjuk el az Úrnap liturgiájának szövegeit. Így tehát a II. rész felosztása: A/ Az Oltáriszentség mint áldozat, B/ Az Oltáriszentség áldozatjellegének dogmatikai megvilágítása, C/ Az Áldozatnak erkölcsstani kiértékelése, D/ A szentmise liturgikus magyarázata, E/ Az Oltáriszentség neveléstani és lelkipásztorkodástani értékelése.

A/ Az Oltáriszentség mint Áldozat

Mi itt a lényeg? Az az igazság, hogy az Oltáriszentség a szentmisében – igaz, egyetlen és tökéletes Áldozat, amely a Keresztáldozatnak megismétlése.

Miről lesz itt szó? Az Oltáriszentség olyan megvilágításáról, amely szerint Istennek szóló élő Áldozat – a **kereszt**, és vér nélküli megismételt Áldozat – a **szentmise**. – Lesz ebben a részben az Áldozatról szóló **általános egybefogó tanítás** /ez a következő 10 beszédvázlatban található/, majd lesz benne részletes fejtegetés, amely a **véres és vér nélküli** Áldozatról – biblikus, dogmatikus, erkölcsstani, pasztorális, pedagógiai és misztikus szempontból ad igehirdetési gondolatokat. De a lényeg, hogy egységes és rendszeres keretekbe foglalja a kereszt – és szentmiseáldozat szónokian érinthető kérdéseit. – De legyen szabad itt egy **igen fontos pontra** felhívni a figyelmet. Soha se feledje a szónok, hogy az „élő tanítás” úgy beszél a megváltás áldozatairól, hogy az **teljes valóságában a Megváltó Keresztáldozata**. Az Oltáriszentségben – **vér nélküli ismétlése** megy végbe! – Mivel pedig mi a jelen kötetünkben az **Oltáriszentségről** beszélünk, azért a **döntő jellegű Keresztáldozatot** csak átfutóan érintjük. De ne felejtjük, hogy **ez csak látszat** /a megváltás Keresztáldozatáról máshol szoltunk!/. Itt – az isteni parancs alapján történő – **ismétlésről** lesz szó. Azért fordul elő az a látszat, hogy szinte „mellékzöngé” a Kereszt... Nem! Döntő gyökérszerű és egyetlen életforrás! – De most a kenyér és bor színe alatt történő **csodás Áldozatról** akarunk szólni...

a/ Általános kérdések egy – egy beszédes felvetése

1. beszéd: Az Istent tisztelő áldozatok és az emberek

A földön lévő élet azt mutatja, hogy a tápláló anyagot valami módon a földanyából veszi. Fejlődése – felfelé törő, és igen sok fejlesztő ereje – az eget felől permeteződik vagy sugárzik. – Az egyetlen és szellemien élő az ember, ki – a földiek közül táplálkozik, és a szellemi erejével – az eget felé emelkedik. Hogyan kellene ezt a tényt értelmezni?

1. Felfelé tör az ember természete.

Alaptétele a létező világnak, hogy a nehézkedés törvényének szolgája. A földön létezőknek – a föld központja felé tör a lendülete. Anyagi szempontból az ember is ilyen. Newton óta sokszor halljuk: minden alma a földre esik...

a) Ezt azután így értelmezhetjük az ember életére: ő is a földhöz tartozónak érzi magát. Belőle jön, belőle él, és halála után hozzá tér vissza. Amit vesz és ami általi – a földanyától való... Ezért olvasuk: „és manna hullatott nekik eledelül...” (Zsolt. 77,24).

b) De a „föld ajándékainak Urát” a magasságban gyanítja. Csak az ember száll olyan magasba, hogy az életlendületnek Urát az egekben sejtí. Csak az élet sasmadara az, ki odaér. De csak sejtí „a sasnak útját az égen...” (Péld. 30,19). – Róla szólhat így a zsoltáros: „Megöntözöd a hegyeket magasságaidból, és jóllakik a föld műveid gyümölcseiből” (Zsolt. 103,13). – Ő nemcsak sejtí az élő Istent, hanem ezt a világot igényli: „Így lesztek fiaí mennyei Atyátoknak, aki fölkelti napját jókra és gonoszokra, esőt ad igazaknak és bűnösöknek” (Mt. 5,45). – Hódolat és félelem is kíséri, mikor a magasságok Urára gondol. „Héber vagyok én, és az Urat, az ég Istenét félem, ki a tengert és a szárazföldet alkotta” (Jón. 1,9). – De ez az érzület szeretetté nemesedik, amikor arra gondol: Urunk az Isten, de gazdagon adakozó az ég Ura. Ha pedig az evangéliumi Mesterben az Úr Egyszülöttjét imádjá, akkor az Ő életáldozata miatt teljes szeretetté változik a félelem érzése.

2. Ennek nyomán olyan módon közeledik az Úr felé, hogy hódolatos áldozatban nyeri kifejezését az ember felfelétörése.

A lélek odaszárnyal, mert végül is onnét való. Ez is a nehézkedés törvényéhez hasonlítható... De úgy, hogy az ember igazi Teremtőjének vonzása.

a) Egek Urának kínálja – a föld értékeit. Van ebben tisztuló mozzanat és felkészülő erőfeszítés. Leveti lélekszennjét a bűnös. „De most vessétek le mindezt: a haragot, bosszúságot, rosszindulatot, átkozódást, szátok ocsmány szavait” (Kol. 3,8). Majd felölti a tisztaság ködmönét. De akkor is így sóhajt: „Ki mondhatja: Tiszta az én szívem, tiszta vagyok a bűntől!” (Péld. 20,9). Majd ajándékol viszi tisztasága szeretetajándékát, kenyeret, bort, kincset, értéket akar adni azért, hogy **léleklendülettel** fektesse mindezt az Úr színe elé. Földiek terhet leveti és a lélek önkéntes feláldozását lendülettel az Úr elé helyezi.

b) És mindezt miért? Azért, hogy ennek feláldozása nyomán vegye az égiek ajándékait. Az egek felé való fordulás – a **lélekamfora feltárása**, hogy a „lélek illata” a magasságba emelkedjék, de a „nyitott korsó” azt is kéri, hogy egek kegye telítse a lélek égi ajándékával. Legyen „száreptai korsó” a lelkünk! – A **cél** ugyanis ez: „hogy minden ember üdvözüljön és eljusson az igazság ismeretére” (1Tim. 2,5). De a **vétel** így valósul: „És kiöntöm Dávid házára és Jeruzsálem lakóira az irgalom és az imádság lelkét...” (Zak. 12,10). Az **alak** pedig olyan **látásban** nyer befejezést, amelyet így ír le az apostol: „Mint gondos építőmester, Isten nekem adott kegyelmével alapot vetettem, de más épít rá. Ügyeljen azonban mindenki, hogyan épít rá. A lerakott alapon kívül, amely Jézus Krisztus, mást senki sem rakhat. Azt pedig, hogy erre az alapra aranyból, ezüstből, drágakövekből, fából, szénából vagy szalmából épít, kinek – kinek munkája fogja megmutatni” (1Kor. 3,10-12).

Az összefoglaló és magunkkal viendő igazság ez: az áldozatok egekbe szállnak és az áldozatokat indító szeretet a lelkek legnagyobb kincsét viszi az ég elé. Ezért legnagyobb áldozat a Keresztáldozat, és ezért eredője ennek a megváltás kegye. Az Istenember áldozatot mutatott be értünk, és ennek ismétlése léssen – Isten felé forduló örök áldozatunk.

2. beszéd: Van-e áldozata az Újszövetség népének?

Az első emberpár áldozatától indulva örök áldozatbemutatás az emberiség története. Vallástörténelem és kinyilatkoztatás állandóan arról szól, hogy az ember **égieket kereső**, egek Urát tisztelni akaró, és így áldozatokat bemutató lény vala. Sőt! Volt és van. Ez a felfelé emelkedési vágy oly elemi, hogy mindig és minden népnél megtalálható (Müller vallástörténész szava). – De ha ez így van, és az áldozat **természeti bemutatása** életjegyünk, akkor méltán kérdezhetjük: van – e tökéletes áldozat?

1. Jelenti a próféta.

a) Most ne térjünk ki a pogányok áldozataira, hanem szorítkozzunk kizárólagosan az isteni kinyilatkoztatást vevő és továbbadó „választott nép” prófétájának szavára. Ez pedig így szól: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11).

b) De boldogan hallgatja és hiszi az Úr választott serege.

2. De ezt az áldozatot várja az Isten népe.

a) Ezért írja az apostol: „A második függöny mögött állt az a sátor, melyet Szentek Szentjének neveztek. Ebben volt az arany tömjénező és a szövetség szekrénye, amelyet minden oldalról arany borí-

tott. A szekrényben őrizték a manna tartalmazó arany vödört, Áron kivirágzott vesszejét és a szövetség tábláit, fölötté pedig az isteni dicsőség kerubjai voltak, melyek beárnyékolják az engesztelés trónját. Ezekről most nem szükséges egyenként beszélnem. Mióta ezt így elrendezték, az első sátorba mindig beléptek az istentiszteletet végző papok. A másikba azonban, egyszer egy évben, egyedül a főpap lépett be, mégpedig azzal a vérrel, melyet a maga és a nép bűneiért áldozott fel” (Zsid. 9,3-7).

b) De az „Úr népe” jól tudja, hogy az „Újszövetség népe” a megérkezett Üdvözítő életéből ezt a kegyet veszi: „Krisztus azonban mint a jövőendő javak főpapja jelent meg, s belépett abba a nagyobb és tökéletesebb sátorba, amelyet nem ember keze alkotott, vagyis nem e világból való. Nem is bakok vagy borjak vérével, hanem tulajdon vérével lépett be egyszersmindenkora a Szentek Szentjébe, s örök megváltást szerzett” (Zsid. 9,11-12). – Már az erre való **előkészület** idején is ezt várta Izrael igazi népe, és a megvalósulás szent percétől ezt áhítozza – az „üdvösség nemzedéke”.

3. És követve Krisztust – **boldogan mutatja be a Mester népe.**

Az apostolok vették és továbbra is folytatták az „Újszövetség népének” azt az áldozatát, amelynek végzését a Mester rendelte. De mindezt azért, mert hittek az életét áldozó Szeretethez, és hiszik, hogy most is velük van az isteni Szeretet. – Itt nincs elcsendesülés, mert örök és folytatólagosan buzduló a Szeretet forrása... Sokszor kell idéznünk ezt az írási szöveget: „Közel volt már húsvét ünnepe. Jézus tudta, hogy eljött az óra, amikor a világból vissza kell térnie az Atyához. Ekkor adta övéinek, akiket szeretett és a világban hagyott, szeretetének legnagyobb jelét” (Jn. 13,1). Ez a szeretet most is élő és indító hatalom; ezért keresi ennek áldozati jelentkezését a földi ember. Oda siet ahol szeretetet kap, és oda zárándokol, ahol égi áldozat kegyeiben részesül. Ez pedig az az „isten forrás”, amely a vérnélküli Áldozat oltáráról csörgedezik.

Zárószavunk ez legyen: boldog lehet az Újszövetség népe, mert isteni ajándéka az **igazi áldozatnak** megvalósulása. – Ő, az ember, bort és kenyeret ajánl fel az **áldozat tárgyi, eszköz ajándékául**, a Mester pedig **Önmagát alázza áldozatul** a külső jelek alá rejtőzködő szeretettel. – Isten elfogadja az embert és kegyelemben gyarapítja. – Íme! **A Szeretet diadala!**

3. beszéd: Az Újszövetség valóságos áldozata

Ha az ember természetéhez tartozik az egek Ura előtti áldozatbemutatás, akkor van-e olyan áldozat, amely a történelem sodrában jelentkező sok áldozat között tényleg az Isten akarta hódolás? Azt tudjuk, hogy a próféták beszélnek erről (Lásd: Mal. 1,11). De azt is tudjuk, hogy részleteit előfutalmazza Izaiás és Melkizedek. – Mégis kérdés marad: milyen tehát ez az áldozat?

1. A Mester Keresztáldozata – a megváltást hozó áldozat.

Az áldozati Bárány titokzatos Áldozat. Isten felé – engesztelő, ember felé – éltető. Lényege: a szeretet kiáradása, amelynek határa – életáldozat.

a) A Szanhedrin ítélete – a Mester halála. Olvasd csak: Máté 26. fejezetének részeit. – De a Mester készsége – az életáldozat vállalása. Nem a reakényszerített ítéletet hajtják végre, hanem a megalázott Bárány életét veszik el a végrehajtók...

b) Igen fontos mozzanat tehát: **önként** vállalt szeretetáldozat emelkedik az ég felé, hogy a Szeretet Istene legyen engesztelt – az emberek bűneivel szemben. – Talán nehéz a gondolat, hogy: más szenved, és mi nyerünk (Heterosoteria), de ellensúlya az az igazság: más vétkezett, és mi viseljük annak terhét. – Könnyítő gondolat ez: az Isten szeretete Egyszülöttjén át fogadja – a Szeretet áldozatát.

2. A Mester rendelte megismétlés szintén az egek felé táruuló áldozat.

Az alapvető és lényeges mozzanat az, hogy a Mester parancsa szerint ismétlődő a „szent vacsora” áldozata. De az is fontos, hogy ebben az ismétlésben van az **áldozati jelleg** és az **éltető erő**.

a) Az áldozati jelleget ott keresd, hogy Istenemberré léve kenyér és bor színe alá **alázkodik**. Amit Ő tesz – az áldozat, amit mi észlelünk – az látszat. De ez az áldozat vérnélküli kegyelemszerzés. Odafordulás – az egek Urához és kegyelemárasztás – a föld emberének.

b) Az egek felé forduló vérnélküli áldozat – Istent engeszteli, de az embert pedig – egek felé lendíti. Ennek az **utóbbinak** útja az, hogy természetfeletti kegyelemben részesíti a törtető embert és isteni természetének közlésével az egek felé lendíti az életzárándokot. – Olvasd az Írást: „Ha ugyanis a bakok és bikák vére meg az üsző hamva a tisztátalanokra hintve megszenteli őket, úgyhogy külsőleg megtisztulnak, mennyivel inkább tisztítja meg lelkiismeretünket a holt cselekvésektől Krisztus vére, – aki az örök Lélek által önmagát ajánlotta fölt szeplőtelen áldozatul Istennek – hogy az élő Istennek szolgáljunk!” (Zsid. 9,13-14).

Záró szavunk legyen ez: van igazi Áldozat, és van igazi áldozatisméltési istentisztelet. A Kereszt – a véres, és az ismétlő szentmise – a vér nélküli. Mindkettő Istent engesztelő és mindkettő lelket tápláló. – Légy boldog ember, hogy a Keresztáldozatot bemutató Mester az ismétlés parancsával állandó Áldozata lett a földieknek. – De ezt tegyük hozzá: mindennek gyökérzete – a Szeretet. Ennek kiáradása – a Megváltó küldése, és ennek megvalósítása – a szerető Mester életáldozata. – A lényeg ez: a Szeretet indítja az Istenatyát, a Szeretet vezeti az Istenembert, és így az állandó szeretet robbanjon elő az ember lelkéből is. – Egy mondat: Szeretetből éljük az Isten – szeretet életét!

4. beszéd: Az Újszövetség – ismétlődő áldozata

A Golgota áldozata az égi Mester „jóvátételt nyújtó” – szeretetáldozata. Életet áldoz a Mester, mert így az embert üdvözíti az Isten. – Szeretetlenység – a bűn gyökere, életet áldozó csúcspontig emelkedik – a **Szeretet áldozata**. Ez – a Keresztáldozat, amelynek vér nélküli ismétlése – a szentmise.

1. Alapítja – az isteni parancs.

Hogy miért tudjuk ezt a tételt, arra ez a felelet: vacsora csodás átváltoztatási ünnepén – parancsként csendül a Mester ajkán: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk. 22,19).

a) A vacsora első részében – áldozatot mutat be a Mester. Már ott végbemegy a titokzatos átváltozás, mert ezt a szöveget mondja az isteni Megváltó: „Ez az én testem... Ez a kehely az új szövetség az én vére...” (Lk. 22,19 és 20). A látszat kenyér és bor, de a valóság az Úr Szent Teste és Vére.

b) Ámde a vacsorát kínáló és égi Eledelt, Italt osztó Mester így folytatja az isteni ígét: „... melyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk. 22,19). – Ez pedig parancs, amely a szent cselekmény megújítását követeli. Szól az apostoloknak és kötelezi az apostolutódokat is.

2. Ennek a parancsnak megvalósítója az isteni eredetű Egyház szertartása.

De honnan tudjuk? Nézzük csak az apostoli Egyház történetét!

a) Az apostolok állandóan gyakorolták: „Ezek állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (Ap.Csel. 2,42). – Ez a jelzés csak a **tényt** mutatja, de az Egyház történelme a **liturgikus** kialakítást és a **ritus formáját** is megteremti. – Az alapítás **tárgyi része** és a végzés kötelessége isteni eredetű, de a **mód** emberi fejlődés eredménye.

b) Sőt, azt is láthatjuk, hogy a mai Egyház **naponta** megismétli. – Mire hív a reggeli harang? Nemcsak áhítatos imára, hanem együttes áldozatbemutatásra!

Végezetül kérdezzük: vajon reá kell – e ismernünk ebben az áldozatban arra, amit ígér a próféta: „Hiszen napkeletről napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledel-áldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11)? Igen! Ez az Úr jelezte és rendelte áldozat, amely Krisztus áldozatában gyökeredzik és parancsából ismétlődik.

*

b/ A következő kérdés: hogyan lép elének az örök Áldozat?

Ez a rész történeti és értéki szemszögből fejtegeti a **megismételt Keresztáldozatot**, a szentmisét. – Bár ezek a kérdések egy – egy beszédben fejtegethető tételekként **külön is** szerepelnek, de itt az **egységes fejtegetés vázlatait** akarjuk adni.

1. beszéd: Sacrificium – praefiguratum

/Az égi áldozat – előrejelzése/

Azzal a gondolattal kezdhethetők az első szentbeszédet: vajon milyen áldozati előjelek mutatkoznak a történelem folyamán, amelyek az **igazi áldozat** elérkezését futamozzák elének? Mert ha az igazi Istent tisztelő áldozat a szentmise, akkor méltán kérdezhető: vajon található-e legalább előképben az Ószövetségben? Az élet törvénye ugyanis az, hogy a magban benn él a későbbi gyümölcstermő fák beláthatatlan sora; így tehát a **múlt** a **jövő** hordozója. Valamiképpen tehát a szellemvilágban hasonló a helyzet. A jövőben kifejlődő magasabb rendű „életkeret” már gyökérzetében a „múlt anyai méhében” él és mozog... Kérdezzük tehát így: kíséri-e az emberiség életét az Isten felé forduló **áldozatbemutató** **vágya?**

1. Az első felelet így szól: **minden nép életében található a „megsemmisítő” áldozat.**

Röviden arra utalunk, hogy itt fejtegetendők a pogányok áldozatai. Bármelyik vallásnál indulunk el, mindenütt arra bukkanunk, hogy feláldoznak terményt vagy állatot az „isteneknek”. Sőt, ez a „felajánlás” annyira áldozat, hogy úgy eldurvult, hogy még az **embert**, az élet legnagyobb értékét is **feláldozták**... Persze, ez gondolatban az isteneknek szólt, de valóban a sátán gonoszságának volt az eredője.

2. A választott nép történetében pedig előrevetődik az igazi áldozat.

Az első áldozat bárány és gabona, de későbbi a kenyér és bor is.

a) Ezt tárja elénk – a jövő előfutamaként – Melkizedek áldozata. Olvasd csak az Írást: „Melkizedek, Sálem királya pedig kenyeret és bort hozta eléje, mert a fölséges Isten papja volt, és megáldá őt és mondá: Áldja meg Ábrámot a fölséges Isten, ki az eget és földet teremtette” (1Móz. 14,18-19).

b) De ennél világosabban beszél Izaiás próféta. Előbb maga az áldozat „beszél”, most az isteni követ szólal meg: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg” (Iz. 53,5). Itt már arról van szó, hogy az „áldozatok Áldozata” Maga az Isten Báránnya.

c) Továbbiakban sok mindent előfutamoznak a templom „áldozatai”. Olvasd Mózes III. 1-4. fejezeteit. Hosszas és szent szövegek ezek, amelyek arról szólnak, hogy milyen áldozatot vár az Úr.

De befejezésül szögezzük le, hogy az előfutamozás után következik az igazi áldozat. Ennek megismétlődését hirdeti: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta ededeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11). – Erre utal az Újszövetségben Szt. Péter apostol mondván: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódoktól, hanem a hibátlan és szeplőtlen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. beszéd: Sacrificium – institutum

/Az Oltáriszentség alapítása/

Az előző beszédek egyikében /általános beszédek, 4./ említettük már az alapítás tényét, de majd újból kell felvetni a rendszeres beszédláncban, hogy az előfutamozott áldozat hogyan jelenik meg az emberiség életében? – Előbbi beszédben az alapító Mesterre és az „élő tanítás” Egyházára építkezünk, most az Úr apostolainak tapasztalatait ismertessük.

1. Szent Pál így szól erről:

„Az Úr Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte és így szólt: („Vegyétek és egyétek”), ez az én testem, melyet értetek /adok/... Ez a kehely az újszövetség az én véremben. Ezt tegyétek, valahányszor isztok belőle, az én emlékezetemre... Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek, s a kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jön” (1Kor. 11,24-26). Vagy olvassátok ezt a szöveget: „Krisztus azonban mint a jövődő javak főpapja jelent meg s belépett abba a nagyobb és tökéletesebb sátorba, amelyet nem ember keze alkotott, vagyis nem e világból való. Nem is bakok vagy bikák vérével, hanem tulajdon vérével lépett be egyszersmindenkorra a Szentek Szentjébe, s örök megváltást szerzett” (Zsid. 9,11-12). – Mindennek lényege: amit Krisztus tett és rendelt, annak végrehajtását eszközli az Egyház.

2. A Didache és Szt. Justin ezeket mondja:

Az első: Kr.u. I. század vége, a második: II. század dereka után. Olvass belőlük!! – Bár az idézet itt most nem jelenik meg, mégis igen fontos, mert reáutal arra, hogy az első keresztények mit értettek az Oltáriszentségen.

Zárógondolatunk legyen: kerestük és kutattuk az Oltáriszentség alapítását. – A Mester tervét és szándékát az alapítás **szavai** diktálják, de ezek **megértett** és **miként értett** értelmét az apostolok és a legősibb Egyház írói tárják elénk. – A fentiek arra hívták fel a figyelmet: ügyelj arra, hívő testvér, hogy a legősibb iratok arra utalnak, hogy az apostolok és utódaik olyan Szentség alapításáról tudnak, amelynek erejéből éltek és amelynek boldogító hitében életáldozatot is hoztak. – Az pedig az érvek érve, ha vérrel pecsételi meg az író a hirdetett igazságot. Ők **így** hitték a Mester nyomán a Szentség lényegét és vérükkel pecsételték meg a tanított igék igazságát...

3. beszéd: Sacrificium – mandatum

/Az áldozat – ismétlés parancsa/

Amit evett az apostol együttes és utódai, annak **alakosságát** a történelem fejlesztette ki. De az vizsgálható: vajon „szabadon választott” áldozati alak – e a szentmise? Azt is kérdezhetnők: vajon csak emberi elgondolás – e az Isten tiszteletének ez a fenséges alakja? A felelet kettős tételből álló egész alkot.

1. Parancsszerűen rendeli el a Mester.

„Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk. 22,19). – Az igazság ez: amit bemutatott, annak ismétlését rendelte el a Mester. Így tehát tárgyilag semmi nem választható!

2. Hűséges követőként teljesíti az Egyház.

Ezt olvassuk: „Ezek állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (Ap. Csel. 2,42). Sőt, azt is tapasztaljuk, hogy ezt gyakorolta az Egyház – állandóan.

Záró igazság: tehát nem egyházi rendelkezésről, hanem olyan hűséges teljesítésről van szó, amely a Mester parancsának hódol, és annak teljesítésében hűségeskedik. Azért igaz az, hogy a világ minden táján – **alapvetésben egységesen** – mutatják be a vérnélküli áldozatot és részesednek a hívek az Úr Szent Testének és Vérének vételében. – A szent Grál – Isten ajándéka, és a szent „étkezés” – az emberi lélek istenesítője.

4. beszéd: Verum proprium sacrificium

/Valóságos áldozat/

A mi életünk örök bére – a Kereszten bemutatott áldozat. Épp azért a Kereszt megváltó jellege közsímet. Életigazság. – De kérdezhető: és a szent áldozat ismétlése, a vérontás nélküli áldozat, a szentmise?...

1. Vérnélküli megújítása az elsőnek.

Figyeljük csak az utolsó vacsorát, hogy értékelni tudjuk az ismétlés szent csodáját. Azt ugyanis az „élő tanítás” tanítja, hogy a kereszthalál „előfutalmazása” és a Mester valóságos áldozata vala az utolsó vacsora. Azért **annak** megújítása – az eredetinek **tartalmi** valósága.

a) „Vette a kenyeret...” (Lk. 22,19).

b) „Vette a kelyhet...” (Lk. 22,20).

2. Érdemszerző áldozatisméltése a keresztdozatnak.

Ennek a kérdésnek megvilágítása érdekében vissza kell mennünk – a csodás kenyérszaporítás leírásáig. Szt. János apostol leírása előrejelzi az Úr szavait közölve, hogy olyan „étkezés” a jövő „asztalterítés”, amelyen az „áldozati Bárány” az ember eledele.

a) Krisztus akarta. – Ígérete: „Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem Atyám adja az igazi mennyei kenyeret. Az az Isten kenyere, amely leszállt a mennyből és életet ad a világnak” (Jn 6,32-33). És ezt is mondja: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhez többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,35).

b) Egyházunk az „élő tan” átvevője, hirdetője és szolgálója. – Parancs volt a folytatás: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). Állandó gyakorlat a végrehajtás: „Ezek állhatatosan kitartottak... a kenyértörésben...” (Ap.Csel. 2,42).

Záró szöveggként kínálkozik az az igazság, hogy igazi áldozat állandóságát hirdeti a próféta: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11). – Valósága pedig Krisztus rendelkezésére építkezik.

5. beszéd: Sacrificium – propitiatorium

/Az engesztelő áldozat/

Az emberiség történelme – akarva, nem akarva – emelkedést és gyengülést mutat. Talán az igazság: **olyan fokozatosan emelkedő előretörés** az élete, amely az erény és bűn hullámvonalán át haladva végül is **teljes** kibontakozás felé halad. Ha ez igazság, akkor érthető ez a lélekvágy is, amely **eltüntetni** akarná a bűnnek terhét, hogy gyorsítsa a fejlődés sodrát. Azért van az, hogy az élet gyarló utasnépének mindenkori problémája: milyen cselekedetnek van büntörő ereje?

1. Kizárólag az Istent engesztelő áldozatnak.

De hogy érdemli ki az ember?

a) Nem – „ex merito”. Ok: ezt a természetfeletti kegyelmet nem érdemelheti jogszerűen a természetes ember. – A bűn Isten elleni lázadás, de a megváltás leereszkedése az isteni Szeretet műve.

b) De érdemelhetjük – „ex congruo”. A kereső, a vágyakozó, a bánkódó ember várhatja. Ok: az emberi szeretet és jószág kaphatja a szeretet Urától ezt a kegyelmet. Így: a bűnbocsánatot is!

2. Így tehát az Úr Jézus szeretetáldozatának.

a. Az első, a döntő, a minden kegyet hozó – Keresztáldozat. Erről jövendölt Izaiás mondván: „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; Viszik, mint a juhot leölésre...” (Iz. 53,7). Ő tehát az áldozati Bárány. Róla mondja ezt is Keresztelő Szt. János: „Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűnét!” (Jn 1,29). És Önmagáról hasonlatban mondja a Mester: „Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért” (Jn 10,11).

b) Az ismétlődő: a Mester parancsolta szentmise – áldozat. Az Egyház mindig hirdette. S mindennek magyarázata a Mester tanítása, amely az „engesztelő Bárány” áldozatáról beszél.

Az élet előretörése – ismételjük a bevezetés szavait befejezésül – a **bűnbocsánat** nyomán igényli az emelkedést! Boldog lehet az ember, mert bűnbocsátó áldozatban részesülhet. – Így: biztosan törtét előre a szebb élet útján.

6. beszéd: Az áldozat – véres áldozat

Hogy micsoda az igazi áldozat, azt állandóan keresi a küszködő ember. – Az emberiség története azt mutatja, hogy a föld termékét, az állatok szebbjeit, sőt, embert is áldozni akart a törődött lélek, hogy szabaduljon a bűn terhétől... A „választott nép” a föld kincseit adta... De még mindig kérdés marad: micsoda az Isten „igazi áldozata”, amely büntörő az emberiség életében? – Vizsgáljuk csak meg, hogyan jelenik meg előttünk az **igazi áldozat**?

1. Jelzi a próféta.

Ez ugyan csak képekben, szavakban, jelenetekben való előfutalmazás, mégis reautalás arra: mi legyen az igazi áldozat. A próféta ezt írja: „Mi mindnyájan mint a juhok tévelyegtünk, ki-ki a saját útjára tért; s az Úr öreá helyezte mindnyájunk gonoszságát. Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhot leölésre... Kiragadtatott a szorongatásból és az ítéletből...” (Iz. 53,6-8). Jelentése: **más** lesz a megváltó, és **te** leszesz a megváltott.

2. Megvalósítja a Messiás halála.

Ez az Isten örök tervének történelmi jelentkezése. – Hosszú utat jár Betlehemtől a Golgotáig a Mester, de földi életének emberi végét is jelzi: „Beteljesedett!” (Jn 19,30).

a) Mindezt tanítja – az apostolfejedelem mondván: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

b) De ugyancsak hirdeti a népek apostola, Szt. Pál, mondván: „Minden főpap ugyanis az emberek közül való, és az emberek képviselésére van rendelve az Isten tiszteletével kapcsolatos dolgokban, hogy ajándékot s áldozatot mutasson be a bűnökért” (Zsid. 5,1). Ez tehát az ember részéről való engesztelés hirdetése. Az igazság ez: a történelem folyamán az Újszövetségben erre az isteni kinyilatkoztatásra építkezik az emberiség.

Összefoglaló tanításunk tehát ez: vércsordító áldozat – az első, kegyelemcsordító – a második. Egyikből ered a másik, ezért a Kereszt nélkül nincs üdvösség. „Engem azonban Isten őrizzen attól, hogy mással dicsekedjem, mint Urunk Jézus Krisztus keresztjével...” (Gal. 6,14).

7. beszéd: Sacrificium cruentum et in cruentum

/Az előző beszéd más formája. Ez inkább **tárgyi** megvilágítást kínál/.

Hasonlítsuk össze a Kereszt áldozatát és a szentmisét. Mit látunk?

1. Crux – cruenta.

A Kereszt – véres áldozat. Ezt olvassuk ismételten: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

2. Missa – incruenta.

Ezt tanítja az „élő tanítás”, és hiszi az élő hívő sereg. Olvasd: „In divino hoc sacrificio, quod in missa peraptur, idem ille Christus continetur et incruente immodatur” (Trid. Zsinat, XXII. ülés, 2. fejezet).

Összefogó tanításunk így kérdezheti az egészet: és hogy megy végbe az áldozati jelleg? A felelet ez: a Kereszten – per separationem praesentatem corporis et sanguinis, a szentmisében – per conversionem in corpus et sanguinem.

8. beszéd: Az áldozat – megváltó áldozat

A szentmiséről azt tanítja az Egyház: az Isteni Üdvözítő áldozatának ismétlése. – Ha vizsgálónk valóságos értelmét, akkor a következőket kell megjegyeznünk.

1. Est doctrina revelata.

Ennek gyökérszeti érvei:

- Ex scriptura antiqui Testamenti. Olvasd: Izaisás 53. fejezetét.
- Ex scriptura novi Testamenti. Olvasd: Lukács 22. fejezetét.
- Ex doctrina Ecclesiae. Olvasd: Trid. Zsinat szövegeit.

2. Sed est doctrina st. Paulo explicata.

Amit az Úr és az Egyháza tanít, annak tartalmi részét Szt. Pál apostol magyarázza. Az ő tanítása **történelmi és egyéni megvilágítás** eredménye.

- Az elsőt innen tudjuk: „Az Úrtól kaptam ugyanis, amit közöltem veletek...” (1Kor. 11,23).
- A másodikat innét értjük: „Ez az én tanításom, s hiszem, hogy Isten Lelke vezet” (1Kor. 7,40).

Vigyük magunkkal ezt a meggyőződést: az egyházi tanításnak ez a gyökérszete. – Jelezte az Úr, adta a Mester és éli az „élő tanítást” hordozó Egyház.

9. beszéd: Mi tehát a szentmise lényege?

Az isteni kinyilatkoztatást az utolsó vacsora közli... Az egész „élő tanítást” pedig az **Egyház** a következőkben foglalja egybe.

1. A szentmise a Keresztáldozatnak örökké ismétlődő áldozata.

- Az Egyház állandóan hitte és tanította.
- A Tridenti Zsinat pedig tételbe foglalta: „Quo cruentum illud semel in cruce peragendum representatus, ei usque memoria in finem usque saeculi permaneret” (Trid.Zsin. XXII. ülés 1. fej.).

2. A kereszthalált halt Áldozat a szentmisének is Áldozata.

Ez döntően annyit jelent: azonos az áldozatot bemutató, tehát azonos az Isten előtti érdemet hozó. – A Tridenti Zsinat így fogalmazza: „Una enim eademque est hostia, **idem nunc offerens** sacerdotum ministerio, qui se ipsum in cruce obtulit sola offerendi ratione diversa” (Trid. Zsin. XXII. ülés 2. fej.).

Azt a gondolatot vigyük magunkkal: tehát a szentmise a keresztáldozatnak ismétlődő, vérnélküli áldozata.

10. beszéd: Tantum unum est sacrificium?

Olvasd el Szt. Pál szövegét: „Neki nincs szüksége arra, mint a többi főpapnak, hogy nap – nap után előbb tulajdon bűneiért mutasson be áldozatot, azután a nép bűneiért” (Zsid. 7,27). Csak ezek után kérdezhetjük: vajon mi a helyes felelet?

1. Quod substantiam – igen.

Induljunk el azzal a gondolattal: áldozati Bárány hivatással jön a Mester.

- Az Írás szerint a Kereszt az Úr áldozata: „Így teljesedett be, amit Jézus mondott, mikor halálának módját megjelölte” (Jn 18,32).
- Az értelem szerint a Szeretet mindenekfelettsége az áldozat kutatandó magyarázata.

2. Quod modum offerendi – nem.

- Vénnélküli áldozat – megújítás az Úr rendelete: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).
- És a szentmise a rendelkezés megvalósítása. – Tették az apostolok és gyakorolja a „tanító Egyház”.

Reá fogsz minderre döbbsenni, ha jól értelmezted a Mester szavait: „Ez az én testem... Ez a kehely az új szövetség az én véremben” (Lk 22,19 és 20). – Két alakban jelentkező az áldozat, de egy az **Ál-**

dozat.

11. beszéd: In quam actione consistit essentia sacrificii missae

Most teológiai magyarázatot keresünk. Miben áll tehát gondolataink szerint a lényeg? – A felelet kettős vonalon keresendő. Van benne egy negatívum és van egy pozitívum.

1. Non „in oblatione et fractione panis et vini”.

- Ez csak az **anyagian tárgy** felajánlása. Ezt hozhatja a hívő vagy az áldozatot ismétlő.
- Ezért az emberi felajánlás **nem** lehet lényegében „isteni áldozat”.

2. Sed „in consecratione panis et vini”.

Ennek valósága (Lásd: a 7. beszéd a. alakjának zárószövegét!):

- Perficatur consecration – in persona Christi.
- Perficatur **in cruce – per separationem praesentatam** corporis et sanguinis...
- Perficatur **in missae sacrificio – per conversionem panis et vini in corpus et sanguinem Christi.**

Záró gondolat: mindebben döntő – az **önkéntes szeretetáldozat** jellege!! – Most **beszédláncokat** közlünk, hogy azok **egységbe** fogják azokat az egyes gondolatokat, amelyeket különálló beszédekben érintettünk. – Célunk az, hogy a szónok rendszeres és oktató alakban közölhesse az isteni kinyilatkoztatást. – Lássuk ezeket egyenként.

I. beszédlánc címe: Az áldozatok lélektana

Ez a rész azt a gondolatot fejtegesse, hogy az emberi lélek **ősi vágya** és **megnyilatkozása**, hogy áldozatokkal tisztelje az eget Urát. – „Van nép kultúra nélkül, de nincs nép vallás nélkül” (Müller). – Ennek gyakorlata pedig az áldozat.

1. beszéd: Hódol – e az ember?

A teremtmény és a Teremtő teljes összefüggésének jele a két személyes lét egymásra ismerése a végnélküli ember hódolatában. – Hogyan megy ez végbe?

1. Az ember megismeri a mindenek Urát.

De hogyan?

a) Értelmi erejével. Ezért tanít az Írás – emberi értelem belső erejére hivatkozva – imígyen: „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismertető” (Róm. 1,19-20).

b) De megismeri a kinyilatkoztatás fényével. Ezt pedig így tárja eléink az Úr: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő volt kezdetben az Istennél, minden ő általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami lett. Benne élet volt, az emberek világossága volt az élet, a világosság a sötétségben világít...” (Jn 1,1-5). „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid. 1,1-2).

2. De megismerés után hódolattal övezi az ég és föld Urát.

Az embert épp az emeli az állatvilág fölé, hogy vallásban találja az Urat és az élet értelmét.

- Az első tény: minden nép imádkozik.
- Majd folytatólagosan mondható: minden nép áldozatot mutat be. Legyen záró igazságunk ez a mondat: így tudatos és tervszerű lett az ember hódolatát.

2. beszéd: Igényli-e ezt az Isten?

Ha azt értelmezed ezen, hogy szükséges – e ez az Istennek, akkor a felelet: nem. De ha úgy értelmezed, hogy elfogadja-e ezt a Végtelen Személy, akkor: igen a válasz. De ezt így értelmezd: elfogadja, mert ezzel **tárgyi** függésének tudatát mutatja az ember, és **alanyi** szeretetét tárja fel a „hazafelé törvő zarándok”. – Hogyan értelmezendő ez?

1. Nem a reászorulás igényével igényli az Isten.

- Minden az Isten. Ne felejtse el: az egyetlen „Van” az Isten. „Mondá az Isten Mózesnek: Én va-

gyok az „Aki vagyok” (2Móz. 3,14).

b) Tehát semmit sem igényelhet – mint kiegészítő többletet az Isten. De a Szeretet szeretetválaszát várhatja az Isten.

2. Hanem a szeretet kapcsolatával váró az égi Atya.

a) Az emberszemély úgy fordul kifelé, hogy vár és onnét gazdagodik. Ez a szeretet egek felé fordulása. És ez már hódolat, mert minden jónak Urát látja az Istenben.

b) Isten úgy fordul a világ és az ember felé, hogy az Belőle gazdagodjék. Miért? Azért, mert ez a szeretetnek olyan jelentkezése, amely a hála és meghajlás boldogságát tárja az Isten felé.

Záró gondolat legyen: hiszen az Isten mindent ad: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). A Szeretet tehát mindent ad, de szeretetrezonanciát vár és kap. Így a Teremtő Atya – a bőségesen szóró, az ember pedig – a szeretetet szeretettel viszonzó.

3. beszéd: Hogyan hódol az ember?

Ha az Isten Minden, akkor a hódoló is minden. A „nagytermészet” a törvényszerűség erejével, a „kistermészet”, az ember, a készséges behódolás örömeivel hajlik az Isten felé. – De hogyan megy ez végbe?

1. A természetes út az első fokozat.

Az ember értelme az egek felé lendíti az életzarándokot. – Természetes ismeret természetes Isten ismeretet hoz.

a) Ekkor a Teremtőhöz fűződik az ember lelke. Ennek útja: ima, áldozat és önnemesítő lélekáldozat.

b) De az égi Szeretet kiáradására az Atyához fűződik az ember lelke. Nincs élet Isten nélkül. Arra vall: Atyát keres a teremtmény.

2. A természetfeletti út a magasabb fokozat.

A hódolás életben valósul. Van itt azután kettős állomás.

a) Az Ószövetség népét is természetfeletti kegyelem /próféták, Isten áldás, büntetés, megvilágítás/ járja át.

b) Az Újszövetség népét pedig az Isten szeretetteljes leereszkedése emeli és igazgatja. Egészen az „isteni ember” fokáig.

Végül is mindennek eredménye rövid mondatban: így hódol az ember az Isten előtt.

4. beszéd: Érték-e ez a kapcsolat?

Azzal a gondolattal induljunk: **Személy** az Isten és személy az ember. Erősen ismétlem: **élő Személy** az Isten, **élő személy** az ő földi gyermeke. A különbség a Végtelen és véges, illetve végnélküli szavakon pihen. – De kérdezhető: milyen az ő kapcsolatuk?

1. Isten leereszkedik.

a) Az egek Ura teremt és a teremtménnyel szemben uralkodó. De az emberszemélyt kutatva?... Szeretetét mutatja. Mégpedig személyeset! Ezért olvassuk: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) De az örök szeretetet állandóan és következetesen sugározza. Nem néma, hanem a történelem folyamán hangos **tettekkel** szóló. Olvasd csak: „Miután többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid 1,1-2).

2. Ember felemelkedik.

Ez már a személyes és alanyi ember lélekmozdulása. – Hogyan megy ez végbe?

a) Vágyai mindig egekbe törnek. „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2).

b) A szeretet kapcsával Istenhez érnek. Eredménye: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

Mi tehát a boldogító záró gondolat? Az a tudat és lelki meggyőződés, hogy az égi Szeretet hozzánk ereszkedve mindnyájunkat Magához ragad! „Mi az Isten rokonai vagyunk” (Ady).

II. beszédlánc címe: Az Úr választottjainak áldozata.

Ez a rész az Ószövetség **ősi áldozatait** ismerteti. Természetesen szélesebben is fogható, sőt, igen sok **előkép** is felvethető. Itt inkább a példamutatás a lényeg.

1. beszéd: Káin és Ábel áldozata

Hogyan írja le az első áldozatot az Írás? – Az első azt mutatja: a föld gyümölcse volt az áldozat. – Érdekes és kettős alakú áldozat – bemutatást jelent az Írás: „Történék pedig számos nap múltán, hogy Káin ajándékot mutatott be az Úrnak a föld gyümölcséből. Ábel is áldozék, nyája első fajzataiból s azok hájából” (1Móz. 4,3-4). – De mi a különbség?

1. Káiné – a gabona alja /a hitvány lelkiület miatt/.

Ez nem kedves az Úrnak.

2. Ábelé – a bárányok eleje.

Ez kedves az Úrnak.

Záró gondolat: a lélek sugallta legjobb feláldozása – Istennek tetsző, a másodrendű kínálata – Isten elé fel nem jutó.

2. beszéd: Melkizedek áldozata

Hogyan írja le Melkizedek áldozatát az Írás? Ez az Írás szövege: „Melkizedek, Sálem királya pedig kenyeret és bort hozza eléje, mert a fölséges Isten papja volt” (1Móz. 14,18). – Mi tehát ennek az áldozatnak lényege?

1. Kenyéráldozat az első.

2. Boráldozat a második.

Kérdezzük csak befejezésül: vajon nem észlelhető-e itt az áldozatok Áldozatának előképe?

3. beszéd: Ábrahám áldozata

Hogyan írja le az Írás Ábrahám áldozatát? Mózes könyve ezt írja: „Ezek megtörténte után próbára tévé Isten Ábrahámot. Mondá ugyanis neki: Ábrahám, Ábrahám! Ő azt felelte: Itt vagyok. Mondá neki az Isten: Vedd egyszülött fiadat, kit szeretsz, Izsákot s menj el a Gondoskodás földére s áldozd fel ott egészen eléggő áldozatul az egyik hegyen, amelyet majd mutatok neked” (1Móz. 22,1-2).

1. Még a gyermekét sem kíméli hitének erejében.

2. De Isten valóban a bárányát kéri hitének jutalmául.

Záró gondolat: ez a hit – igazi hit. (Olvasd: Zsid. 11.fejezetét!)

4. beszéd: A templom áldozatai

A vándorlás és megállapodás után mindig áldozott a nép (Olvasd: Mózes 2. és 3. könyvét).

1. A frigyszekrény előtt is áldozott a nép.

2. Az egyetlen templomban is áldozott a nép.

Olvasd: Salamon áldozatait... – A templom az Isten egyetlen földi háza. De a lélek az Isten igazi otthona.

Záró gondolatban célozzunk arra, hogy a Kereszt az igazi áldozat. Ennek gyümölcse a szentmise – áldozat. Ez lesz az „Isten házában” bemutatott „örök Áldozat”.

III. beszédlánc címe: Az egyetlen templom áldozatai

Az Ószövetség tétele ez volt: egy az Isten és egy az Úr temploma. – Itt az **igazi templom áldozatait** ismertessük (jeruzsálemi templom és a frigyszekrény. – Olvasd el a 3Kir. 1-3. és 6-7. fejezetét. Ugyancsak olvasd el 3Móz. 1-4. fejezetét)...

1. beszéd: A kenyerek áldozata

A kenyér Isten ajándéka és egyúttal Istennek visszaadott áldozatunk. A föld termi és az Úr áldása termeli. Így ad az Isten, de – kérdezzük – ad-e valamit vissza a föld embere?

1. Panis propositionis volt az ószövetségi áldozat ajándék.

Így mutatta hálás hódolatát az ember.

2. De ebből nem részesült az áldozatot bemutató.

A papok elfogyaszthatták... De, szögezzük le befejezésül, ez már a „Szent Kenyér” előképe.

2. beszéd: A tömjén áldozata

A fák megszáradt nedűje az életet illatosító terméke. De lehet-e ez is áldozat?

1. Az erdők fáinak illata szállt az Úr elé.

Lényege: elég Isten előtt és illatozik az Úr trónja körül. „A tömjénáldozat füstje a szentek imádságával fölszállt az angyal kezéből Isten színe elé” (Jel. 8,4).

2. Hogy a lélek illatát juttassa az Úr elé.

Ezért vittek a napkeleti bölcsek is „...ajándékot adtak neki: aranyat, tömjént és mirrhát” (Mt 2,11).

Fejezzük be a mondottakat így: az „élet illatának” élő jelképe a tömjén. – Kell az első „illat” – a hódolat jeléül, de kell a második – a lélek kiáradásának valóságáért.

3. beszéd: A tulkok áldozata

Életsegítőnk az Isten teremtette állatvilág. Ők földi kincseink; épp azért lehetnek – áldozataink. – Hogyan?

1. Élő állatokat áldoztak Isten dicséretére.

a) Elismerték, hogy mindent az Úr ad.

b) Lemondó szeretettel az Úrnak kínálták az áldozatot.

2. De élő állatokat áldoztak a bűnnek törlésére.

Ez volt az engesztelő áldozat.

Zárószó: itt is sok az előkép, de figyelmeztető is arra: lemondó szeretet az áldozatunk lényege.

4. beszéd: A bűnbak áldozata

Az ember elesettségének alapja – Ádám bűne. Az elesettség állapotában élünk és így: „másnak bűnterhében” születünk. Mert azután az a kérdés áll elénk: vajon az ember felemelkedésében nem talál-e helyet **mások tette?**...

1. Az Ószövetség jelképében a „bűnbak” viselte a nép bűnét.

Ennek értelme ez: lelketek lemondó felajánlása miatt én viselem bűneiteket...

2. A nép vette a bűnbocsátó Úrnak kegyét.

a) Előképben a felajánlók részesültek benne.

b) De Izaiás szerint mindnyájan vesszük a megváltó kegyet: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békeségünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg. Mi mindnyájan mint a juhok tévelyegtünk, ki-ki a saját útjára tért; s az Úr őreá helyezte mindnyájunk gonoszságát. Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhot leölésre... Kiragadtatott a szorongatásból és az ítéletből. Ki sorolja fel az ő nemzetiségét? Mert kivágatott az élők földéről, népem bűnei miatt vertem meg őt” (Iz. 53,5-8).

Zárószó: Íme: így futamoztatik előre az „isteni jövő” csodaképe.

IV. beszédlánc címe: A próféták áldozatának értelmezései

A megváltás isteni ígéret. De ennek az eleven hitét a próféták erősítik. – Lássuk ezeket.

1. beszéd: A jelképek – előjelzések

Minden áldozat valóságos érték. De egyúttal előrevetített felvillanás. – Mit hirdet az ószövetségi áldozat?

1. A jelen áldozatos lelkét mutatja.

Olvasd: „Dicséretet mutass be áldozatul az Istennek és teljesítsd fogadalmadat a Felségesnek” (Zsolt. 49,14). De ezt is olvasd: „A töredelmes lélek áldozat az Istennek, a töredelmes, aláztos szívet,

Isten, nem veted meg!” (Zsolt. 50,19).

2. De valóban a jövő áldozatát előfutamozza.

Ezt jelzi az Írás: „A tanúság ugyanis így szól róla: „pap vagy te mindörökké, Melkizedek rendje-képp”. A korábbi törvény ugyanis megszűnt, mert hatástalanná és alkalmatlanná vált” (Zsid. 7,17-18).

Zárószó: figyelj a jelképes hirdetésre! – Ez is isteni szó, amely előrevetíti – a jövőt.

2. beszéd: Az élő áldozatokról való emlékezés

Mózes és a próféták hangosan követelik az áldozatok bemutatását. Miért? Kettős a felelet.

1. Mutattassék meg a nép áldozatos lelke.

„... a töredelmes, alázatos szívet, Isten, nem veted meg (Zsolt. 50,19).

2. De készítsék elő az örök Áldozat hite.

Erre készüljön a választott nép: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11).

Összefoglalva hirdessük meg, hogy azért kell az áldozat és végül az **Áldozat**, mert ez lesz a megváltás bére.

3. beszéd: A lélekáldozat magasztalása

De az áldozatok értékskalája is felállítható.

1. Nagy érték az áldozat.

Ezt írja elő Mózes (Olvasd: 3Móz. 1-4. fejezetét).

2. De nagyobb érték a lélekáldozat.

„A töredelmes lélek áldozat az Istennek, a töredelmes, alázatos szívet, Isten, nem veted meg!” (Zsolt. 50,19). Vagy olvasd ezt a szöveget: „Liszt lángot áldoz, ki szeretetet tanúsít, és hálaáldozatot mutat be, ki alamizsnát osztogat” (Sir. 35,4).

Fogjuk egybe a gondolatot imígyen: **lelkünk** az áldozat indítója, és **ez** az Isten előtti értékek értéke.

4. beszéd: Az egyetlen Áldozat előrejelzése

Ígéret – a Messiás, és elérés – a megjelenés. És életünk igazi felmagasztalódása a megváltottság időszaka. Mert a főáldozat az Isten igazi tisztelete.

1. Jövendől Róla a próféta.

Olvassuk ismét: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg” (Iz. 53,5).

2. Egyetlennek mondja az Isten szövege.

Erre utal a próféta ismét: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11).

Zárószóul vessük a hívek lelkébe: megváltónk – Jézus Krisztus és a megváltás eszköze – a szent Kereszt.

V. beszédlánc címe: A húsvéti Bárány

Ez a rész a megváltás gondolatának felvetésével – az igazi Bárány Isten terve szerinti hivatását tárgyalja (Olvasd: 2Móz. 12-13. fejezetét).

1. beszéd: Az egyiptomi fogság terhe

Az ember felelős az ég Ura előtt. Ezt hirdeti az Úr mondván: „A paradicsom minden fájáról ehető, de a jó és a gonosz tudásának fájáról ne egyél, mert amely napon arról eszel, halált kell hálnod” (1Móz. 2,16-17). De ez a parancs egyetemes a tízparancsolat alapján!

1. A bűnök felelőségének jele – a fogság nyomora.

a) Az Úr engedelmisséget követel.

b) Az engedetlenségre büntetés vár.

2. A számkivetettség vége – Mózes hívó szava.

- a) Az egyiptomi fogság – büntetés.
- b) Mózes hívó szava – már a büntetés elengedésének előjele. Legyen levezetett összefoglalásunk: az Isten szeretete mindennekfeletti.
Ember bűnözik, és Isten szeretete feléje áramlik.

2. beszéd: Az egyiptomi fogság jelképes

A „választott nép” története a „megváltott nép” életének előfutamosa. (Olvasd Mózes II. könyvének fejezeteit. Így előtte a történeti kép, és könnyebben születik a beszéd.)

1. Rabszolgája a fáraónak – az „Úrnak népe”.

2. Rabszolgája a bűnnek – a szövetség „elhivatott népe”. Végezetül kérdezzük: de végleges-e a rabszolgaság? – Nem! Mert Szeretet az Isten!

3. beszéd: Az egyiptomi fogságból való szabadulás „vacsorája”

Mózes hívása után „búcsúvacsorát” rendelt el az Úr. – Miben áll a rendelkezés?

1. Töretlen csontú bárány az asztal terítéke.

Ez az előkép.

2. Hibátlan Bárány a lélekszabadulás égi kegye!

Ez a betetőzés!

Befejezésül térjünk arra: hogyan egyezik az Üdvözítő „vacsorájával”? Ez a szent Bárány feláldozása, és a szentmise ennek folytatása.

4. beszéd: A bűn fogságából menekültek

Elesettség – az ember helyzete, de üdvözülés – az ember vágya! Ennek erősítője – az Isten ígérete: „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél...” (1Móz. 3,19). Ez az elesettség meghirdetése.

1. Az Üdvözítő – az Isten Báránya.

Gondolj tehát aztán az apostol szavára: „Mikor látta, hogy Jézus közeledik, így szólt: Nézzétek, az Isten Báránya!” (Jn 1,36).

2. Az Ő vércsordítása – a lélekszabadság biztosítója.

Ezért hirdeti az apostol: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

Összefoglalásul erősen hangsúlyozzuk: itt a bűnöktől való szabadulásról van szó. – De erősen domborítsuk ki: a Bárány áldozata – az üdvözülés ára.

VI. beszédlánc címe: A rézkígyó és a Kerszt

Ez a tételsor a megváltás tárgyi értékét magyarázza – az előkép alapján (Olvasd: 4Móz. 4,21. fejezetét).

1. beszéd: A bűnöst büntető Isten

A „tízparancsolat Ura” az ember engedelmisségét várja. – Hódolatos tisztelet a kötelesség, mert „felelős személynek” teremtette őt az égi Atya. Szabad, de felelős személy az ember! – Ezért fejtegetendő a következő két pont.

1. Az ember bűne – lélekteher.

Olvasd: Szodoma és Gomorra esetét...

2. Az Isten szeretete – lélekkegyelem.

„Vessük hát le a sötétség tetteit, s öltünk magunkra a világosság fegyvereit!” (Róm. 13,12). Sőt, örök kíséret ez a figyelmeztetés: „Éljünk tisztességesen, mint nappal, ne lakmározásban és részegeskedésben, ne fajtalanságban és tobzódásban, ne civódásban és versengésben” (Róm. 13,13).

Íme! A szerető Atya segíti, majd hazavárja – a szeretett gyermekét.

2. beszéd: A bűnöst hazasegítő Isten

Élhet, tékozolhat és bűnözhet az ember, mert szabadnak teremtette az Isten. De mit hozhat számára az isteni akarattal való szembeszállás?

1. Tékozló lehet az ember élete.

- Anyagiakat cserél lelkiekéért.
- Szerencsétlenül halmoz szerető szórás helyett.

2. De megbocsátó marad az Isten kegyelme.

- A bánkódót látja...
- A könnyező Magához öleli... Erősen hangsúlyozzuk a jó Pásztor lelkületet, amely ezt hirdeti végül is: hazasegít szeretettel – az Isten.

3. beszéd: A könnyen megbocsátó Isten

Hogyan tér meg a jobb lator? „Mi ugyan joggal szenvedjük tetteink méltó büntetését, de ez semmi rosszat sem tett... Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz uralmaddal” (Lk 23,41-42). – Ennek is előjeleit hirdeti az Ószövetség.

1. A rézkígyóra nézzetek!

(4Móz. 4,21. fejezetében...)

2. Jónás lelkületétől óvakodjatok!

Ez pedig az esetleges megtérés irigylése...(Olvasd: Jónás 4. fejezetét). Összefoglalás ez legyen: könnyen bocsánatot adó az Úr, de legyen **bocsánatot kérő** az ember!

4. beszéd: Az igazi Áldozatot elfogadó és a bűnöst visszafogadó Isten

A Kereszt az üdvözítő áldozat. Elfogadja az ég Ura, és így üdvözülést nyer a föld embere.

1. Az áldozati Bárány arcát nézi a bűneit sirató lélek.

2. Isten visszafogó szeretetét veszi a törődött lélek.

Záró gondolatban erősen hangsúlyozzuk: Mesterünk áldozata – az Istenatya kiengesztelője, és így az Üdvözítő Keresztje – az ember feltámadásának diadaljele.

*

c/ Az újszövetségi alapítás előkészülete, az utolsó vacsorán való isteni szerzése és az öskeresztények áldozati szokása

Figyelem! Minden részben erősen kell hangsúlyozni az **áldozat** jellegét!

Előkészület

I. beszédlánc címe: A Mester „ételosztása”

Ennek a résznek tartalma: mit akar híveinek adni a Mester?

1. beszéd: Isten igéjét

Az Úr Jézusról úgy szoktunk beszélni, hogy Ő a Mester. Az az isteni Követ, Aki a **tanítás** erejével hoz világosságot az embereknek. De épp ezért a lelkitáplálék nyújtás miatt azt is lehet mondani, hogy az isteni Mester az emberiség nagy asztalának, az erősödést várók gyülekezőinek asztalterítője. – Eből azután az következtethető le, hogy az első terítéke – az **ige**, mely szóban, példában, jelképben, magyarázatban jelentkezik... Ő a hirdető, az ige az isteni szó, és a föld zarándoka a belőle táplálkozó. – Ámde kérdezhető: miképpen eledel az ige?

1. Igéjének alaphangja: Engem küldött az ég Ura.

- Isten a küldő, tehát Istennek hisznek a lélekvarók. Azért olvassuk: „...akik a hit erejével orszá-

gokat győztek le, igazságot gyakoroltak, ígéreteket nyertek el, oroslánok száját tömték be...” (Zsid. 11,33).

b) De az erősödés mellett Isten fiaivá is lesznek. Azért olvassuk: „Mindannak azonban, aki befo-gadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

2. Igéinek másik csengése: örök hazába tér a hozzám csatlakozók földi serege.

Lázárról ezt írja az Írás: „Lába és keze pólyával volt betekerve, arca pedig kendővel bekötve. Jé-zus így szólt: „Oldjátok fel őt, hogy járni tudjon” (Jn 11,44). – Ez még csak földi életre való visszaté-rés ténye, de ez már az örök élet felé való zarándoklás csodás hirdetése.

a) Aki ily csodát lát, annak Isten felé lendül élete. A csodatevőben Isten Fiát imádjá. „Ki győzi le a világot, ha nem az, aki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia” (1Jn. 5,5). De így benne az élet Urát is adorálja.

b) Ennek nyomán pedig a **személyes** örök boldogság várományosa és áhítózója. Annál inkább, mivel jobban érti: „Jézus így szólt hozzá: „Én vagyok a föltámadás és az élet; aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25-26).

Befejezésül foglald egybe az egészet mondván: értelmezd ember az Isten igéjét! A valóság ez: is-tenivé tesz – a földön és örök boldogsághoz juttat – az égben.

2. beszéd: Áldozatos életpéldáját!

A szó elröppenő hangfoszlány, de az „élettett” maradandó életindító. Azért mondhatjuk, hogy a Mester asztalterítésének második „tálalása” saját példája és élete. De különösen áldozatos élete! – Most azután kérdezhetjük: hogyan lesz éltető erő ez az élet? Erre is kettős feleletet adunk.

1. A közvetlen érintkezés sugárzásával.

Tárgyilag ez annyit jelent, hogy családja, apostolai és hallgatói lelkét indítja – az Ő élete. – Való-jában mit látnak benne? Szeretettel megbocsátó lelkületet és szerény, visszahúzódo életet.

a) Ez figyelmet keltő észlelés. Gondolj tanítványaira, akik lélekerejének ezt a fenséges sugárzását érezték. Nem indult – e meg bennük a felsőbbrendű élet vágya?...

b) Majd gondolj arra: nem indította-e a környezetét életpályája követésre? – Olvasd csak: „Zakeus azonban odaállt az Úr elé, és így szólt: „Nézd, Uram, vagyonom felét a szegényeknek adom, s ha va-lakit megcsaltam valamivel, négyannyit adok helyette” (Lk 19,8). „Amint a vám előtt elhaladt, látta, hogy ott ül Lévi, Alfeus fia. „Kövess engem!” – szólította meg. Az fölkelte és követte” (Mk 2,14). Példa és szó – életet változtató! – Majd továbbá ezt is kérdezzük: mivel ragadta meg tanítványai lelkét a Mester?

2. A föld fölötti magasságok igényes áhítózásával.

Az Ő élete titokzatos, mert mindig az egek felé forduló. Atyja az Isten, otthona az Isten háza.

a) Ez a tapasztalat a föld fölé indítja az embert is. A szó helyett is mindig azt mondja a földi em-bernek: a földiek helyett égieket keressetek! Szavai így hirdetik: „Keressétek /először/ inkább az ő or-szágát /és annak igazságát/ és ezeket /mind/ megkapjátok” (Lk 12,31). Az apostol így tanítja: „Azután mi élők, akik megmaradtunk, a felhőkön velük együtt elragadtatunk a magasba Krisztus elé, és így mindenkor az Úrral leszünk” (1Tessz. 4,16).

b) De azt is le kell szögezni, hogy erre a magaslatra mindig lendíti is a Mester az embert. Ő Maga erről szól és úgy él, hogy **hazája az örök otthon**. „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban va-gyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20). És: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). Ez azt is jelenti: látni fogtok dicsőségben! – Tanítványainak is azt ígéri: „Atyám házában sok hely van... azért megyek, hogy helyet készítssek nektek” (Jn 14,2). Így való lesz részetekre: „Benne lakik az Istenség testileg egész teljességben, benne lettetek ennek a teljességnek részesei...” (Kol. 2,9). – Mivel Ő nem a földi-ek áhítózója, azért követői is az **Ő országának** áhítózóí.

Befejezésül térjünk vissza ahhoz a gondolathoz: az életpélda mindennél nagyobb. „Nem nagyobb a szolgál uránál” (Jn 13,16) – mondja a Mester. De ezen az alapon azt is hozzátehetjük: de **Vele él majd az örök hazában**.

3. beszéd: Az örökké üdítő „életforrást”!

Az isteni ige, az élő példa előrevetített „lélekeledele” mellett az „élő vizek forrását” is kínálja az Üdvözítő. (Prohászka: „Az élő vizek forrásánál”, elmékedések). Ennek igazi csordulása már a Ke-

resztáldozat. – Miként kerül előtérbe ez a gondolat a Mester életében? (Olvasd el János 4. fejezetét).

1. „Vizet” kér a samariai asszonytól.

Az emberi élet igénye a csorduló ital. A fáradt testet felüdíti: a hűsítő ital.

a) Ezt kéri a fáradt Mester is. Olvasd csak: „Odajött egy samariai asszony, hogy vizet merítsen. Jézus megkérte: „Adj innom” (Jn 4,7).

b) Ezzel jelzi, hogy italt igényel a fáradságos áldozatossággal dolgozó ember. – Mert ez egyetemes tanítás is. Amit a Mester igényel, azt igényelheti a föld embere is.

2. De az üdítő ital helyett „élő vizet” kínál a kérdező szolgálonak. De mindez **jelzés akar lenni** arra vonatkozólag, hogy az Eljövendő olyan italt fog adni, amely a lelki embert erősíti és áldozatos ételszolgálatra képesíti. – A forrás vize tehát tanításra ad alkalmat.

a) Figyelmeztet a lélekitalra. „Ha ismernéd Isten ajándékát és tudnád, ki mondja neked: Adj innom, inkább te kérnéd őt, és ő élővizet adna neked” (Jn 4,10).

b) Oktat az örök élet italának ajándékára. „Az a víz, amelyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,14).

Zárószavunk csak célozzon arra: mire gondol itt a Mester? – Olyan **csodaforrásra**, amelynek csordulása az örök élet éltető erejét adja. – Figyelj arra, ember, hogy a föld forrása – földi erőket ad, de az ég csordulása – egek kegyét biztosítja!

II. beszédlánc címe: Mit ígér a kenyérszaporítás után?

A beszédlánc tartalmilag arra törjön, hogy értelmezze a földi kenyér és bor hatását és **kapcsolja át** az „életeledel” ígérésére. De itt is az magyarázandó, hogy az Ő áldozata és a mi áldozatos életünk egybefonódása adja a „lélek felüdülését”.

1. beszéd: Éhezőknek kenyeret!

Minden ember igénye a kenyér. Azért szaporodik meg a két hal és az öt kenyér, hogy táplálékot kapjon az éhezők serege. Persze a **földi táplálék** – a lelki táplálékra figyelmeztet. Azért van az, hogy a Mester **nem ilyen kenyeret** ígér... De hogyan teszi ezt? Úgy, hogy titokzatos szavainak erőt adjon, előbb hatalmáról tesz tanúságot.

1. Adja a földi kenyeret.

Ez az – előhangolás.

a) Így erős lehet – a földi ember.

b) Így lehet áldozatos – a földi ember.

2. De ígéri az égi Kenyeret.

Ez – az isteni kegyelemárasztás.

a) Így istenivé lehet az ember. – „És mannat hullatott nekik eledelül, és mennyei kenyeret adott nekik” (Zsolt. 77,24).

b) Mert a titokzatos jövő áldozattal megváltódik az ember. Az éhezők nem tudhatták, de mi már tudjuk ezt az isteni igazságot: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Akkor még titokzatos jövő volt ez a csodás vacsora, ma már naponta ismétlődő égi ajándék.

Mire utaljunk a befejezésben? Arra az isteni áldozatra, amely szeretetből Önmagát adja – elégtelként.

2. beszéd: Lélekéhezőknek égi Kenyeret!

Üdvözítőnk élethívását az áldozatos önátadás jellemzi: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Mit jelent ez az emberek életében? Kettős az értelem! Lássuk tehát.

1. Az ég Urának Egyszülöttje emberré leszen.

Ez az első jelentkezés az Isten legnagyobb ajándéka. Mert a bűnbeesés következtében ezt ígéri az Úr: „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél...” (1Móz 3,19)...

a) De a Megváltót sejtető ígélet részletes alakban is felcsendül a kinyilatkoztatásban. Olvasd csak:

„Gyermek születik ugyanis nekünk, és Fiú adatik nekünk, s a fejedelemség az ő vállára kerül, és leszen az ő neve: Csodálatos, Tanácsadó, Isten, Hős, az örökkévalóság Atyja, a béke Fejedelme” (Iz. 9,6).

b) Ez az „égi Gyermek” örök ajándéka a föld emberének. Azért mondja az Írás: „Nagy lesz ő, a Magasságbelinek Fia. Az Úristen neki adja atyjának, Dávidnak trónját. Uralkodni fog Jákob házában mindörökké és királyságának nem lesz vége” (Lk 1,32-33). „Ma született az Üdvözítő Dávid városában” (Lk 2,11).

2. De kérdezhetem továbbá: mi a hivatása? Az, **hogy áldozata erejével az ember istenivé legyen.**

a) Olvasd: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). – Ez a megváltás ténye.

b) Olvasd: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek” (2Pét. 1,4). – Ez pedig a megszentelődés kegye.

Mi legyen az összefogás? Ennek a tételnek emlékeztetése: A „nagy Áldozat” első és ismétlődő tette – az eucharisztikus Áldozat.

3. beszéd: Az Istent áhítozóknak Magát az Urat

A szeretet érzékelhető jegye: személyi gravitáció egymás felé. Lényege: jót akarás. – Most azután kérdezhetnők: mi volna a legfelsőbb foka az Isten szeretetének? Valójában az, ha az ember felé fordulva – Önmagát kínálná neki... Szinte áhítozva kérdeznők: lehetséges volna ilyen szeretet? – Kettős feleletet kaphatunk. **Ígéri** az Úr, és **megvalósítja** a Mester.

1. **„Én” vagyok az élő kenyér.**

Ez az ígélet jele. „Én vagyok a mennyből alászállott (élő) kenyér” (Jn 6,41). – Mintha azt mondaná: szeretetem olyan, hogy éltethet titeket.

2. Majd ezt mondja: **„Aki eszi az én testemet...”** Ez a valósítás biztosítása. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). – Ez pedig a csodálatos kapcsolat éltető erejére céloz.

3. Végül pedig ezt mondja: **„Ez az én testem... ez az én vérem...”** Sőt, így folytatja: ezt cselekedve: **vegyétek...** Tartalma ez: szeretetből adatott áldozattal és szeretetből adatik **együttélés erejével.**

Mivel zárhatnók gondolatainkat? Boldog lehetsz ember, mert Önmagát adta neked az Isten!

III. beszédlánc címe: De mit sejtet az ígélet?

Itt **egyetlen** beszédben az a gondolat fejtegetendő, hogy milyen gondolatok foglalkoztatták a „jólakottak lelkét” az isteni étkezés után. – De a fejtegetés arra törjön, hogy minden gondolat az **áldozat tényét** magyarázza!

1. beszéd: Kicsoda ez?...

Minden cselekedet visszautal a cselekvőre... A Mester csodálatát látva azonnal kérdezték: vajon az, aki így táplál, lehet – e a föld egyszerű fia?... Mi is kérdezzük csak: kicsoda ez a Mester?

1. **„József fiának” tudják.**

Názáretben ismerik így... De ez csak a felületes szemlélet alkotta ítélet. Azért mondják a zsidók is: „Nemde ez József fia?” (Lk 4,22).

2. **De „Isten követének” sejtik...**

a) Itt már a Megváltó ködös képe húzódik szemük elé... „Jézus elindult tanítványaival a Fülöp Cezáreája környékén fekvő falvakba. Útközben megkérdezte tanítványait: „Kinek tartanak engem az emberek?” Azok így válaszoltak: „Van aki keresztelő Jánosnak, van aki Illésnek, van aki valamelyik prófétának” (Mk 8,27-28). – Ez a nép ítélete.

b) Erre kérdé őket: „Hát ti kinek tartotok engem” Mire Péter így válaszolt: „Te vagy a Messiás” (Lk 8,29).

Záró gondolatunk ez legyen: az éltető kenyéradás és a hozzá fűzött égi ígélet mondás valami **nagyot sejtet** az emberek lelkében... Ez pedig előkészület arra, amit majd feltár – a jövő.

Megvalósítás

1. beszédlánc címe: Az utolsó vacsora tárgyi ismertetése

A történet felolvasása igen értékes lehet. – Az utolsó vacsora a szabadulás emlékünnepe. Erről szóljon ismertetése. Mégpedig úgy, hogy a szabadulás az

Áldozat eredménye.

1. beszéd: A húsvéti bárány ünneplése

Nagyon okos kezdést adna ez a gondolat: egyiptomi fogság – bűnösök fogsága – szabadulást igényel. Az egyiptomi fogság záró mozzanata pedig: ez a vacsora. Ennek jelígeje: szabadulás! – De most kérdezhetnők: hogyan ismétlődött ez a coenaculumban?...

1. Vacsoránál elfogyasztották az áldozati bárányt.

Ünnepelni akarta ezt a Mester. De miért?

a) Ősi szokás ez a vacsora: „Egybehívá tehát Mózes Izrael fiainak valamennyi vénét s mondá nekik: menjetek, vegyetek családonként egy – egy állatot s vágjátok le a Fázét” (2Móz. 12,21).

b) Szertartássor az egész vacsora. „Ha majd bejuttok arra a földre, melyet az Úr majd nektek ad, amint megígérte, ott is tartsátok meg ezt a szertartást” (2Móz. 12,25).

2. A Mester vacsoráján valóban vették az áldozati Bárányt.

A Mester „vágva vágyta”, a tanítványok nem is sejtették a tartalmát...

a) Az utolsó vacsora az isteni áldozat első vérnélküli bemutatása.

b) Ennek gyökérezeti ereje pedig a véres áldozat egyetlen bemutatása. És zárószavunkban kérdezzük: mi ennek tárgyi tartalma? Felelet: élő, alapító és ismétlődő az egész. – És **alanyi** értéke: szeretet!!

2. beszéd: Az igazi Áldozat bemutatása

Hova megy innét a Mester? – Getszemáni kerten át a Kálváriára. – Mi történik itten?

1. Végbemegy a megfeszítés tragédiája.

a) Végrehajtatik a zsidó főtanács ítélete.

b) Halált hal a nép „elítélte”.

2. És lejátszódik a megváltás isteni „színjátéka”.

a) Izaiás jóvendölése és a Mester előrejelzése megvalósul. – Ez a látszat. „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhok leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7). – „Akkor félrevonta a tizenkettőt és így szólt hozzájuk: „Most fölme gyünk Jeruzsálembe s ott beteljesedik minden, amit a próféták az Emberfiáról jóvendöltek. Kiszolgáltatják a pogányoknak, kigúnyolják, bántalmaznak és leköpdösik. Aztán megostorozzák és megölik, de harmadnapra föltámad” (Lk 18,31-33).

b) Az emberiség bűneiért elégtételt kap az Úr. – Ez a lényeg. „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg” (Iz. 53,5).

Összefoglalásul mondjuk: ez az egyetlen véres áldozat, amelyet követ a többi – vérnélküli áldozat: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

3. beszéd: Sőt – örök élet zálogául...

Kezdjük a Mester szavaira emlékezve: az „adandó kenyér” pedig az **örök életre** tápláló eledel... Hogyan kell ezt értelmezni?

1. A föld búzakenyere – testetek eledele.

a) Mindenki igényli. Még manna alakjában is áhítozza. Sőt, így kapta a vándorló nép.

b) Mindenki veheti. „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma...” (Mt 6,9).

2. Az én Testem vétele – lelketek Eledele.

a) Ennek megszerzése – égi áldozat és kegyelem. Áldozat – Isten felé, kegyelem – ember felé. „Én

vagyok a mennyből alászállott élő kenyér” (Jn 6,51).

b) Ennek élvezése – isteni élet. Földön és örök életben egyaránt. „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,55 és 54).

Záró igazságként vigyük magunkkal: itt földi és örök élet Kenyeréről van szó. Olyanról, amelyet áldozattal szerez meg a Mester. Ennek megsejtetése – az Úr titokzatos ígérete.

4. beszéd: Az első áldozat részese

De hogyan zárul az első vérnélküli áldozat bemutatása? Boldogan mondhatjuk, hogy nem marad lepergő esemény, hanem örök áldozatunkká emeli az égi Mester. Olyan áldozattá, amelyből állandóan részese lehet az ember. – De kérdezzük csak: miben részeseedik az ember?

1. Az áldozatos megváltás láthatatlan kegyelmében.

a) Mindig így éljen lelkünk előtt Krisztus: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) Ennek az áldozatos megváltásnak szerető kegyelme a mi erőnk. Jól jegyezzük meg: „A reményesség pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

2. És az Úr Testének, Vérének látható vételében.

a) Az örök úton zárandoklunk földi életünkben. Erre küldettünk: a sír felé... De sohasem szabad feledni: nemcsak a sír felé! „Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok” Mt 6,33). – Ez életjelzés!

b) Ennek fáradozmai elviselését nyerjük az „ég Kenyerében”. – Ezért olvassuk: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon (Jn 6,55 és 54). „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital”.

Befejezésül kérdezzük: és végül micsoda mindez? **Kiengesztelődés** – az égi Atya előtt és **istenivé bontakozás** – a Megváltó előtt.

II. beszédlánc címe: Az Oltáriszentség szerzése

De mi módon történik az Úr legszentebb ismétlődő vérnélküli áldozatának szerzése? Ez most a kérdések kérdése.

1. beszéd: Imát mond – az égi Atyához

Nagy dolgok nagy előkészületet igényelnek... De van-e nagyobb esemény, mint az isteni áldozat? – Hogyan közeledik a szent ténykedéshez a Mester?

1. Felemelt lélekkel Atyánál jelentkezik.

a) A hivatás készségével: „Vágyva vágyom arra, hogy elfogyassam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15).

b) A hivatás teljesítésének felvételével: „Atyám, ha lehetséges, vedd el tőlem ezt a kelyhet, de ne az én akaratom teljesejék, hanem a tiéd” (Lk 22,42).

2. Emelt lélekkel övéért imádkozik.

a) Hozza nekik a megváltás kegyét. „Én megdicsőítettelek téged a földön. A művet, amelynek elvégzését rámbízta, véghezvittem” (Jn 17,4).

b) De kéri számukra az erősödés kegyelmét. „Értük könyörögök. Nem a világért könyörögök, hanem azokért, akiket nekem adtál. Tiéd ők, – hiszen mindaz, ami az enyém, a tiéd, és ami a tiéd, az enyém, – és én megdicsőültem bennük” (Jn 17,9-10).

Zárószavunk: ennek az előkészületnek eredménye – a szeretet áldozata.

2. beszéd: Áldozatot mutat be az egek Urának

Kenyér és bor van a Mester kezében, amikor az utolsó vacsorán áldozatát bemutatja. – De vajon csak emberek kenyérének és borának áldozatáról van – e szó? Itt nagyobb dolognak kell történnie, mert a Test és Vér idézése történik, és így az isteni Mester színek alá rejtőződéséről van szó. – Test és

vér mindig az áldozatos halált jelképezi. – Tegyük vizsgálat tárgyává ezt a kérdést.

1. Ősereje – a megváltó Keresztáldozat.

a) Ez az első és egyetlen véres áldozat.

b) Ez lesz a parancs szerint ismétlődő áldozat. „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte, és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk. 22,19).

2. Vér nélküli bemutatás – az eucharisztikus áldozat.

a) Ez az áldozat tehát – vérnélküli.

b) És a részesülés – eucharisztikus. Az első alkalommal is eledelül adta, és későbbi időre is így rendelte: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). Az Egyház így is gyakorolja.

Befejezésül szögezzük le, hogy a lényeg ez: a készséges Megváltó Önmagát kínálja Áldozatul, a szeretett emberiség megváltási Bárányául. A vérnélküli áldozatban kenyér és bor színe alatt áldozza Magát szeretáldozatul az Isten Fia.

3. beszéd: Kenyeret tör – földi gyermekeinek

Az utolsó vacsora áldozata úgy záródik, hogy részesedik benne az apostolok együttese. – De ebben a csodálatosan végrendelkező és hivatást teljesítő szertartásban befejeződik-e az emberek felé hajló isteni szeretet? Kérdezhető tehát: vajon a megváltó áldozatával megmaradó-e a fizikailag látó, érző és gazdagodó ember előtt? – A kérdésre kettős a felelet.

1. Észlelhető léssen az égi Eledelben való részesedés.

a) Látom az áldozat szertartását. Ez a szentmise. Jól jegyezd meg: a liturgiai keret észlelhető, a szent ténykedés hittel megközelíthető. „A hit reményeink szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1).

b) Veszem az Áldozat terítékét. Ez a szentáldozás. Jól jegyezd meg: ismétlődik ez: „vegyétek és egyétek...”

2. És lélekben megy végbe a kegyelemmel való töltekezés.

Amit láttunk és tapasztaltunk, annak égi kegyelmében részesedik az ember.

a) Égi természettel gazdagodik a lelkem. Ez az isteni természetbe öltözködés. Ne felejtsd: új teremtmény lesz az ember: „Mindaz, aki Krisztusban van, új teremtmény” (2Kor. 5,17).

b) Isteni életbe bontakozik pompázó életem. Ez az isteni élet kitermelése. „Ha tehát téged levágtak a természetes vadolajfáról, és a természet rendjén kívül beoltottak a nemes olajfába, mennyivel inkább lesznek beoltva saját olajfájukba azok, akik természet szerint is odavalók” (Róm. 11,24).

Fejezzük be ezzel a gondolattal: a véres és vérnélküli áldozat egek felé tárul, hogy Isten szeretetét hozza, a kenyértörésben való részesedés pedig az örök „Szőlőtőbe” való beojtást eredményezi.

III. beszédlánc címe: Az Oltáriszentség rendeltetése

Itt ezt a szöveget kellene ismertetni: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Jelszó: véres áldozat a Kereszt, vérnélküli a szentmise.

1. beszéd: Örök áldozat – ismétlés

Atyánk az Isten, és fiúi hódolattal közeledik Hozzá az ember. – Malakiás jövendölése örök áldozatról szól, hogy így imádjá az ember. „Hiszen napkeletről napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11). – Az emberek áldozatai között egy az igazi. Sokfélélet mutat a történelem, de az igazit keresi az ember. – Végül is mire tör az ember?

1. Valósuljon az emberiség örök áldozata.

Ezért ilyen a sóhaja: „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegték a felhők az igazat” (Iz. 45,8). – Vár valakit, aki utat mutat...

a) Ezt valósítja a Golgota. – Élőt várunk és élő Áldozatot kapunk. „Akkor félrevonta a tizenkettőt, és így szólt hozzájuk: „Most fölme gyünk Jeruzsálembe és ott beteljesedik minden, amit a próféták az Emberfiáról jövendöltek. Kiszolgáltatják a pogányoknak, kigúnyolják, bántalmazzák és leköpdösik. Aztán megostorozzák és megölik, de harmadnapra föltámad” (Lk 18,31-33).

b) Ezt ismétli az Újszövetség Úr rendelte áldozata.

2. Hogy bőségesen csorduljon Isten áldása.

Mert ennek az áldozatnak kettős az eredménye.

a) Törli – az emberiség bűneit. „...a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töre-
tett össze; a mi békességünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg” (Iz.
53,5).

b) Az Isten fiává emeli a megváltott nemzedéket. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat
adott, hogy Isten fiává legyen...” (Jn 1,12).

Legyen ez a zárógondolat: a mi istentiszteletünk örök és tiszta áldozat.

2. beszéd: A föld zarándokainak istenivé nemesítése

De mit akar adni nekünk az örök áldozat Mestere?

1. Étel – Italt, hogy istenivé nemesítsen.

2. És olyan Eledelt, amely istenivé nemesedés útján virágzó örök életet szerezzen.

Legyen vezető gondolatunk: életutunkon erősít, és életcélban örök boldogsággal telít a Mester. –
Ez a hazatérő ember útjának nemesítése és a hazaérkezőnek örök boldogsága.

3. beszéd: Az örök élet televényének biztosítása

Isten teremtette természet az életünk, de Istenfia szerezte természetfeletti kegyelem az örök élette-
levényünk. – De hol érvényesül ez?

1. Ez a kegyelem – a földi életben is termelő erő.

a) Isteni lesz a gondolkodásunk.

b) Isteni lesz a látásunk és ítéletünk.

c) Isteni lesz az élettevékenységünk.

2. De ez a kegyelem – az örök életboldogságot forrászó.

a) Belőle sarjad a természetfeletti élet ilyen foka is: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él
bennem” (Gal. 2,20).

b) Belőle fakad és benne érvényesül a teljes és végnélkülien boldog élet. „A remény pedig nem
csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

De záró kérdésünk legyen ez: végül is honnan mindez? A felelet ez: az egyetlen igazi véres Áldo-
zatból. – **Az Ósegyház szokása – a parancs végrehajtása tekintetében**

I. beszédlánc címe: Az apostolok közösségének kultusza

Fontos az, hogy itt is arra törjünk, hogy az Ósegyház liturgiájában az áldozati jelleget iparkodjunk
bemutatni!

1. beszéd: Hol érvényesült az utolsó vacsora parancsa?

Az apostolok részesei voltak a szent vacsorának, de kérdés: folytatódott-e ez a „szertartás”? Azt is
kérddezhetnők: hogyan ment végbe az Ósegyház kultusza? És: hol érvényesült az isteni parancs?

1. A hívek közösségének áldozatánál.

a) Egybegyültek a hívek.

b) Együtt imádkoztak a hívek.

2. A kenyértörés bemutatásánál.

a) Minden „együttes” ezt a tényt végezte.

b) Minden „étkezés” Krisztus vétele.

Zárószó: a történelem tanítja, hogy amit a Mester parancsolt, azt az apostolok követték: „Ezt cse-
lekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). (És olvasd: 1Kor 21. fejezetét). Valóság lett és valóság – **ma
is!**

2. beszéd: Mit tesznek az igehirdető apostolok?

A Mester kötelező megbízatásként adta az apostoloknak: „Menjetez tehát, tegyetez tanítványom-má minden népet, kereszteljetez meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19). Ez volt a küldetésük. – De hogyan teljesült ez a parancs?

1. Először életfényként gyűjtjék az isteni hit fényét.

a) Hivatásuk első ténye – igehirdetés. Fényszórás. „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14).

b) Munkájuknak való értéke pedig ez vala: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12).

2. Másodszor a kenyértörésben megújítják az egek áldozatát.

a) Ez az Úr parancsa: „Ezt cselekedjetez emlékezetemre” (Lk 22,19).

b) Ez az apostolok szent ténykedése. „Ezek állhatatosan kitarottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (Ap.Csel. 2,42).

Szögezzük le az eredményt: így **életet terem** – az isteni ige, és **életet virágoztat** – az isteni Eledel. – Végül is fényt és szeretet meleget áraszt az örök Hóreb – hegy felé zarándokolók útjára...

3. beszéd: Miben részesülnek az egybegyűlt hívek?

A hívek közössége az égi ajándékok várományosa. Ezért gyűlnek egybe. De kérdezzük: mit kaptak az istentiszteletre gyülekezők?

1. Isteni ígét, hogy életcélteremjenek.

a) Minden áldozat tanító résszel kezdődött. – Didache tanítása... Justinus mártír leírása...

b) Minden tanító rész életirányítással végződött. Ez minden tanítás célja, mert hisz isteni élet az ember életcélja.

2. Isteni Eledelt, hogy életcélter nyerjenek.

a) Adta a Mester. „Vegyetez és osszátok el magatok közt” (Lk 22, 17).

b) Adatta a Mester. Ez parancs: „Ezt cselekedjetez emlékezetemre” (Lk 22,19).

Befejezésül mondjuk: mi is vágyakozóan menjünk a közösségbe, hogy lélekben erősödve lépünk az élet porondjára. De úgy, hogy azon haladva az egekbe érzünk!

II. beszédlánc címe: Szent Pál leveleinek kultuszleírása

Ismertessük: hogyan írja le az istentiszteletet Szt. Pál. – Itt elméletileg és gyakorlatilag mutatandó be az áldozat végzése.

1. beszéd: Az áldozat – Szt. Pál tanításában

Az Isten terve szerint az áldozatot bemutató nép – a választott nép. Olvasd csak Szt. Pál levelét a zsidókhoz, látni fogod, hogy miképpen értelmezi az igazi áldozatot az apostol. – Ember hozza az áldozat „anyagát” és Krisztus áldozza fel titokzatosan – Önmagát.

1. Már előre jelzik ezt a próféta sorai.

Fontos az, hogy a Messiás az áldozatot bemutató. – Báránról beszél Izaiás: „Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhott leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,7).

2. Isten Báránról szól az igazi tanítás.

a) Melkizedeket előképnek mondja. „Pap vagy te mindörökké, Melkizedek rendjeképp” (Zsid. 7,17).

b) A Kereszt titkát áldozatnak vallja. Olvasd csak: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódottokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 18-19). Ezt is olvassuk: „Krisztus is meghalt egyszer a bűnök miatt, az igaz a bűnösökért, hogy Istenhez vezessen minket. Teste szerint megölték ugyan, de a lélek életre keltette” (1Pét. 3,18-19).

Összefoglalás: ez az az áldozat, amelyről így ír a próféta: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11).

2. beszéd: Az áldozat – Szt. Pál tanító gyakorlatában

Továbbiakban keresnünk kell, hogyan mutatta tanítását a gyakorlati térítés hivatásában. Vajon elmélet, vagy gyakorlat volt-e az áldozatról szóló igéje?

1. Térítő hivatását igehirdetéssel végezte.

Ismertető három térítő útja (Ap.Csel. könyve).

2. De megtért testvéreit az áldozat – bemutatással az Istenhez emelte.

a) Végezte a kenyérszegés szertartását. Olvasd: 1Kor. 10-11. fejezetét.

b) És ezzel erősítette a lelkek buzgalmát. Zárógondolat legyen: a tanított ige kegyelme életgyakorlat.

3. beszéd: Az áldozat – Szt. Pál életében

Szt. Pál személyisége Saul életéből alakult. De döntő volt a damaszkuszi jelenet. – De kérdezhettek továbbá: és az ő egyéni életében milyen szerepet töltött be az isteni Áldozat? Őt megtérítette a csoda, de éltette a Mester kegyelme.

1. Belőle merítette életerejét.

a) Jól tudta: „Elég neked az én kegyelmem” (2Kor. 12,9).

b) Ezért a csodás Áldozatból ezt merítette. Ez biztosította szenvedésteljes életét. Erről mondja: „Háromszor megbotoztak, egyszer megköveztek, háromszor szenvedtem hajótörést” (2Kor. 11,25).

2. Sőt, így istenivé alakította egész életét.

a) Áldozat lett maga is Krisztusért. „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

b) Együtt élt az Úrral, hogy áldozat lehessen Krisztusért. „Hiszen a törvény által meghaltam a törvénynek, hogy Istennek éljek. Krisztussal keresztre vagyok feszítve. Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,19-20).

Szögezzük le a lényegét: az isteni Áldozat lelkének ajándéka, és lelkének élete pedig a Mesternek hozott illatos áldozat.

III. beszédlánc címe: Az Ósegyház emlékeinek „beszéde”

Itt az Ósegyház kultusza ismertető. Kissé nehéz tételkör, de a bölcs szónok kellő időben és helyen nagyon jól értékesítheti. – Persze, igény, hogy **olvasta legyen** az idézett műveket!!

1. beszéd: A „tizenkét apostol” tanítása

Egyik legősibb egyházi iratunk a **Didache** (Kr. u. 90.). Röviden tárgya: az élő hit útjának ismertetése, de kitérő pontja (XIV. fej.) az Ósegyház kultuszának ismertetése. – Miben áll ez?

1. Hirdetik az Isten igéjét.

Ez az istentisztelet első előkészítő része. Alap: erre küldettek: „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...” (Mt 28,19).

2. Megosztják az élet Kenyerét.

Majd bemutatják az áldozatot és részesednek az Áldozatban. Ez az istentisztelet lényege. Olvasd: 1Kor. 10-11. fejezetét.

Mindez azt mutatja, hogy az egész szertartás a mai szentmise kezdetleges formájának leírása.

2. beszéd: A pogány „vádak” ősi igazsága

A kereszténység első századairól tudnunk kell, hogy a „diszciplina arcani” miatt titokzatos hallgatlagságba burkolódtak. Ezért a pogány Celzus és társai a kereszténység ellen az emberhús, – vér evés vádját emelték, nem tudván, hogy mi is az Oltáriszentség. Ez volt az üldözések alapja. De azt is mondhatnók, hogy ez a vád – az evangéliumi igazságnak kiáltó **bizonyítása**. Így ők hallottak „test evésről”...

1. Igaz a vád – az étkezés tárgyát tekintve.

a) Valóságos lakmározás volt az istentisztelet tárgya. Ott kenyéret törnek, utána pedig „agapét”

tartanak (ez az ünnepe közös étkezés vala!).

b) De titokzatosan égi a táplálkozás, és ez a történet volt az **igazi** istentisztelet. – Ide kell idézni Jézus szavait: „Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem Atyám adja az igazi mennyei kenyeret” (Jn 6,32-33).

2. De igaz az ősi ismétlés – Krisztus áldozatára gondolva.

a) Vérnélküli – az ismételt áldozat. – Fejtegetendő az „élő tanítás” (micsoda az Úr áldozata?).

b) Lélekerőt megsejtető – a „terített asztal” /itt az áldozás lélekereje magyarázandó/. A „lélekerőssek” az Úr szent asztalának vendégnepei és így az életharcok megerősített bajnokai.

Mindezek tartalma ködös vádak alakjában szálltak... De azt mutatják, hogy **ez a hit** élt a keresztyének között. – Íme, még a vádak is arra szolgálnak, hogy az életigazságokat erősítsék.

3. beszéd: Szent Justin apológiája

Most azt fogom hirdetni, amit Kr. u. 160. táján hirdetett és írt le az Egyház egyik kiemelkedő alakja. Az a „bölcselelő”, aki az igazság fényével akarta a császárt tanítani, de véráldozattal tudta igazságát érvényesíteni. Szt. Justin vértanú püspökre gondolok, aki a „Hitvédelmet” írván így mutatja a keresztyény hitet... **Apológia** c. könyvének ez a tartalma (elolvasandó, hogy fejtegethető legyen!).

1. Valójában az Egyház ősi liturgiáját ismerteti.

a) Igehirdetés az isteni kinyilatkoztatás közlése. – Ez az istentisztelet első, **tárgyi** része.

b) Imádkozás az ember alanyi bekapcsolódása és egekbe emelkedése. – Ez tehát az istentisztelet **alanyi** része.

2. És egyúttal az örök áldozat megismétlését közli.

a) Kenyér és bor az áldozatunk tárgya.

b) De ez az „áldozat” valóságban az égi Mester áldozatának ismétlődése. – Ez pedig az istentisztelet központi tartalma.

Záró szó: Íme! Szól a bölcselelő! – Bár évezredek peregetek alá a „tanítók” halála után, mégis megmaradt műve hirdeti azt az igazságot, amiért ő vértanú halált halt.

* *

B/ Az Oltáriszentség áldozatjellegének dogmatikus megvilágítása

Az egész beszédlánc – sorozat lényege ez: A Mester áldozatának titokzatossága teológiai magyarázatot is keres. Itt tehát nem az isteni kinyilatkozás ténye a kérdés, hanem a titokzatos megnyilatkozás értelmi magyarázata a lényeges. Szinte azt mondhatnók: itt az a kérdés, hogy hogyan tudja értelmezni, megközelíteni és emberi fogalmakkal kifejezni az isteni Szeretet valóságát a kinyilatkoztatás tényével az emberi elme?

I. beszédlánc címe: Áldozattal, vagy áldozat nélkül?

Itt arról kellene szólni, hogyan emelkedhet az ember lelke az egek Ura felé? Mert a földi ember ősi lendülete a felemelkedés; méltán érinthetjük tehát egy beszédláncban a **hogyan?** kérdését. – Lássuk most a láncszemeket egyenként.

1. beszéd: A lélek Isten felé törése

Azzal kezdhethnők: eget keres az ember, de hogyan tör Isten felé vágyakozó lelke? A feleletet két pontban adjuk.

1. Az imádság – lélekemelkedés.

Ez annyit jelent: **dicsőítő, hálaadó és kérő** fohász emelkedik az Istenhez.

2. De az áldozat – értékátadás.

Ez pedig annyit jelent: lemondás, mindent átadás.

Zárószavunk legyen: az **imánk** hódolatával szárnyalunk, de **áldozatunk** áldozatát egek Urának kínáljuk. Ennek a kettőnek együttese a tökéletes tisztelet.

2. beszéd: Az alázkodó ember útja

Aki igazán leméri magát, az a függés és a tökéletlenségek tudatában alázatos az égiekkel szemben. Rádöbben az ember arra, hogy az egetől függünk. Égi Atyánktól – minden! – Mi tehát ennek eredménye?

1. Elismerő hódolatunk – saját kicsiségünk tudatából fakad.

Ne felejtsd: „...por vagy, s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,19).

2. Imádkozó alázatunk – eget dicsőítve eget felé halad.

Ne felejtsd: „Szálljon illatáldozatként színed elé imádságom, és kezem felemelése legyen olyan, mint az esti áldozat” (Zsolt. 140,2).

Záró igazságként hirdessük: ez a tisztelet is szent és nemes, de csak része a tökéletesnek! A legtökéletesebb az Úr Áldozata.

3. beszéd: A meghajló töredelem

Életzarándokok útja – az eget felé vezet. De kérdés: mindig ezen jár-e az ember? – És ha **nem**, akkor a megtévedt bárány hogyan merészkedhet az ég Ura felé?...

1. Ismerje el és vesse ki magából a gőgjét.

Olvasd: „Minden hegyet és halmot hordjanak le, ami egyenetlen, legyen egyenessé, ami görögös, legyen sima úttá” (Lk 3,5).

2. És sirassa meg gonoszságát.

„Péternek ekkor eszébe jutott Jézus szava: „Mielőtt a kakas szól, háromszor tagadsz meg engem”. Kiment és keserves sírásra fakadt” (Mt 16,75).

3. Bánkódva bocsánatot esdjen bűneiért.

Bűnbánó Magdolna...

Összefoglaló tételünk legyen: ezek az életállomások az égi Atyához vezetnek.

4. beszéd: A mindent áldozó önzetlenség útján...

Bár teremtmény és „függvény” az ember, mégis a föld ura és Isten adományainak átfutó birtokosa. Sőt, még ennél is felmagasztosítottabb, mert az ég Urának Egyszülöttje is a lélek birtokállománya. „Maradjatok énbennem, akkor én is tibennetek maradok” (Jn 15,4). – Ezeket tudva méltán kérdezhettek: hogyan tud az „Isten személyes teremtménye” az Úr áldozatosává emelkedni? Ennek is két módja van.

1. A földieket Istennek adja – lemondó készséggel.

Erre figyelmeztet a próféta: „Kérlek, fiam! Tekints az égre, a földre és mindenre, ami bennük van, és értsd meg, hogy mindezt, valamint az emberi nemet is, semmiből teremtette az Isten” (2Mak. 7,28).

2. A lélek legnagyobb kincsét Istennek kínálja – alázatos szeretettel.

Amint a próféta írja: „Én testvéreimhez hasonlóan atyám törvényeiért odaadom lelkemet és testemet” (2Mak. 7,37).

Záró figyelmeztetés legyen arra, hogy mindez **csak** emberi... Az **igazi** áldozat ez léssen: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11).

II. beszédlánc címe: Áldozatok áldozata

Ez a beszédlánc összehasonlításokat végezzen. Kezdje az előző beszédlánc utolsó szavaival és építse fel az egész **áldozat kérdést** úgy, hogy a **Mester áldozata** emelkedjék ki az egészből.

1. beszéd: Az Ószövetség áldozatai

Az egész emberiség életútját – áldozataik jelzik. „Mint kosokból, birkákból és ezernyi kövér bárányból álló égőáldozat, olyan kedves legyen előtted ma a mi áldozatunk, hiszen akik benned bíznak, meg nem szégyenülnek” (Dán. 3,40). – Ez a zsidók szava...

1. Vérnélküli áldozatok sora.

Gabona – kenyér – bor...

2. Véres áldozatok sora.

Állatok.

Az ószövetségi áldozat – mindig előképe az örök Áldozatnak. Mert igazság: „Nincs ez időben fejedelem, vezér vagy próféta, sem égő-, sem eledel-, sem hála-, sem illatáldozat, sem hely a zsengeáldozatok számára előtted...” (Dán. 3,38).

2. beszéd: A népek áldozatai

Miképpen áldoztak a pogányok?

1. Isten előtt vak alázkodással.

Genuflexus – leborulás...

2. Sokszor torzult bűnös szertartásokkal.

Hostia humana – emberáldozat...

Szögezzük le végül: keresték az „isteneket”, de félték a gonosz szellemeket!

3. beszéd: Krisztus áldozata

A megváltás isteni tervében örök valóság az Egyetlen Áldozat. „Nem azért szálltam le a mennyből, hogy a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát, aki küldött engem” (Jn 6,38).

1. Az örök Szeretetben fogant.

2. Az Úr Egyszülöttje életében valósult.

Ő – az Isten Bíránya. „Nézzétek, az Isten Bíránya! Ő veszi el a világ bűneit!” (Jn 1,29).

Záró igazságunk ez: a Messiás – az élő Áldozat. És ennek eredménye? „Minden, amit nekem ad az Atya, hozzám tartozik; aki tehát hozzám tartozik és hozzám jön, azt nem dobom ki... Atyám akarata az, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen. Én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,37 és 40).

4. beszéd: Krisztus házanépének áldozata

De az egyetlen áldozat a naponta megújuló vértelen ismétlődés.

1. Az Úr szolgálja mutatja be az ég Urának.

Ok: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

2. De az Úr Egyszülöttje áldozza Magát titokzatosan az egek Urának.

Kenyér és bor színe alá alázódik.

Szögezzük le: az „Egyetlent” az isteni Mester „sokszorosítja”.

III. beszédlánc címe: Az újszövetségi áldozat áldozati jellege

Itt a szentmise áldozati jellegét kellene a Keresztáldozattal egybefogva fejtegetni.

1. beszéd: A Keresztáldozat – áldozat

Kérdezzük: áldozat-e a Kereszt és a szentmise?

1. Krisztus áldozata – láthatóan bemutatott áldozat.

a) Próféták hirdetik: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg. Mi mindnyájan mint a juhok tévelyegtünk, ki-ki a saját útjára tért; s az Úr őreá helyezte mindnyájunk gonoszságát. Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhot leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,5-7).

b) A Mester mondja: „Tudjátok, hogy két nap múlva húsvét lesz s az Emberfiát kereszthalálra adják” (Mt 26,2).

2. A szentmise a Mester parancsa és akarata szerint bemutatott áldozat.

a) A Mester parancsolata: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

b) Az Egyház „élő tanításának” örök gyakorlata. Záró szó: örök Áldozat az égi Mester, mert örök

Szeretetből fakadt a kereszthalál véres áldozata.

2. beszéd: Van-e benne megsemmisülés?

Az áldozathoz – ahogy az emberi értelem értelmezi – hozzátartozik a megsemmisülés. – És ha keressük, akkor megtaláljuk – e az áldozat lényeges jegyét a szentmisében?

1. A Kereszten halált halt a Mester.

Életet ad, és így a véres áldozatban helyet talál a „megsemmisülés”.

2. A szentmisében alázatos áldozatosságban Áldozat – a Mester.

Kenyér és bor színe alá alázkodik az Istenember.

Záró szó: a Kereszten észlelhető az Áldozat, de a szentmisében megtalálható a titokzatos önfelajánlás és önáldozat.

3. beszéd: A vérontást mi helyettesíti?

Csak a Kereszten csordul a Mester piros vére.

1. Így tehát ott a vért hullató Mester az Áldozat.

Ez isteni tett.

2. Az átváltoztatásban a titokzatos Étel színe alá alázkodik az áldozat.

Ez a titokzatos valóságnak teológiai magyarázata.

Az utóbbi gyökérzete: a szeretett Mester akarata. „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Tehát az igazi és véres áldozat bemutatott, továbbá az utolsó vacsorát bemutató **akarata** az ismétlődés! – Örök az Áldozat!

4. beszéd: Az Úr Egyszülöttje áldozatot mutat és az égi Atya áldozatul fogad

Az áldozat lényeges értéke: felajánlás és elfogadás. Azért, aki kínál, az lelkét adja, és aki elfogad, a szeretetét tanúsítja.

1. Mesterünk a szentmisében is Áldozat.

2. Mesterünk az Atya előtt a szentmisében is kedves Áldozat.

Záró szó: örök Áldozat a Mester, és örök elfogadó az égi Atya. Ezért szeretetérték a **ma** bemutatott szentmise.

IV. beszédlánc címe: Keresztáldozat – szentmise – áldozat

Itt a Mester parancsának teljesítését kellene fejtegetni.

1. beszéd: Az égi Mester keresztáldozata

A Golgota képéből kellene kiindulni. – Az „ítélet” végrehajtása az esemény, de a készséggel vállalt áldozat a döntő. Fájdalmas a Getszemáni kert előrevetítendő képe, de megrendítő a szerető Mester ajánlkozása. „Vágyva – vágytam arra, hogy elfogyassam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15).

1. Magát kiüresítve adja.

Egy mondat a döntő: „Beteljesedett!” (Jn 19,30).

2. Az égi Atya Magához emelve elfogadja.

Majd befejezésül lehetne ezt a lelkekbe szuggerálni: egek Urához emelkedett a Mester áldozata, hogy egekbe térjen a szeretettel visszafogadott emberek egész karámja...

2. beszéd: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre”

/Lk 22,19/.

Az élet a kenyértörések sorozata. De a csodás kenyértörés a lelkek örök erőforrása. – Mert valóban mi történt ott?

1. Az áldozat igazi Bárány.

2. Az ismétlés parancsa folytán továbbra is **Áldozat az isteni Bárány.**

Befejezés legyen: így léssen az örök áldozat – ismétlődő csodás „kenyéráldás”.

3. beszéd: Az áldozat lényege

Röviden egybe kellene vetni a zsidó és pogány áldozatokat. – Levezetendő ez a két valóságos áldozat – jegy:

1. Fölaajánlás a lényeg – az ember részéről.

2. Elfogadása az áldozatnak – az Isten részéről.

Íme! Befejezés lehet: kettős az áldozat lényege. Kell benne a felajánló személy szeretete, és döntő benne az Isten elfogadása!

4. beszéd: Az égi parancs teljesítése

De most kérdezzük: a Mester rendelte ismétlésben szerepet talál – e a következő kettős jegy?

1. A Legszenzibbnek felajánlása – az ember részéről.

a) A kenyér és bor felajánlása csak **anyagi** és **emberi**.

b) De Krisztus önfeláldozása isteni.

2. Megtörténik az **Áldozat önfelajánlása – Krisztus részéről.**

a) A kenyér és bor színe alá alázódik.

b) És így Atyjának áldozatul jelentkezik. Befejezésül arra hivatkozunk: így veszünk részt az **áldozatban**, a felajánlás útján. – A kenyeret és bort **tárgyilag** ajánljuk, és Magát az Urat isteni áldozatul kínáljuk.

V. beszédlánc címe: A véres áldozat és vérnélküli áldozat

Itt beszédlánccá szélesedik az **előző egy** beszéd és szélesítése példát ad – a részletezésre.

1. beszéd: A Kereszten függő Mester

Micsoda valójában a nagypéntek tragédiája? – A messiási élet vége! Évezredek előzték, 33 év adta a tartalmát és a Golgota jelezte az élet csúcspontját. De mi volt ez valójában?

1. Emberi szemmel – végrehajtott igaztalan ítélet.

a) A Szanhedrin követelte.

b) Pilátus teljesítette.

2. Áldott szemmel látva – Istennek felajánlott áldozat.

a) Krisztus vállalta.

b) A százados vallotta. Miként lehetne meghatározni a Kereszten függő Mestert? A meghatározás ez: a Kereszten függő Mester – az Isten Báránya.

2. beszéd: A csorduló vérpatak

Az égi Mester életalkonyán hulló vércseppjei a szeretet virágai.

1. Szeretetből csordítja véré.

Reá áll a mondás: „Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen” (Jn 10,10).

2. Hogy számunkra visszazerezze az Atya szeretetét.

Örökké égjen a lelkünkben ez az igazság: a pirosuló vércseppek a szeretet tüzének fényében tündökölnék.

Aki ezt viszi magával befejezésképpen, az életigazság erejével gazdagodva tör otthonába!

3. beszéd: Az örök Bárány

Az áldozatos szeretet állandó jelképe a bárány. A száját ki nem nyitó... a mások bűnének terhét viselő...

1. A mi Mesterünk jelképe – a „húsvéti vacsora” báránya.

„Akkor félrevonta a tizenkettőt és így szólt hozzájuk: „Most fölme gyünk Jeruzsálembe s ott beteljesedik minden, amit a próféták az Emberfiáról jövendöltek. Kiszolgáltatják a pogányoknak, kigúnyolják, bántalmazzák és leköpdösik. Aztán megostorozzák és megölik, de harmadnapra föltámad” (Lk 18,31-33).

2. A mi Mesterünk valósága – az életét áldozó „Isten Báránya”.

Izaiás jövendöli: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze; a mi békességünkért van rajta a fenyíték, s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg” (Iz. 53,5).

Záróképpül rajzoljuk híveink elé az oltáron vagy oltárszekrényen, vagy miseruhán látható isteni Bárány képét. Ez a mi Üdvözítőnk!

4. beszéd: A lélektisztító szent folyam

A Kereszt lába – emberélet üdvözítő forrásának csodaáramlása...

1. A szívből csordul a földre – a csorduló vér.

2. A földön indulva folyóvá dagad – a lelkeket tisztító ér.

Befejezésül ezt hangoztassuk: a történelem mutatja, hogy életet és nemzetek életét átalakító erős sodrású a lélektisztulás hulláma.

VI. beszédlánc címe: A transsubstantiatio

Ez a beszédlánc az isteni alapítás értelmi értelmezésével foglalkozik.

1. beszéd: Milyen a jelenlét dogmatikai értelmezése?

Isten kinyilatkoztat, és ember hittel követi a hangot. Igaz, hogy a **titok** előtt megtorpan, de a hit meghódol az isteni kinyilatkoztatás előtt, és az értelem **kutatni próbálja** a hittitok mélységét. Annyit mindig elér, hogy a lehetőséget átérti és a titkot hiszi. – Mit értelmez tehát a hittel átitatott értelem?

1. A kenyér és bor lényege megszűnik.

a) Az accidentia-k észlelhetők (szín, alak, íz, stb.).

b) A substantia átváltozik. A kenyér és bor lényege helyett az Úr Szent Teste és Vére jelenik meg.

2. Az Úr Szent Teste, Vére, isteni és emberi természete is megjelenik.

a) A megjelenés teljes valóság (személyes a misztikus jelenlét!).

b) Ezért imádás illeti – isteni jelenlétét. Az áldozat jellege itt abban keresendő: **végtelen alázkodással** alázza

Önmagát. Itt is szerepet talál a titokzatos separatio corporis et sanguinis.

2. beszéd: De milyen az áldozati jelleg?

Mit tesz áldozatot bemutatni? Röviden: valamit felajánlani, megsemmisíteni, hogy hódolatos szeretetünket kimutassuk. Mennyiben észlelhető ez a szentmise transsubstantiájában?

1. Látszólag – a kenyér és bor lényegének megsemmisülése tűnik fel a felületes szemlélő előtt.

De ez alig lehet a végtelen jellegű isteni áldozat.

2. Valójában – Krisztus áldozza Magát a kenyér és bor színe alatt az égi Atyának.

a) Van ebben lélekáldozat – az Atya előtt.

b) Van ebben isteni alázat – az áldozat tényeként. A lényeg ez: az áldozat ismétlődő, de az önfeláldozó **szeretet** és **alázat** áldozati jellegű.

3. beszéd: Ismétlődő-e az áldozati jelleg?

Minden attól függ: hogyan rendelkezett és hogyan kapcsolta életünket az égi Atyához a Mester? – Mit akart Ő?

1. Legyünk Isten fiaivá.

a) Legyünk az isteni ige befogadóivá: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). – Ez alap és ezen épül az élet.

b) Nemesedjünk újra a Szentlélek hajlékává! Mert: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra

nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3).

c) Legyünk az isteni természet hordozóivá! Hiszen: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4).

2. Legyünk isteni áldozatot bemutatókká.

a) Elrendelte a vérméltó áldozatot: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

b) Mert örökké ismétlődőnek akarta az ételáldozatot. „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11). – Ez az apostoli Egyház „élő tanítása”.

Szögezzük le a mondottakat: Mesterünk parancsa és az Egyház „élő tanítása” oktat, hogy ismételhető az áldozat.

VII. beszédlánc címe: A szentmise áldozati kegyelme

Itt az a kérdés: mit mutat be az egek Urának az ember lelki életéért az áldozatok Áldozata? – Bár az **áldozat** – **ismétlés** a lényeg, mégis a Mesternek Atyjához fordulásában – **minden mozzanat** érinthető.

1. beszéd: Isten örök és igaz dicsérete

Először azt kérdezem: mi a szentmise első és nagy értéke Isten előtt?

1. Legszentebb dicsérete az isteni Szeretnek.

a) Ő a földre szállt, értünk halált halt és így Megváltónkká lett.

b) Ezért a szeretetért örök dicséret szállhat az egek Urához.

2. Mert az Egyszülött szeretetét mutatja az égi Atyának.

a) Az első áldozat – a Szeretet áldozata.

b) A szentmise – áldozat – a Szeretet áldozata mellett – az ember legnagyobb áldozata.

Záró gondolat legyen: ez az igazi istentisztelet. Itt ugyanis az ember **csak külsőleg bemutató**, de a Mester **Önmagát áldozó**.

2. beszéd: Az ember életének megszentelése

De próbáljuk úgy nézni a szentmisét, hogy a föld emberének bemutatott áldozata milyen érték az Isten világmegváltó tervezetében?

1. A szentmise valóban Krisztus áldozata – az Úr Atyának.

a) Ismétli a kereształdozatot.

b) Nyilvánítja az égi Mester állandó lélekszeretét.

2. Tisztító áldozat – a föld emberének.

a) Gyökérszeti indítója a tisztulásnak. Bűneinkért mutatott be az első. „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19). – Ezt ismétli a szentmise.

b) Kegyelmi csordítása az egyes lélek tisztulásának. Innét vesszük lelkünk tisztulását. Mégpedig azért, mert az áldozati Kereszt a lélekkiegészztelődés gyökere.

Ami tehát az égi Atya legnagyobb dicsérete, az a föld emberének legszentebb lélektisztító kegyelmi forrása. – Ha tehát áldozatot ismét az ember, akkor egekből csordul az isteni kegyelem.

3. beszéd: Az ember életének megdicsőítése

De végül is mit hoz a föld embere számára? Vizsgáljuk csak, mit ad nekünk, ha lélekkel vesszünk részt a liturgikus ténykedésben? – Az világos, hogy értéke a földön és égből érvényesül.

1. Megszentel a földön.

Ha az életút járása. – Itt isteni erőt közöl.

a) Isten házává alakítja lelkünket. – Itt isteni természettel gazdagít. Aki Isten házába és az Isten áldozatát szereti, annak lelke is Isten háza. „Nem tudjátok, hogy Isten temploma vagytok és Isten Lakik bennetek?” (1Kor. 3,16).

b) Istennel élővé teszi életünket. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szí-

vünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

2. Istenivé tesz az égben.

Ez a célbafutás. Az az idő, midőn valóság léssen: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

a) Lobogó tűzzé izzítja lelkünket. – „Ti vagytok a világ világossága. A hegyre épült város el nem rejthető” (Mt 5,14).

b) Örökös érvénnyel „Isten fiává” alakítja életünket. „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

Záró igazságképpen jegyezzük meg: ez az átváltozás az „ember fiait” „Isten fiaivá” nemesíti. De földön és égben egyaránt.

* *

C/ Az áldozatnak erkölcsstani kiértékelése

Az előző részek az áldozat fejtegetésével és inkább üdvökonómiai, történelmi és értelmi magyarázatokat akartak adni, a mostani rész pedig a megváltás dogmatikai értékének alapján az Újszövetség áldozatának az emberi lélekre kiható és az erkölcsös ember életében érvényt találó kegyelmeit akarja felvázolni. – A lényeg: megváltó kegyelem az áldozat és a szentmise – áldozat; ez az Egyház „élő tanítása”. De most az a kérdés: **hogyan lesz az áldozat kegyelme az egyéni ember lelkében egyéni megváltódás égi ajándéka?**

I. beszédlánc címe: A szentmise a kegyelmek forrása

Itt az volna a lényeg, hogy a szentmise **kegyelemforrás** jellege kapjon hangsúlyt. Mégpedig az **egyes ember** életében.

1. beszéd: Az áldozat egyéni értéke

Az áldozat alapján véve szeretetből fakadó. Miben áll tehát Krisztus áldozatának reánk vonatkozó értéke?

1. Meghal értünk szeretetből.

„Nem mi szerettük Istent, hanem ő szeretett minket, és elküldte Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért” (1Jn. 4,10).

2. Szeretetet fakaszt lelkünkéből.

Mert tudjuk: „Szeretetből eleve arra rendelt, hogy – akaratának rendelése szerint – Jézus Krisztus által fogadott fiaivá legyünk, s magasztaljuk fölséges kegyelmét, amellyel szeretett Fiában fölkarolt minket” (Ef. 1,5).

Záró szó: kettős tehát a hatás: megnesemesít – az Isten előtt és **szeretetre** hangol – az Isten felé.

2. beszéd: Az áldozat csorduló ereje

A szeretetnek egyik ismertetőjele: a kiáradás. Minél nagyobb a szeretet, annál nagyobb az áldozat. – És az isteni szeretet hogyan mutatja ezt a jegyet?

1. Vérért csordítja az égi Mester.

„Őt adta oda az Isten véres engesztelő áldozatul a hit által, hogy kimutassa igazságosságát” (Róm. 3,25).

2. Hogy mindenét adja szeretetből az ember.

„Ugyanaz a lelkület legyen bennetek, amely Krisztus Jézusban volt... szolgálai alakot fölve kiüresítette önmagát...” (Fil. 2,5 és 7). Figyelj csak! Ilyenné alakít az égi Áldozat!

3. beszéd: Az áldozatnak Istenhez fűző hatása

És a mi áldozatunk mit ad nekünk?

1. Odajuttat az Úr lába elé.

„Áldozatok igaz áldozatokat, s az Úrba vessétek bizalmatokat; sokan mondják: Ki mutat jót nekünk? Ám mi, Uram, arcod fényességének jelét viseljük...” (Zsolt. 4,6-7). „A töredelmes lélek áldozat az Istennek, a töredelmes, alázatos szívet, Isten, nem veted meg!” (Zolt. 50,19).

2. És gazdagodó lelkünk törtető lészen az égi tájak felé.

„Tiszta szívet teremts belém, Isten, s újítsd meg az igaz lelket bensőmben. Színed előtt el ne vess engem...” (Zsolt. 50,12-13).

Mintha azt tárná elénk: mi az Úrhoz sietünk, és az Úr minket Magához fűz mindörökké!

4. beszéd: Az áldozatnak örök Szeretettel való egyesítése

És végeredményben mit ad az áldozat?

1. Felmagasztosít az isteni ember tudatára.

„Benne van vére által szerzett megváltásunk, bűneink bocsánata, kegyelme bőségének arányában, amelyet minden bölcsességgel és okossággal, gazdagon árasztott ránk” (Ef 1,7).

2. És felemel az égi Atya közösségének birtoklására.

„Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

Befejezésül szögezzük le, hogy ez az élet a tökéletes élet: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

II. beszédlánc címe: A bűnbocsátó áldozat

Itt azt a gondolatot kellene hangsúlyozni, hogy **egyéni életünk első ajándéka** az áldozat bűnbocsátó ereje.

1. beszéd: A bűnös ember lélekképe

Milyen képet mutat a bűnös ember lélekképe? (Augustinus: „Confessionem”, Papini: „A kész ember”, Huysmans: „Az úton” stb.)...

1. A testi erők elernyedését.

Gondolj a „moral insanity” típusokra...

2. A lelki szárnysegés szomorú képét.

Ezért figyelmeztet így az apostol: „Éljünk tisztességesen, mint nappal, ne lakmározásban és részegkedésben, ne fajtalanságban és tobzódásban, ne civódásban és versengésben” (Róm. 13,13).

Röviden összefoglalva: földre láncolt Prométheusz az ember...

2. beszéd: A bűnös ember Istenhez közeledése

De leereszkedik – e ezekhez is az Isten?...

1. Az értéklés kegyelmével józanít.

2. „Quid hoc ad acternitatem?” tudatával irányít.

Végső szó: ősi lendületünk az Isten felé lendít.

3. beszéd: A bűnös ember Istenhez emelése

De mi itt a valóságos Istenhez jutás alapja?

1. A megváltó áldozat égi értéke.

„...Jézus Krisztus testének föláldozásával egyszersmindenkorra megszentelt minket... Ő viszont csak egy áldozatot mutatott be a bűnökért, s örökre ott ül Isten jobbján” (Zsid. 10,10 és 12).

2. Az áldozatos készségünk egyéni műve.

Ehhez könyörögjük le az ég kegyelmét: „Harmatozzatok, egek, onnan felülről, és csepegjék a felhők az igazat” (Iz. 45,8).

Vigyük magunkkal az igazságot: felénk árad a megváltás. „Bűneikre és törvényszegésükre többé nem emlékszem” (Zsid. 10,17).

4. beszéd: A megtisztult ember átisteniesítése

Végül is miért Áldozat a Mester?

1. Isten részéről ez a felelet:

„...mert az Isten szeretet. Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk” (1Jn. 4,9). „Nem mi szeretjük az Istent, hanem ő szeretett minket, és elküldte Fiát engesztelő áldozatul bűneinkért” (1Jn. 4,10). – Tehát engesztelést hoz.

2. Ember részéről pedig ez az öröm az eredmény:

„Mindez Istentől ered, akit Krisztus kiengesztelt irántunk, s aki ránk bízta a kiengesztelés szolgálatát” (2Kor. 5,18).

Befejező kérdés: és a végső célbafutás?... Itt ez az ismételt igazság: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbenem és én tibennetek” (Jn 14,20).

III. beszédlánc címe: Éhezőknek terített asztal

Itt az volna a főgondolat: az erőfelvétel az égi lakoma.

1. beszéd: Az áldozatban való részesedés

Az ember áldozata – lélekkitárulás, és az áldozatelfogadás – az áldozatban való részesedés égi kegye. – Miben áll ez?

1. Az Ószövetség a fizikai részesedést tárja elénk.

Ettek az áldozati húsokból.

2. Az Újszövetség a lelki részesedést állítja elénk.

„Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Most az Úr Szent Teste és Vére az erőt adó eledelünk.

Záró igazság: áldozunk, hogy áldozatunkból lélek kegyelmét nyerjük.

2. beszéd: Zarándokok eledele

Hogyan jár az életúton az ember?

1. Illés próféta kenyeret kap, hogy földi célt érjen.

„Ő evék és ivék s ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hóreb-ig” (3Kir. 19,8).

2. Az Újszövetség népe égi Kenyeret kap, hogy örök életet éljen.

„Én vagyok a mennyből alászállott /élő/ kenyér... Atyáitok mannat ettek a pusztában és mégis meghaltak. Itt a mennyből alászállott kenyér, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon” (Jn 6,41 és 49).

Íme! Jegyezzük meg: így ér célt a vándor! De **csakis** így!!

3. beszéd: Az ételasztal bőséges Kenyere

Földi életünk két asztalról gyűjti erejét. Az otthon asztaláról és az oltár asztaláról. – Mi a **második** teríték tárgya és értéke?

1. Égi Kenyér – az eledel.

Isteni erő, mert: „Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,51).

2. Égi serleg – az üdítő Ital.

„Az a víz, melyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz...” (Jn 4,14). Zárjuk szavainkat ezzel a tétellel: itt azután igazán telített az ember.

4. beszéd: Az örök asztal állandó letelepültje

De hol terítődik az élet igazi asztala? Ott, ahol célba fut az emberi élet. Ez már az „örök coenaculum” asztala. – És miben áll ez?

1. Együtt él az égi Atyával.

„Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

2. Boldogsággal teljes az égi Atya otthonában.

Hallgasd csak: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9).

Szögezzük le befejezésül: ez az élet teljes kibontakozása. Annak az életnek, melyet így ígér a Mester: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

IV. beszédlánc címe: Az elszerényedés örök iskolája

Itt arról kellene szólni: mennyire elszerényít a krisztusi túlaradó szeretet... A vezető gondolat: az Úr Egyszülöttje kenyér és bor színe alá alázódik. – Hát akkor mit tegyen az ember?

1. beszéd: Az isteni és emberi szeretet egybevetése

Hogyan jellemezhető legjobban a két személy, Isten és az ember? Persze itt nem lénytani, hanem a lélekáramlás szemszögéből kellene nézni a kérdést. – Mit látunk a végtelen Személy és a véges személy dinamikájában?

1. Isten mindig mindent ad és kínál.

- a) Teremtésben.
- b) Önátadásban.

2. Ember sokszor bűnökkel válaszol.

- a) Gyengeségeiben.
- b) Bűneiben. Záró igazság legyen: ez megaláz, mert a Végtelennel szemben való hálátlanságra utal.

2. beszéd: A végtelen Szeretet csodája

És ez a hálátlanság mit vált ki a végtelen Atyából?

1. Isten tudja gyengeségeinket.

2. Mégis Magát adja erősítésünkre.

Ez a közelség és szeretet felemelkedésre buzdít.

3. beszéd: A véges szeretet kicsisége

Az Isten felé hajlásra megvan bennünk a készség. Az Istent keresés örök erőnk!

1. Az Isten felé törésre készséges.

„Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20).

2. De a kegyelmet vevő égiekre igényes.

„Szüntelenül hálát adok Istennek miattatok Isten kegyelméért, amelynek Krisztus Jézusban részei lettetek” (1Kor. 1,4). – „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

Záró szó legyen: olyan nagyvá tesz az Isten, hogy a föld paránya az egek várományosa akar lenni! És ebben segít az isteni kegyelem.

4. beszéd: A végtelen Szeretet örök áhítozása

Mit hall boldog örömmel a föld szerény lakója?

1. Az Isten „földi kertje” átfutó otthonunk.

„Hiszen itt nincs maradandó hazánk, inkább az eljövendő után vágyódunk” (Zsid. 13,14).

2. Az Isten „égi háza” örök vágyunk!

„Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fo-

gunk lakni” (Jn 14,23).

Életünket emelő igazság tehát ez: az Isten nagy szeretete – megrendít, de felerősítő kegye – megemel.

V. beszédlánc címe: A titkos erők lendítő érvénye

Itt az előzők folytatásaképpen az emberi élet **isteni megemelését** kellene hangsúlyozni. – A vezető gondolat ez: ember természetük Isten adománya, de „istenivé” nemesedésünk Megváltónk kegyelme.

1. beszéd: Az Úr adta alvó lehetőségeink

Azzal induljunk: „leheletével” gazdagon indító a mi Atyánk.

1. Szellemivel áldottak vagyunk.

Értelemmel látunk, akarattal jóra törünk és szeretettel a személyek felé fordulunk.

2. Szellemi életre emelt az Úr.

Ebben döntő az isteni természetben való részesülés. – „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Összefoglalva mondjuk: ezért vagyunk a föld urai és ezért lehetünk az ég gyermekei.

2. beszéd: Az Úr ígérte „alvó erők” ébredése

„Ismerd meg magadat!” (Thálész, vagy Khelión: Cicero)...

1. Bennünk pihen az Isten Lelke.

Ennek sokszor tudatnélkülije – a hordozó...

2. Ennek ébredését adja az Isten kegyelme.

Ez pedig az ég leereszkedésének eredője.

Záró szó: Isten személyes közeledése az „égi fény, amely megismertet valóban önmagunkkal.

3. beszéd: Az égi Mester jelenlétének ébresztő ereje

Hogyan ébreszt életértékeink tudatára az Isten?

1. Követeinek harsonázása ébresztget.

„Miatán többféleképpen és különböző módon szólt hajdan Isten a próféták útján az atyákhoz, e végső korszakban Fia által szólt hozzánk” (Zsid.1,1-2).

2. Az Isten jelenlétének csodája ébren tart.

„De amikor eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra” (Jn 16,13).

Legnagyobb kincsünk: személyesen is velünk az Isten.

4. beszéd: Az égi Mester szeretetének tüzesítve éltető ereje

Az élet valóságában velünk él a Mester. – Ígérte mondván: „Nem hagylak árván titeket” (Jn 14,18). – De hogyan hat ez reánk?

1. Érettünk életét adta...

„...Fömládozta magát bűneinkért, hogy kiragadjon minket a jelen világ gonoszságából Istenünk és Atyánk rendelése szerint” (Gal. 1,4).

2. Szeretetével szeretetünket felgyullasztotta.

Ezért buzdít az apostol: „...szeretettel szolgáljatok egymásnak” (Gal. 5,13). „Erre Krisztus szeretete sűrget minket...” (2Kor. 5,14).

Mivel lehetne mindezt egybefogni? Ezzel a szent igazsággal: az áldozatos Szeretet égi szeretetre lobbantja lelkünket.

VI. beszédlánc címe: Az élőkért és holtakért bemutatott áldozat

A mostani beszédlánc az Egyháznak azt a tanítását fejtegetse, amely szerint az ismétlődő áldozat az élőkért és holtakért bemutatható áldozat.

1. beszéd: Az ismétlődő áldozat

Az Úr szeretete ismétlődő áldozatot rendelt...

1. Krisztus parancsolja:

„Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

2. Az Egyház követi.

„Az Úrtól kaptam ugyanis, amit közöltem veletek: Az Úr Jézus elárultatásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte és így szólt: „(Vegyétek és egyétek), ez az én testem, melyet értetek (adok). Ezt tegyétek az én emlékezetemre” (1Kor. 11,23-24).

Állandó igazság: és ezt az Egyház naponta ismétli.

2. beszéd: Élőkért bemutatott áldozat

Hogy a keresztdozat az élő emberekért bemutatott áldozat, azt kivilágítja az isteni kinyilatkoztatás. – De hogyan?

1. A próféta előre jelzi.

„Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért töretett össze: a mi békeségünkért van rajta a fenyíték: s az ő kék foltjai által gyógyultunk meg” (Iz. 53,5).

2. A Mester Maga mondja.

a) Szenvedni kell – bűneinkért. „Benne van vére által szerzett megváltásunk, bűneink bocsánata...” (Ef. 1,7).

b) Áldozatul adja Magát.

„Ez az én testem, melyet értetek adok... Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értektek ontok” (Lk 22,19 és 20).

3. A tanítvány is így tudja.

„Az Úrtól kaptam ugyanis, amit közöltem veletek: Az Úr Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte és így szólt: „(Vegyétek és egyétek), ez az én testem, melyet értetek (adok)...” (1Kor. 11,23-24).

Záró igazság: a keresztdozat ismétlése a szentmise. Tehát ez is élőkért bemutatott áldozat.

3. beszéd: Holtakért bemutatott áldozat

A holtak is várták a Messiás áldozatát... De honnan tudod?

1. Az „örök élet” előcsarnokában várták az üdvözülést.

a) Azok, akik Istennek éltek.

b) Azok, akik a Megváltóban bíztak.

2. A megváltás ténye hozta számukra a megdicsőülést.

a) Azoknak, akik súlyos bűn nélkül léptek az örök tájakra.

b) Azoknak, akik isteni élettel készültek az örök életre. Befejezésül kérdezzük: de hát a keresztdozat ismétlődik-e a szentmisében? A felelet így kapcsolódik a kérdéshez: a megholtak is a szentmise részesei.

VII. beszédlánc címe: Üdvösségi áldozat

Ez a beszédlánc ezt a nagy tételt akarja részletezni: Krisztusunk: üdvösségünk!

1. beszéd: Üdvösségének áldozata

Vajon miben jelenik meg a legnagyobb szeretet? – Önátadás túlcsonduló nagyságában és áldozatában. – És a Mester?

1. Áldozatos emberéletet élt az emberekért!

a) Dolgozott földi életéért és embertestvérei lelkéért.”...Én mégis úgy vagyok veletek, mint a szolgáló. Ti viszont kitartotok velem megpróbáltatásaimban” (Lk 22,27-28).

b) Mindenét föláldozta hivatása teljesítéséért! „...Ő, isteni mivoltában nem tartotta Istennel való

egyenlőségét olyan dolognak, amihez föltétlenül ragaszkodjék, hanem szolgálai alakot fölveve kiüresítette önmagát és hasonló lett az emberekhez” (Fil. 2,6-7).

2. Önkéntes életáldozatot hozott az elesett emberekért.

a) Maga mondja életének hivatását. „Akkor félrevonta a tizenkettőt és így szólt hozzájuk: „Most fölme gyünk Jeruzsálembe s ott beteljesedik minden, amit a próféták jövendöltek az Emberfiáról. Ki szolgáltatták, kigúnyolják, bántalmazzák és leköpdösik. Aztán megostorozzák és megölik, de harmadnapra föltámad” (Lk. 18,31-33).

b) Maga vállalja életének hivatását. „Atyám, ha lehetséges, vedd el tőlem ezt a kelyhet, de ne az én akaratom teljese djék, hanem a tiéd” (Lk. 22,42).

Záró szó: jól jegyezd meg ezt: „Várjuk a boldog reményt: a nagy Istennek és Üdvözítőnek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövete lét, aki önmagát adta értünk, hogy minden gonoszságtól megváltson, megtisztítson és jótettekben buzgólkodó választott népévé tegyen” (Tit. 2,13-14).

2. beszéd: Az egyes ember legszentebb lélekáldozata

De a megismételt keresztáldozatot úgy ismételheti az egyes ember, hogy ő is önéletét kínálja viszon zásul. Ez ugyan jelképes cselekedet, mert csak hála. De felelete az isteni Szeretetnek, Akit így megközelíthet. – De hogyan?

1. Lehet ebben világi értékek feláldozása.

a) Ennek első lépcsője: önnön életünk szellemi átalakítása.

b) Ennek második lépcsője: a felebaráti szeretet gyakorlása.

2. Lehet ebben önátadás, léleksugárzás áldozata.

a) Ennek első lépcsője: jószág sugárzása.

b) Ennek második lépcsője: lélekben való nevelése. Legyen ez a befejezés: életünk szeretsugárzás önmagunk és mások lélekszolgálatában. Ez pedig a keresztáldozat kegye alapján végzett lélek-megváltó áldozat.

3. beszéd: Az Úr Egyházának legtökéletesebb áldozata

Az Egyház az Úr Jézus misztikus teste és: „Ő a Testnek, az Egyháznak feje” (Kol. 1,18). – Most azután kérdés: hogyan mutatja ki „Krisztus jegyese” az égi Jegyessel szemben leghódolatosabb szere tetét?

1. Az égi Atyának szóló áldozat – ismétlésben mutatja be Egyszülöttjének áldozatát.

Ennek alapja: „Ezért új szövetség közvetítője ő, melyben a meghívottak a megígért örökké tartó örökségben részesülnek” (Zsid. 9,15).

2. És így a legnagyobb ajándék – kínálással fejezi ki hűség szeretetét.

A Mester legnagyobb szeretetjele ez vala: „Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, aki életét adja barátaiért” (Jn 15,13). – Ennek titokzatos ismétlése az Egyház legnagyobb szeretetjele.

Záró összefoglalásul ez a gondolat kínálkozik: az Egyház a legnagyobbat, az ég Egyszülöttjét vette, ezért a legnagyobbat akarván adni, az élet legnagyobb kincsét, magát a Mestert ajánlja az egek Urának vérnélküli áldozatul.

VIII. beszédlánc címe: Örök áldozat

Ez a beszédlánc azt a gondolatot hangsúlyozza: a szentmise – áldozat Isten előtt a legkedvesebb örök áldozat. Targyalja pedig történelmileg; tekintetbe véve az előképet, az alapítást és megvalósítást. – Nézzük most részletesen.

1. beszéd: Malakiás szava

Az Istennek tetsző áldozatkeresés az emberek ősi vágya. Valójában „nagy kereső” az ember, aki áhítozza, hogy a Teremtő szeretetét kiérdemelje. – Állandóan izzító kérdés: vajon teljesül – e ez a vágyakozás?

1. Előképből beszél róla az Írás.

„Pap vagy te mindörökké Melkizedek rendje szerint” (Zsolt. 109,4.).

2. Élő parancsban adja a Mester.

„Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk. 22,19).

3. Mindenkori ismétlését tanítja a próféta.

„Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11).

Záró igazság: örök az Isten, örök az imáadására bemutatott áldozat is. De ezt az egek jelzik... És ennek igazi bemutatója az Isten Báránya.

2. beszéd: Krisztusnak parancsa

Az áldozatot kereső ember **Krisztustól** várja, milyen legyen az ő áldozata. – Ember emberi áldozatot hoz, de melyik az Istennek tetsző áldozat? – Krisztus parancsa az, hogy a „megváltott nép papja” legyen a bemutató.

1. Mutassa be áldozatul az isteni Üdvözítőt.

a) A föld termékeinek feláldozása – emberi áldozat. Ez tárgyak felajánlása.

b) Az Úr Egyszülöttje áldozatának ismétlése – isteni áldozat. Ez az égi Mester vérnélküli áldozatának ismétlése.

2. Így szeretettel fűzi magához az egek Urát.

A Mester szeretetéből fakadó áldozat ismétlése lelket nemesítő.

a) Életerőnké válik az isteni természet. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4).

b) Örökéletivé válik az emberi élet. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn. 6,54).

Befejezésben állapítsuk meg: hogy mennyire kegyes irántunk a Mester, azt abból látjuk, nemcsak engedi, hanem egyenesen parancsolja ezt az áldozatbemutatást. Ezzel egyenesen belelendít az örök életet kereső, akaró és valósító életsodródásba.

3. beszéd: Egyházunk hűsége

Ámde amit a próféta jelez, amit a Mester alapít, annak bemutatására hűséges maradt-e az Úr Egyháza? Azt is kérdezhetnők: van a keresztdozaton kívül Istennek tetsző áldozat?

1. Minden „kenyértörés” – áldozatbemutatás.

És az apostolokról ezt olvassuk az Írásban: „Ezek állhatatosan kitartottak... a kenyértörésben...” (Ap. Csel. 2,42).

2. Minden napunk hajnalhasadása – áldozatbemutatás.

Ilyen a napi szentmise.

A keresztény Egyház történelme mutatja az Egyház hűségét, és jelen életünk is reáutal annak állandóságára.

* *

D/ A szentmise liturgikus magyarázata

Itt a cselekmények értelmezendők. De mindig úgy, hogy az „élő tanítás” ismeretével, a lélekfejlesztés szolgálatával táruljon eléink a szertartási oktatás. De ne felejtsük: itt még az áldozatról van szó. A képek és hasonlatok a cselekményből veendőek. – Lássuk most ezeket a beszédláncokat egyenként.

I. beszédlánc címe: Az oltár keresztje

Templomaink és oltáraink legnagyobb éke – a kereszt. Értelmeztessék tehát a megváltás szent ténye és liturgikus emléke.

1. beszéd: Oltárunk legfőbb éke

Mi a templomunk csendes prédikációja?

1. Beszélő kereszt.

a) Hívogat – a torony keresztje.

b) Hívogat – az oltár keresztje.

2. Megváltást ígérő áldozatról szól a kereszt.

a) Golgotái – hozott...

b) Oltáré – hoz...

Ezért kell minden oltáron függnie a keresztnek.

2. beszéd: A tárásra feszülő karú Kereszt

De milyen a jelképes kereszt alakja?

1. Kitért karú az Üdvözítő. /nem Janzen féle.../**2. Hogy mindenkit Magához zárva üdvözítsen.**

Ezért mondja a Mester: „Én pedig, ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn. 12,32).

Zárjuk beszédünket ezzel a gondolattal? Légy boldog ember. Téged is szívéhez zár a Kereszt.

3. beszéd: A bocsánatot hozó Kereszt

Gondolj a Golgota Keresztjére! Figyeld a halódó Mestert. Vajon mit tesz a Kereszten?

1. Atyjához imádkozik – Magát áldozva.

„Istenem, Istenem, tekints reám, miért hagytál el engem?...” (Zsolt. 21,2).

2. Bűnőshöz fordul – bocsánatot adva.

„...Aztán hozzá fordult: „Jézus emlékezzél meg rólam, amikor eljössz uralmaddal.” Erre ő így felelt: „Bizony mondom neked: ma velem leszel a paradicsomban” (Lk. 23,42-43).

Így tehát ez az igazság: mindenkit égi Atyjához akar vezetni a Mester. Ez a Kereszt hivatása.

4. beszéd: Az élet értelmét megadó Krisztus – Kereszt

De a Mester életének vége-e a Kereszt? – Ha igen, akkor tragédia az élet. – Valóban mi a helyzet?

1. Nagypénteket húsvét virradata követi.

Olvasd: „Most fölmegyünk Jeruzsálembé s ott beteljesedik minden, amit a próféták az Emberfiáról jövendöltek. Kiszolgáltatják a pogányoknak, kigúnyolják, bántalmaznak és leköpdösik. Aztán megostorozzák és megölik, de harmadnapra föltámad” (Lk. 18,31-33).

2. Ember temetését a feltámadás hite emeli.

Olvasd: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn. 6,54); és: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

Záró következtetés legyen: így és **csakis** így érték az élet!**II. beszédlánc címe: Ünnepi oltárunk**

Az Úrnap ünneplését vegyük alapul és magyarázzuk, hogy miért ékesíti az oltárt a „nagy világ” minden díszé. Virág, pálma, szőnyeg...

1. beszéd: Az áldozat előtti oltárdísz

Az áldozatot ismétlő oltárunkat díszítik a hívó és drága lelkek.

1. Csillanó tisztaság az első díszé.**2. A villanó szépségek a további díszéi.**

Életünk igénye: legyen gyönyörűségben pompázó az áldozatuk szent helye.

2. beszéd: A hívogató színpompás virágok

Az élet titokzatos értékeinek kicsattanó szépsége – a virág pompája.

1. Pompázó virágdíszbe öltözik az oltár.

Ez külső hódolat.

2. Hogy színpompás szépséget mutasson a lélekoltár.

Ez belső szolgálat.

A virágdíszes oltár – az erénydíszes lélekszentélyre figyelmeztet.

3. beszéd: Izzó tüzek

A Mester gondolata szerint: „Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága” (Jn 8,12). „Ti vagytok a világ világossága. A hegyre épült város el nem rejthető” (Mt 5,14). – Miképpen hirdetik ezt az igazságot a külső jelek?

1. Az „élet fényét” jelképezik az égő tüzek.

Örökméc, oltárgyertya.

2. Fellobbanó lélektüzeket gyűjtanak az oltártüzek.

Befejezésül vigyük magunkkal ezt az igazságot: az áldozat oltára – a Világosság világossága.

4. beszéd: A hódoló ezüst és arany

De távol marad – e az áldozat oltárától a földanya többi értéke?

1. Arany, ezüst, gyöngy – ékességnek jelentkezik.**2. Bor, víz, illat – áldozati anyagnak és kíséretnek kívánkozik.**

Minden az oltár felé siet és sodródik. – De kicsoda a sodrító? Az igazi ember, akit áldozatos szeretettel indít a Mester.

III. beszédlánc címe: Az égő gyertyák

Itt a fény mint a „részlet” fejtegethető. Ez inkább arra akar példát adni, hogy a többi „kísérő tárgyról” is lehetne beszélni...

1. beszéd: Az égő viaszgyertyák lobbanásakor

A diplomaink és oltáraink villanó díszei a gyertyák. – De jelképesen mit akarnak ezek a tüzek?

1. Azt, hogy az ember lásson kegyelemmel áldott szemmel.

2. És azt, hogy a kegyelmi ember éljen isteni tűzzel hevített szívvel. Záró gondolat lehet: ezt a lélektüzet jelentse és adja az égi fény!

2. beszéd: Égő emberszívek lobogása

De az oltár körül nem lobognak-e az emberszívek? Igen, igen! Sőt az a hivatásuk, hogy ezeket lobbantsák.

1. Ezeket az áldozat tüze lobbantja.

De ez is csak – látást hoz.

2. És a lobogókat áldozatos életre indítja.

De ez már – életet éltet.

Befejezésül hirdessük meg: az égő emberszívek az értékek értékei.

3. beszéd: Az isteni hit fényvetésekor

A Mester tanítása szerint: „Azért jöttem, hogy tüzet gyűjtsak a földön: mennyire szeretném, ha már fellobbanna!” (Lk 12,49). Ez elsősorban arra vonatkozik, hogy **helyes látásra** segítsen. – Vizsgáljuk csak meg: mi is az égi fény?

1. Az Ő igéje az élet fénye.

Ezért olvassuk: „Az igazi világosság, mely minden embert megvilágosít...” (Jn 1,9).

2. Az ige befogadása az élet értéke.

Ezért halljuk: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn

1,12).

Záró szöveg idézzük eszünkbe a Mester hivatását: „Én világossággal jöttem e világra, hogy aki bennem hisz, ne maradjon sötétségben” (Jn 12,46). És ezért: „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözüli; aki nem hisz, elkárhozik” (Mk 16,16).

4. beszéd: A szeretet melegítő hevének jelentkezése

Ámde van „hideg fény” és „meleg tűz”... Kérdés: milyen tüzek az ég igazi fénycsóvái?

1. Ezek a szeretet égi tüzei.

Ezek – személyek kapcsolatát hevítik.

2. **Ezek az Istennek emberben lobogó tüzei.** Ezek – a **legnagyobb** értékek értékei. Befejezésben ezt fogjuk egybe: ezek az örök világból jönnek és örök életet lobbantanak.

IV. beszédlánc címe: Arany ornátusban Urunk várásakor

Ez a beszédlánc arra terjeszkedjék ki, hogy tárja a hívek elé: égi **Királyt** várunk, **földi díszbe** öltözünk. Persze **liturgiai** szemszögből kell mindezt értékelni.

1. beszéd: Az arany miseruha

Hétköznapi életünk munkaruhában perog. A munka munkásöltönyt igényel. Ámde a Mester várás szent percei nem ünnepi percek-e?...

1. Mi magunk az élet ünnepi öltözetét öltjük.

2. **Az Úr szolgálói pedig selyembe és aranyba öltözködnek.** Záró gondolat: mindez **jelképe** annak, hogy mit akarnak cselekedni.

Istentisztelet és szentáldozás – a mi tervünk, áldozatbemutatás – a papé. Ezért ünnepies az Úr előtt jelentkező külsőnk. De **döntő**: a „lélek aranya” hódoljon az ég Ura előtt.

2. beszéd: Az arany kehely

Nemes italnak nemes anyagú a tartálya. Az „Úr Szent Vére” arany Grálban pezsdül. – Mert valójában mi megy végbe az oltáron?

1. Krisztus Vére az áldozat csorduló cseppje.

2. Az arany kehely legyen tehát felfogó serlege.

Befejezésül a „szent Grál” legendája ismételhető.

3. beszéd: Az arany szívek

De hová ömlik valóban az Úr Szent Vére? A kehely-e a fontos, vagy az emberek lelke?

1. Emberszívek az isteni csordulás tartályai.

2. Hogy isteni embert termeljen a szent vér áramlása.

Mit kell elérnünk? Ezt a tételt: a szívek legyenek aranyveretűek.

4. beszéd: A mindennél értékesebb kenyér és bor

Az Oltáriszentség színei: kenyér és bor. Valósága: praesentia Dominum nostrum Jesum Christi. – De kérdezzük csak: a külső dísznél mi a nagyobb?

1. Az áldozat ismétlődése.

Ez a megváltás bére.

2. És a megváltott ember üdvözítése.

Zárjuk ezzel a gondolattal: ennek a lelki csodás átalakulásnak valósulási eszköze a kenyér és a bor.

V. beszédlánc címe: Zengő karok, bűgő orgonák – az Úr harsonái

Tartalom – a zene, az ének kíséretének értelme fejtendő ki. Azért, hogy az akkordok dicséretét is

értékeljék a hívek.

1. beszéd: Zengő emberhangok közepette

Amikor az egek a földre ereszkednek, akkor hódoló kíséretnek jelentkeznek a „szép” minden alakja.
– Kérdezem tehát: mik az isteni áldozat kíséretei?

1. Az emberi hangok melódiái.

Ez az ének (kórusok; Palestrina stb.).

2. Az emberi lelkek szárnyalásai.

Ezek a himnuszok /költők.../.

Ne felejtjük végül ezt a meghatározást: a dal kettős ima.

2. beszéd: A búgó orgonák zúgó hangja mellett

Az emberi ének kísérete a hangszerek együttese. Akkordban ünnepel a zenesorszáam. – De leginkább az orgona. (Bach-fuga stb.) ... De mit ér el mindez?

1. Emeli az ember lelkét.

„Múzsák zenéje” – „muzsikáló angyalok” (frangelico)...

2. Istenhez juttatja a föld népét.

A szép – a „Legszebbhez”...

Így tehát megjegyezhető: a zenekíséret is indító az Isten felé.

3. beszéd: Lágyan zengő gyermekhangok közepette

Emberhez szóló égi parancsra folyik az áldozat szertartása – a gyermekének mellett. Épp ezért: „Kisdeded és csecsemők szájával hirdetteted ellenségeiddel szemben dicséretedet” (Zsolt. 8,3). – Ez miért kedves az Istennek?

1. Ilyeneké a mennyek országa.

„Hagyjátok csak a gyermekeket s ne akadályozzátok meg, hogy hozzám jöjjenek, mert ilyeneké a mennyek országa” (Mt 19,14).

2. „Közelükben” közel van a mennyek országa.

„Bizony mondom nektek, aki az Isten országát nem úgy fogadja, mint a gyermek, nem megy be oda” (Mk 10,15).

Ezért igen kedves a gyermekkarok dalos szerepe. – De ha ezek nem énekelnének? – „...ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak megszólalni” (Lk 19,40)...

4. beszéd: Égi akkordok angyalserege mellett

Egek világa – a jövő örömei otthona. A templom éneke csak előfutama az egek dalának. – „Átok nem lesz többé benne. Isten és a Bárány trónja áll majd ott és szolgálói hódolnak neki” (Jel. 22,3).

1. Az Úr szentélyének dalos népe az angyalsereg.

„Dicsérjétek az urat az egekből, dicsérjétek őt a magasságban! Dicsérjétek őt, angyalai mind, dicsérjétek őt seregei mind” (Zsolt. 148,1-2).

2. Az Úr földi népének „üzenetet hozó” csoportja az angyalsereg.

Raphael, Gabriel, Michael...

Végül is mit ad mindez – az isteni áldozathoz? Mind a tárgy, mind a személy a Mester áldozatának emelő környezete.

* *

E/ Az Oltáriszentség neveléstani és lelkipásztorkodástani értéke

Ez a rész arra tör, hogy a címben szereplő tételt fejtegesse és szorgalmazza. – De természetes, hogy ebben a részben is az áldozat jelleggel foglalkozunk. A lényeg ez: az isteni áldozatnak egyéni életet nemesítő értékével és ennek megvalósuló módszerével kell ismertetni a hallgatóságot.

I. beszédlánc címe: Az Úr napjának a megszentelése

Miért írja elő a vásár – és ünnepnap szentmisét az Egyház? Feleljen reá a mostani beszédlánc, amelyben arról kellene szólni, hogy a mi ünneplésünk az örök Áldozat bemutatása és annak kegyelmében való részesedés. Ezért parancs a misehallgatás. – Lássuk most ezt részleteiben.

1. beszéd: Hogyan ünnepeljünk?

Az ünnep a köznapi életből való kiemelkedés. A hét köznapija a munka ideje, az „ünnepnapja” a lélek üdülése. „És megáldá és megszentelé a hetedik napot, mert azon hagyott fel minden munkájával, melyet végezve teremtett az Isten” (1Móz. 2,3). – Miben áll ez?

1. Lelkünket hozzuk az „Úr házába”.

2. Hogy áldozatunkat mutassuk be az ég Urának! Ez ünneplés, mert Istenhez emelkedés. – De ez a **tárgyi** – **alanyi** ünnepszentelődést is igényel!

2. beszéd: Hogyan legyen ünnep a napunk?

A „pirosbetűs naptárnapok” ünnepelésre hívnak. De gyakorlatban hogyan megy végbe az ünneplésünk?

1. A terhes munkától visszahúzódnunk.

Lehetünk köznapijainkban a földiek szolgálói, de legyünk ünnepeken az egek zarándokai és „vendégei”. Pihen a test, mert vigad a lélek.

2. Az áldozatban részesülünk.

Vendéglátónk a Mester. De előkészítő Gazdánk az örök életben. . .

Záró gondolat: megpihentetjük a testet, hogy gazdagíthassuk a lelket!

3. beszéd: Hogyan vegyünk részt az áldozaton?

A jelenlét lehet fizikai, lelki és szellemi. – Milyen legyen az áldozaton való jelenlétünk?

1. Teljes áldozaton legyünk jelen.

Ez a fizikai jelenlét a három főrészen (felajánlás, átváltozás és áldozás).

2. És teljes lélekkel legyünk jelen.

Figyelő lélekkel és készséges szeretettel. Ez döntő!

Végső szó: fizikailag a padok is jelen vannak, de szellemileg az Isten fiai gyarapodnak. Így közel jutunk az egek Urához.

4. beszéd: Hogyan tegyük életté az áldozatot?

Az emberi fejlődés – lélekgyarapodás. De hogyan érhető ez el a jelenlét útján?

1. Fogadjuk – az Áldozat kegyelmét.

Bűneink terhét vessük le a Kereszt tövében.

2. És ezzel tápláljuk lelkünk életét.

Istent vevő lelkünket tápláljuk a Szent Kenyérrel.

Záró igazságként vigyük magunkkal: a jelenléttel vesszük és az életben értékesítjük az Írás alapján: „Meg akarsz győződni, te oktan ember, hogy tettek nélkül meddő a hit?” (Jak. 2,20).

II. beszédlánc címe: Az Úr áldozatán való részvétel

Itt részletesen lehet szólni a szentmisén való **részvételről**, annak **kötelességéről** és **értékéről**.

1. beszéd: Kit kötelez?

Kinek kellett a zsidó törvény szerint résztvenni az áldozaton? Jól tudjuk, hogy 12 éves kortól kezdve **évente egyszer Jeruzsálembe** kellett zarándokolni (Lásd: Lukács 2,42).

1. Most: 7 éves kortól kezdve mindenkinek kötelessége.

- a) Mindenkinek.
- b) Betegnek nem.
- c) Szolgálatot teljesítőnek sem. (Erről következő külön beszéd is adatik)...

2. Mert így áramlik lelkünkbe az égi Atya szeretete.

Zárjuk ezzel: komoly a parancs, elég könnyű áldozat a teljesítés és gazdag a **jutalom**.

2. beszéd: Ki mentesül a törvény alól?

De teljesítheti-e azt minden hívő? Elvileg igen, de gyakorlatilag nem. Azért az Egyház jól érzi a nehézségeket és mentesíti a következőket:

1. Betegket, távollakókat, a szükségből dolgozókat mentesíti.**2. A szeretetszolgálatot és otthoni munkát végzőket szintén mentesíti.**

Mi legyen az irányadó elv? Satis gravis causa excusat.

3. beszéd: Kit emel?

De a jelenlétet illetőleg kérdések kérdése: vajon csak a jelenlét szükséges? – Figyelem! Ebben sok a materiale; ide több kell: spirituale! – Lássuk csak.

1. A lelkét hozó jelenlévő az egekhez emelkedik.**2. A szeretettel részesedő kegyelemmel gazdagodik.**

Záró igazság: hozd szerető szívedet, hogy egek kegyeit vehesse nemes lelked!

4. beszéd: Kit szentel?

Az égi áldozat ismétlése is kegyelmet osztó. Olyan, mint az igazi Keresztnél való jelenlét (pl. a jobb lator, százados stb. – Douglas: "The Robe").

1. Csordul az Isten kegyelme.**2. De csak a befogadóknak létszen észlelhető az értéke!**

Életet gyűnk magunkkal: ne folyják át rajtunk az Isten kegyelme!

III. beszédlánc címe: Térden állva – égbe szállva

Itt a jelenlét külső és belső módozatait és értékeit tegyük vizsgálat tárgyává. Tanítsuk: hogyan kell **résztneni** a szentmisén? A **liturgikus részvétel** oktatandó.

1. beszéd: Az áldozat köré sereglünk

Otthonunk tűzhelyétől indulunk, hogy lelkünk szent „otthonába” térjünk. – Mi nekünk a templom?

1. Az Úr háza a mi templomunk.**2. Áldozatunk helye a mi oltárunk.****3. Éltető kenyerünk az Úr Eledele.**

Záró gondolat: jövő „örök hazánk” előcsarnokában vagyunk, ott az Úr igazi áldozatának bemutatásában vagyunk és az „örök életünk Eledelével” táplálkozunk.

2. beszéd: Az Áldozat előtt térdre hullunk

Az Isten házában kegyeletes a jelenlétünk, de már alázkodó a belépésünk is. Szenteltvízzel hintjük homlokunkat és térdet hajtva köszöntjük az Urat. – És az Áldozat ünnepi pillanatában?

1. Szintén meghajlik a térdünk.**2. És az Úr szent Eledelét veszi a lelkünk.**

Az Úr előtti alázkodás által történik a felmagasztalódás: „...aki pedig megalázza magát, azt föl-magasztalják” (Mt 23,12).

3. beszéd: Az Áldozat erejéből merítünk

Küszködés az ember sorsa... Méltán kérdezheti: honnan a mi lelki erőnk? A felelet ez: az Úr Jézus áldozatából.

1. A Mester ezt hirdeti.

„Vágyva vágytam arra, hogy elfogyassam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15). – De miért? Hogy megváltást és életerőt szerezhesen számotokra áldozatos halálom.

2. Az apostol ezt tanítja.

„Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

Végso tanulság: a Mester az élet forrása, csak merítsen belőle a föld zarándoka.

4. beszéd: Az Áldozat kegyelméből gazdagon távoznak

Az Egyház ősi éneke: „a Keresztfához megyek...” – De hogyan távoznak a jelenlévők a Kereszt tövéből?

1. Bűnbocsánatot nyerve – a bánkódó bűnösök.

Itt hangzik ez az ige: „Bizzál fiam! Bocsánatot nyertek bűneid” (Mt 9,2).

2. Istenre hagyatkozva és lélekben gazdagodva – az igazak.

Ezekhez szól a feladat: „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...” (Mt 28,19).

A befejezés önvizsgálat legyen: és mi hogyan távoznak a templomból?...

IV. beszédlánc címe: Kereszt tövében – az oltár lépcsőjénél

Ebben a beszédláncban azt a gondolatot kellene fejtegetni, hogy aki az oltáráldozat lábánál térdel, az a keresztáldozat ismétlésének kegyelmeiben részesül. Persze: a személyes és tárgyi megjelenés mellett a **lelki jelenlét** hangsúlyozandó. – Lássuk ezeket egyenként.

1. beszéd: Kereszt és oltár

Bevezetésül a Kereszt és oltár tárgyi mivolta értelmezendő.

1. Golgota az egyik.

Ennek életáldozata – észlelhető. „Amint Jézus az ecetet megízlelte, így szólt: „Beteljesedett!” Azután lehajtotta fejét és kilehelte lelkét” (Jn 19,30).

2. Ismétlődése a másik.

Ennek valóságos áldozata – Krisztustól tanulható: „Ez az én testem, amelyet értetek adok” (Lk 22,19).

Záró gondolat legyen: a keresztáldozat és a napi szentmise – áldozat azonossága vezetendő le...

2. beszéd: Oltárlépcső – Kereszt tövében

A pap az oltár szolgája és a szentkereszt – és szentmise – áldozatnak bemutatója. De meddig juthat el a hívő lélek? Csak az oltár lépcsőig. Vagyis: a **Kereszt** tövéig.

1. Az oltár lépcsőn – a Kereszt előtt – alázkodik a lélek.

2. A Kereszt csorduló vérével tisztul az alázkodó lélek.

Elégséges-e ez az elhelyezkedés is? – A fizikai elhelyezkedés – jel, az igazi **közeledés** (bűnbánat!) – lélekemelkedés alapja.

3. beszéd: A kegyelem forrása

Honnan forrásodik üdvünk ereje? Lényeg: a Kereszt kegyelméből.

1. Ősforrás az első.

Ez a Keresztáldozat.

2. Ismétlődő buggyanás a másik.

Ez a szentmise.

Sohase felejtsetd: „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik lelkem tehozád, Istenem!” (Zsolt. 41,2). Így siess az Úr oltárához.

4. beszéd: Az Úrral való valóságos találkozás

Mit hoz a találkozás?

1. A Keresztnél – az érzékszervek észlelnek.

Látunk, hallunk, érzünk...

2. A szentmise oltárán – a hit kegyelme folytán – Krisztussal találkozunk.

Hiszünk, felszívunk és erősödünk...

Záró szó: a szeretet – Kálvária – a tapasztalattal közelíthető, a szentmise és az isteni Áldozat valósága – hittel értékelhető.

V. beszédlánc címe: „Introibo...” – „Ite missa est”

Itt az egész szentmise szövegei szerint beszélhetünk. A lényeges: **jelképes** legyen minden liturgikus ténykedés.

1. beszéd: Alázatos kopogtatásunk

Az oltárhoz lépő pap minket képvisel. Azért az ő imája a mi imánk. Az ő cselekedete a mi áldozatunk. – Milyen jellegzetességeket tár elénk?

1. Ünnepi az öltözete.

Ismertetendő a liturgikus ruhák és színek jelképeisége.

2. Emelkedett a lelkülete.

Ismertetendő az eget kapuján imával kopogtató és az eget földre hozó lelkület.

Záró gondolatunk legyen: így lépünk mi is oda!

2. beszéd: Készséges – áldozati tárgy hozásunk

Az égi áldozathoz a földi áldozathozással az ember is hozzájárul. Föld termékét ajánljuk: bort és kenyeret. Azért mondjuk:

1. **Suscipe hanc immaculatam hostiam!**

A kenyér feláldozásával végzi ezt a lélekáldozatot.

2. **Offerimus calicem salutarem.**

Összefoglaló gondolat lehet: a föld termékeit hozzuk, de az ég csodás **Áldozatát** hisszük és így az eget kegyelmi erejét **vesszük**. – Ez a mi ünnepünk!

3. beszéd: Odaadó lélekgazdagodásunk

Tehát ember és Mesterünk áldozata a szentmise... Kérdés: lelkünkben mit viszünk és lélekben mit kapunk?

1. **Hozzuk – a lélek ajándékát.**

Ez a döntő – a mi részünkről. De így: „Ha tehát ajándékokat az oltárhoz viszed és ott eszedbe jut, hogy felebarátodnak valami panasz van ellened, hagyd ott ajándékokat az oltár előtt, menj, békülj ki előbb felebarátoddal, aztán jöjj vissza és ajánld föl ajándékokat. (Mt 5,23-24).

2. **És visszük a Bárány – égi adományát.**

„Feláldoztatott, mert ő maga akarta...” (Iz. 53,7). – „Ezért, mint a népért, saját bűneiért is kell áldozatot bemutatnia” (Zsid. 5,3)... Az áldozat **alanyi** jellegét tekintve ez a döntő.

Záró szó: Így a gazdagok gazdagjai vagyunk.

4. beszéd: Gazdagon hazaballagunk...

Utolsó beszédünkben miről szóljunk? – Az „istentisztelet” eredményét keressük. – Mi ez?

1. **Vettük az ég Urát.**

Ez az „inhabitatio Christi”.

2. Otthonunkba visszük az egek Királyát.

Ez pedig az igazi családi áldás – birtoklás. Befejezhető imígyen: ilyen áldással áldva új életet kezdhünk!

* * *

III. rész: Az Oltáriszentség mint „Eledel”

Ez a rész lényegében azt akarja, hogy a hívők seregének lelkébe izzíttassék az a szent igazság, hogy az Oltáriszentség a **lélek Eledele**.

De legyen szabad felhívni a figyelmet arra, hogy e mostani III. részünkben úgy kell fejtegetni a szónoknak az Oltáriszentség kérdéseit, hogy dogmatikai alapvetésben szerepet találjon benne a **sacrificialis** jelleg, de gyakorló következtetésekben **kiemelt** szerepet kapjon a **sacramentalis** lélekéltető erő.

Nagyon természetes, hogy néhány szentségtani beszédvázlat után, **részletes és összefüggő** biblikus, dogmatikus, erkölcsstani, liturgikus, pedagógiai, pasztorális beszédvázlatok után azért vezetendő be, mert az ilyen elhatárolással minden szónok megtalálhatja a lelkületének és a hívő sereg igényeinek megfelelő gondolkört.

Bevezető, szinte alapvető fejtegetés céljából három különálló tételt magyarázunk és azután térünk reá azokra a sorozatokra, amelyeknek 5-5 beszédláncát 4-4 beszédre osztjuk.

Ez a részletezés és szerteágazó beosztás nem kötelező. Esetenként lehet egy – egy beszédet is kiemelni és ebben az esetben a másik részből is lehet az odaillő gondolatokat átvenni.

Mint mindenütt, úgy itt is szentírási idézetekkel gazdagítjuk a szónok gondolatvilágát.

Az általános és bevezetésszerű, különálló beszédvázlatok az Oltáriszentség szentségi jellegét akarják magyarázni, a részletesen teregetett sorozatokban pedig a lélekeledel értelmezését és gyakorlati értékesítését akarják felvázolni.

Lássuk most ezeket egyenként.

a/ Az Oltáriszentség szentségi magyarázata

1. beszéd: Az Oltáriszentség – Szentség

A Mester tanításának módszere: jeleken át oktatja a híveket (jelképek, hasonlatok, példabeszédek stb.). Ezek a közvetlenül ható értelmezések. – És kegyelmeinek szétszétadásában?

1. Jeleken, külső tényeken át közvetíti kegyelmét.

a) A keresztség tárgyi jel, krisztusi rendelés, kegyelemközlő. – Ezért olvassuk: „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, keresztelejétek meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19).

b) A kenyérvétel is kegyelmet közlő. – Ez a Mester szava: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56).

2. Az Oltáriszentségben ugyanígy adja Önmagát.

Lélekben mindig felénk fordul az Úr kegye, de valóságban is igaz az isteni közeledés.

a) Jel lesz a szent Eledel. – „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,55).

b) Jellé alapítja a Mester. – „Étkezés közben Jézus kenyeret vett a kezébe, megáldotta, megtörte és ezekkel a szavakkal adta tanítványainak: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem!” Azután fogta a kelyhet, hálát adott és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az /új/ szövetségé, amelyet sokakért kiontok a bűnök bocsánatára” (Mt 26,26-28).

c) Kegyelmet közvetítő az isteni rendelés nyomán. „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). „Amint engem küldött az élő Atya, és én az Atya által élek, úgy aki engem eszik, énáltalam él” (Jn 6,57).

Zárja a beszédet: ez a feladat és eredmény. Vizsgálj csak! Az igazság ez: Krisztus rendelte, jel alakban adja és kegyelemközlővé tette! Ez pedig egy szóval: Szentség!

2. beszéd: És mi az Oltáriszentség lényege?

Miben áll és hogyan értelmezendő az Úr Jézus jelenléte az Oltáriszentségben? – Ez a pont a hittudósok vitaterülete. De röviden így fogható egybe a szerteágazó kutatás:

1. Teológiai vita tárgya – a lényeg meghatározása.

Mégpedig azért, mert a tény közli a Mester és a mód kérdése a szellemi ember vitája. – De miben áll ez?

- a) A kenyér és bor külső színe alatt – az Úr Szent Teste és Vére jelentkezik.
- b) Ezt a titkos „átváltozást” átlényegülésnek hívja az Egyház (Trid. Zsin. XIII.2.c.).

2. De biztos tanítás a Szentség valóságának meghirdetése.

a) Jelen van a külső színek alatt. A Mesterre hivatkozunk: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre.” Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19 és 20).

b) Jelen van teljesen bármelyik szín alatt. – Ezt az Egyház „élő tanítása” terjeszti elénk – dogmatikus meghatározásban (Trid. Zsin. XIII....3.c. vége). Ennek alapja pedig ez az írási szöveg: „Ezért, aki méltatlanul eszi a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét” (1Kor. 11,27).

Záró tétel legyen: krisztusi szeretet – adomány alapján tanítja az Egyház, és hit kegyelmével elfogadja a hívő. Ezért van az egy szín alatti (római Egyház) és két szín alatti (görög katolikus Egyház) szentáldozás! Bárki, bármelyiket veheti! Egy szín alatt, vagy két szín alatt az élő Krisztus van jelen!

3. beszéd: Mi a Szentség anyagi eleme?

Ez a kérdés azon dől el, mit használt a vérnélküli áldozat bemutatásánál a búcsúzó Mester? – A történelem azt mutatja, hogy a zsidók a kovásztalanok napjának búzakenyerét és a tőke csordította bort fogyasztották. – Mi tehát az ismétlés anyaga?

1. Búzából készült kenyér.

- a) Ez tárgyi tény. Ezért ezt kell használni.
- b) Ennek magyarázata: kenyér a test tápláléka, égi kenyér legyen a lélek eledele.

2. Szőlőből sajtolt borital.

a) Ez is azért, mert az Úr is ezt használta. Legyen tehát a szentmise „áldozati anyaga” a szőlőge-rezd csorduló nemes itala. – Gondolj csak erre a mesteri szóra: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

b) Arra is gondolhatsz: a csorduló bor erősítő itala a gyengülő és beteges embernek. Ezért mondja a természetes borról az apostol: „Ne csak vizet igyál, hanem gyomrod és gyakori gyöngeséged miatt igyál egy kis bort is” (1Tim. 5,23). – Legyen tehát ez az „ital” a **lélekgyengék** erősítő szent Itala.

Talán arra a feladatra hívjuk fel befejezésben a híveket: ügyeljen arra mindenki, hogy az Egyház legősibb és tárgyilag végnélkülien ható anyaga álljon rendelkezésére!

4. beszéd: A szentségi, illetve kegyelmi lélekjelenlét időpontja

Veszem az Úr Szent Testét és Véré, és így velem az Isten! – De további kérdés léssen: meddig van **bennem** az Úr Jézus valóságos jelenléte? Erre a kérdésre **tárgyi** és **időrendi** válasz adandó.

1. Tiszta lelkemben állandó lakó az egek Ura.

Ezt mondja az apostol: „Mint gondos építőmester, Isten nekem adott kegyelmével alapot vettem, de más épít reá. Ügyeljen azonban mindenki, hogyan épít rá” (1Kor. 3,10).

- a) Az Úr minden ember lelkének tárgyi tartalma.
- b) De a szent színek alatt jelentkező Mester? Ezt jelzi a Mester mondván: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,5).

2. Míg meg nem romlik a színek alakja.

Ez már természetesen a hittudósok tanítása.

a) Teológusok (Cajetán, Suarez, Lugo) szerint az étkezés alapján jelentkező fizikai átalakulásig van jelen.

b) De egyetemes tanítás: „Christus spiritualiter unitus” marad az emberrel. (Itt azután részletezni lehetne a kelt és keletlen kenyér kérdését, a bor stb. részletkérdéseit. De ez nem igen tartozik az ige-

hirdetés területéhez, bár ezekről is igen szép beszédek mondhatók.)

Záró szavunk legyen ez az igazság: az Istennel él és éljen egész életen át az ember. – Légy tehát „élő templom”, akiben örökké lakik az Isten!

5. beszéd: Az Eucharisztia nagy csodái

/Faber!/

Olvasd Faber S.J. műveit, és csodák tapasztalatára hangolódik a lelked. Mert a csodák sorozatát tárja elénk a **Mester** az Oltáriszentségben... Mik ezek? – Négyszeres ez a csoda és mindenik az Isten szeretetének emberhez való ereszkedése.

1. A misztikus létesítés csodája.

Lényege: Krisztus megjelenik a kenyér és bor színében (productio!). Az is mondható: transsubstantio.

2. A jelenlét csodája. Bár ez a jelenlét szellemi mód, mégis **Krisztus teljes jelenlétét** prezentálja.

3. A sok helyen való jelenlét csodája.

Tökéletes a jelenlét minden részben! (multipresentatio!).

4. A színek megmaradásáig való maradás csodája.

Ez két dolgot jelent.

a) Az első: Krisztus Teste itt Isten különleges teremtő (productiv!) tevékenysége által jelenik meg (Faber: Ez nagy szentség valóban, Bpest, 1938, 25.lap).

b. A második: ebben a pillanatban, mikor a színek megromlanak, megszűnik a hatás (influxus! – Uo.). – De az állandó és szellemi jelenlét megmarad.

Befejezésül legyen az a boldogító tudat, hogy értünk és velünk állandó „csodatevéssel” él az isteni Mester. És ez a csodasor hangolja imádó térdhullásra az embert a végtelenül szerető Istennel szemben.

* *

b/ Bibliikus beszédláncok

Ezek az első láncot alkotó sorok. Tárgyi tartalma pedig az Oltáriszentségnek mint **eledelnek** bibliai értelmezése. – Szó lesz tehát itt a **liturgikus étkezésekről**, az étkezések lelki jellegéről, előképekről és előre jelzett kinyilatkoztatott lélektáplálásokról. Az Ószövetség és Újszövetség „étkezései” jönnek számításba.

Ószövetség

I. beszédlánc címe: Az ószövetségi liturgikus étkezések tárgyai

Itt arról szövelünk: milyen eledelnek szerepelnek az ószövetségi liturgiában?

1. beszéd: A szent kenyerek

Minden jó – az Istentől. „Földről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik” (Jak. 1,17). Azért igaz ez is: ami Istentől jön, az áldozatul emelkedhet az Isten felé. De ennek ereje visszaível az ember életére. Ezért van az, hogy az egy Istent tisztelő zsidó nép – **eledeláldozattal** hódoló imádást mutat és az asztal terítékével erősödik. – Első részesedő eledele: a mindennapi kenyér...

1. Valóságos életforrás – a föld kenyere.

Valójában olyan titkos erőforrás, amely a testi – lelki kivirágzás eszköze.

a) Áldozatos munka gyümölcse – a kenyér. „Arcod verejtékével edd a kenyeredet, míg vissza nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,19). Szánt, vet, arat az ember, hogy kenyeret törhessen az édesanya...

b) De az áldozatos munkának gyümölcse – az életerők gyarapodása. Ezt maga az ember szerzi és élvezi.

2. Vele táplálkozik a föld embere.

a) Erőfelvétel – a kenyértörés. – Ez fizikai értelmezés.

b) De erőfelvétel – a lélekkenyér – törés. – Ez pedig szellemi előkészítés. – Mintha „távolról szólna” az Úr, hogy csodás jövő közeledik felénk. Olvasd csak az Írás szavait, amelyek részletesebben értelmezik a fenti igéket. Kell kenyér – a testnek, de kell eledel – a léleknek. „Éhínséggel sanyargatott téged és eledelül mannat adott neked, melyet nem ismertél sem te, sem atyáid, hogy megmutassa neked, hogy nemcsak kenyérral él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3). „És mannat hullatott nekik eledelül, és mennyei kenyeret adott nekik. Angyalok kenyerét ette az ember, eledelt küldött nekik bőséggel” (Zsolt. 77,24-25). – Mindez arra céloz, hogy ezt az ember kapja, vagy mástól szerzi. De igényli és birtokolni fogja.

Összefoglalt igazság: a testi és lelki kenyér földi erősödés eszköze, de az előrejelzett „Kenyér” lehet a lélek szellemi eledele. Ezt pedig égből nyeri és egekért eszi...

2. beszéd: A szent italok

A kenyér mellett az ital is az ember földi életének segítő eszköze. Víz és bor, röviden az italok hörpintése is az emberi élet erőfelvétele.

1. Isten itala a csobogó patak hulláma.

A munkában kiizzadt ember – a források látogatója.

a) Minden patak és hűsítő ital Isten adománya. „Mondá továbbá az Isten: Gyűljenek a vizek, melyek az ég alatt vannak, egy helyre, s tűnjék elő a száraz! Úgy is lőn” (1Móz. 1,9). Valóban ez annyit jelent, hogy az Úr teremtette vizek a fizikai élet üdítő eszközei.

b) De ez már előfutalmazása annak is, hogy minden „lélek – ital” a fáradt ember felfrissítője. „Táplálja őt az élet és értelem kenyérével, s itatja az üdvös bölcsesség vizével” (Sir. 15,3). „Örömmel merítetek majd vizet a Szabadító forrásaiból” (Iz. 12,3). Mindkettőről áll a próféta szava: „Ti szomjazók, jöjjetek a vizekhez mindnyájan, s akiknek nincsen pénzetek, siessetek, vegyetek és egyetek; jöjjetek, vegyetek pénz nélkül és minden ellenérték nélkül bort és tejet” (Iz. 55,1).

2. Isten itala – az izzító szőlő kiforrott nedüje.

a) A **fizikai értelemben** így szól erről az Írás: „És bor vidámitsa az ember szívét; hogy ragyogjon arca olajtól, és kenyér erősítse az ember szívét” (Zsolt. 103,15). „Élvezetre van teremtve a bor kezdetől fogva, de nem részegeskedésre! A mértékkel ivott bor a lélek és a szív öröme” (Sir. 31,35-36). Csak a túlzást ítéli el Szt. Pál mondván: „Jobb, ha nem eszel húst és nem iszol bort, s egyebet sem teszél, ami miatt testvéred megütközik, (megbotránkozik, vagy meginog)” (Róm. 14,21). De: „Ne csak vizet igyál, hanem gyomrod és gyakori gyöngékedés miatt igyál egy kis bort is” (1Tim. 5,23).

b) Amde már az Ószövetségben is a lélekszolgálat érdekében érdekesíti Melkizedek. Olvasd csak: „Melkizedek, Sálem királya pedig kenyeret és bort hozta eléje, mert a fősleges Isten papja volt” (1Móz. 14,18). És így használja a Mester: „Azután fogta a kelyhet, hálát adott és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az (új) szövetségé, amelyet sokakért kiontok a bűnök bocsánatára” (Mt 26,27).

Végeredményben ez az igazság tűnik elénk: a víz és bor testi erőforrás, de **Isten tervében** a lélek-üdülés égi eszköze is lehet. – Ez ott még előfutalmazás, de az Újszövetségben megvalósulás. Vízből is születünk újjá: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát... Aki nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,3 és 5). – De különösen emeld ki: égi Ital erejéből erősödünk istenivé! „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,20).

3. beszéd: Az áldozati húsok

Ami a föld értéke, annak felajánlása lehet az áldozat tárgya. Ezért van az, hogy az áldozatok sorában helyet talál az állatáldozat is. (Ismertetendő!). Ennek **részese** is az áldozó ember (olvasd hozzá: 3Móz. 1-6. fejezeteket).

1. A test erőinek gyarapodását szolgálják a föld állatai.

Mégpedig segítő a munkában és eledel a táplálkozásban.

a) Isten rendelkezését így olvassuk a teremtés elgondolásakor: „Alkossunk embert a mi képünkre s hasonlatosságunkra, s uralkodjék a tenger halain, az ég mandarin, az **állatokon** és az egész földön, meg minden csúszómászón, mely mozog a földön” (1Móz. 1,26).

b) De az élet szolgálatában helyet találjon – az Isten is. Ezért olvassuk Mózes rendelkezésében: „Szólj Izrael fiaihoz és mondd nekik: Ha valaki áldozati ajándékot mutat be közületek az Úrnak, és barmot, azaz szarvasmarhát vagy aprómarhát mutat be áldozati ajándékkal, – ha áldozati ajándéka egészen eléggő áldozat és pedig szarvasmarha: akkor hibátlan hímet mutasson be. Vigye a bizonyosság sátrának ajtajához, hogy kedvessé tegye magát az Úr előtt” (3Móz. 1,2-3).

2. Ezért van az, hogy lelkünk szolgálatát is elősegítik az emberek állatáldozatai.

a) Az Ószövetség leírása közli (olvasd: 3Móz. 1-8. fejezeteket).

b) Pogány népek élete mutatja.

c) A **húsvéti bárány** elköltése az igazi Bárány áldozatát jelképezi. Olvasd csak: „Szóljatok Izrael fiainak egész községéhez s mondjátok nekik: E hó tizedik napján vegyen ki-ki, atyafisága és háza szerint, egy-egy bárányt. Ha házanépének száma kicsi egy bárány elköltésére, vegye maga mellé háza legközelebbi szomszédját, annyi számú lelket, amennyi elég egy bárány elköltésére” (2Móz. 12,3-4).

De arra is gondoljunk a befejezésben, hogy az **áldozati húsok** részesedést nyújtanak az áldozottnak... A pap és hívő részese az elfogyasztandó áldozatnak!

4. beszéd: Földi étkek – égi erők

Terített asztal a föld, ahol bőségesen lakmározhat az ember. A földi eledelnek – a föld életének újult forrásai. – De ennek alapján kérdezni lehet: vajon a lélek erői hogyan gyarapszanak? – A felelet kettős létszen.

1. A test erősítése – lélekerők kibontakozásának segítője.

Figyeld csak az élet mozzanatait.

a) A test keretében él és tevékenykedik a földi élet idején az ember lelke. Így tehát az egészséges és erős test – a lélek helyes tevékenységének az **eszköze**. – Íme, a test helyes gondozása – a lélek szolgálata.

b) De a helyes gondozás a lélek uralmának megszerzését igényli. (Seneca szerint is legnagyobb hatalom – az önuralom!) – De gondolj Keresztelő Szt. Jánosra, akinek értékét így emeli ki a Mester: „Miért mentetek ki a pusztába? Hogy szélről lengetett nádat lássatok? Vagy miért mentetek ki? Hogy puha ruhába öltözött embert lássatok? Aki puha ruhában jár, királyi palotában lakik. Miért mentetek hát ki? Hogy prófétát lássatok? Igenis, mondom nektek, prófétánál is nagyobb” (Mt 11,7-10).

2. A lelki erősödése pedig a szellemi élet kiteljesülésének tényezője.

Aki helyesen akarja értékelni Isten ajándékait, az kell, hogy így értékelje az Atya szétszórt életkinccseit.

a) Termeli az Úr a föld étkeit és italait. Minden Tőle! Az Ő „útjain” virágba szökkennek a rétek...

b) De járja ezek erejével az ember a lélek kiteljesülésének útjait! Sohasem szabad feledni ezt a történetet: „...maga pedig egy napi járásnyira beméne a pusztába. Miután beért s egy borókafenyő alá leült, azt kíváná magának, hogy haljon meg. Így szóla: Elég volt, Uram, vedd el életemet, mert én sem vagyok jobb, mint atyáim. Majd lefeküvék és elaluvék a borókafenyő árnyában. Ekkor íme egy hamuban sült lepény és egy edény víz volt a fejénél; evék tehát és ivék s ismét elaluvék. Ekkor másodszor is eljőve az Úr angyala s megérinté és mondá neki: Kelj fel, egyél, mert nagy út vár reád. Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hóreb-ig” (3Kir. 19,4-8). – De jól jegyezd meg, hogy ez a jelképes étkezés arra utal, hogy az Isten adta eledelnek ég felé segítő hivatása vagyona.

Záró gondolatunkat így fonjuk egybe a fentiek alapján: ad és éltet az Isten, hogy örök életet nyerjen és élhessen az ember. De a „lélekzarándoklás” valójában végnélküli isteni létté való kiteljesülés.

II. beszédlánc címe: Az előképek csodás felvillanása

Ennek tárgya: az Ószövetségi liturgikus étkezések magyarázata és az előkép jellegének értelmezése. – Természetes, hogy itt nem minden étkezést említünk, de példákat adunk a helyes homiletikus értékesítésekre. – A terület olyan széles, hogy igen – igen sok tétel kínálkozik hasonló feldolgozásra.

1. beszéd: Liturgikus étkezések

Azzal a kérdéssel kezdhetnők: mit mutatnak az áldozatok? A felelet ez lenne: az ember áldozatai

egyek felé törnek, de egyúttal a föld emberének mindig is részesedést biztosítottak.

1. Elsősorban és döntő jelleggel: részesedett az áldozatból az eget Ura.

Lényeges gondolat: mindent az Úr adott, tehát minden az Úré!

a) Neki mutatta be lelkének odahajló hódolatát az ember. Ez az áldozat az Istent imádás lényeges jellege. Ez a tökéletes hódolat jele.

b) Neki áldozta földi kincseinek javát az ember. – Amikor ezt teszi az ember, akkor ez az áldozat az ember részéről való **lemondás kifejezője**.

2. Ámde amit az Istennek ajánlott, abból részesedett a föld embere.

Hogyan megy ez végbe?

a) Evett az áldozati eledelből. Ez valójában annyit jelent: Istennek adjuk vissza – az Övét, de személyes szeretet jeléül eszik belőle – az áldozatot bemutató is.

b) Lélekben pedig gyarapodott az Isten adta kegyelemből is. Ez belső lélekgazdagodást jelent.

Záró igazságként vezessük le: íme, hódolatos imádást kap az ég, és égi kegyelmet nyer a föld. A szerető Isten végül is gazdagítja az embert.

2. beszéd: Az égi manna

A pusztában vándorló „választott nép” az emberiség egyetemének jelképe. E vándor zsidó nép áldozatos lelkének égi jutalma volt a mannahullása kegye. – Mintha azt hirdetné ez az isteni kegy: életvándorlástokon veletek van az élő Isten. – Ámde kettős mozzanatot emeljünk ki.

1. Az első így szól: áldozott az Istennek a hazát kereső nép lelke. Mit tett a vándor zsidó nép?

a) Áldozatul hozta vándorlásának szenvedését. Ez a zarándok negyven évnek állandó lélekáldozata.

b) Áldozatul hozta égő és illatáldozatait. Ez az ünnepeknek és a naponta bemutatott áldozatoknak liturgikus sorozata.

2. A második mozzanat pedig ez: hulló eledellel enyhítettett a nép éhsége. De miben látható az Istenatyá áldozatot elfogadó szeretete?

a) Vízet fakaszt a szomjúhozónak. Olvasd csak: „Mondá erre az Úr Mózesnek: vonulj el a nép előtt s végy magad mellé néhányat Izrael véneiből, azután vedd kezébe botodat, mellyel a folyóvízre ütöttél és jöjj. Íme én majd oda állok eléd a Hóreb sziklájára s üss a sziklára és víz fakad belőle, hogy ihassék a nép” (2Móz. 17,5-6). – Azért így, mert az életfenntartásban az ital az első.

b) Majd mannát hullat az éhezőknek. Ezt olvassuk: „Mondá erre az Úr Mózesnek: Íme, én majd kenyeret hullatok néktek az égből, menjen ki a nép és szedjen egy – egy napra valót, hogy próbára tegyem, vajon törvényem szerint jár-e el vagy sem” (2Móz. 16,4). – És azért az ital után, mert az eledel a második.

Befejezésül kérdezzük: mit tár elénk ez a történet? Azt a megnyugtató igazságot, hogy Isten népe az Úr asztalának vendégserege. Gondolj csak a Mester szavára: „Mit félték, ti kicsinyhitűek!” (Mt 8,26). Sohase félj ember, hogy megfélemezik rólad az Isten!

3. beszéd: Az áldozati kenyerek

Az Ószövetség áldozatainak egyike volt a szent kenyerek áldozata (ismertetendő! – Olvasd el 3Móz. 2. és 6. fejezetét).

1. Ezek a kenyerek is az Úr előtti áldozatok voltak.

Jól tudjuk, hogy az Ószövetség áldozatai között szerepel Melkizedek **kenyere és bora...** „Melkizedek, Sálem királya pedig kenyeret és bort hozta eléje, mert fölséges Isten papja volt” (1Móz. 14,18). – De ez az áldozati tárgy intézményesen állandósuló áldozat.

a) Olvasd el 3Móz. 24,5-9. szövegét. Ezek az Úr rendelte áldozatok voltak. Isteni parancs a mózesi rendelkezés.

b) Gondold át jellegüket és rádöbbsz, hogy ezek a lélekkészség áldozatai és állandó áldozatai lettek. – Jól tudjuk, hogy az Ószövetség liturgiája állandósította ezt az áldozatot.

2. De ezek a kenyerek az Úr szolgáinak eledelvé lettek.

Ami az Úr előtti áldozat, az az ember számára „isteni aszalteríték”. Azért részesedik benne az ember.

a) Ehettek az Úr szolgálói. Olvasd csak: „...azután Ároné és fiaié legyenek, hogy egyék meg szent

helyen, mert szentséges részként őket illetik az Úr tűzáldozataiból örök törvény alapján” (3Móz. 24,9). Jól jegyezd meg: ezek az első hivatalosak.

b) De elfogyasztotta a „királyi ember” is. Ezt is olvassuk: „...ha atyád odanéz és keres engem, feleld neki: Dávid megkért engem, hogy sietve Betlehem városába mehessen, mert ott most ünnepi áldozata vagyon egész nemzetségének” (1Kir. 20,6). – Végül is örök igazság: az éhezők a Szeretet hivatalosai, de **csak** jelen volt a „királyi ember”... Mit tett Dávid? „Nem olvastátok, mit tett Dávid, amikor társaival együtt éhezett? Hogyan ment be Isten házába és ette meg a kitett kenyereket, amelyeket sem neki, sem kíséretének nem volt szabad megennie, csak a papoknak” (Mt 12,3-4). Éhségtől hajtva, **szent kenyérral** táplálkozott!...

Összefoglalva magunkra gondoljunk: és mi? Lélekéhségtől hajtva, az égi Kenyértörésben részesülünk!

4. beszéd: A húsvéti bárány

Az Ószövetség egyik legjellegzetesebb és legkiemelkedőbb szertartása volt a húsvéti bárány vétele.

1. Elköltötték a húsvéti bárányt.

Az Egyiptomi Kánaánba induló népnek szent vacsorát kellett elköltenie.

a) Isteni parancs rendelte: „...a húsát pedig egyék meg azon éjjel, tűzön sütvé, kovásztalan kenyérral, vad salátával” (2Móz. 12,8).

b) Isteni szeretet életmenedékül adta. Azért írja az Írás: „A véreből vegyenek és tegyenek mind a két ajtófélfára azokban a házakban, amelyekben elköltik...” (2Móz. 12,7).

2. És erejével erősítve zarándokutat jár a népkaraván. De mit akart a „vacsora szerzés?” – Maga az Úr rendelkezése jelzi a lakoma célját.

a) Maga az erőfelvétel a már készen levőké legyen! Természetes, itt az örök út jelképére is kell gondolni.

b) De maga az erőfelvétel örök emlékké nemesedjék! „Legyen azért ez a nap emléknep nálatok: üljétek meg ünnepül az Úrnak, nemzedékről – nemzedékre, örök szertartásként!” (2Móz. 12,14). – Természetes, itt a lélekerősítés isteni kegyelmére is kell gondolni!

Lehetne-e szebb befejezés, mint ez a kérdés: de nem oktató beszéd-e ez arra nézve, hogy az életzarándok is az isteni Bárány erejével járja az élet útját?...

Újszövetség

I. beszédlánc címe: Az égi Mester utolsó húsvétja

Ez és a következő beszédlánc az Újszövetség húsvéti Bárányának lélekerő – közléséről szóljon.

1. beszéd: Az utolsó vacsora terme

A zsidó nép húsvétja az ünnepek ünnepe volt, amelyet az emlékezetes lakoma tett vallásos színezetűvé. Erőt merítettek a töretlen csontú bárány húsából, hogy erősek legyenek a Kánaán felé vezető út járására. Jól megjegyzendő: az „ígéret földje” felé zarándokol a „választott nép”. – De kérdezzük: és a Mester „húsvéti vacsorája” miképpen pereg alá?

1. Nagy ünnepi terembe gyűjti övét.

a) Áll a tanítványokra... Az Írás szövegére kell gondolni: „Menjete el, készítsétek el a húsvéti vacsorát, hogy elfogyaszthassuk” (Lk 22,8). Urunk parancsa a liturgikus vacsora elkészítése. Bizonyára azért, mert itt a búcsúzó Mester örök végrendeletét kell venniük.

b) De ez az egybegyűjtés áll az összes hívekre. – Az Egyházra kell gondolni, amely azt tanítja: itt az örökké velünk lévő Mester csodás jelenlétét élvezzük.

2. És áldozatának gyümölcseivel telíti az asztal vendégeit.

Maga köré ülteti híveit... Az apostolokat fizikailag... Isten teremtette és a Megváltó istenivé emelte az Isten fiait.

a) Ez azután erősugárzás. – Az első az emberi élet értékeit adta, a másik az emberi élet isteniesítését szolgálja. Mégpedig olyan módon, hogy az elesettet felemeltté teszi, majd a felemeltet magasztos-

sítja. – Egyelőre csak remény a paradicsomi Ósevangélium, de a jövő tárgyi sugárzása az isteni Szeretet.

b) Ami a múltban szeretetsugárzás, az a jelenben istenivé teremtés életténye. – Ha jól elgondoljuk az ígéretet, akkor szebb jövőt látunk... Ha pedig magunk elé rajzoljuk a Mester felvillantotta jövőt, akkor az istenivé válás csodájára gondolunk.

Záró igazság: így fénysugárba kerül a Teremtő terve, és égi erők áramlásába sodródik az ég felé törők serege.

2. beszéd: A lélektelítés szent lakomája

Az utolsó vacsora azután az égi lakoma gazdag hordozója. Pogány világ vágya az Isten asztalának „ambróziája és nektárja”. A mi Urunk asztala pedig – Magának az Úrnak kínálása.

1. Kenyér és bor az Úr Szent Teste és Vére.

a) Emberi szellem meg sem közelítheti vágyaival. Ezért mondják az Úr igéit hallgatók: „Kemény beszéd ez! Ki fogadhatja el?” (Jn 6,60)...

b) De az Isten szeretete megvalósítja – az áthasonulás csodájával. Az Úr igazsága ez: „Maradatok bennem, akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem” (Jn 15,4).

2. Az égi Eledel pedig az „isteni élet” teremtője.

a) Gyökérszétválás lesz a Mester az élő szőlővesszőnek: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám az igazi szőlőműves” (Jn 15,1).

b) De virágba szökkenő ereje és virágba szökkenő hatása is lesz az örök fakadásra teremtett „isteni embernek”. Eredménye: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20) és: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Vigyünk magunkkal ezt az igazságot: ez a táplálás – az Isten fiaivá való kiteljesülés örök „kenyértörése”.

II. beszédlánc címe: A kenyérszegésben való állhatatosság

Bár amint az I. beszédlánc elején mondtuk: itt egyénien kell a **lelkiekre** a súlyt helyezni, mégis alkalmas beszédláncot kínál az a gondolat is, hogy itt a **Mester közvetlen követőinek életéből** vonjuk le az átalakulás csodájának sorozatát.

1. beszéd: Az egybegyűlt tanítványok vágyakozó várakozása

A nagypénteki tragédia után csak hangfoszlányokban zsongón és emléktörödékekben él az apostolok lelkében a Mester... De vágyaik messze járnak.

1. A múlt évek emlékei adják lelkük tartalmát.

Nehéz nap volt a nagypéntek!... Pedig ez a megváltás napja.

a) A nehézségek miatt elhagyják a „megerősítettek” is.

b) De lelkükből kiírhatatlan volt a három év és az utolsó vacsora emléke.

2. A Mester személyes visszavágyása adja életünk boldogságát.

a) Megrettent báránnyokként menekülnek a „közösség” karámbájába. „Ezek állhatatosan kitarítottak az apostolok tanításában és közösségében...” (Ap.Csel. 2,42).

b) Azért, hogy együttesen éljék végig imádkozó lélekkel a közös élmények sok csodáját. „... Mert az apostolok által számos csodajel történt” (Ap.Csel. 2,43).

A közösség keresés a közös érzés enyhítése vagy fokozása. A lélek ilyen vágya – jelen esetben – az égi Mesterrel való együttélés valóságának személyes alapozása.

2. beszéd: Az emmauszi tanítványok

Mit éreztek a nagypénteki tragédia után a szerető tanítványok? Olvasd: „Mi viszont azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt” (Lk 24,21).... Ez az emmausziak szava...

1. Kétségek között hullámszó a lelkük.

Zarándokútjukban nem is sejtik, hogy kivel találkoztak.

a) Zavaros lelkük így panaszkodik: „Te vagy az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudja, mi történt ott ezekben a napokban?” „Micsoda?” – kérdezte. „A názáreti Jézus esete, felelték, aki szóban és tettben nagyhatású próféta volt Isten és az egész nép előtt. Főpapjaink és előljáróink halálra ítélték és keresztre feszítették. Mi viszont azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt. De ma már harmadnapja annak, hogy ez történt” (Lk 24,18-22).

b) De áhítozó lelkük reménykedve töltekeznek. „...Erre ő így szólt: „Ti oktanok, milyen nehezen hiszitek mindazt, amit a próféták jövendöltek! Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe?” Aztán Mózesen kezdve valamennyi prófétánál megmagyarázta, ami az Írásokban róla szól” (Lk 24,25-27).

2. De a „titkos jelenlét erejével” erősödött egész életük.

Az isteni hangra felfigyeltek a „mesteri tette” felébredtek.

a) A Kenyértörés csodájában részesültek. „Mikor asztalhoz ültek, kenyeret vett kezébe, megáldotta, megtörte és odanyújtotta nekik. Erre megnyílt szemük és fölismerték. De ő eltűnt előlük” (Lk 24,30-31).

b) Ezért boldogsággal telített szívük – lelkük. „Ugye lángolt a szívünk, mondták egymásnak, mikor útközben beszélt hozzánk és kifejtette az Írásokat?” (Lk 24,32).

Íme! Az élet – boldogságuk és boldogságunk gyökere lehet: azért olyan diadalmas a lelkük és lelkünk, mert **életben** érezték és érezzük, hogy velünk a Mester.

3. beszéd: A vándorutat járó tanítványok

A tanítványok életútja – az Úr bárányainak akolba terelése. – De könnyű feladat – e ez a hivatás?

1. Hordozni kell nehéz utakon – az Úr igáját.

Magukat és másokat kell szolgálniuk.

a) Maguk életterét is hordozzák. Igaz az Úr szava: „Az én igám édes, az én terhem könnyű” (Mt 11,30).

b) Mások élethivatását szorgalmazzák. „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében és tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek” (Mt 28,19-20).

2. Venniük kell hozzá az égiek kegyelmáramlását. Isteni utat **nem járhat** emberi és természetes erővel az apostol sem.

a) Sok kegyelmet nyerhet a hivatott apostol. Ezért mondja Szt. Pál: „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

b) De az Úrral való telítettség kegye istenivé teremti a tanítót. Ezért mondja az apostol: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Életünk hivatását azután így foglaljuk egybe: azt mindig szem előtt kell tartani, hogy küldetett az ember. De azt is tudni kell, „az ember csillagok” fénye az isteni Mester „Személyének sugárkévéje”.

4. beszéd: Szent Pál házanépe

Az apostoli levelek igen sok szép példát adnak arról, hogy miben találta örömét és honnan merítette erejét Szt. Pál házanépe.

1. Öröme volt a Mesterrel élés csodája.

a) Jelentkezett – az apostolnál /Damaszkuszi út! Olvasd: Ap. Csel. 9. fejezetét/.

b) De jelentkezett az összes egyházközségek minden tagjának. (Olvasd: Róm. 6. és Zsid. 10. fejezetét).

2. Ereje volt a Mester csodálatos leereszkedése.

a) Szt. Pál így tanít: „Az Úrtól kaptam ugyanis, amit közöltem veletek: Az Úr Jézus elárultatásának éjszakai fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte és így szólt: „(Vegyétek és egyétek), ez az én testem, melyet értetek (adok). Ezt tegyétek az én emlékezetemre”. Ugyanígy vacsora után (fogta) a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az újszövetség az én véremben. Ezt tegyétek, valahányszor isztok belőle, az én emlékezetemre” (1Kor. 11,23-25).

b) Az Úr hívei is így veszik tiszta lélekszentélyükbe. „Tehát vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből, és igyék a kehelyből, mert aki (méltatlanul) eszik és iszik, a nélkül, hogy meg-

különböztetné /az Úr/ testét, tulajdon ítéletét eszi és issza” (1Kor. 11,28-29).

Fejezzük be ezzel a gondolattal: így lesz az apostol lélekcsaládja az isteni Mester „megváltott” tündöklő és győzedelmes népe. De honnét van ez az öröm és ez az erő? A mi Urunk Jézus Krisztusból!

III. beszédlánc címe: Mit eredményezett az isteni Kenyér vétele – az Ósegyházban?

Végül kérdésként ez vethető fel összefoglalóan, és ennek a lemerése következne itt: minő életfordulatot hozott az égből szállott Kenyér az Egyház lelkében?

1. beszéd: Az apostolok első áldozása

A „húsvéti bárány” ünneplése nagyszerű előhangolása annak a Bárány vételnek, amely az egész emberi élet felmagasztosítása. – Mit hozott az első szentáldozás? Mi volt az eredmény?

1. Gyenge emberként éltek az apostolok?

- a) Boldogan vették az Urat az estén.
- b) És első esetben is elhagyták a Mestert a szenvedés éjjelén. Nem megrendítő „eredmény” ez? Ha itt vége volna az ő szerepüknek, akkor szomorúan kellene mondani: nem látunk isteni erőt.

2. De a Mesterért életet áldoztak.

A döntő eredményt az élet mutatta.

- a) Érte éltek.
- b) Érte haltak. Végül mi történt? Örök és igazi megerősödés, mert halálig érvényes volt az önfeláldozás.

2. beszéd: hívek napi áldozása

Hogyan ünnepeltek az Ósegyház hívei?

1. Állhatatosak voltak a kenyértörésben.

- a) Erről ír az Írás: „Ezek állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (Ap. Csel. 2,42).

b) Ennek módját tanítja az apostol: „Tehát vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből, és igyék a kehelyből, mert aki /méltatlanul/ eszik és iszik, a nélkül, hogy megkülönböztetné (az Úr) testét, tulajdon ítéletét eszi és issza” (1Kor. 11,28-29).

2. Égi erőt vettek isteni kegyelemmel.

- a) Ezt vették naponta. Egybegyülének a szentáldozásra...
- b) Ezt vitték haza. Otthon is őrizték az Urat...
- c) Ezt vették a halál percében. „Itt a mennyből alászállott kenyér, ez nem olyan, mint a (manna), melyet atyáitok ettek és mégis meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él” (Jn 6,58).

3. beszéd. A mártírok otthoni Kenyere

Minden egyes ember élete az örök élet vonalán mozog... Az igazság ez: törtetünk a Végtelen felé. – De hogyan ér célta az ember élete? És mi legyen az életvég felé törő életerő ereje?

1. A természetes életvég – a halál.

- a) Itt is életerő – a Szent Kenyér.
- b) Itt is hozott életerő – a Szent Viaticum.

2. Az áldozatos életvég – a vértanúság.

- a) Az áldozatos élet várja az örök életet.
- b) De az áldozatos élet veszi az éltető Kenyeret (otthon őrizték!). Egész életünket irányító igazság legyen: mindenki Kenyere a mártírok otthon őrzött Kenyere!

4. beszéd: Az Újszövetség népének állandó lelki étkezése

Ha kenyér az éltető eledel, ha lelki Kenyér a lélekeledel, akkor kérdezzük csak: vajon az Újszövetség népe mily kenyérral táplálkozik? Sőt azt is kérdezhetnők: honnét veszi az élet Kenyerét a megvált-

tott nemzetség?

1. Egekből vegye és minél többször egye!

Szt. X. Pius a régi Egyház szellemének a felújítója. Itt tehát a gyakori szentáldozás ismerttetendő.

a) Minden nap vehessed. – (Ezért enyhül a testi előkészület: böjt stb.)

b) Hogy minden napodat istenivé teremthessed. Ezért ajánlja melegen a lelkek Főpásztora.

2. Hogy annál istenibbé tegye.

A lényeges igazság ez: az áldozás az Úrral való érintkezés, az Úrhoz való hasonulás. – Bontsuk részletekre mondván:

a) Isteni lesz a lélek televénye.

b) Isteni lesz a lélek tevékenysége.

c) Isteni lesz az élet egésze. Összefoglalva: ez a lelki étkezés! Akiben nem megy ez végbe, az csak külsőleg áldozott.

A kenyértörés

/Megjelent: Örökimádás, 1923.2.,3.,4.sz./ A „három” kenyértörés...

1. A Mester kenyértörése.

Kenyeret törni akkor szoktunk, midőn éhezőknek ételt adunk... Akár magunk, akár gyermekeink, akár embertestvérünk az éhező, mindig a Szent Kereszt jelével előzzük a kenyértörést. A puha kenyér lecsillapítja az éhséget, s ha mellé adjuk szerető lelkünket is, akkor megédesíti és megkönnyíti az élet nehézségeit is. Azért édesebb a szülői kéz törte fekete kenyér, mint a rideg lélekkel odadobott hófehér cipó!...

Az evangéliumi Mester életében háromszor találkozunk a kenyértöréssel. Az első alkalommal a csodás kenyérszaporításnál, másodszer az utolsó vacsorán és harmadszor az emmauszi tanítványoknál.

a) **Vágyva vágyjuk...** Amikor ezrével sereglük a nép az Úrhoz, emelkedett lélekkel szól hozzájuk az Isten országáról. Vágyakozó lelkük úgy fogadta az Isten igéjét, mint a szomjazó föld a permetező esőt. Szinte elfeledkeztek az időről; pergett a perc, az órák napszakká szövődtek s egyszer csak kínzó követelődzéssel jelentkezett az éhség. Az Evangélium szerint a Mester szeme látta meg azt is legelőszőr. „Szánom a sereget!” Nem akarja étlen – szomjan elbocsátani őket, kenyeret akar szegni nekik, hogy csillapítsa kínzó gyötrelmüket. „Nemcsak kenyérral él az ember”, mondotta egy alkalommal a kísértőnek; de azt is tudja, hogy az Úr igéjének lelki eledele mellett a test is fellép követelő igényeivel. Kenyértörésre gondol tehát! Bármennyire megijednek a tanítványok ezen terv elgondolásán, mégis engedelmesen elébe hozzák az öt árpakenyeret s áhítatos lélekkel nézik égre tapadó szeméit és imát mondó ajkait, melynek buzgó fohászkodása nyomán – megtöri az első kenyeret... És a kenyértörés után annyi morzsa marad, hogy tizenkét kosarat megtölt a törmelék.

Különös, isteni erővel végbevitt kenyértörés. Az irgalmas szamaritánus lelke fogta meg az Úr lelkét, midőn e szent cselekedetre határozta el magát, amelyben ötezer embert elégitett ki öt árpakenyértől.

De a kenyértörés jelkép is volt. Maga az Úr mondotta az öt kereső és követelő népnek: „Kerestek... mivel a kenyerekből ettetek és jóllaktatok! Ne veszendő eledelért fáradjatok, hanem olyanért, amely megmarad az örök életre, melyet majd Emberfia ad tinektek” (Jn 6,26-27). Mintegy jelezte ezzel: lesz egy titkosabb kenyértörés is, amelyben igaz lesz az a csodás mondás: „Az én testem valóban étel és az én vérem valóságos ital” (Jn 6,56).

b) **Örömmel vesszük...** Ez a megígért kenyértörés az utolsó vacsorán tényleg megtörtént: „Étkelés közben Jézus kenyeret vett a kezébe, megáldotta, megtörte és ezekkel a szavakkal adta tanítványainak: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem” (Mt 26,26). Ez az a kenyérszegés, amelyről a csodás kenyérszaporítás alkalmával ígért történik, amely a távozó Krisztus helyett csodálatos és titkos módon őrzi Krisztus jelenlétét. S a tanítványok részesültek ebben a kenyértörésben. Ennek a Kenyérnek a tápláló ereje nem a testet fejlesztette, nem a gyötrő éhséget csillapította le; ennek a csodás Kenyérnek ereje: a lelki erőknél nagyobbítása és a jóra való készségek fokozása, a rossz elleni küzdelemben való erősödés. Ez is kenyér, ez is táplálék, csakhogy az ember értékesebb részének, a léleknek étele és tápláléka. Azért mondja méltán az Úr: „Az én testem bizonyonnyal étel,... aki eszi az én testemet... énbenem lakik és én öbennem” (Jn 6,55-56). Szeretnénk belelátni az apostolok lelkébe, szeretnénk látni azt a titkos átváltozást, amelyet az első szentáldozás okozott lelkükben, és ha mindezt észlelhetnénk, akkor tudnók megérteni, hogy mit jelent az, hogy részesültek a csodálatos és szent kenyértörésben. Ez a

szent kenyértörés azóta állandóan ismétlődik, midőn az Úr házában kis kenyeret törnek és ezren és ezren elégülnek ki belőle...

c) **Benne Krisztusra ismerünk.** – Harmadszor Emmauszban tört kenyeret az Úr. A fájdalmas nagypéntek után harmadnapon búbanatos lelkű tanítványok mennek Emmausz felé. A mellékük csatla-kozó idegen beszédbe elegyednek velük és csodálkozva hallgatja a tanítványok lemondó beszédét: „Te vagy-e egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudja mi történt ott ezekben a napokban?... Mi viszont azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt. De ma már harmadnapja annak, hogy ez történt” (Lk 24,18 és 21). A titokzatos idegen magyarázni kezdi a Szentírás szavait: „Nem ezeket kellett – e el-szenvednie Krisztusnak és úgy menni be az ő dicsőségébe” (Zsolt. 109,7). És elkezdé Mózesen és mind a prófétákon, fejtegette nekik mind, amik az írásokban felőle szóltak” (Lk 24,26-27). Majd ked-ves hívásukra velük marad, hogy együtt töltsék az estét. A vacsora alkalmával történik az Úr harmadik titkos kenyértörése: „És lőn mikor letelepedett velük, vevé a kenyeret és megáldá és megszegé és nekik nyujtá” „És megnyílnak az ő szemeik és megismerék őt” (Lk 24,30-31). Akik tudtak az első és második kenyértörésről, azok a külső formában is ráismertek az Úr szent cselekedetére. Mikor pedig len vették a csodálatosan megáldott és megtört Kenyeret, akkor a lélek titkos átváltozásában megáldott és megtört Kenyeret, akkor a lélek titkos átváltozásában érezték meg: jelen van az Úr. „Maradj velünk, mert már esteledik, és már hanyatlik a nap” (Lk 24,29), mondták a tanítványok az útját folytatni akaró idegennek. Lelkükben éjszaka volt, a kétségek sötét éjszaka, de a kenyértörés után fény derült a lel-kükre, eloszlottak az éjszakai árnyak, világosság derült életükre, és érezték, hogy velük van az Úr. Ez a kenyértörés a másodiknak az ismétlése, ebben is a lélek nyert táplálékot, s csak látszólagosan vettek kenyeret, valójában az Úr Szent Testében részesültek...

Minden kenyértörésben valami módon az Úr Jézusra kell gondolni. Ha igazi kenyeret törünk, hogy éhségünket csillapítsuk, akkor azért, mert a mindennapi kenyérben az Úr Jézus ajándékát vesszük; ha pedig templomban az Egyház szolgálja töri részünkre a legszentebb Kenyeret, akkor még inkább az Úrra kell gondolni, mert akkor az Ő Szent Testét vettük lelkünk táplálására. Szerető lélekkel gondol-junk az Úr kenyértörésére – valahányszor részesülünk az Úr kenyértörésében...

2. Az apostolok kenyértörése

„Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” – mondotta az Úr Jézus a csodálatos kenyértörésnél. A halódó Krisztus szavai ezek! Azé a Mesteré, Aki végrendelkezik az emberiség jövő életére! – A szent vacsorán Önmagát adta lelki eledelül; azt akarta, hogy ugyanily csodás feláldozás menjen végbe, vala-hányszor egybegyűlnek szerető tanítványai. Azt akarta, hogy **valóságosan** is érezhető legyen szent ígérete: „Én veletek vagyok a világ végezetéig!” (Mt 28,20).

a) **Az apostolok átvették a végrendeletet** és hűen, odaadóan kitarítottak mellette. Amin Szt. Pál mondja: „Mert én az Úrtól hallottam, amit veletek is közöltem, hogy az Úr Jézus azon éjjel, melyen elárultatott, kezébe vette a kenyeret és hálát adva megtörte és mondá: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely érettetek adatik...” Átvették és hűségesen végrehajtották. Minden egybegyűltük alkal-mával kenyeret törtek... De ez a kenyértörés titokzatos vala. Megáldották s csak úgy törték meg, mert jól tudták, hogy „a kenyér, melyet megeszünk, az Úr testében való egyesülés” (lásd: 1Kor. 11,23-26).

A kenyértörés a régi apostoli keresztények istentiszteletének lényeges részévé lett, nélküle nem volt istentisztelet. Az apostol térítő beszéde, a hívők buzgó imája csak előkészület volt arra, hogy megismételtesék az Úrnak csodás utolsó vacsorája. – Eleinte inkább a hét első napjain gyűltek egybe – bár egyes egyházakban naponta összejöttek – s imák végzése után testvérek lettek a kenyértörésben. „Mikor pedig a hét első napján összejöttek a kenyértörésre, Pál beszélgetésbe ereszkedett velük” (Ap.Csel. 20,7). Mindenki érzi, hogy ez a kenyértörés az Úr Jézus Szent Testének vétele!... Máshelyütt így ír a Szentírás: „Naponkint egy szívvel – lélekkel időztek a templomban és házról házra végezték a kenyértörést” (Ap.Csel. 2,16). A zsidók templomaiban /zsinagógák! nem tarthatták, ott legfeljebb térítő beszédeiket mondhatták el. Félniük kellett az üldöztetéstől, – ezért voltak kénytelenek a magánházakba húzódní, hol templommá szentelte az Úr jelenléte a kicsi otthont. Ebben az időben igazán valóra vált az Úr beszédje: „Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” (Mt 18,20). Titokzatos módon, az utolsó vacsorának kenyértörési módján, a legméltóságosabb Oltáriszentségben! Mert e titkos jelenléte mindenki ismerte. Határozottan és világosan megkülönböztette az egyszerű kenyérszegéstől. Minden hívő érezte, hogy az a csodás Kenyér nem a test, de a lélek tápláléka. Azért mondja Szt. Pál apostol: „Az áldás kelyhe, melyet megáldunk, nem a Krisztus vérében való részesülés-e? És a kenyér, melyet megtörünk, nem az Úr testében való részesülés?” (1Kor. 10,16).

b) És ha látszólag valóságos kenyeret törtek, hatásaiban érezték, hogy **az Úr Szent Testével táplálkoztak**. A közönséges kenyér csak a test erőit szerzi vissza, ez a mennyei Kenyér azonban a lélek feszüléseinek lett kiindulója. Ennek erejében mondtak le az Óskeresztények vagyonukról, ennek erejével győzték meg régi, bűnös szenvedélyeiket, ennek erejében mondtak le az óskeresztények vagyonukról, ennek erejével győzték meg régi, bűnös szenvedélyeiket, ennek ereje töltötte be a bitó elé menő vértanuk lelkét. Lehet-e ily ereje a közönséges kenyérnek? Ez az erő Istentől nyert kegyelmi erő, mely az utolsó vacsorának kenyértöréséből áradt a hívők lelkébe.

Ebben az időben nagy szükség is volt erre a kegyelmi forrásra. Hisz a világ igazi meghódítása, tökéletes átgyúrása, átalakulása ebben a korban ment végbe. A régi emberekből krisztusi embert alakítani, a Krisztus – várók lelkét Krisztus eljövételével betölteni – ez volt az apostolok Isten adta hivatása. Nagy, nehéz munka volt ez. A csodás kenyértörés isteni kegyelme nélkül alig lett volna lehető. Emberi munka sokat segít, de az Isten kegyelme nélkül terméketlen maradt volna a lelkek ugarában. Ezért olvassuk annyiszor, hogy az apostolok és híveik: „állhatatosak valának a kenyértörésben” (Ap.Csel. 2,42). Jól tudták, hogy enélkül ellankadnak és elszáradnak az élet útjain.

De különben is előttük lebegett az Úr parancsa: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” (Lk. 22,29). A szertő lelkek pedig örömmel követték az isteni Mestert s szerető lélekkel vettek részt az utolsó vacsora megismétlésében, a csodás kenyértörésben...

3. Az Apostolutódok kenyértörése

Az első, csodálatos kenyértörés óta naponta ismétlődik e szent szertartás a katolikus templomokban. Az Úr Jézus titkos jelenléte állandó indító hatása a lelkekre, mindig többet és többet vonz élető bűnkörébe. Titokzatos és szent ez a jelenlét, de isteni ígéreten nyugszik biztonsága.

a) **Török hívőknek**. – A katolikus hívek nap nap után oda zarándokolnak, ahol az Úr ígérte **kenyértörés** történik. Szent áldozat bemutatása mellett megy végbe e mélyeséges szertartás, amelynek fenségét a lényeg isteni mivolta adja. Az oltár lépcsőjénél térdel kicsiny és nagy. Ártatlan lelkű, fehérruhás leányka és Magdolna könnyével tisztult lélek. A parányi fiúcska és az élet terhét viselő férfiú. „Jöjjetek hozzám mindnyájan... és én megenyhítlek titeket” (Mt 11,28). Jönnek. Örömmel és áhítatos lélekkel. Különösen azóta, mióta elhangzott X. Pius pápa buzdító szózata, amely a gyakori szentáldozásra biztatta a híveket. A mi templomunkban is meglátszik ennek nyoma. Igaz, hogy kevésbé, mint Hollandiában, Amerikában. De tagadhatatlan, hogy nagyobb tömegekben jönnek jámbor hívek a csodálatos **kenyértöréshez**... Boldogító látvány, amikor felnőtt férfiak százai térdelnek az Úr lábai elé, hogy erőt és kegyelmet nyerjenek az Úrtól.

b) **Török gyermeknépnek**. – Pici gyerekeket is látunk gyakrabban az Úr oltáránál. Kicsiket, meleg lelkűeket, fehérruhásokat. Nem is a külső, inkább a belső, lelki ruhájuk fehér. Ártatlanok, mint az Úr angyalkái. Ezek a kedves lelkek is követik az Úr Jézus beszédét: „Vegyétek és egyétek!...” (Mt 26,26). Ők is érzik lelkük mélyén az Úr Jézus szavainak erejét: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem... halált nem lát mindörökké...” (Lásd Jn 6,54 és 11,25). Kedves lelkük a földi életben izleli már az örök élet gyönyöreit. Legalábbis derűs arcukról ezt sugározza a gyengéd áhítat.

Öregek és ifjak, fiúk és leánykák veszik körül az oltárt, hogy részesüljenek a titkos **kenyértörés** szent erejében. Csodás hatását életükön látják és látjuk. Mi is elmondhatjuk róluk: növekednek kedvességben Isten és emberek előtt. Nem is tehetünk okosabbat és Istennek tetszőbb dolgot, mint buzdítjuk, hívogatjuk a lelkeket – a kenyértöréshez... Egy helyütt nyernek lelki erőt, egy forrásból merítenek lelki üdülést, s ez a csodálatos Kenyér.

A magyar papságnak és a magyar szülőknek nagyon meg kell ezt jegyezniük. Őrajtuk múlik, hogy hány éhező keres ebédet az Úr oltáránál. Mert éhező igen sok akad. Az igazságot és lelki tökéletességet éhező! Táplálék pedig bőven áll rendelkezésre. Mint az öt kenyér ötezernél többet, úgy a csodálatos Kenyér ezreknél nagyobb tömegeket táplál. Csak bizó és hívő lélekkel oda kell járulni. Azért a jó szülőkhöz különös nyomatékkal szólok, mondván: Vissza ne tartsátok kicsi gyermekeiteket a szentáldozástól, sőt ellenkezőleg, magatok adjatok jó példát buzgóságtokkal. Kenyeret kérnek, adjatok enni nekik! Nem földi erőt, égi kegyelmet akarnak! „Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket!” (Mt 19,14).

Kenyeret tört az Úr, Kenyeret törtek az apostolok, kenyeret törnek a titkos utolsó vacsora óta Krisztus küldöttjei. Minél többen telepedjünk az asztal köré, hogy annál többen részesüljünk az Úr Jézus Szent Testének vételében. Mert a kenyértörés – Krisztus Szent Testével való táplálkozás...

c/ Dogmatikus beszédláncok

Ez a rész az Oltáriszentség **eledel jellegének** olyan megvilágítására tör, hogy az Egyház „élő tanítását” a hit fényével megvilágított értelemnek fényvetése mellett tárja a hallgatóság elé. Az aprólékosabb teológiai magyarázatokat mellőzi, mert azok inkább a tudományos teológia, mint az **életet fejlesztő igehirdetés** területéhez tartoznak.

I. beszédlánc címe: Az Úr újszövetségi terve

Itt az üdvtörténet újszövetségi szakasza ismertetendő.

1. beszéd: Az Úr kenyérszaporító csodája

A fáradt emberek éltetője és kielégítője a Mester. Lelküket tanította, testüket is táplálta. Tanított és kenyéret adott. – De az utolsó vacsorán csodálatos szeretettel Önmagát adta.

1. Lehetséges a csodás kielégülés.

a) Az emberi tapasztalat szerint végül is minden élelem felvétel kielégülés és gyarapodás. A kenyér – eledel. De az átváltozó eledel, melynek élettani csodája a szervezet átalakító ereje. A víz – ital. De olyan titkos módon, hogy az élettelen erőhalmaz életerővé alakul.

b) De ezt hirdeti az isteni ige is. Az Úr rendelése, hogy az egész világ az élet szolgája legyen és a növény, állat ember eledelként jelentkezzen. A gondolat ez: életté változik az élettelen világ.

2. Csak az Isten hatalmának kell érvényesülnie.

a) De a természetesnek látott életfunkció a természetfeletti Erő segítségével lett ilyenné, amilyen. Az Isten rendelése az egész.

b) A természetfeletti Erő, az Úr azonban úgy is rendelkezhet, hogy úgy gazdagít és éltet a kenyér, hogy egy-egy szelet ezrek és ezrek eledele legyen... Hiszen gyarapodik a kenyerek éltető száma a búzátáblák termése nyomán is. Ez a természetben jelentkező törvény ereje, amaz pedig a személyes Isten rendelkezése. – Lehet ez a pusztában történő „étkeztetés”. De ez csak földi táplálás. Lehetséges olyan táplálás is, amely ezen az isteni szón alapszik: „Az a víz, amelyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,14). – Az előző – csoda, ez pedig az isteni Szeretet – túlsordulása.

Záró szó: ezrek ettek a pusztában öt kenyérből. Ez figyelmet felhívó csoda. Ezt követi az a szent tanítás és előkészület, amely még szentebb és nagyobb csodasorozathoz vezet az emberiséget. A pusztai étkezés csoda volt: a csodák csodája – állandó sorozat létszen. A Szeretet éltetni akar és fog mindörökké.

2. beszéd: Az Úr ígérete

A kenyérszaporítás csodája tulajdonképpen ténybeli aláfestése a közben mondott isteni ígéretnek. Ez az ígélet égi Kenyérrel szól. – Hogyan szól ez az ígélet?

1. „Az én testem valóban étel és az én vérem valóban ital” (Jn 6,55).

a) A földi kenyér csodás vétele – a bevezetés.

b) Az égi Kenyér ígérese – a nagy „csoda” előkészítése.

2. De ez az ígélet – az örök élet ígéletét hozó égi hang.

a) „Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,51).

b) Mert Istenből táplálkozik. Olvasd csak: „Amint engem küldött az élő Atya és én az Atya által élek, úgy aki engem eszik, énáltalam él” (Jn 6,57).

Befejezésül kérdezzük: van-e ennél boldogítóbb ígélet?!...

3. beszéd: Az ígélet beváltása

Életünk örömnépe – karácsony éjszakája, de egek Követének **legszentebb estéje** az utolsó vacsora. – Első része a „húsvéti bárány ünneplése”, a második része a Getszemáni kert haláltusája és a harmadik része a haláláldozat vállalása. – Az első rész így is nevezhető: a **végrendelkezés** szent időpontja. – Kérdezzük tehát: mit akar a húsvéti bárány emlékéül, a földről távozni készülő Mester?

1. Az elhagyottakkal akar maradni. – Ez az áhítozás rugója.

Az írás így kezdi ennek a szent estének leírását: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15).

a) Búcsút akar venni az áldozat előestéjén (Főpapi ima!)

b) Magát akarja hagyni örök Életerőként (Oltáriszentség szerzése)! – Azért használja a húsvéti bárány emlékünnepe, az egyiptomi szabadulás emlékét, mert ez erősen reávilágít a **lélekszabadulás** idejének elérékére.

2. „Vegyétek és egyétek”... Ez a valósítás ténye.

„Vegyétek, egyétek, ez az én testem” (Mt 26,26).

a) Valóságos étkezést és hörpintést kínál. Ez a kenyér és bor vétele.

b) De ez lélekgazdagodást, Vele való egybeforradást jelent. Ezért hangolja őket előzetesen is! „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,56).

3. „Ezt cselekedjétek emlékezetemre...” (Lk 22,19). Ez az ismétlődés parancsa.

a) Egy esemény – az utolsó vacsora tápláló estebédje.

b) De állandósuló vacsora – az Úr napi vétele. Rövid összefoglalásban így mondható mindez: az ígéret beváltása a szent végrendelet közlése.

4. beszéd: Az ígéretet állandósítása

A tanítványok ugyan az Úr legdrágábbjai, de a jövődő hívők serege az Úr lelkének rokonemzedéke. **Mindenki** az Ő báránya. „Én azért jöttem, hogy életük legyen és bőségben legyen” (Jn 10,10). – Tehát nemcsak az elsőnek szól a fenséges végrendelet.

1. Vették a „tizenkettőt”.

Ennek a ténynek valóságát így írja le az Írás: „A kovásztalan kenyér első napján a tanítványok ezzel a kérdéssel fordultak Jézushoz: „Hol készítsük el számodra a húsvéti vacsorát?” Ő így felelt: menjetek a városba egy bizonyos emberhez és mondjátok neki: A Mester üzeni: Közel az időm, nálad tartom tanítványaimmal a húsvéti vacsorát”. A tanítványok úgy tettek, amint Jézus meghagyta nekik s el is készítették a húsvéti vacsorát” (Mt 26,17-19).

2. Etek az emmausziak.

Ezt pedig így közli az Írás: „Ketten közülük még aznap egy Emmausz nevű faluba mentek, amely Jeruzsálemtől hatvan stádiumnyira fekszik. Közben beszélgettek mindarról, ami történt... Erre ő így szólt: „Ti oktalanok, milyen nehezen hiszitek mindazt, amit a próféták jövendöltek! Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe?” Azután Mózesen kezdve valamennyi prófétánál megmagyarázta, ami az Írásokban róla szól. Közben odaértek a faluhoz, ahová tartottak. Úgy tett, mintha tovább akart volna menni. De azok marasztalták: „Maradj velünk, kérték, mert esteledik és már lemenőben van a nap”. Betért tehát, hogy velük maradjon. Mikor asztalhoz ültek, kenyeret vett kezébe, megáldotta, megtörte és odanyújtotta nekik. Erre megnyílt szemük és fölismerték. De ő eltűnt előlük...” (Lk 24,13-14 és 25-31).

3. És ették az első keresztények.

Ezt pedig így jelzi az Írás: „Egy szívvel – lélekkel mindennap állhatatosan megjelentek a templomban. A kenyértörést házanként végezték, és örvendezve, tiszta szívvel fogyasztották el eledelüket” (Ap.Csel. 2,46).

4. És eszi a mai nemzedék.

Ezt pedig elénk tárja a mások életének tapasztalata és egyéni erőfelvételünk...

Befejezés legyen: ami isteni, az általános érvényű. A rendelés isteni, tehát mindenkinek szól és mindenkit kielégít.

II. beszédlánc címe: A lélek tápláléka

Ennek a beszédláncnak az legyen a tárgya, hogy dogmatikai alapon utaljon reá arra, hogy a szent-ségi vétel isteni lélektáplálék.

1. beszéd: Táplál az igazság

A Mester igéje – istenivé segítő kiáradás. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). – Így tehát táplál az isteni ige.

1. Egekből hangzik.

Minden isteni ige egekből csorduló szeretetáramlás.

a) Az ember értékét emeli. „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,16-17).

b) Az ember kiteljesülését szorgalmazza. „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

2. Lelkekben viharzik.

De egek csordulása a lelkekben zuhatagozó!

a) Elsőpri a bűnök szennyét. „Tartsatok bünbánatot, mert közel van a mennyek országa” (Mt 3,2).

b) És isteni televénnyé fejleszti az ember lelkét. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szerezte kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

3. Egekbe segít.

Ámde miért csendül az ég hangja?

a) Jelzését adja az égi Atya szeretetének.

b) Útjelző kegyelmét adja az örök tájakra való segítségnek. „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6).

Befejezésül szögezzük le: így lesz égi erő az isteni ige. Éltető és üdvözítő.

2. beszéd: Táplál a kegyelem

De a Mester szerint: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 6,3). – Van tehát kegyelmi újjászületés. De miben áll ez?

1. „Halálát” jelenti a föld emberének.

a) Eltemeti – a föld emberét.

b) Kiirtja – a szenvedélyes ember túlobogó élettüzét.

2. Újjászületését jelenti a lélek emberének.

a) A Mester előre jelzi ezt a feladatot: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3).

b) A Mester így is jelzi ezt a folyamatot: „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,13-14).

c) Végül ilyennek mondja ennek eredőjét: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

Ez pedig annak a kegyelemnek az eredménye, amelyet a Megváltó szerzett számukra a kereszthalálnak áldozatával. Ezt mondja az apostol: „Nem veszendő magból születtetek ugyanis újjá, hanem Isten élő és maradandó igéje által” (1Pét. 1,23).

3. beszéd: Táplál az égi Kenyér

De milyen erők feszülésével, fokozatos gyarapodásával, azaz állandó felszívásával lesz diadalmas az ember?

1. Lélekerőt kínál neki az égi Kenyér.

a) A Mester ezt mondja: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

b) A Mester ezt valósítja. Ezért olvassuk: „Étkezés közben Jézus kenyeret vett kezébe, megáldotta, megtörte és ezekkel a szavakkal adta tanítványainak: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem!” (Mt 26,26).

2. Állandó felszívódásban érvényesül benne az isteni életerő. Ezt a **vitális kapcsolatot** csak képletesen tudja értelmezni az ember.

a) Ezért beszél a Mester a szőlőtőkéről és a venyigéről: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

b) Ezért beszél a Mester a „benne való maradásról”. „Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem” (Jn 15,4). És ez is valóság: „Ez az én testem, melyet értetek adok. Ezt

cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

Összefoglaló lényeg: Belőle és Benne élni – mindörökké! „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap.Csel. 17,28).

4. beszéd: Istenivé tesz – az isteni természet

De hogyan lehet „isteni” az „anyagi” ember? – Hát lehetünk-e mások, mint amik voltunk? – Isten erejével igen! De hogyan megy ez végbe?

1. Átvesszük az Isten természetét.

a) Ez az égi Étel vételének tárgyi ajándéka.

b) És kialakítjuk magunkból az isteni emberéletet. Ez az ember alanyi munkája.

2. És állandó kapcsolattal vesszük az isteni természetet.

Ezért olvassuk: „Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok. Amint a szőlővessző sem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem” (Jn 15,4).

Záró igazság: ez az isteni természetnek „isteni televénnyé” való nemesítő kegye. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4).

III. beszédlánc címe: A Mester – valóságos Étel

Itt azt a gondolatot kellene fejtegetni, hogy Maga a Mester titokzatos valósága – az emberi lélek tápláléka.

1. beszéd: Maga a Krisztus – a Táplálék

Lélekeledelünkről szólva ezt mondja a Mester: „Ne fáradozzatok veszendő eledelért, hanem azért, amely az örök életre megmarad, amit majd az Emberfia ad nektek: mellette tanúskodik az Atyaisten” (Jn 6,27). – De mit jelent ez a Mester gondolata szerint?

1. Lélekeledelt – ígérethben.

a) János apostol írásában jelzi : „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

b) Az evangelisták szövegeiben – az utolsó vacsorán közli: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem!” /Mt 26,26/.

2. Lélekeledel látható jelben. De ez a csodás étkezés nemcsak **ígében** történik. Ő **cselekszik és rendelkezik**.

a) Kenyeret és bort vesz a kezébe. – Ámde ezt a tényt igékkel kíséri. „Mondom nektek: Nem iszom a szőlőterméséből addig a napig, amíg el nem jön Isten országa” (Lk 22,18).

b) Kenyeret és italt nyújt tanítványainak. „Vegyétek és osszátok el magatok közt” (Lk 22,17).

Amit végez, azt étkezéssel fejezi be... Csak ez a magyarázat, mert ezt a hitet követeli a Mester. De lehet-e ennek a végrendelkezésnek más magyarázata, mint a Szeretet kiáradó és isteni értelmezése?

2. beszéd: Maga a Mester – a tápláló

Az utolsó vacsora kenyértörője a Mester. Maga az Étel és így Ő Maga „lélektáplálék”, de ugyan-csak Ő Maga a táplálék nyújtója. – Ámde ha ez így volt az utolsó vacsorán, akkor hogyan kell a Szent-ségre tekintetünk?

1. A pap a látszat szerinti kiosztó.

A „kenyértörés” szolgálja az Úr felszentelt papja. – A szentelés szertartása fenségesen jelzi: „fel-ajánlás” a te szent feladatod! – Lássuk csak, mit tesz a pap?

a) Ő a földi **áldozat – ismétlő**. – Hozza nép nevében az anyagot és teljesíti a Mester adta szent feladatot. Jól kell tudni: az emberekhez embereknek megfelelő módon közeledik az Isten. De az ember is emberi természetének megfelelő módon emelkedik az eget Urához. Ő beszél, és az Isten alázattal „engedelmeskedik”.

b) Ő a földi **kenyértörő**. Parancsot teljesítő és így csak az eszköz jellegével segédkező. Krisztus

szeretete az indító, az ő hivatása csak végrehajtó.

2. Valóságban Krisztus Maga az Étet adó.

Első pillanatban Ő adta és minden ismétlésben Ő végzi.

a) „Ez az én testem...” (Mt 26,26).

b) „Vegyétek, egyétek...” (Mt 26,26). – Így tehát Ő valóságos asztalterítő! Éltető gazdánk és hazsegítő Atyánk.

Vigyük magunkkal ezt az igazságot: még a lélekeledel osztója is Maga a Mester. – „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad, és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek” (Jn 15,5).

3. beszéd: Maga a Mester – a lelkünket kialakítandó

Minden táplálék arra szolgál, hogy kiteljesítse a bontakozó életet. Eszköz a szebb életbontakozás érdekében. Még a testet tápláló kenyérnek is ez a hivatása. – De merre tör az ember élete? A Mester szerint arra, hogy kivirágozzék a lelkek mennyországában. Abban az országban, amelyről azt mondja az Úr: „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36). Ez pedig annyit jelent, hogy lelkünk vegye fel azt az ételalapot, amely Krisztus országának hódolatos alattvalójává nemesít. – Hogyan megy ez vége?

1. Életeszményünk a Mester.

a) Ez olyan alapbeállítás, amely egész életünk vezető motívuma. Quo me vertam? Ez a gyakori kérdés. És a felelet? Krisztus legyen életeszményünk.

b) Hozzá alakuljon életarculatunk. Ez már a második lépcső és önalakító életszolgálat. Ezért mondja a Mester: „Vegyétek magatokra igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatosszívű, – és nyugalmat találtok lelketeknek” (Mt 11,29). – Ha figyelünk: minden mozzanatban felfényesedő, életeszményt és személyt megvilágító erő az Oltáriszentség.

2. De tovább is mehetünk mondván: életünk állandó mozgatója legyen a Mester.

Ez már olyan odaadás, amely állandó irányvállalás. – Törtetésünk célja és útja legyen a Mester követése. Ne felejtsük: „Uram, kihez menjünk? Neked örök életet adó igéid vannak. Mi hisszük és tudjuk, hogy te vagy Isten Szentje” (Jn 6,68-69).

a) Róla pedig jól tudjuk, hogy Ő csak Maga felé indít. Ő az Úr Egyszülöttje, ezért szeretete miatt nem mondhat mást, mint ezt: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve: én felüdítlek titeket” (Mt 11,28). – Ámde még ezt is mondja: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23). És ez az **örök életre** vonatkozik.

b) Ilyen módon tehetnénk-e mást, minthogy Hozzá hasonuljunk?... Ennek értelmét így értelmezi az apostol: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). – De ennek **földi tartalmát** így futamozza Szt. Pál: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – És **égi valóságát**? Erről a Mester szól mondván: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

Záró szóként ez az igazság álljon elénk: akkor leszünk az égi Eledel lélekvevői, ha valóságos lesz lelkünkben a krisztusi arc kialakításának állandó törtétese. De azt is jegyezzük meg: a vett „életerő” gyámolító is lesz ebben a nagy munkában.

4. beszéd: Maga a Mester – az „elérendő”

Előbb arról szóltunk, hogy a Mester képeire alakítandó az ember. Ennek eszköze: az égi Eledel. – Most azután azt kellene fejtegetni, hogyan érendő el életcélban a Mester? Röviden így hangzik a felelet: az égi Kenyér erejével éri el a Mestert az ember. – De hogyan?

1. Földön úgy, hogy Benne és Vele éli életét.

Erre vágyódnak boldogan az emberek, csak erősítse ezt az igazságot az Isten...

a) Fiai vagyunk – a „földi országa nagy családjában”. Ne felejtse a Mester tanítását: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak aki hisz őbenne” (Jn 1,12). Ebben csendül az erősítő isteni ige.

b) Asztalnál erősödünk, mint a család szent népe. Ez már ténybeli segítése az égnek. Ne felejtse: a

búcsúzó Mester parancsol asztalához. „Ez az én testem, melyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

2. De a földi élet után Vele élhet az ember égben úgy, hogy Nála éli boldog örökkévalóságát.

Az „emberbolygó” az örök Sarkcsillag felé törtet.

a) Felé tör az életünk... Minden bontakozás felfelé törés. Az ember élete szíromba bontás és magasba törés. Jelszó: ad astra!

b) Benne boldogul örök életünk. Vágyaink vágya ez!... De vágyaink valóságát így hirdeti a Mester: „Atyám akarata az, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen. Én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,40).

Végezetül kérdezzük: hová jut tehát az ember? Az örök Mesterhez. Lám! Így érjük el életcélban is Krisztust!

IV. beszédlánc címe: Hogyan megy végbe a „belső” áthasonulás?

Ennek tartalma legyen az a beszédsor, amely a természetfeletti életbontakozás **módját** akarja ismertetni. – Nem elég tudni a **célt**, hanem ismertetni kell az **elérhetési módot**. – Miben áll ez?

1. beszéd: Természetfelettivé lesz – a lélek televénye

Először a **gyökérszeti átalakulás** magyarázandó. Természetes, természetfeletti. Igen fontos mozzanat: ez isteni adomány! „Mindegyikünk annyi kegyelmet kapott ajándékba, amennyit Krisztus adott” (Ef. 4,7).

1. Krisztus természetében részesedünk.

Ez a tétel emberi módon meg nem közelíthető, de a kinyilatkoztatás alapján tanítandó.

a) A kinyilatkoztatás parancsolja. – Jézus parancsa így szól: „Bizony mondom neked: ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3).

b) Az apostol tanítása ezt hirdeti: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4).

c) Az emberi elme az ilyen magasrendű és lénytani átalakulást a Szeretet végtelenségével összeegyeztethetőnek **találja**. – Ratio: amit Isten adni akar, azt adni tudja! Nem érdem miatt, hanem szeretetből.

2. Így azután krisztusi életet élhetünk.

a) Tevékenységünk – isteni. Azaz: a gyökérszet isteni. Olvasd csak: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

b) Életvirágzásunk – isteni. Azaz: tevékenységünk természetfeletti. Mert olvasd csak: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20). – De nézd csak: az isteni személy kialakítása valóságban életcél! – Nem látod-e hogy itt az **isteni élet virágzását** követeli az Úr? A lényeg a szeretet sugárzása: ez pedig isteni.

Záró szavunk az **ojtás** fogalmát ismertette ezt vezesse le: az „isteni nemes ojtást” – istenien virágzóvá és terméssé alakítja az Úr.

2. beszéd: Isteni lesz – a lélek televénye

Az emberi lélek Isten veteményeskertje. De olyan értelemben, hogy minden egyes ember az Isten „személyes életképe”. Olyan, amivé magát alakítja. – A kegyelmet vesszük, de vele mi gazdálkodunk. – De hogyan alakul át ez az életkert isteni lélektelevényé?

1. Ige a sudárba szökkenő vetés magja.

Az Úrnak minden tette ember felé csengő isteni kinyilatkoztatása.

a) Ezt szórja és éltető magként adja az Isten alkotta **természet** is. „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20).

b) Ezt szórva azután éltető magként hirdeti a **természetfeletti** kinyilatkoztatás: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). – Ige az isteni ajándék, az Úr Egyszülöttje a magvető...

2. Krisztus – Szentsége a vetemény életre szökkentője.

Vesszük a Kenyér és Bor csoda – eledelét. – És ennek éltető ereje?

- a) Megzsenedíti életünk lelki dinamikáját.
- b) Örök kapcsolatba fonja az Isten és ember személyi egybefonódását. „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

Röviden összefoglalva: az Úr „földi embernépe” az örök Szőlőtökének termést hozó venyigéjévé válik.

3. beszéd: Isteni lesz – a lélek fejlődése

Merre fogja ragadni az „Úr terítéke” a föld emberét? Keressük ennek a tárgyi isteni erőnek mozgatósi vonalát.

1. Egek felé törő léssen az ember útja.

a) Az isteni Mester utasító hangjának alapütemét az apostol így írja: „Ha tehát Krisztussal föltámadtatok, keressétek ami odafönn van, ahol Krisztus ül az Isten jobbján” (Kol. 3,1).

b) Az élet Kenyerének valóságos hivatása: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

2. Egek számára nyíló virág léssen az ember.

De az útjelzés mellett a feszülő erő hordozója is a Szent Kenyér.

- a) Örök virágzó a tiszta életük (szentek a Szent Kenyér vevői!).
- b) És egekben is illatozó a végnélküli életük. „Atyám akarata az, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen. Én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,40).

Befejezésül szögezzük le: az örök „szépség-várás” a lelkek hivatása.

4. beszéd: Isteni lesz – az élet kiteljesülése

Az égi Kenyér azért léssen terítékünk, hogy Istenhez hasonljon életünk. Ez ugyanis az Oltáriszentség tárgyi tartalma.

1. A földi élet – előfutamoza.

Már itt is megközelítjük.

- a) Vesszük az égi Mester Szent Testét és Véréét.
- b) Így tehát Hozzá hasonlónak alakítja mindenki földi életét.

2. Az örök élet végnélküli örömdallá muzsikálja.

Az Isten jelenléte azonban istenien diadalmassá alakítja az embert.

- a) Dalossá lesz az élete.
- b) Dallal Istent dicsérő leszen egész valója. Záró szó: így teljesül ki Istent dicsérővé a föld zarándoka...

V. beszédlánc címe: Mit eredményez az isteni táplálás?

Itt az előző beszédlánc gondolatai folytatandók. Ott inkább arra helyeztük a súlyt, hogy az égi táplálék ontológiai munkáját értékeljük, itt pedig inkább az alanyi, szubjektív értékét értékeljük. – Nézzük tehát: hogyan élnek az isteni Eledellel táplált életzarándokok?

1. beszéd: Az istenien tápláltak istenien látnak

A „látó”, a „messzelátó”, a „mélységlátó” és az „értéklátó” az emberi látás fokozatai. – Hogyan látnak az istenien táplált emberek?

1. Égiek szépségét látják.

- a) Látják – a saját értéküket.
- b) Látják – a saját hivatásukat.
- c) Végül „látják” – égi Atyjukat.

2. Az odavezető utat is fényben látják.

Amerre járnunk kell, annak ösvényeit észlelnünk kell.

a) Krisztus ezt mondja: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak én általam” (Jn 14,6).

b) Ember ezt járja. – Lám! Erre képesít az isteni Eledele! Befejező állításunk: ezek a „látó lelkek”!

2. beszéd: Az istenien tápláltak isteni áhítozással áhítóznak

De mit ad az igazi látás? Felébreszti azt a lélekvágyakozást, amely az élet igazi tartalmát adja. – Hogyan megy ez végbe?

1. Vágyva vágyódnak az égiek után.

Ez csak elvi és általános megállapítás.

a) Elvi, mert ez a mi döntően átfogó lélekvilágunk.

2. Vágyva vágyódnak erősödés után.

De aki erre az útra lép és erre a célra irányul, az ennek az erősödésnek és diadalnak valóságát is igényli.

a) Erősödjék benne a lelkiek vágya...

b) Örök legyen benne a lelkiek valósága...

Befejező állításunk: ezek a vágyó lelkek!

3. beszéd: Az istenien tápláltak isteni életet élnek

De milyen életképet mutatnak az „isten asztal” táplálta emberek?

1. Földi vonalon – állandóan osztók.

a) Szeretet átömlése a lelkük...

b) Szeretet bőségéből oszt a lelkük...

2. Égi vonalon – Isten dicsőségét hirdetőik.

a) Tárnyilag itt is osztók.

b) De anyagilag itt végnélkül élvezők.

Erre az életformára már itt a földön is állnia kellene a szent szövegnek: „Töltekezzünk pompás borral és mirrhával, ne menjünk el az évszak virága mellett” (Bölcs. 2,7).

4. beszéd: Az istenien tápláltak végnélküli életet élnek

De az emberi élet mikor dalolhatja a teljes boldogság dalát?

1. Ha végnélkülinek mondható boldogság a kincse.

Az emberi élet – földi vonatkozásában változatok hullámmozgása.

a) Ezért igényünk az állandóság.

b) Ezért örömünk a biztosság. – Így urai volnánk az időnek...

2. Ha Istenre terjeszkedik ki a boldogság öröme.

De az igazi boldogságnak forrását is a legősibb valóból kell merítenünk. Ezért csak az örök világ Ura lehet a forrás.

a) Mindig belőle merít a lélek. Látja Őt. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről – színre” (1Kor. 13,12).

b) Mindig benne éli örömét a boldogult ember. „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet...” (1Kor. 13,13).

Ez az a tökéletes egyesség, amelyről azt mondja a Mester: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

*

d/ Erkölcsi sorozatok

Az összes beszédlánc tartalma az Oltáriszentség vitalitásának értelmezésével foglalkozik. – Nem szabad félretenni ezt a gondolatot. Igehirdetésről lévén szó, tehát minden tárgyi beszédnek van erkölcsi jellege, de ezek a beszédek lényegükben vonatkoznak az erkölcsi életre. – Mintha erre a nagy kér-

désre felelne minden egyes beszédlánc: mi tehát erkölcsi életünket tekintve az Oltáriszentség? – Lásuk most a beszédláncokat.

I. beszédlánc címe: Földi erőnk – égi Eledelünk

Itt a lelki táplálék módozatai értelmezendők.

1. beszéd: Ki erősít a földön?

Magunk vagyunk – e?

1. A Teremtő Úr.

2. A megszentelő Krisztus.

Velünk az Isten: teremtő erejével és megváltó megszentelésével.

2. beszéd: Ki gyarapítja földi erőinket?

Honnét táplálkozunk?

1. Nem elégséges a föld.

2. Hanem szükséges az Ég.

Befejező megállapítás: égi eledel a szükséges Kenyér.

3. beszéd: Ki segít az örök zarándokúton?

Mellettünk vannak örök segítők.

1. A szent Ráfael.

2. Az egyetlen örök Isten.

Záró szó: Eledel alakjában lép lelkünkbe a Mester.

4. beszéd: Kinél „lakozunk” az örök életben?

Az „örök parton” is „életasztalt” terít számunkra az ég Ura. – De hogyan jelentkezik ez a táplálás?

1. Végtelen Szeretetéből belénk sugároz...

Ez – lélektáplálék, sőt Önmagával való táplálás.

2. Végtelen jószágával boldogságot adományoz.

Ez az ember alanyi célbafutása.

Szögezzük le befejezésül: így táplál az Úr az örök élet boldog asztalánál...

II. beszédlánc címe: Kicsoda az emberi természetünk istenivé teremtője?

Itt a természetfeletti hivatásunk Uráról kell szólni.

1. beszéd: Csak emberi-e a hivatásunk?

Milyen komoly hang ez bennünk: hogyan tartozunk bele a nagy világba? A felelet a következő.

1. Földi hivatásunk az első.

2. De örök célbafutásunk a másik.

Az egyiket erősíti, a másikat valósággá teremti a Szent Kenyér. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

2. beszéd: És elérhető-e isteni meghívásunk?

Amit Isten akar – az célbafut. Természetben a törvény kényszer. Az ember életében lehetőség.

1. Jóakarató munkánk embert teremt.

2. Égi Eledelünk isteni embert alakít.

Záró szó: Isten terve Isten erejével és az emberi jóakarattal örök célba fut.

3. beszéd: Mire építkezhet az ember?

Isten nem üres kézzel indít. Az Ő nagy adományai alkalmasak az ember tökéletes kialakítására /talentumok/.

1. Emberi értékeink tökéletes kifejlesztését a természetes kincsek teszik lehetővé.

a) Értelme vonalán: fejlődés...

b) Akarat...

2. Isteni voltunkat a megszentelő kegyelem biztosítja, amelynek bőséges forrása az égi Kenyér.

a) Itt...

b) Ott... Befejezésül le kell szögezni: örök alap az Úr és biztos kincs az égi Kenyér.

4. beszéd: Miben bizakodhat a föld zarándoka?

Földre, vagy égre nézzen a föld zarándoka? – Mi a cél? – Mindkettő erőforrás. Az egyik elmúló, a másik végnélküli.

1. Kell a teremtett világ.

Ez ugyanis Isten tervéhez tartozik.

2. De nagyobb az égi Eledel.

Mert ez istenivé alakít. – A végcélhoz segít.

Végül is mindig Istenre építkezünk. Akkor is, ha a természetet vesszük alapul, akkor méginkább, ha Magát az Úr Krisztust tesszük életünk igazi fundamentumává.

III. beszédlánc címe: Bűneink égi orvossága

A tartalom itt: mik vagyunk és mivé lehetünk?

1. beszéd: Kiegyezett életszakadékok

Ne kerüljessük a kérdést. Igen gyakran kiég bennünk az élet erényvirága. Pusztává lesznek az oázisok...

1. A lélek Szahara tüze: a szenvedély.

2. A lélek éltető televénye: a Szent Kenyér.

Végül állapítsuk meg: a Szaharák nem alakulhatnak oázisokká! Csak az alapos erő és munka segít. A lélek szaharáját az örök Forrással való kapcsolódás teremti éltető televénnyé.

2. beszéd: Oázist igénylő pusztaságok

Izzó tűzben égő homokpusztaságnak csendes igénye a forrás. Szinte tudja a perzselő futóhomok, hogy gyógyító ereje az üdítő ital.

1. Pihegő lelkünk üdítő itala – a Szent Kehely.

2. Elbágyadt lelkünk erősítője – a Szent Kenyér.

Zárjuk az egészet így: pusztaságok csak a költők lelkében lesznek beszédes szigetek. Emberlélek szaharája Krisztus kegyelméből lesz az életerők televénye.

3. beszéd: Éltető televénye – a földi életnek

A megnevesített éltető televény szépséges virágoknak, ringó természetnek szülőanyja /Libiai szőlők/.

1. A bűn gazától mentes lélek – erényvirágok talaja.

2. Az erényekben gazdag élet – a földi életnek emelkedettebb, diadalmasabb alakja.

Végző kérdés: honnét mindez? – Az égi Eledel erejéből!

4. beszéd: Örök talaja – a megnemesedett léleknek

De a földi élet csak átmeneti érték. Olyanná kell lennie lelkünk talajának, hogy belőle kisarjadjon az örök élet virágos kertje.

1. Nem buggyan „örök forrás” – sártalajból.

Ide a természetfeletti kegyelem televénye kell. Ennek megszerzője a Szent Kenyér.

2. De fejlődik örök értékű életvirág a megígért szent Eledel erejéből.

Mit akarunk mi? Elég – e nekünk a földi élet?

a) A Mester tanítása szerint örök igényesei vagyunk az örök életnek.

b) Ennek a tápláléknak az égi Asztal a terítéke. Zárjuk gondolatainkat imígyen: isteni természet részesei lettünk, az isteni

Eledel erejével táplálkozunk. – A földi ember a föld természetéből él, a lelki ember az égi Asztal vendégévé igényeskedik.

IV. beszédlánc címe: Erényvirágok örök televénye

A tartalom itt arról szóljon: erényvirágok fakasztója a Szentség éltető kegyelme.

1. beszéd: A természetes élet himnusza

Nem sivatagba, hanem paradicsomba helyezte az embert az Úr. Természetes életkincsekkel gazdagon indított.

1. Testi erőink – Urunk adománya.

2. Lelki tehetségeink – Urunk kincsei.

Szögezzük le befejezésül: de a teljes kibontakozás a Teremtő kegyelme nélkül nem valósítható.

2. beszéd: A természetfeletti élet televénye

Földre határolva elég a földi természet. – Égre irányozva kell az égi kegyelem.

1. Ez az alapvetés – a megszentelő kegyelem.

2. Ennek fokozása, erősítése – az égi Kenyér ajándéka.

Záró gondolat: Istenhez csak Istennel juthatunk. Vele természetfeletti közösségben élhetünk.

3. beszéd: A gondozott virágos kert fejlesztő ereje

A lélek virágos kertje közismert hasonlat. – A virágok sora az erények illatozása.

1. Erényvirágot fakaszt az égi fuvallat.

2. Erény – sziromba bont az égi sugárzás.

Kérdezzük végül: miben áll mindez? Ez pedig egyrészt Isten indító kegyelme, másrészt az Úr szent titokzatos kegye – a Kenyér szent színe alatt.

4. beszéd: Az isteni színpompa kibontója

A szépségek benne rejtőznek az Isten teremtő tervében. Onnét bontakoznak és alakulnak. – De a természet mellett legértékesebb az ember.

1. A benne rejtőzködő szépségek Isten ajándékai.

Ezek a fejlődési készségek. A sugárzó erő. – Egyik a részleges adományokkal, tehetségekkel (talentumok) indítja, a másik a kibontott tehetségek érvényesülését mutatja...

2. A belőle sziromba szökkenő szépségek az égi Eledellel nemesedve, erősödve az ember örök virágai.

Kérdezzük befejezésül: de mit ér a levágott virág, ha elhervad a finom vázában?... Örök televényből fakadt embervirág azonban örökké illatozik Isten szent otthonában.

V. beszédlánc címe: Vándorutunk erősítő eledele

Ezeknek a beszédeknek tartalma így jellemezhető: „Majd lefeküvék és elaluvék a borókafenyő árnyában. Ekkor íme az Úr angyala megérintette és azt mondta neki: Kelj fel és egyél. Odatekint s íme egy hamuban sült lepény és egy edény víz volt a fejénél; evék tehát és ivék s ismét elaluvék. Ekkor másodszer is eljőve az Úr angyala s megérinté és mondá neki: Kelj fel, egyél, mert nagy út vár reád. Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hórebíg” (3Kir. 19,5-8). – Illés próféta megerősödése!

1 beszéd: Életvándorok vagyunk

Isten terve szerint a fejlődés útján járunk. Ez az országút, amelyre minden embervándor reálép.

1. Itt eledelünk a kenyér.

2. De lelki fejlődésünk eledele az égi Kenyér.

Vigyük magunkkal ezt az igazságot: sohasem lehetünk éhezők. Táplál az élet Lélekkenyere.

2. beszéd: Vándorútra kelünk...

Egész életünk állandó felszerelődés. A ma a holnapra készít. Testi és lelki értelemben is.

1. Telt legyen a tarisznyánk.

2. Szentül őrzött legyen a szent Eledel az örök életúton.

A jelen szüli a jövőt. A jövő legyen több, mint a jelen. Ezért állandóan töltekezzék a föld zaránoka.

3. beszéd: Emberi felszerelésünk

Mik a nagy földi út kincsei és szerelvényei?

1. A testi erők együttese.

2. A lelki tehetségek sorozata.

De itt is állandó – a felvétel, a felszívódás. Jól érthető jel ez az örök táplálkozásra...

4. beszéd: Égi Eledelünk

Vándorutakon az útra indító égi Atyához fordulunk. Tőle várunk, mert Ő tűzte ki a célt.

1. Égbe hív és égből küld Eledelt.

2. Magához hív és természetének valóságában részesít.

Amilyen az étel, olyan lesz az ember...

VI. beszédlánc címe: Földi „Kenyér” – égi Eledel

Itt arról kellene szólni, hogy az ég Kenyere azért szállt a földre, hogy erősítője legyen az ég felé törő embernek. „Itt a mennyből alászállott kenyér, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon” (Jn 6,50).

1. beszéd: Amit az ember érzékszerve észrevesz

Az emberi szem a külső benyomás felfogója. Szemünk a többi érzék szerint nem észlel egyebet, mint a törhető kenyeret és a hörpinthető borítalt. – Hogy tárul tehát érzékszerveink elé Krisztus Szent-sége?

1. A kenyér színe alatt jelentkezik.

a) Mit látunk tehát? Hóféhér kenyeret. – De jól jegyezzük meg: ez a külső járulék, amely fedi a valóságos lényegét.

b) Mit ízlelünk? Kenyerünk ízét. – De itt is jegyezzük meg: ez is járulék, amely érzékelteti a lényeges lélektáplálás tényét.

2. És a bor színe alatt mutatkozik.

Itt is azt kell mondanunk, hogy amint a kenyér színében eledelként tárul elénk az Úr, – a bor színe alatt életető italként mutatkozik be előttünk.

a) A borital üdítően erősítő ajándék.

b) A „szüzek bora” léleküdítésnek itala. Mindezt az érzékszervek mutatják és az átkapcsolódó gondolkodás iparkodik szellemibbé alakítani.

De a hit mást mond. A hívő – az érzékszervek dacára – az igazat hirdető Istennek szavához hajlik... Ezt fejtegeti a következő beszéd...

2. beszéd: Amit Krisztus mond

Krisztus szava – teremtő erő. Emberi szavak – a létezés észlelésének kifejezései. – Krisztus Urunk az Isten Egyszülöttje. Az Ő szava is isteni igazság hirdetője. Végrendelkező szavainak elseje az átváltoztató hatalom gyakorlása, második végérvényesen rendelkező döntés.

1. Első szava hangoskodóan átváltoztató hatalom gyakorlása.

Olvasd csak: „Mondom nektek: Nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, míg el nem jön Isten országa. Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok” (Lk 22,18-19).

a) Kenyeret és borserleget tart a kezében.

b) A kézben tartottak fölött mondja az átváltoztató igéket. Ezek után kérdezhetem-e, kinek higgyek: csalékony érzékszerveimnek, vagy az egek Egyszülöttjének?...

2. Második szava parancsolóan rendelkező.

„Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

a) Hozzánk lép Áldozatként és Eledelként az égi Mester.

b) De ismételni akarja ezt a nagy kegyet az égi Mester. Ezek az isteni szavak a valóság fennmaradásáig átalakító és érvényesítendő lélekhatalmak. „Ég és föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Lk 21,33). Így lesz azután valósággá Malakiás szava: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek” (Mal. 1,11).

3. beszéd: Amit a lélek hite elismer

Az érzékszerveknél nagyobb a lélek. Hiszen végül is a lélek a valóságos felfogó. De a lélek erőinél is nagyobb a kegyelem, amelynek elseje a hit. – Ha a hit kegyelme átjárja a lelket, akkor boldogan tudjuk és élvezzük, hogy Isten után áhítozó igényeink igénye teljesedik, – a lélekbeszállás kegyelmével. – De hogyan megy ez végbe a lélek szentélyében?

1. Tudatunkba lép az Úr csodás közeledésének ténye.

a) Tanítja az Úr igéit hirdető „élő tanítás” (Trid. Zsin. XXII. ülés 1-2).

b) Boldogan hallja az „élő tanítás” várományosa. Hogyne örülnék annak a hírnek, hogy valóságosan észlelhető jel mellett – velünk az Isten!

c) Az értelem kegyének tartja ezt a nagy kinyilatkoztatást a föld embere. Oly kegye ez az értelemnek, amelyet maga az értelem soha meg sem közelíthetett volna. Csak a hit kegyelmének fénye teszi alkalmassá erre az emberi értelmet.

2. Boldoggá alakítja a szárnyaló lelket a Krisztussal való egyesülés kegye.

A hit fénye csak csodás ragyogásba vonja az emberi élet ilyen megemelését. – De mi megy végbe az akaratban?

a) A szeretet Urához tapadás lendülete és öröme. – Ez ontológiai boldogság.

b) A szeretet Urához tapadó szolgálat, jószágsugárzás. – Ez dinamikai boldogság.

Zárjuk a mondottakat imígyen: a hit csodás fényvetést biztosít. Másképpen lát a hitetlen és másképpen a hívő. Az egyik a külsőségeket látja, a másik a mélységeket! Melyik az igazi? Az Úr áldotta látása!...

4. beszéd: Amint az „új ember” él

Az élet lényege a töltekezés. Felvétel és kifejtő értékesítés. Az eredmény: kibontakozás. – Az a kérdés, milyenné bontakozik ki az Úr Testét és Vérével vevő ember élete?

1. Az isteni természethez hasonló.

Az élettani tudomány szerint a felvett erők minősége a felvevő szervezetnek finomító átalakítója.

a) Az ég Ura – a földi ember Eledele... Ez a krisztusi kegyelem és tanítás.

b) Megközelíthető tehát, hogy isteni léssen a felvevő természete. Erre hivatkozik a Mester mondván: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1). – Ezt tanítja fenségesen az apostol: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). És ezt is olvashatjuk: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4).

2. Az isteni élethez hasonlóan „teremtő” és „szóró”.

A hit fogalma így értelmezendő:

a) Teremt az ember tökéletesebb lényét és mások kiteljesülő életét. „Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok” /Mt 5,48/.

b) „Szórja az élet kincseit ennek a tanításnak megfelelően: „Adjatok és adnak majd nektek is: jó, tömört, megrázott, és túlsorduló mértékkel mérnek öletekbe” (Lk 6,38).

A „régember” – a föld fia; az „újember” – az égnek földön járó házanépe. Itt él, hogy oda térjen. Itt csodálatosan táplálja az Úr, és ott az örök hazában hazavárja az égi Atya.

VII. beszédlánc címe: A megszentelő kegyelem áramlása az asztalterítés égi csodája

Ez a beszédlánc az Oltáriszentségnek belső átalakító erejét akarja értelmezni.

1. beszéd: A megszentelődés mibenléte

Közismert idézet Prohászka püspöktől: „ahol az Isten jár, ott szirmokkal ékeskedik a lankák rétsmaragdja”. – De miben áll az emberi léleknek az Istennel való találkozása? Két felelet adatik erre az isteni kinyilatkoztatásban.

1. Az isteni természetben részesedik az ember.

Ez az első felelet. Az Írás így foglalja egységes tételbe: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4). – De mi ez valójában?

a) Az isteni természet kegyét vesszük. Ajándékunk az Úr, Aki teljes lakó, analógiával otthont talál bennünk. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

b) És így az isteni élet hasonlóságát éljük. Amilyen az Isten kiáradó szeretete, ahhoz hasonló lesz az ember élete.

2. Ámde arra is kell gondolni, hogy ez az átalakulás nemcsak statikai, hanem dinamikai is.

Azért azt kell mondanunk, hogy isteni életvirágokkal ékesített az isteni élettalaj. – Ez a második életérték. – De hogyan fakad ilyenné az élet?

a) Egekbe törés értékeit látja az isteni természettel áldott ember.

b) Az erények ékével akar pompázni az előretörő ember.

c) És az erényes élet állandósításával akar az Istenhez hasonlóvá lenni az ember.

Fogjuk így egybe a mondottakat: a természetes élet szépségei a Teremtő bőven szórt életkincseiből sziporkáznak, a természetfeletti életgyönyörűségek a szeretet Urának természetünket megneemesítő erőiből sarjadnak.

2. beszéd: Az isteni természetben való részesedés lehetősége

Az ember test és lélek együttese. Lehetőségek hordozója tehát olyan értelemben, hogy a test és lélek minden szépsége kibontakozhat belőle. – De befogadhatja-e a föld embere az isteni megszentelő kegyelmet, amely az isteni természetben való részesedés?

1. A lélek alkalmas talaj a magasabb rendű élettalaj hordozására.

Honnan látjuk?

a) Hirdeti az isteni kinyilatkoztatás. Újjászületésről szól a Mester: „Bizony, bizony mondom neked: ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – isteni táplálkozásról szól a Mester: „Atyám akarata az, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen. Én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,40). – Istenivé alakulásról szól a Mester: „Aki eszi az én testemet és issza az én

véremet, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,56).

b) Odahajlóan rezonál reá az ember. Az értelem a legmagasabb rendűvé alakulást igényli. Az ember az istenivé alakulást keresi. Sőt az élet minden mozdulással a tökéletesebb felé törést szorgalmazza. – Végül az emberszemély az Istenszeméllyel való szoros kapcsolat valóságát egyenesen áhítozza (ima, áldozat, vég nélküli élet, szeretetkapcsolat – ennek jelei).

2. Az ég örök világában pedig egyenesen átnemesedett szellem az Isten megismerésére.

Erről két úton veszünk tudomást.

a) Szól róla a Mester. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

b) Örömmel rezonál reá az ember. – Életcélunk csak akkor boldogító, ha a végnélküli életben talál boldogságot az ember. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről – színre” (1Kor. 13,12). És: „Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerek, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

Ahol az Isten jár, ott természetét is szétszthatja, hogy Belőle az isteni élet sarjadjon a földi „istenfiak” felé.

3. beszéd: Az Úr Szent Testének és Vérének vétele

Az oltár csengője a Szent Kenyér és Szent Ital vételére szólít. Egyszerű szóval áldozáshoz járunk. Kérdésként mered elénk: valójában mi történik az Úr ételasztalánál?

1. Valóságos Krisztus vétel csodája jelentkezik.

De más szóval mit jelent ez?

a) Az Úr oltárához lép az ember, hogy közelebb férközzék az egek Urához. Mi biztosítja? Maga a Mester, Aki ezt hirdette terít asztalt: „Vegyétek és osszátok el magatok közt” (Lk 22,17). – Így tehát az Úrral való legközelebbi kapcsolatot keressük.

b) De az egek világából a földre ereszkedik a „hazatérő” Mester, hogy szeretetének közvetlenségét érezze az ember. – Magát az Úr jövetelét ez a mondat ütemezi: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – Az érzékelhető valóság csodáját pedig a titokzatos „asztalterítés” biztosítja. Szerzi a búcsúzó Mester, és veszi az életúton zárandó ember.

2. De mi lesz a találkozás valósága?

Valóságos lélektalálkozás és egybefonódás mutatkozik. Ez is a Mester szavain épül. Az egyik szava azt mondja: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbenem és én tibenetek” (Jn 14,20). Így tehát bennünk él a lélek egybefonódásának csodájában. – Másik szava ezt hirdeti: „Aki e kenyérből eszik, örökké él. A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,51). Így tehát olyan éltető erőnk az Úr, amely a végnélküli élet öröme szélesíti ki a lélek életét.

Záró szó: a test a föld erejéből és terméséből szívja táplálékát. Az örök életet kereső lélek az ég csodás erejéből, csodás Eledeléből meríti átalakító életerejét.

4. beszéd: Az Úrhoz hasonulás égi csodája

Az élet az átalakulások csodás változata. De az ember erőfeszítései tökéletesebb életformát teremthetnek. – De istenivé csak az Isten teremthet. Mert hiszen ez az ételsík felülemelkedik a természetes ember életnívóján. – Kérdés: mi ennek a csodának lényege?

1. A természet átnemesedése.

De mit jelent ez tárgyi valóságban? A felelet ezen a vonalon keresendő: közelebb kerül az ember az Isten lényegéhez. Ennek pedig fokozatai vannak.

a) Isten képe minden egyes ember. „Majd mondá: Alkossunk embert a mi képünkre s hasonlóságunkra...” (1Móz. 1,26).

b) De Isten fia a megváltott ember. „Ha pedig fiai, akkor örökösei is, örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,17).

c) Végül az isteni természet hordozója az istenfia ember. „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részesei legyetek...” (2Pét. 1,4). – Látszólag maradunk akik voltunk, de életgyökérzetbe istenivé nemesedünk (analógia: a beoltott csemete neme-

sedése)...

2. De ez a tárgyi átalakulás azután alanyi változást is hoz.

Ezt pedig így lehetne leszögezni: a tevékenység átisteniesedése. Itt is az lenne a kérdés: hogyan valósul ez az igazság? Az általános felelet ez: az isteni életgyökérzethez méltóan isteni cselekvések fakadnak az emberi életben. – Részleteiben így állíthatók elénk:

a) Vágyaink természetfelettié lesznek. „Ha tehát Krisztussal föltámadtatok, keressétek ami odafönn van, ahol Krisztus ül az Isten jobbján” (Kol. 3,1).

b) Tetteinket a szeretet indító ereje mozgatja. „Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szerettelek titeket, úgy szeressétek egymást ti is” (Jn 13,34).

c) Egész életünket pedig átjárja a krisztusi élet valósága. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Záró szó: a hasonlóság tehát a természet felvételében és a cselekvés isteniesítésében található. Szt. Pál szerint: már nem is én élek, hanem a Teremtőm!

VIII. beszédlánc címe: Urunk csodás adománya – örök életünk záloga

Itt az Oltáriszentség transzcendens és szupernaturális értékéről, a végnélküli élet megszerzéséről kellene szólni.

1 beszéd: A szent záloglevél

Végrendelettel búcsúzik a főpapi imáját elmondó égi Küldöttünk. Az ember földi vezetője volt a Mester és égi hazatérésének záloglevelét írja örök élet táblára...

1. Veletek maradok a világ végezetéig.

De a Mester búcsúzó szavakat mond (Jn 17. fejezet), mégis vigasztaló jelzi és írja be az emberi lelkekbe: veletek maradok!

a) Ez lélekszemszögből így észlelhető: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

b) De észlelhetően így valósítható: „Mondom nektek: Nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg el nem jön Isten országa. Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,18-19).

c) Az apostolok és hívek életében pedig az égi asztalterítésben jelentkezik.

2. Önmagamot adom eledelül örök életetek zálogául.

Ez a záloglevél második nagy értékadása.

a) A föld kenyere az ember földi életének eledele. „Arcod verejtékével edd a kenyeret...” (1Móz. 3,19).

b) Isten szava a lélek eledele. „...nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3).

c) Az Úr Szent Testének és Vérének vétele pedig az örök élet birtoklásának alapfeltétele. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

Végül is: velünk tehát a végrendelező Mester, és így kebelünkben hordozzuk örök életünk élő zálogát is.

2. beszéd: Földi halál – örök élet

A paradicsom elködösödött. Az elködösödött paradicsom képe nosztalgiánk vágya, álma. Amit az Isten a valóságban adott, azt elragadta az ember bűne. Amit az ember vágyva vágyik, azt örök valóságnak adja a Megváltó jósága. – Hogyan tátja elénk ezt az emberiség élete?

1. A földi élet ugyanis a bűn büntetéseként – a sírba hanyatlík.

Hogyan áll ez elénk?

a) Ádámban vétkezik az ember. „Látá tehát az asszony, hogy a fa evésre jó, szemre szép és tekintetre gyönyörű, és vón a gyümölcséből és evék, s ada férjének s az szintén evék” (1Móz. 3,6).

b) Büntetésként távol kerül az Istentől az ember. „Arcod verejtékével edd a kenyeret, míg vissza

nem térsz a földbe, amelyből vétettél, – mert por vagy s vissza kell térned a porba!” (1Móz. 3,19). Azt mondhatnók: a tilalmas fáról élvezett földi gyümölcs elszakított Istentől.

2. A Krisztus táplálta ember pedig a megváltás kegyelme folytán az örök életbe emelkedik.

a) A föld keresése elszakít.

b) Az Isten szeretete visszahív.

c) Krisztus „életasztala” földi és örök életet biztosít. Fejezzük be gondolatainkat így: a föld embere részese volt a paradicsomnak. Vágyakozó vágyaival örök igényese a paradicsomi életnek. Krisztus csodás táplálásával boldog birtokosa a vágyak teljesülésének.

3. beszéd: Zarándokutunk éltető eledele

A „kék madár” apró emberkéi látomásokban a születendő gyermeket látják, amint minden egyes valamiféle kincsel akar beköszönteni a nagy világba. – Istenatyánk tényleg telített tarisznyával indít, hogy földi zarándokutunkat célbafutással megjárhassuk. A legfőbb célunk – örök hazánk.

1. Erre szolgáló adományunk az Evangélium tanítása.

Az Úr útjelzése ez.

a) Fényes útjelző a szava.

b) Kegyelmi áradás a segítése.

c) Személyes sugallat a biztos és egyéni irányítása. Így lesz igazság ez a tétel: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

2. Legyen az útjárásban erősítő erőnk az égi Kenyér és Ital.

A Mester jól látja az ember „lelki éhezését”. – Mit kínál tehát?

a) Égi Kenyeret, amely az Ő Szent Teste.

b) Égi Italt, amely az Ő Szent Vére. Figyelj csak ember! Hazasegít az Isten! Záró gondolat: utunk célját látni, a biztos irányban erősödni, a tanító Ráfael kezét fogni – a kezdő indulás. – De az isteni kegyelemben részesedni és azzal állandóan kapcsolatban élni – égi táplálkozás. Ennek eredménye: a célbafutás...

4. beszéd: Örök életünk televénye

Kérdezzétek meg az embereket, mi a legnagyobb vágya lelküknek? A felelet így szól: az élet. Még a szenvedő is ezt mondja, csak a szenvedés csökkenését kéri. Az életet csak az veti meg, aki nem bírja az élet átfutó terheit. Alapjában ősi igényünk az élet. – De élhet-e örök életet az ember?

1. Isten adományából elméletileg igen.

Mit birtokol ugyanis az ember? Azt, amit az Isten ad. – És mit ad?

a) Isten képét hordozó lelket. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) Istenfiúságot biztosító kegyelmet. „Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,17). Ez azt mutatja: Isten kegyelméből Isten fiai vagyunk. De ez minden?

2. Valójában ezt is kapjuk: Isten természetfeletti kegyelméből való részesedést.

És ez mit jelent?

a) Szellemi a lelkünk. Isten leheletei vagyunk.

b) És Isteni a természetünk. „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek Által” (Róm. 5,5).

Végül szögezzük le: ne keresd a módot. Hallgasd Mesteredet, Akinek ígérete így szól: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

IX. beszédlánc címe: Vivit in me Christus

Ez a beszédlánc a misztikus élet csodáiról szóljon. Ne féljünk a tételtől. Közöttünk is élnek misztikusok...

1. beszéd: A vétel pillanatában

Imádkozó hódolatunk meghajlik az oltár előtt, mert szent hitünk tanítása szerint a kenyér színe alatt csodálatosan jelen van Krisztus. – De azt is jól tudjuk, hogy **hozzánk kívánkozik** az Úr! „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyassam veletek ezt a húsvéti vacsorát...” (Lk 22,15). Arról is olvasunk, hogy a lélek kapui előtt áll és kopogtat az Úr...

1. Beköszöntésének pillanata: a „vételi pillanata”.

Hogyan jön az Úr?

a) Nem a fenség letörő csodájában. Így Mózes és a zarándoknép előtt jelent meg. De a frigszekrény felett már felhő alakjában lebegett. Bizonyára azért, hogy ne féljen az isteni ember! – Az Újszövetségben az áldozás pillanatában – kenyér és bor színe alatt közeledik.

b) De jön az emberhez táplálék alakjában. – Mintha azt mondaná ez a módszer: kenyér a földi eledel, égi Kenyér és Bor a végnélküli életre erősítő táplálékunk. Ezzel biztat a Mester: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

2. De ha ez így van, akkor mi az Úr vételének valóságos ereje? A felelet ez:

lelkünk betöltése az ég igazi ajándéka.

Hogyan történik ez a töltekezés?

a) Egek felé fordul az igényeskedő lélek. Imával, áldozattal és lélek feltárással Istenhez fordul...

b) És Magát az egek Urát veszi a magasságokat igénylő ember lelke. – „Leszálltam az égből...”

Záró tételünk: Az Isten mindenütt való jelenléte áthatoló jelenlét léssen. Ebben több az embert meghódolásra indító hit, de biztosabb az isteni ígérethez kötött örök élet.

2. beszéd: Velünk a szent színek fennmaradásáig

Meddig él bennünk a csodás színekben rejtőzködő Mester? Erre már felelt a dogmatikus felelet. De itt a misztikus jelenlét módjait és értékét magyarázzuk. – Hogyan megy ez végbe?

1. Velünk marad a színek fennmaradásáig.

A titokzatos étkezés belső átalakulást szolgál.

a) Ez lelki egybefonódást diktál. Egy lesz természetben – Isten és ember.

b) De a szent színek tiszteletére is utal. Ezért hajlik meg térdünk ahol a „színek” Krisztus jelenlétére utalnak. De itt ne felejtsük: „sacramenta pro hominibus et modo humano tractanda sunt”.

2. De a kapcsolat valósága a személyes egybefonódásig.

A személyes életegybefonódás így valósul: Isten Személye és ember személye dinamikus egység léssen: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

a) Az égi Mester egész valójával az ember Eledele. A Test és Vér az élő Mester Személyét jelzi.

b) A föld embere pedig egész lelkével az isteni természet birtokosa. Krisztus jelenléte viszont az ember istenivé nemesítője.

Záró gondolatunk legyen ez: az arany monstrancia csillanó kincs. Az „élő monstrancia” a hódoló lélek. – Isten ezt keresi, akarja és szereti.

3. beszéd: Velünk a lélektisztaság megőrzéséig

Kiké az Úr? Szt. Pál szerint azoké, akik „életet” esznek. „Tehát vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből, és igyék a kehelyből, mert aki /méltatlanul/ eszik, a nélkül, hogy megkülönböztetné (az Úr) testét, tulajdon ítéletét eszi és issza” (1Kor. 11,28). – De ez meddig terjed?

1. Ameddig halálos bünt el nem követünk.

a) Az elveszti a kegyelmet.

b) Az Isten ellenségévé teremti az embert.

2. Ameddig a megszentelő kegyelemmel élünk.

a) Isteni ajándék a megszentelő kegyelem.

b) De elveszithető a tudatos és halálos bűnnel. Záró gondolat: Istennel szakítani annyi, mint a lelki kapcsolatot elveszíteni.

4. beszéd: Bennünk és Benne az örök életben

Az örök partokra érkező vándorhajós az Atya ítéletét veszi. A halál – az elszakító, és az Atya – a fogadó. – A kérdés: mit hozott tetteiben és mit hozott lélekszentélyben az ember?

1. Az életesemények sora az életfilmek valóságos lepergő lemeze.

Felveszi a múltat és az Úr előtt jelenné, élő jelenné teszi a lepergett életet... Hogyan áll ez elő?

a) Lepergett az élet. – Események... Történés az élet sora... Jönnek események, születnek tettek, ámde: a szem eltűnő „vízfodrozódásai”... Megmarad azonban a felelős élet.

b) Ámde a kialakult életforma az „életfilm” igazi értékmutatója. Mit tettem és mivé lettem? Magam szerepe is döntő. Ez pedig nemcsak a történelem, hanem a teremtett egyéniség bemutatása. – Íme, „örök útitárs” az egész élet...

2. De útitársunk az örök életre hozott „Útravaló”, Aki a lélek igazi értéke.

Mikor vesszük? Halálos ágyon, a „nagy út” előtt.

a) De naponta is vehetjük. Miért? Legyen életirányítónk, de később Útitársunk.

b) De életalkonyatkor igényeljük. Miért? Legyen megszentelő erőnk és halálunk óráján Útitársunk.

Zárjuk azzal a képpel: a halál hajósa az örök partokig vezet. Örök partokon már örök élethordozó a hajós. – Csak azt adja az Úr, hogy az örök életet, ne pedig a halált hozzák!

X. beszédlánc címe: Örök vesszők – örök Tőkén

Aki erről a tételről akar beszélni, az olvassa el és elmélkedje át János 15. fejezetét, és az Úr főpapi imáját (17. fejezet)...

1. beszéd: A nemes Élettőke

Mi az Úr legszentebb hasonlata Önmaga és az ember összeforrását illetően? A Tőke és a venyige... „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz” (Jn 15,5).

1. Az élő Isten az örök Tőke.

Ennek értéke?

a) Istenatya az eredeztető.

b) Istenatya az éltető.

2. Minden ember élő venyige.

Ennek értéke?

a) „Új hajtás” az ember.

b) Örök „életvenyige”, örök fiú az ember. Mindezekből az következik: a kapcsolat tehát vitális és természetfeletti.

2. beszéd: Az istenien fakadó életrügy

Hol fakad az új életrügy? A természetes életben a duzzadó tőke bőséges életerejéből... És Krisztust tekintve?

1. Gyökér – a kereszthalálig menő szeretet.

2. A keresztség a kifakasztó – gyakorlatban.

3. Majd kivirágoztatásban „asztalvendéglátás” – a felfokozó.

Végső képünk ez legyen: a Tőke venyige – fakasztása azt jelenti, hogy istenivé leszen az ember.

3. beszéd: A nemes Tőke – nemes gerezdjé

De mit termelhet a legnemesebb Tőke? – A szőlőtőke példáján indulj és folytasd mondván:

1. Isteni „életgerezdet”.

2. És pezsdülő isteni életet.

Végezetül kérdezzük: hol van ennek a szürete? Ennek szürete az „isten-i ítélet napja”.

4. beszéd: Az isteni Tőke isteni csordulása

De hogyan csordul meg az isteni Tőke? Nézhető ez gyökérzetben és érés eredményében. Tavasz az elsőt hozza, az ősz a nedűt csordítja. – És az égi Tőke életében hogyan megy ez végbe?

1. A kegyelem állandó csordulása – a tavasz.

2. A Szent Kehely csoda Itala – az ősz.

Záró igazság pedig ez: táplálja a Tőke a venyigét és örökké élteti a Szent Ital a föld emberét. Mert igazság ez: égi Ital – az ember kelyhének tartalma.

*

e/ Sorozat a liturgia területéről

Itt is arra kell gondolni, hogy **csak a keret lesz liturgikus**, mert a tartalom mindig és mindenütt isteniesítő és dinamikus. – Ez a sokrétűség csak arra akar reávenni, hogy ezekhez hasonlóan saját meg-látásaink eredetiségét megszeretve, **magunk is találjunk tökéletesen egyéni és új szempontokat**.

I. beszédlánc címe: A Szent Kenyér és a Szent Ital

Itt a kérdést liturgiai szemszögből kell tárgyalni. Az Egyház cselekedetei ugyanis a lélekszolgálatnak olyan eszközei, amelyek helyes értékelése és gyakorlása a lélekszolgálat.

1. beszéd: A Mester asztalterítéke

Az **utolsó vacsora asztalát** gazdagon terheli a „húsvéti bárány” szent terítéke. Kenyér és bor vette körül a húsvéti bárányt. – Az **oltár asztalán** kenyér és bor jelenik meg, hogy az igazi áldozati Bárány szent áldozata mutattassék be az Úrnak! – Ez az egybevetés vezessen reá arra a gondolatra, hogy az oltár szent helyén valóra válik az utolsó vacsora parancsoló igéje: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Most tehát az a kérdés: milyen ez az újszövetségi terített asztal?

1. Kenyeret és bort talál az ékesen díszített asztal.

A templomunk középpontja az oltár. Mégpedig azért, mert az áldozat bemutató és az áldozatból táplálkozó a mi igazi istentisztelet adónk.

a) A kenyér és a bor ugyanis „látszat áldozat”. – Azért áldozza az ember, hogy áldozatát mutatván be – színe alá alázkodják a Mester.

b) De Krisztus áldozatának ismétlése és Szent Testének és Vérének vétele a cselekmény valósága. – A kenyér és bor – látható szín, az Úr jelenléte – a valóság. Valóban Ő az Áldozat és áldozatot bemutató, mi pedig az áldozatban részesülők vagyunk.

2. És vendégül hívja az élet zarándok népét az égi Mester.

Az első asztalterítés az apostolok táplálása volt. – Áldozat az égnek és égi Eledel a tanítványoknak. – Amit azonban a tanítványok vettek, az az Ő híveinek közös kincse.

a) Mert tudnunk kell, hogy parancsa ez: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve: én felüdítlek titeket” (Mt 11,28).

b) Az óhaja ez: „Itt a mennyből alászállott kenyér, ez nem olyan, mint a /manna/, melyet atyáitok ettek és mégis meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él” (Jn 6,58).

c) De vendégségének vidító eredménye is nagyon. Ezt pedig úgy lehet észlelni: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van... Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

Zárjuk ezzel: virágok és gyertyatüzek, arany és ezüst csak a külső keretet adja; kenyér és bor is külső színeként észlelhető. A lényeg: jelen van a mi Urunk Jézus Krisztus lelkünk táplálására.

2. beszéd: Az örök Családfő

Az asztalfő a családban az édesapa vagy az édesanya. Ők a család szülői és gondozó éltetői. Ezért övék az első hely. – Az Úr asztalánál is a Mester tölti be a Családfő szerepét. – Kérdezhető tehát: mi-ben áll a családfő „családfői” szerepe?

1. A földi asztalnál az asztalfő a földi asztal javait kínálja.

Dolgozik az apa, hogy legyen mit teríteni, fáradozik az anya, hogy élvezetes legyen az ebéd terítéke.

a) Krisztus Urunk „életáldozata” az „égi teríték” megszerzése. Erre készül az Ószövetség. Minden templomi és liturgikus étkezés jelképszerű. – Erre készül Betlehemtől Názáretig égi Követünk. – Mikor pedig a vérnélküli áldozatban ismételteti a véres áldozatot, akkor is a Családfő beszél: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

b) Egyetemlegesen parancsoló ez a parancs. Mindenkit hív és mindenkit éltetni akar. „Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...” (Mt 28,19). Így tehát mindenkinek terít és mindenkit „életvendégül” akar látni az Üdvözítő.

2. Az égi asztalnál a Családfő Önmagát is adja.

De a mi „Családfőnk” kínáló szava többet kínál.

a) Látszatban a „Szent Kenyeret” szeli és a „Szent Italt” csordítja. – Ezt látjuk. Ezt ízleljük.

b) Valóban azonban Szent Testét és Véréát kínálja. – Jól jegyezd meg: mi az Úr Egyszülöttjét vesszük a kenyér és a bor színe alatt. – Mindennek pedig a célja és értelme, hogy az Istenember égi erejével táplálkozik az isteni ember. – Jól jegyezd meg: „Ez az én testem, melyet értetek adok...” (Lk 22,19).

Záró igazságunk legyen: így lesz a „család” testben, vérben egybefonódó, mert titkos isteni étkezéssel az Úr Szent Testét és Véréát veszi a leggazdagabban ajándékozott házanépe...

3. beszéd: Mindent – a család minden tagjának!

A terített asztalok a megbecsültetés sorrendjében kínálják a helyet a meghívottaknak. Majd azután – bár bőségesen – , mégis szerény sorrendben találják a föld terményeit. – Ez a természetes asztal szolgálati rendje. – Ámde az Úr asztala mindenkit fogad. Az étkezés rendje adja a helyet, de a belső érdem biztosítja az odaérkező elsőségét. Mégpedig azért, mert a föld eledele mellett a lélek égi Étélet is kínálja.

1. Külső rend és belső felértékelés valósul a szent asztalnál.

Hogyan részesülünk az „asztal” ajándékaiban?

a) Az Úr szolgálói és az oltár szolgálatának népei az elsők. Pap, ministráns kezdi és a nép sorban követi. Faj, szín nem tesz különbséget.

b) De aztán a letelepülés egymásutánja a döntő. Szegény, gazdag, király és koldus egyaránt az Úr vendége. Ahol térdrehull, ott kínálja égi eledelét a Mester.

c) De a belső lelkiség azután a kegyelemmel telítettség különféleségét mutatja. Aki teljes tisztán, még kis bocsánatos büntől is tisztán várja a Mestert, azt bőkezűbb adománnyal gazdagítja és annak – alanyi életében – nagyobb lendülettel tevékeny az Úr szent kegyelme. – Ebben elsővé lenni annyit jelent, mint istenivé nemesedni.

2. Testi ételsor helyett a mindent magába foglaló étel az „asztal szent terítéke”.

Az „égi asztal” az emberi lelki életnek a táplálója. És ez érvényes a földi és örök életben.

a) Táplál a földi életben. – Itt is lelki és szellemi kiteljesülésre kell gondolni. A földi életben ez megy végbe bennünk: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5). Ez pedig a boldog és isteni élet alapja.

b) Táplál az örök élet számára. – Ez pedig így ígértetik számunkra: „Aki eszi az én testemet és iszja az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel és az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55). Ez pedig a teljes boldogság birtoklása. – Ahonnét jötünk, oda térünk.

Íme! Záró igazságként áll elénk ez a tétel: oltár asztala csodaasztal. Földi javak helyett lelki parancsszóra örök Étellel erősíti az emberek lelkét.

II. beszédlánc címe: A hódoló Egyház

Figyelem! Ilyen beszédlánc az áldozatról szóló részben is található. De itt a szemszög más! Itt az **áldozáson** van a hangsúly!

1. beszéd: Az arany, ezüst, drágakövek hódolata

Az Egyház hűségesen őrzi legnagyobb Kincsét. Ezért ad parancsot a föld minden értékének, hogy ékességként siessen Urunk földi trónjának díszítésére. – Olvasd Salamon király templomának díszét... Szinte azt mondhatnók: a jeruzsálemi templom aranyai és ékességei most idesietnek... Az arab királyok aranya, tömjénje és mirrhája itt alázkodik... Nézzük csak, hogyan lesznek ezek a „terített asztal” díszei?

1. A föld ékessége hódol az „éltető asztal” körül és emeli jelentőségét.

Az asztaldíszítés a szeretet és ünnepiesség szórásának a jele. Minél nagyobb az ünnepség, annál több az asztalékesség. – És Krisztus asztalánál?

a) Ezüst, arany, ékes gyöngy a teríték eszköze.

b) Virágfüzér, csokor az asztal gyönyörű terhe.

c) Díszes köntös a „szolgáló papnak” és a terítékben részesülőknek köntöse... A lényeg mindig ez: szolgálja a föld minden szépsége – a lélekünneplésnek belső szépségét.

2. Hogy a díszes keret hódolatos alázatosságra intse az asztal letelepültjét.

Ez a második hivatás. De ez a döntő!

a) Aki a földieket szolgálatra adja, az a lelki értékeket nagynak hirdeti. Azért adjuk a föld minden kincsét, hogy így háláljuk az égi teríték végtelen értékét.

b) Aki azonban a földiekkel nem zsupogorkodó, az a lelkiek szolgálatában tündöklő. És ez a döntő! Csak a jel a földi értékadás, azonban a lényeg a lélekfeltárás és lélektöltekezés.

Véssük szívünkbe befejezésképpen: ezek az „aranylelkek” vegyék körül az Úr oltárát.

2. beszéd: A művészet hódolata

Emberi szellemünk Úr adta ajándéka, hogy uralkodó erőnkkel át tudjuk nemesíteni a föld teremtményeit. A kőből palotát, a márványból szobrot, az aranyból ékességet, a színekből festményt teremt a művész. – De kit dicsőít ez is?

1. Ez a szépség is az Oltáriszentség emelésére szolgál.

De mi itt a lényeg?

a) Az ezüst, arany, faragvány, ecset, akkord tárgyi szépségével is szolgáló. (Ezt magyarázta az 1. beszéd).

b) De a lélek tehetségének munkába állításával a művész ember alanyi tehetsége és áldozata az Úr dicsérete. Ez pedig azért nagyobb jelentőségű, mert a természet adta értékhez hozzájárul az emberi lélek kivételesen áldott tehetsége is. Ez a művészet hódolata.

2. Hogy rajtuk keresztül az emberek is hódolattal szolgáljanak.

De ha összefut a művészet minden terméke (festmény, szobor, építészeti remekmű, aranyművesek stb. műve, a zenészek muzsikája, a költők dala stb.), akkor a tárgyi dicséret mellett van – e ennek is alanyi értéke?

a) Hangolják az ott megjelenő ember lelkét.

b) És Isten dicsőítésére lendítik a felhangolt lelkét. (Pl.: mi térítette meg Huysmans lelkét? A gregorián ének...).

Itt nem a külsőség és a teremtett világ imádása folyik. Itt a szebbé teremtett világ hódol és hódolattal az ember lelkét is Isten hódolatos imáadására hangolja.

3. beszéd: A lelkek hódolata

Van-e művészből szépség, mint a nemessé teremtett emberi lélek? Ez már elindításában is szent és gyönyörű, de állandó kiczellálásában, isteni kegyelemmel telítve az Úr örömét adja. „Isten képe” – kezdetben, Isten természetének hordozója – a kifejlődésben.

1. Az ember legszentebb hódolata a Szent Eledel valóságos imádása.

De itt tudni kell azt, hogy nem a jel, hanem a Lényeg imádandó.

a) Más a kenyér és a bor az átváltozás előtt. Csak kenyér, amelynek külön tisztelet nem jár. S így van a borral is.

b) Más az égi Kenyér és Bor átváltozás után. Itt csak a színeket látjuk, de az elrejtőzött Mestert imádjuk.

2. Az alázkodó és tiszta lélekkel való vétel pedig az ember legnagyobb megemlése.

A kenyér és a bor színe alatt megjelenő Mester eledelül kínálkozik. Ezért van az, hogy a vétel a kegyelem forrása.

- a) Erősebbé tesz – az élet – küzdelmekben.
- b) Alkalmassá tesz – az isteni élet vezetésére.
- c) És hazavezet – az örök élet birodalmába. Ebben a hódolatban nem tiltakozik az ember alázata, és ebben nyer érvényt az ember felmagasztalása. „...aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12).

III. beszédlánc címe: Térdeplő ember ég felé emelkedő tömjénfüstje

Itt annak a szertartásnak a képéből kell kiindulni, amely a térdrehullást parancsolja, hogy a tömjénként való egekbe emelkedést mutassa.

1. beszéd: Alázkodás a Hatalmas előtt

Mi az ember legnagyobb alázkodása? Térdreborulás vagy arcra borulás – a Hatalmas előtt. Ez a hódolat a maga valóságos imádás jellegével csak az Úré. Azért, mert Ő az örök Személy. Őt így jellemzi az Írás: „Kezdetben, Uram, a földet teremtetted, az egek a te kezedből születtek. Elmúlnak mindezek, te megmaradsz...” (Zsid. 1,10). – És a Messiásról hogyan szól az Isten szava?

1. Krisztusról, a Felkentől ugyanezt írja a próféta; azért jár Neki térdrehullás és imádás.

a) A Küldött valóságát így jellemzi az Írás: „Tudjuk, hogy ő azért jelent meg, hogy elvegye bűneinket” (1Jn. 3,5).

b) Személyi valóságát így magyarázza az Írás: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt és Isten volt az Ige” (Jn 1,1).

c) Isteni valóságát így magasztalja az Írás: „...e végső korszakban fia által szólott hozzánk. Őt rendelte a mindenség örökösévé, hiszen általa teremtette a világot is. Dicsőségének kisugárzása s lényének képmása ő, aki hathatós szavával fönntartja a mindenséget. Miután pedig a bűntől megváltott, az isteni Fölség jobbjára ült a magasságban...” (Zsid. 1,2-3). Továbbá: „Trónod, Isten, áll örök időre, királyi pálcád igazság vesszője” (Zsid. 1,8). – És mindez mit rendel el az ember számára? Térdrehulló imádást az Istenember előtt. – De hol illeti ez a tisztelet és imádás az Urat?

2. Ez pedig megilleti a tabernákulumban, az imádásra kitett szentségmutatóban és az utcán beteghez haladó pap szent leplében...

Az imádó tiszteletünk így illeti az Urat.

a) A kenyér színe alatt az Oltáriszentségben. Titkos a jelenlét, de jel alakban jelentkező valóság (Lásd: a csipkebokorról szóló 2Móz. 3. fejezetét).

b) A kitett szentségtartóban a kenyér színe alatt. Első tétel áll reá is.

c) Az utcán haladó pap keblén a kenyér színe alatt. A halódóhoz (vagy elesetthez) megy a szent „Útravaló”. Istent illetően hódoljon Előtte az arra haladó.

Igazságként vigyük magunkkal: nem lesz kisebb az ember, ha hódol az Istennek. Az Atya fel-emelve Magához emeli alázatos gyermekét.

2. beszéd: Emelkedés a Hatalmas felé

Az alázkodó hódolat és térdrehullás külső jele az emberi lélek tiszteletének. De a külső alázat tulajdonképpen Istenhez felemelkedést keres az ember meghajlásával. – Szinte idekíváncozik: „Aki fölmagasztalja magát, azt megalázzák, aki pedig megalázza magát, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12).

1. Az alázatos térdhajítás titkos közeledés az ég Urához.

Hogyan értelmezendő ez az utolsó tétel?

a) Aki magát a földig hajtja... Ez ugyanis a térdrehullás lényege, de ebben rejtőzik a legmélyebb alázkodás alázata.

b) A lelkét az egekig emeli... Miért hajlik porba az ember? Azért, hogy emelje az égbe az Isten. És ezt a gesztust szeretettel fogadja az Isten. A Mindenható azoké, akik meghajtják lelküket a Mindenható előtt. Ezek elve: „Kezdetben, Uram, a földet teremtetted, az egek a te kezedből születtek, elmúlnak mindezek, te megmaradsz...” (Zsid. 1,10).

2. De ez a kölcsönös közeledés egekig emelkedő felajánlást valósít a lélek világában.

- a) Az ember megalázkodása – az egekbe emelkedés ősi lendülete.
- b) Az egekbe lendülés földi útja pedig az Istenhez jutásnak biztos eszköze. – Így lesz az alázat – az égi magasztosulás eszköze.

Befejezésül is szögezzük le: a test térdhajlással alázódik, és a lélek szárnycsapással emelkedik. „...aki magát megalázza, azt fölmagasztalják” (Mt 23,12)...

3. beszéd: A Hatalmas leereszkedése az ember felé

Az ember kiáltása csak méterekig hat a határban, de egekig jut az Isten világában. – Az Úr hall. Az Úr meghallgat. Az Úr leereszkedik. – Hogyan megy ez végbe a maga valóságában? A felelet kettős.

1. A segítő szeretet sugárzásával.

Isten szeretete kifelé ható, teremtő, megszentelő sugárzás.

- a) Személyes akarás a mindenség felé.
- b) De személyes szeretet az emberszemély felé.
- c) Örök szeretet az örök világ felé. Ebben az Isten önszeretete a központ, amely azután kiárad a mennyek országának angyalai és üdvözlőjei világára.

2. Ennek kiteljesülése – az ember felé – Önmagának közlése.

De ennek módja ez:

a) Lélekben közli Önmagát. – Ő maga a „Van”. – Végül is igazság: teremtve lelket, Önmagából leheli a lelket /Szellem!/. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) De testben is közli Magát. Ezt fejezi ki: „Atyám akarata az, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen. Én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,40).

Mindezt pedig azért, hogy **velünk éljen mindörökké.**

Zárjuk az egészet imígyen: hangos a föld a föltörésben és néma az ég csodálatos leereszkedésben. – De hangoskodó szó a néma leereszkedés: teremtő tett. Ez pedig Isten szava.

4. beszéd: Az alázatos ember belenövése a Hatalmas természetébe

Az ember a mélységek és magasságok fogalmával dolgozik. Ezért volt az óceánon átevezett kábel- len átfutó első mondat: dicsőség a magasságban az Istennek! – De az igazi emelkedés a természetében való részesezés. Ez több, mint feltörés, mert ez hasonlóná levés.

1. Ezt adja a leereszkedő megszentelő kegyelem.

A fontos tehát: az Isten közeledik, de a természetének sugárzása útján. Csak ember közeledik fizikai, helyrajzi úton. Isten közeledése természetfeletti tettek útján... Ember a lehetőségek lényé, Isten a végtelen Tett.

a) Ez az isteni közeledés történik kegyelme útján. „A reménység pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a reánk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

b) Ez az isteni közeledés történik természetének átültetése útján. „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1).

2. És ezt fokozza a Szent Test és Szent Vér átömlésztése.

De ez az isteni erősugárzás érzékelhető módon is valósul.

- a) Asztalához hív vendégül. – Ez az oltárhoz hívás.
- b) Kenyeret tör eledelül. – Ez a kenyértörés.
- c) Valóban Önmagát adja a lélek kincséül. – Ez pedig az örök élet kínálása. – „Itt a mennyből alá- szállott kenyér, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon” (Jn 6,50).

Foglaljuk össze a mondottakat: ilyen megemelés minden magasságot áthat. Mert ez már a Végte- lenbe való kapcsolódás. – Ez az ember Isten adta szent hivatása.

IV. beszédlánc címe: Az Úr asztalának terhes bősége

Ez a beszédlánc az Úr asztalának valóságos tápláló kegyét vizsgálja.

1. beszéd: „Veszik ezrek” (szent Tamás)

Csak szó a szám, mert inkább azt kellene írni: veheti mindenki! Az Úr nyájához csatlakozhat az egy akol és egy pásztor terve szerint mindenki. Éhes szájjal ülhet tehát ehhez az asztalhoz keresztény, zsidó, pogány egyaránt. – Miképpen megy ez végbe?

1. Ennek feltétele – az Úr házába való térés.

Ez az első.

- a) Földi zarándokúton – pihenő legyen a templom.
- b) Földi zarándokúton – életető asztal legyen az oltár.
- c) Örök úton is az örök közösség előrevetett képe legyen az Úr Egyháza. A „kis ház”, a „szent asztal” és a „nagy Egyház” hívogatja és zárja magába az Úr népét.

2. És azután következik az asztalhoz ültetés.

De a „királyi ház” vendéglátó szent otthon.

- a) Király a Hívó és a Fogadó.
- b) Életkirály az Asztalterítő.
- c) Örök élet Eledelét kínálja az égi Üdvözítő. A kapuk tártak, a törtetőket, a hivatottakat tárt szárnyak várják. Az asztal is terített, az éhezők helyet foglalhatnak. – Itt igaz: az éhezőknek Ételet adnak!

2. beszéd: És mindenki – az Egészet nyeri

A csodák csodája az volna, ha a világ egésze lehetne az emberé. Az igazság ez: csak kis töredéke és része az egyes testvérünk tulajdona. – Ámde tagadhatatlan tétel: a mindenség egyeteme – Istené, a mindenség része – az emberé. – Mindezekkel ellentétben mégis igaz, hogy valamiképpen, csodák csodájaképpen minden az emberé lehet.

1. Az Úr Szent Teste és Vére egészen mindenkié.

Az Úr küldetése ezt jelenti: „Pedig ő a mi gonoszságainkért sebesített meg, a mi bűneinkért törtetett össze; a mi békességünkért van rajta a fenyíték és az ő kék foltjai által gyógyultunk meg” (Iz. 53,5).

- a) Ő tehát mindenkié az áldozat egyetemességével.
- b) Tehát mindenkié a kenyértörés táplálásában.
- c) Ő végül mindenkié az örök élet boldog birtoklásában. – „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről – színre. Most csak töredékes a tudásom, akkor majd úgy ismerem, ahogy én is ismert vagyok” (1Kor. 13,12).

2. És törhetetlen Egészében él mégis örökké.

Ez a birtoklás a földön kettős vonalban jelentkezik.

- a) Miénk az Úr – a lélekkapcsolat titokzatos és láthatatlan csodájában.
- b) De miénk az Úr – az Oltáriszentség lélektápláló ajándékában. Sőt több és nagyobb ez a csoda. Az ember maga is csak rész és törmelék – és mégis övé az Egész. – Ez a csodák csodájának legnagyobb csodája. A rész magába zárja az Egészet.

3. beszéd: A dúsgazdagok és a Lázárok

Isten terve szerint mindenkié a föld, de végül is megosztottan elhatárolt az emberek részesedése. A világ nagy asztalának földi terítékéből egyeseknek több, másoknak kevesebb jutott. Ez tény, de olyan, amely a munka, a jog és szeretet alapján kevesbítendő. Innét a dúsgazdagok és a Lázárok... De az Úr asztalánál más a helyzet. Ott istenien egyenlő az egybegyültek együttese. – Hogyan megy végbe a valóságban?

1. Együtt ül a dúsgazdaggal a szegény Lázárok serege.

Az Úr Egyháznak mindenki egyformán gyermeke. Már csak azért is, mert az Egyház feje Krisztus és a tagok a hívők együttese.

- a) Hivatalos vendég a választottak kiemeltje. – „Küldetésem csak Izrael házában elveszett juhaihoz szól” (Mt 15,24). Ez a küldetés sorrendjének elseje.
- b) Hivatalos az utcának egyszerű népe. – „Menj ki azonnal a város tereire és utcáira és hozd be ide a koldusokat, bénákat, vakokat és sántákat” (Lk 14,21). Ez a hívások sorrendjének a második.
- c) Sőt hivatalos még a Hágár ivadékának sátorban tanyázó népe is. Ez a hivatás rendjének harma-

dika. – „Más juhaim is vannak, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is ide kell vezetnem. Hallgatni fognak szavamra: egy akol lesz és egy pásztor” (Jn 10,16).

2. Egyformán veszik és eszik az Úr adta égi Kenyeret.

- a) Terítékünk egyforma.
- b) A vétel rendje egyforma.
- c) A hatás értéke – egyéni lelkeség folytán – elkülönülő! – De ebben a szegény lehet az első (Lázár az Isten országában!).

De kérdezzük befejezőképpen: miért van ez? Azért, mert Istenatyánk előtt egyforma az ember. Szent élő tartály, fejlődő virág, bontakozó csemete, amelynek értékét nem a külső ködmön adja, hanem a belső tartalom biztosítja. Ezt pedig az Úr önti belénk! Isten jelenléte pedig egyformán szentély-lyé teremt minden egyest!

V. beszédlánc címe: Az oltárszekrény igénytelen szentélyében

Itt a tabernákulum lehet és legyen a gondolatközpont.

1. beszéd: Az oltár középpontján

Oltáraink nélkülözhetetlen szent jele a feszület, mert az oltár a megújuló szent áldozat Isten adta helye. – De templomunk és főoltárunk középpontja: az oltárszekrény, ahol csodás módon éli életét az Úr.

1. Jelenléte csendes visszahúzó.

- a) De mégis központtá váló.
- b) Előtte térdelünk, Előtte ég a mécsesünk, Előtte imádkozunk.
- c) Tőle kérünk. – Jelszó: itt az Isten! Még akkor is, ha titokzatos a jelenléte (magyarázandó: jelzése a kis mécs, dísz az élő virágcsoport, ékessége arany, ezüst, selyem, művészi keret...).

2. De szeretetével mindenkit Magához hívó és kegyelemmel erősítő.

Hogyan vonzza Magához az embereket?

- a) Ide siet napközben rövid adorációra a hívő.
- b) Ide jön fáradt lélekkel a könnyörgő hívő.
- c) Ide jön áldozatot bemutatni és életerőt szívni az örök életet igénylő ember. – „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel és az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

Legyen életünk meggyőződése: az oltárszekrény csendes némasága vonzó, indító, térdre kényszerítő hatalom. – Itt lerakható az élet terhe, itt megerősödik a gyenge ember. A szentek szentjének csodás helye emberélet központja is. Ide siet a vándor, innen távozik megerősödve a földi zarándok – hállával.

2. beszéd: Örök mécsesek – ember mécsesek

Illatos bogycsordulása drága csordulása finom olaj, melyben gyengén pislákol a bágyadt fény. A természet sajtolta olajmécses szórja őrző, intő, figyelmeztető fényét a városi dóm, a falusi templom sötétségébe. – De ez-e az Istennek, az Isten jelenlétének legáhítózottabb igénye?

1. Embermécsesek kellene.

Az olaj az illatos olajfának csorduló cseppje... Ennek égése az Úr csillogó jelképezése.

- a) „Embermécseseket” igényel a Mester (adoratio!).
- b) És égi olajjal gazdagít a Mester /lélektöltekezések. – Égi kegyelmek/.
- c) És életmécsként való járásra segít a Mester („bolygó tüzek” az emberi lelkek!).

2. De miért visszük a lélek tüzt?

- a) Világítson életutunkon és más embereknek.
- b) Meleget szórjon a hideg világnak. Mintha így fogalmazhatnók az egészet: örök lobbanásban éljenek az örök világban...

Záró kép legyen: az olaj. Örök mécses olaja illatozó olajfák csordulása. Az embermécses kenete, illatozó olaja az Úr csordította kegyelemnek bősége. – Így világosodjék a ti világosságtok!

3. beszéd: Hódoló térdelésünk

Sudár jegenyének teremtette az Isten az embert. Ne törjék meg a viharok verésében, hogy érintetlen erős maradjon az Úristen nagy virágos kertjében. – De hajolva hajol-e az Ura Teremtője előtt?

1. Tagadhatatlan, hogy magasba szökkenő az „élő emberjegénye” sudara.

Mi az Élet útja?

- Felfelé törés a magasságokba.
- Belemerészkedés az egek világába.
- De ennek útja és módja a meghajlás, az alázkodás az egek Ura előtt.

2. De minden azért, hogy lelkébe az egek magasságából az égi Atya kegyelmi áldása csorduljon.

Miért tör az egekbe még az alázkodás útján is az ember?

- Azért, hogy hódolatát kifejezze.
- Azért, hogy kincseit előterjessze.
- Azért, hogy az ég kegyelmeit vehesse. Összefoglalásul mondjuk: a magasba törő jegenyefák életető erejét a föld adja, a gyökérzet szívja és lendíti a magasságok felé. Az emberjegenyék igazi erejét az **ég adja**, és azért alázkodik a felfogó lélek kitarulásával az **egek felé**. – Örök igazság: mi az ég tartozékai vagyunk.

4. beszéd: Virágok és embervirágok középpontján

Drága gyermeknépek, jó lelkű leányok és bágyadt tekintetű öreg nénikék kertjük kincseit hordják az oltárra... Minden ünnep ünnepi köntöst varázsol az oltár köré. Tavasszal tulipánok és kankalinok, nyáron a rózsák, a szegfűk, a violák, ősszel az őszirózsák és télen a krizantémok alázkodnak az Úr oltára körül. – Mi itt az előrerobbanó igazság?

1. Minden élő szépség az Úr felé fordul.

Figyeld csak a napraforgók és árvácskák szíromkiteljesülését. Mindig a nap felé fordulnak...

- Embervirág szépségbe szökkenése is az Isten képe szerint alakul.
- Az embervirág szépséges erényszirma is az isteni kegyelemből zsendül.
- Az embervirág tökéletes éltszépsége is az isteni erő vételeivel pompázik (örök élet!). – Ez a törtetés végeredményben és röviden: egyetemes egekbe törés.

2. Minden élő, az emberszépség is füzéreként fonja körbe az Úr oltárát.

Ennek a területe kettős. A földön és égben valósuló.

- Imádkozva az Úr Szentsége köré borul az „embervirág” a földön. Gondolj a kisgyermek, a küzdő, a beteg és boldog emberre...

b) Boldog életörömben az Úr előtt pompázik az „embervirág” az égben. – Valóság ez: az ember Isten dicsérete! Mindenütt. De döntő: legyen ez tudatos és tervszerű!

Ima legyen a záró szó: földi lelkek szépségei bontsátok ki szirmaitokat, hogy minél nagyobb színpompával magasztaljátok Isteneteket! „Embervirágok”, el ne maradjatok a kerti virágok mögött! Ti többek vagytok. Ti „örökké élő füzerei” vagytok Istenatyátnak!

*

f/ Pedagógiai, pasztorális, missziós beszédláncok

Itt arra kell gondolni, hogy bár tárgyunk igen sok pontban találkozik és érintkezik az előzőekkel, mégis a vezető szempont a jelzett tételsorból veendő. Röviden: úgy kell kidolgozni a tételt, hogy a fenti célok egyike kiemelten szolgáltassék.

1. beszédlánc: Az emberi élet értékének megemlése

Itt arról kell szólni, hogy az Eucharisztia szerzése az emberi érték, önértékelés megemlése és így a benső önbizalom fejlesztése. Ez pedig nagy neveléstani kincs.

I. beszéd: Az „ember fiai” vagyunk?

A természet erre utal. A szülői házból indulunk az életbe, ahol édesapánk és édesanyánk vérének vérét hordozzuk. – Ámde további kérdés léssen: csak ezek vagyunk?... Mindez csak lehetséges látszat, de mögötte lappang az igazi érték. – Gondoljunk csak a Mesterre: kinek tartották és ki volt valóban?

1. Ács fiának hirdették, pedig az Isten Fia volt.

a) A látszat szerint ítélő csak a felületet látja. A mélyre látás az igazi értéket szemléli. – Aminek látszik az ember, olyannak ítéli a környezetet. – Persze, a földi keret is kell, mert benne érvényesül a lélek.

b) A Mester is **emberi természetben** éli megváltó életét, de isteni Személy irányítja belső világát és működését. Az Írás ezt mondja Róla: „A világban volt, a világ ő általa lett, mégsem ismerte föl őt a világ” (Jn 1,10).

c) Figyelni kell tehát, hogy a **látszat mögött** az igazi **erőket** lássuk!

2. Minket is a föld gyermekének tartanak, pedig az égből eredezett életünk.

a) Ez a szülői ház miatt van. – De azután anyagi természetünk miatt is.

b) Ámde nemcsak por és hamu vagyunk. A szerény tudatra azért int a hamvazószerda, hogy a földiekben el ne büszkélkedjünk és lelkiekben gazdagodjunk. – Döntő igazság: a lelkünk égből küldetett.

Befejezésül ez az isteni életkincs hirdetendő: legyünk boldogok, mert eredetünk az ég. Értékünk a lélek. Táplálékunk az ég Kenyere! Hivatásunk: az Isten – gyermekség. Ahogyan az apostol mondja: „Ha pedig fiai, akkor örökösei is: örökösei Istennek, Krisztusnak pedig társörökösei” (Róm. 8,17).

2. beszéd: Van-e közünk az éghez?

A csillagok milliárdjaira feltekintünk és vágyakozva odavágyunk... Repül a modern ember, mert szüknek érzi az „otthon világot”... De ez a lendület nemcsak fizikai értelemben veendő. A mi vágyaink a csillagok Ura felé szárnyalnak, a világ Urában keresnek igazi értelmet. – Mert mit tud magáról az ember?

1. A Teremtő erejével küldetést nyerünk.

a) A lelkünk olyan, amint előzőleg fejtegettük. Tőle való. Ez ontológiai értékünk. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet lehetését és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) De a hivatást is Tőle vettük. Ennek fokozatai is vannak. Ezek elseje a földi életben való lelki kiteljesülés. Uralom a hivatás és történes (kultúra). – Ezek másodika az élet isteni megszentelése. Isten fiaivá kell lenni (kegyelem, kegyelmi élet). – Ezek harmadika az örök élet hivatásának megszerzése. Isten ígéri, Krisztus szerzi és mi szolgáljuk. – Az első a történetet szüli, a második a kegyelmi erők tökéletesítését teremti, a harmadik pedig tekintetünket az örök haza felé feszíti. Mindez dinamikai kincsünk.

2. A Megváltó szeretetével az istenfiúi magaslatra emeltettünk.

A fentiekben is alapot talált a krisztusi, de itt döntő értéként értékesítendő.

a) Ez már Krisztus műve. – Az Atya küldött, hogy a Fiú kiérdemelje és a Lélek megvalósítsa. „Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög műveit lerontsa” (1Jn. 3,8).

b) De benne is tevékenység az ember feladata. – Ezért halljuk: „Ti tehát olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

3. Végül Krisztus égi Eledelével az ég fiainak táplál bennünket.

Ez az Úr megváltó művének boldogító eredménye. – Az örök élet igénye az Atya szeretetének gondolata, az örök élet elérésének biztosítása pedig a Megváltó ajándéka.

Boldogító tudatunk lehet: igényesei, várományosai, örökösei vagyunk az égnek. Úgy, mint fiai az atyai háznak. – Ez a vigaszunk, ez az erőnk és boldogságunk. Az igazság ez: mi az égi család szerény földi sarjai vagyunk.

3. beszéd: A földiek földi kenyeret, az égiek égi Eledelt esznek

A pogány mesék szerint az Olymposz az istenek otthona. Ennek az istenek asztalának eledele volt az ambrózia és a nektár. Ezek után vágyakozott a pogány. – De nem érhető-e el ez a mesészerű álom – Isten jóságából – a lelkiek világában?

1. A föld emberének terített asztalán különféle eledelk váltakoznak.

Fenséges elgondolása és adománya a Teremtőnek, hogy táplálék felvételével bontakozik az ember.

a) A fizikai asztal terítéke a testi ember életének harmonikus kibontását szolgálja. De ezek a lélek kifejlődésének lehetőségét is biztosítják. „Ép testben ép lélek”...

b) A lélek asztalán azonban szellemi kincsek találhatók, hogy abból is merítsen az ember. Ezek az eledelk: az igazság, a szépség és a jóság. Igaz ez a mondás: „Nem csak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten ajkáról való” (Mt 4,4).

2. Az ég emberének terített oltárasztalánál a Mester Szent Kenyerével és Kelyhével táplálkózunk.

A „szellemi ember” azonban nagyobb igényű. A testi és lelki táplálék mellett még olyant is áhítozna, amely még közelebb hozná mennyei Atyjához. – Ez már a „homo divinans” igénye. – De van-e ilyen?

a) Emberi erők nem adhatnak ilyent. Egyszerűen azért, mert az emberi természet saját erejével nem emelkedhet a természetfelettihez. Emberi és isteni – lénytani eltérések.

b) Ámde Krisztus kegyelme és szeretete teríthet és terít is olyan asztalt, amelyen meseképzület meghaladóan Maga a Mester a felszívható ételeledel. – Ennek gyökérzete a leereszkedő isteni Szeretet. Ennek befogadója a szerető lélek, és a vétel eredője a magát istenivé alakította ember.

Záró szó: emberi természetünk nem igényelheti ezt, de az égi természetünknek az isteni természetel való részesedés az igénye. Ennek kielégítője az ég asztala. De ezt is a földön terítik, és terítéke az egekbe segít.

4. beszéd: Erre tanított a Mester

De felemelkedhet-e erre a magaslatra – önmagától az ember? A földi ember sohasem tanulhatná meg ezt a nagy felértékelést. Ehhez olyan iskola kell, amelynek mestere az égi isteni kegyelem... A földi iskola ugyan sokszor írt és figyelmeztetett nagy értékünkre, de csak a templom tudja belénk sugalmazni ezt a fenséges megbecsülést, az Isten – fiúság felemelő öntudatát. – Hogyan csendül felénk ez a boldogító élethang?

1. A templom az Isten hangjának visszhangoztatója. Azt hiszik, hogy a templomi hang források. Mégpedig azért, mert **onnét árad** szerteszét a diadalmas élethang. – A valóság azonban más.

a) A templom valóban messzeségből hangzó hangnak **visszhangoztatója**. Itt hirdetik, innen csendül... De ez-e az ősi alaphang?

b) Az Isten szavának a csengése a vigasztaló hangoknak a forrása. A templom szószékéről mindig azt hirdetik: „az Úr szavát olvasom előttetek...” Azért ezt kell tudnunk, hogy az életet emelő isteni ige eredete, amely az egek világába juttat vissza.

2. Azért az az igazság, hogy a templomi igék meghirdetése az égi Mester mikrofon előtt szóló ékesszólója.

a) Az égi Mester szavai hangzanak a messze távolból. Erre utal ez a szöveg is: „Mindaz, aki hallgat az Atyára, és tanul tőle, hozzám jön” (Jn 6,45).

b) De visszhangban hallja minden ember – a lélek közelségéből. Erre vonatkozik ez az ige: „Ég és a föld elmúlik, de az én igéim el nem múlnak” (Mk 13,31).

c) De rezonáljon is reá az ember. – „Ma, ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8).

Örök tételünk legyen: az Úrattyánk Küldötte elsősorban a tanítás erejével jár közöttünk. Tőle veszszük a jó híreket, és az egek visszacsengése emeli erejüket.

II. beszédlánc címe: Az ember fia az örök Eledel várományosa

Itt azt kellene kiemelni, hogy a szellemi és természetfeletti életre meghívott nemzedék az égi Eledel áhítozója.

1. beszéd: Az éhező madárfiókák

A fészek lakói pihegő szájjal várják az anyamadár hazaérkezését, mert eledelt hoz az éhező nemzedéknek. – Ámde a világ nagy fészke az embertársadalomnak, melynek Teremtője az Atya, a Min-

denható. – Milyen eledelt vár az embrenemzedék az égi Atyától?

1. Várhatja a föld termését.

A természete erre szorítja. Mégpedig azért, mert a Teremtő így alkotta.

a. Neki adta a föld termését. „Íme, nektek adtam minden füvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benne a gyümölcsében van fajának megfelelő magva, hogy eledeltekre legyen” (1Móz 1,29).

b. Neki adta – a föld feletti uralmat. „És megáldá őket az Isten, és mondá: Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,28).

2. De várhatja a lélek eledelét.

Az emberi lélek kitér az ég felé, hogy onnét vegye szellemének eledelét.

a) De csak annyit mer várni, amennyi természetének megfelel. Csak test és lélek vagyunk, tehát a természetfelettit a magunk erejéből nem érhetjük el. Még vágyakkal sem.

b) Azt azonban amit kap, azt még áhítozva sem meri remélni. Ígéri a Mester: „Az a víz, amelyet én adok, örök életre szökő vízforrás lesz benne” (Jn 4,14). Azután megvalósítja a Mester: „Mondom nektek: nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg el nem jön Isten országa. És kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,18-19).

c) Végül: állandóan nyújtja a Mester. – Ez a napi szentáldozás kegye. Az ember tehát – és ez a befejezés – olyan Eledel várományosa, amilyen az égi Király örök szeretetének túlradó csordulása.

2. beszéd: Az éhező vándormadarak

A madarak drága seregében kivételesen értékes fajtájú a vándormadár. Olyan: elérkező időt érez, távolságot ismer és hazatérő lendülettel éli nyári és téli életét... Az ember is a vándornemzedék kiemelkedő példánya. – Hogyan és hol tölti életét?

1. Földi életre röppen a „Földgolyó” – n töltendő életszakaszra.

Ez a szakasz évekre terjedő, sok – sok küzdelemmel, változattal ékeskedő idő.

- Mindenki ezt éli.
- Mindenki bizonytalan határig éli.
- Mindenki ezen fáradozva dolgozik.
- És álmodozik az örök életről...

2. De eleven vándoröszkönnel száll az örök tavasz tájai felé.

Honnan van ez a fenséges életlendület?

a) A Teremtő tervéből. „Megalkotta tehát az Úr Isten az ember a földi agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élő lényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) A Megváltó kegyéből. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

c) Az életúton való égi táplálék vételéből. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

Záró szóul gondoljunk erre a hasonlatra: a földi otthon is drága nekünk. Ezért építjük sár fészünköt, ezért rakjuk családi otthonunkat, ezért dolgozzuk földünket. De hazavágyó lelkünk nem talál nyugtot. Ha pedig az „ég Kenyeréből” is étkezünk, akkor törhetetlen az örök haza felé való lendületünk.

3. beszéd: Az örök kapuk előtti utolsó étkezés

Szülés és halál – kezdet és befejezés. A közbeeső szakasz az élet. Élni – a lelkünk vágya. Eltávoznia a halál útján – lelkünk szomorúsága. Pedig meg van írva, hogy mindnyájan meghalunk. Aki belépett az élet kapuján, annak távoznia is kell az élet világából. – De kinek törhetetlen fájdalom a halál és kinek vigasz az örök kapukon való kopogtatás?

1. Szomorúság annak, aki csak a földnek él, az a föld gyümölcseivel táplálkozik.

Mit látunk ugyanis az ember életéről?

a) Alapvetésben a földhöz tapadó. Belőle származik, hozzá kapcsolódik, mert hisz minden egyes közülük a földnek „egy darabja”. Legalábbis testét tekintve. Azért van az, hogy minden ember a föld-

ből él. Az az életerőt termelő és kínáló „anya”. Minden ember a halál után a földre tér vissza. „...mert por vagy s vissza kell téred a porba!” (1Móz. 3,19).

b) Amde lényegében mindenki életével Istenhez tartozik. Ezért az Isten kezéből ki nem kerülhet. Az „indulás” után oda térünk, hogy ítéletet mondjon felettünk az Isten. Az igazság ez: döntő felelősségteljeségben Istenhez tartozunk. Természetes, hogy aki csak a föld gyümölcseit élvezi, annak azután része a halál. Akár azért, mert a földet elvesztette, akár azért, mert az isteni büntetést remegve féli...

2. Aki azonban az örök élet felé tör, azt az utolsó percében is élteni az égi Kenyér.

Mit nyer az ilyen ember? – Elérkezik oda, ahová a Teremtő terve szerint mindnyájan elerkezünk.

a) Valójában kopogtat a lélekajtón a halál... De nem a „szörnyű kaszás”. Az isteni ember előtt színeben elváltozik és az **örök élet angyaloköntését** ölti magára (Szt. Mihály a „hazavivő” angyal!).

b) De kopogtat az Úr egyszerű szolgája is. A lélek pásztorára gondolok. Ő hazakísérő imákat mondó, feloldozást adó szolgálja.

c) Végül kopogtat az égi Mester. A Szent Kenyér alakjában „Útitársnak” jelentkezik, hogy hazataláljon az Istenhez térő lélek. Őt kísérő a szent olaj, hogy csordulása enyhítse az elszakadás fájdalmát.

Jól jegyezd meg befejezésül: az utolsó percek szentáldozását így nyújtják az Úr szolgálói: „vedd út-
ra valóul...”. Erősítő útravaló léssen a Krisztus és örök boldogságba vezet az isteni Üdvözítő.

(Ez a beszéd reáépíthető a következő példázatra: a mesék világában van olyan patak, amelynek vizét ivó ember örökké odatapad a forrás tájához. – A magyar ember a Tisza vizére gondol... A nagy zenemester „Lakmé” c. dalművében India virágos rétjein futtatja át ezt a csodás patakot, és a pogány főpap leánya kínálja az angol tisztnek a csorduló pohárban a múltat feledő és az örököt igénylő italt. De az angol katona, hallva a katonadal akkordját, visszatér az ősi otthonba...)

III. beszédlánc címe: Az alázatos Eledelel

Az itteni beszédlánc az alázatos színekben jelentkező Mesterről szólhat. Legyen az alap: a liturgiai látszat.

1. beszéd: A végtelen isteni erő elserényedése

Az Oltáriszentségről azt tanítja az Egyház, hogy Krisztus ígérete szerint a kenyér színe alatt jelen van az Úr Jézus Krisztus. – Földön élt az Úr, mennybe szállt a Mester és most titokzatosan földre száll az isteni Üdvözítő. – Hol van ennek a csodának a nagy belső értéke? Mindezt isteni kinyilatkoztatásból hisszük és fizikai hasonlattal értelmezhetjük.

1. A kenyér színében a statikai, a helyzeti energia elrejtőzésében él a Mester.

a) Szerényen húzódik meg az élet minden vonalán a helyzeti energia (víz, gőz, vihar stb.)...

b) Így húzódik meg az isteni erő a csodálatos színek rejtekében. De ezt az igazságot az isteni szó biztosítja: „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,55).

2. És a lelkek izzítását dinamikai módon tevékenykedő a Mester.

Mi az ember szellemi, természetfeletti életének ősrugója és mozgatója?

a) Természetfeletti életről van szó, tehát nem lehet természetes a rugó. – Kicsoda lehet az indító és a kegyet szóró? A valóságban az Isten az indító. A valóság, hogy az isteni erő az emberi lélek feszülésének valóságos oka... De látszólag itt is az emberi tevékenység tűnik elő, és az isteni tevékenység alázatosan háttérbe vonul... De tevékenykedik életet teremtően...

b) És az ember munkája? A felelt ez: alanyi készséggel vállalt erőfeszítés, amely az isteni Eledelel erejével alakítja ki magából az isteni életet. Ezt az életet: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Végül is mi az igazság? Röviden ez: mindenütt minden az Úr! A nagy természetben, az emberi életben egyaránt. – A **látszat** ködbe húzza az ember értelmi megértését, de a megfontoló, elmélyedő lélek reádöbben az Isten jelenlétére... Szüzek bora – isteni élet szülője.

2. beszéd: Az Úr – a kenyér színében

A csodás Kenyér és áldozati Bor az Úr asztalának áldott terítéke. Mesterünk szeretete és Mesterünk rendelete. Azért olvassuk a Mester szavát: „Ez az én testem, melyet értetek adok” (Lk 22,19). –

Az igazság tehát elsősorban a következőkben áll elénk.

1. A kenyér színe alatt rejtőzik az Úr.

A földi kenyér színe alatt rejtőzik az Úr.

A földi kenyér a test eledele. Ezért dolgozik az ember. De a „titkos Kenyér” a lélek ereje. Ezzel erősödik az örök élet vándora.

a) Itt is a Mester elszerényedő lelke jelentkezik. Titkos megjelenése a földi eledel alakjában mutatkozik és a külsőleg látható táplálkozás keretében mutatja, illetve közli isteni erejét.

b) Itt is az emberi lélek táplálásáról van szó. De mivel szellem az ember lelke, azért a szellemi élet legősibb és legnagyobb erőfelvételét szolgálja a Mester, mikor titokzatosan Önmagát adja az embernek.

2. A szent kehely tartalma pedig az Úr Szent Vére.

Bár a látszat szerint külön a Test és külön a Vér, a valóságban egy isteni jelenlét a kettő. A megosztás az áldozat emlékezetére történik...

a) Krisztus szavai ennek erősítése. – Amit erről tudunk, a Mester szavaiból tűnik elénk: „Ez az én testem, melyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre... Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19-20). – A valóságban itt is szerény és csendes elzárkózás és alázkodó jelentkezés mutatkozik. Bor és kenyér színe alatt jelentkezik az Úr.

b) De igen fontos, hogy ez a jelentkezés is lélekerő. – Hasonlással élve a Mester jelezte szőlőtökére kell gondolnunk. A töke éltető nedve az életerő hordozója. A hasonlat így kapcsolandó: az örök „Szőlőtöke” finom élő „embervenységbe” lövellve érvényesíti át az isteni természetet. Alapjában azonban itt is az az isteni szeretet jelentkezik, amely – az emberi természetünknek táplálék útját követve – szerényen hozzánk alázkodva léssen kenyerünk és italunk lelkünknek az Úr Szent Testeként és Véreként. Mégpedig azért, hogy istenivé emelje „földi gyermekeit”.

Foglaljuk mindezt egybe emígyen: ó mily csodálatos az Úr – a szerény visszahúzódsban. A nagy Pázmány P. szerint a fűszál is hangosan daloló az Isten erejéről és Isten dicsőségéről. Mennyivel inkább daloló a lélek az Isten erejéről és Isten dicsőségéről. Mennyivel inkább daloló a lélek az Isten ilyen szeretetének csodája folytán?!

(Ez a beszéd átépíthető a szent Grál legendának arra a részére, amelyben Parsifal felizzítja a szent vért és izzó erejével az örök élet lendületét viszi lovagjai lelkébe...)

3. beszéd: Égből szállva – földön élve ...

Az ember állandó kérdése: hol az Isten? A Káté egyszerűen feleli: „Isten mindenütt van”. Egy kis elemista leánykám így felelt a kérdésre: „Nekem a jó anyukám azt mondta: a jó Isten a mennyben és a földön él. Láthatóan az Oltáriszentségben és láthatatlanul a jó emberek lelkében”. – Okos mama – bölcs leánykája. – Hogyan áll valójában ez a kérdés? A felelet kettős legyen.

1. Az Isten otthona az ég.

Igaz, hogy sok ebben az emberi elgondolás. De biztos az isteni igazság. Olvasd csak: „Mondom nektek: angyalaik az égben szüntelenül látják mennyei Atyám arcát” (Mt 18,10).

a) A hely, az idő, a magasságok – emberi gondolkodási keretek. Legalábbis emberi fogalmak, amelyek szerint gondolkodunk.

b) De az Isten mindenütt való jelenléte: igazság. Mert mindenütt jelenlévő a Teremtő, a Fenntartó, a Gondviselő Isten. – A megközelítő gondolat ez: a minden létnek az Ura, a minden létezőnek a Hordozója, így tehát mindenütt Jelenlévő.

c) A mennyek országának jelzése annyit jelent: Istenatyám az időn és helyen túl – az örök világ birtoklója.

2. De velünk élő, látható alakja a Szent Kenyér.

Ez a Kenyér is az égből szállott alá. „Én vagyok a mennyből alászállott /élő/ kenyér” (Jn 6,41). Tehát az örökkévaló világ tartozéka. – Mannaként hullott, de halál helyett örök életet adott.

a) Ez a Kenyér is az emberé és az emberekért adatott. Az Isten Fia adta, hogy „Isten fia legyen a föld embere”. Ezért is áhítatos szeretettel vegye a föld embere! A kenyér színe alatt rejtőzködő Mester gondozása, vétele, a Belőle való erőfelvétel az ember szent feladatainak feladata.

b) Úgy közeledj felé, hogy érezd: Isten közelében jár a lelked! Befejezésül ismét kérdezzük: hol van tehát az Isten? Felelet: égből láthatatlanul, földön látható alakban él az Úr. – Égbe vágyva, színről színre látni akarja a föld terhétől megtisztult lélek. A földön látva látja és hívő hódolattal észleli a bün-

től tisztult angyali lélek.

4. beszéd: Az ég Ura – az „ember alázatososa”

A zsoltáros diadaléneke szerint minden népek dicsérik az Istent!

„Dicsérik az Urat mind, ti nemzetek” (Zsolt. 116,1). Mert nagy és hatalmas az Úr! „Kezdetben, Uram, a földet teremtetted, az egek a te kezdeből születtek” (Zsid. 1,10). Minden Tőle, tehát Övé a dicsőségek dicsősége. – És ezért mi történik, ha jelentkezik az Úr? Az Írás szerint az egek zengenek (Sinai hegy!), népek pusztulnak, vagy újjászületnek, világok élnek és halnak /utolsó nap leírása!/
Most pedig kérdezzük: mi megy végbe a szentmise csodás áldozatában?

Most pedig kérdezzük: mi megy végbe a szentmise csodás áldozatában?

1. Az ég Ura, a második isteni Személy a pap szavára áldozatot újít.

A „Kenyer” az élet fájának éltető gyümölcse. Egeknek elégtételt ad és embernek örök életet biztosít. Ezért értékek értéke és így az emberi életkeret legszentebb mozzanat.

a) Mert valójában a keresztdozat **vérnélküli** megismétlése a szentmise. Az első áldozatot az Úr Egyszülöttje mutatta be. Mégpedig az Atya szándéka szerint. A szentmise megismétlődő áldozatán – **emberszóra** – engedelmes az égi Mester.

b) Erre a szeretetre lélekszolgálattal feleljen az ember. Ezért van az, hogy az áldozatot bemutató paptól **hódolatos tiszteletet** vár az égi Mester. A pap a látható bemutató, de a Mester az Önmagát feláldozó. A jelen lévő hívőtől pedig **imádó szeretetet** vár az isteni Üdvözítő. Pap és hívő hódolatosan imádkozzék, mert a Mester áldozatában döntő jellegű: a felajánló **alázkodás!**

2. Az ég Ura, a második isteni Személy, a pap szavára a tabernákulum szerény lakójává alázkodik.

A hatalmas Istent Mózes sem láthatta /csipkebokor!/. Sőt azt is olvassuk, hogy fejét be kell fedni, hogy Isten látásában el ne pusztuljon a szem. Azt is tudjuk, hogy a próféták előtt ember, angyal vagy tűz alakjában jelent meg. Ábrahámnak ember alakban jelentkezik, Jákobnak harcos angyal alakjában... Még Krisztus földi életében is **hang alakjában** jelenik meg az Úr... „Akkor a mennyből ez a szózat hangzott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,17). – Szinte világos lészen, hogy Isten dicsőségét nem tudja megközelíteni és elviselni az emberi szem.

a) Mindez azt mutatja, hogy az Isten jelenléte emberi természetünkhöz méretezetten nagyszerű. De az égi otthon megközelíthetetlen az emberi képzeletnek. Azért mondja Szt. Pál: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9). Sőt ezt is írja: „És tudom, hogy ez az ember – testben – e vagy testen kívül, nem tudom, Isten a tudója, – elragadtatott a paradicsomba és kimondhatatlan szavakat hallott, amelyeket ember el nem mondhat” (2Kor. 12,3-4). – Mivel Isten a valóságban meg nem fogható, azért a tabernákulum jelenlét az emberi szemhez méretezett „szent otthon”.

b) És mindez miért? Azért, hogy élő mécsként mellette élhessen az ember. Kérhessen és kaphasson. Szeretettel odatapadhasson, ahonnét egyébként elriasztaná a hódolatos félelmek félelme.

Záró gondolatunk legyen: megjelenik – a pap szavára – áldozatot bemutató az „ég Ura”, a föld alázatososa. – Ez az áldozatot hozó Mester. És a „föld embere”? Vajon az ember mindig az ég alázatososa-e? Tanuljunk sokat az Oltáriszentség nagy alázatából!

IV: beszédlánc címe: Sicut lex rudens

Itt az Oltáriszentséget vevő lelkek diadalmas előretörő ereje magyarázandó. Az „élet Kenyere” – a győztesek erőforrása.

1. beszéd: Szembe a világgal!

Istenatyánk jóságából otthonunk a **földi paradicsom**, de csábítónkká is lehet ennek a sok – sok gyönyörűsége. Bár az egész földi paradicsom eszköze az életcélba futásnak és célbajutásnak, mégis sokszor gátol és túlzottan ragad magához a föld. Így céllá gögösködhet az eszközzé adott ajándék... – De hogyan kell megtalálni a helyes arányt?

1. Az igazi ember eszköze az otthont és táplálékot adó föld.

a) A földből veszi az éltető kenyerét az ember. – Isten parancsa diktálja és a föld vándora követé. „...Íme, melynek benn a gyümölcsében van fájának megfelelő magva, hogy eledeltekre legyen”

(1Móz. 1,29).

b) De az igazi ember a földet lába zsámolyává teszi. Uralkodik rajta, hogy erőit a szellem diadalára hasznosítsa. Rajta pihen és neki parancsol. – Ezt is az Úr diktálta.

c) A föld minden értékét (minden kincsét!) **lépcsőzetté** alakítja. Azért igényel többet belőle, hogy a vett értékeket a magasabbra jutás lépcsőjévé alakítsa.

2. Majd tovább menve le lehet szögezni, hogy **nem uralkodhat rajta a mulandó rög.**

a) Az alaptétel: a föld a szolga és az ember az Úr. – Lássuk csak, van-e „rabszolga ember” a földön? Elmondható Gárdonyi G. „Isten rabjai” példája: a részeget a szesz rabszolgájának, a kufárt a pénz rabszolgájának mondja; a kis barátocskára kérdése: „és mi kik vagyunk?” – így felel az öreg barát: „mi az Isten rabszolgái vagyunk”...

b) De nézzük csak: rabszolga-e az ilyen ember? Aki „Isten rabszolgája”, az nem az „ég Ura balgája” (Sztalin). – Vezessük csak le ezt a tételt: „Istennek szolgálni annyi, mint uralkodni!” Építkezzünk arra a tételre, amit Magáról mond a Mester: „Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon és váltságul adja oda életét sokakért” (Mt 20,28). Íme! Ennek a csodás **alázkodásnak** és a nyomán jelentkező **felmagasztalódásnak lendítője** a Szent Kenyér. Miért? Mert a „föld emberét” „isteni emberré” nemesíti és az örök élet várományosává teszi.

Összefoglaló tanításunk ez legyen: szembe a világgal azon kell dolgozni, hogy szolgálva alázkodjunk lelki értékeink érdekében és arra kell törni, hogy minden felett uralkodjék a „lélek embere”.

2. beszéd: Szembe önmagammal!

Az orvostudománynak van egy igen érdekes megállapítása. A „hasadt kedélyű” emberekről azt tanítja, hogy beteges életükben szinte kettős életet élnek... Pillanatról pillanatra változik a belső világuk és semmiféle határozott életformát nem követnek. Ingás és kapkodás az egész életük. – Ezzel szemben **igaz és teljes ember** az, aki a testi és lelki életnek még ellentéteit is úgy **simítja egységbe**, hogy az uralkodó a lélek és szolga a test. Ha mármost azt kérdezzük, hogy hogyan kellene **uralkodó** lélekké válnunk, ez a kettős felelet adná az igazságot:

1. A túlzott testi igények csillapítandók.

De kérdezzük – fejtegetvén –, hogy milyen mozzanatokat kell ebben feltalálnunk?

a) Első felelet: testi erőink fékezését. Van ebben – eligénytelenedés. Van ebben – lemondás. Van ebben – megfékezés. Van ebben – letörés.

b) Majd másodsorban arra kell hivatkoznunk, hogy **gyakorlással** kell a hatalmat megszerezni. Ebben szerepet találnak a következők: a természetes erők, az aszkézis /testedzés!/, az akaratedzés (Foerster féle tréning). Majd a természetfeletti, kegyelmi erőket is munkába kell állítanunk. Ezeket részletekben így fejtegetném: legyen életem alapelve: Isten az életem önként vállalt őserője. Legyen továbbá biztos tudatom: az Isten a lelkeembe szálló kegyelem forrása. Végül gyakorlatban legyen az „ég Kenyere” a léleknek állandó gazdagítója. – Mindez uralomra segít és tovább lendít.

2. Ez pedig így fogalmazható: **a lelkieknek szárnyak adandók.**

a) Mit jelent mindez a természetes lelki élet vonalán? Értelmi erőink kibontandók. Akarati erőink erősítendőek. Érzelmi erőink magasrendűvé fejlesztendőek /a szellemiek szeretete/.

b) És mit jelent ez a természetfeletti élet vonalán? Birtokba kell venni az isteni természetet, amelyet az egek Ura ad minékünk. – De jól jegyezzük meg: ebben az első mozzanat az **újjászületés**, a második mozzanat az **égi táplálkozás** (Szent Kenyér) és a harmadik mozzanat: a **boldog hazatérés**. „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, még ha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25).

Mi az igazi eredmény? Győzelem! A lélek győzelme a test felett. Jól jegyezd meg: Krisztus győzött a halál felett. „Utolsó ellenségét, a halált is megsemmisíti... Mikor pedig a romlandó test romlatlanságba öltözik, s a halandó halhatatlanságba, akkor válik valóra az Írás szava: A győzelem elnyelte a halált...” (a Kor. 15,26 és 54-55).

3. beszéd: Harcba szállva – a lelkünkért

Az örök élet várományosai vagyunk és ezért dolgozni is kötelességünk. – Isten adja az örök életet, de fáradozó munkát vár az embertől. A mennyek országa erőszakot szenved. Ezt olvassuk ugyanis: „Keresztelő János napjaitól fogva mindmáig a mennyek országa erőszakot szenved és az erőszakosok ragadják el azt” (Mt 11,12). Ez ránk vonatkozólag annyit jelent, hogy a lelkek országért szenvedni és

küzdeni kell az embernek. – Kérdés tehát: hogyan kell harcba szállni az embernek, hogy a mennyek országát megszerezze?

1. Az Isten törvényei betartása útján.

Az első út: keresd és kövesd az Isten törvényeit! „Én vagyok a te Urad Istened...” és folytatólagosan a 10 parancsolat...!

a) Isten rendelte a törvényeket életirányítóul. Így tehát a törvény fényt mutat. „Mert a parancs szövetének, a tanítás világosság” (Péld. 6,23).

b) Ember feszüljön arra, hogy hűségesen teljesüljön a törvény. Alapgondolat: az ember személyes fáradozással fáradozzék! Ez erőfeszítést követel. „Ha valaki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye föl keresztjét és kövessen engem” (Mt 16,24). Így alakul ki az „istent keresők népe”.

2. De tovább is kell mennünk. Keresnünk kell a természetfeletti élet szentsége útján.

A természetfeletti élet alapja a kegyelem. Ez már az Isten túláradó jóságának jele. Olvasd: „De Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok, s reám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor. 15,10).

a) Adja az Úr – szentségei útján. Víz – a keresztség, de kegyelem – a tisztulás. – Mester a bocsánat kegyét hozó, az Egyház a kegyelem kiosztója. – Kenyér és Bor – az Oltáriszentség. – Mester a szerzője, Egyház a kenyér törője és így a kegyelem osztója.

b) Adja az Úr – közvetlen léleksugárzással. Itt arra gondolj: lélekben is kegyelmet oszthat az égi Atya.

c) Adja az Úr – az isteni természet közlésével. Ez már tárgyi jelzése az égi jóságnak. Ezt olvassuk: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Záró gondolat: a célért való küzdelemben az Isten az erő. A természetfeletti és megszentelő kegyelmével pedig felmagasztaló. Az ember pedig a harci eszközt forgató és a diadalmas életben „isteniesedő”.

4. beszéd: Harcolva Isten országáért

Földön bennünk és örök hazánkban él az Isten országa. Mesterünk szava így hirdeti ezt: „Nem lehet azt mondani: Nézd itt van vagy amott. Isten országa köztetek van” (Lk 17,21). Az egyiket feltalálni magunkban életfeladat és a másikat, mint életcél elérni életboldogság találás. – Most azután azt kérdezhetjük: kicsoda valóban az ember, aki ilyen feladattal és életcéllal tapossa a földet?

1. Az Isten földi országának küzdő harcosa.

Ez valójában azt jelenti: életerők kibontója az „élet harcosa”. – Hol éli életének prelúdiumát az ember?

a) Otthona a föld, – ezt az Isten adja.

b) Szébb otthonteremtés a kötelessége – és ez a földi feladata. – De mindez munkát és fáradságot igényel, és ezért az ember a „nagy világ hős átalakítója”. Egészen csodálatos, hogy ezt az ember fáradozva szorgalmazza.

2. De másodsorban – ez a lényeg – **Isten lélekországának harcosa**. Ezt a feladatot csak akkor értjük meg, ha felvetjük a kérdést: vajon csak anyagi életet él-e az ember? A felelet kettős irányú.

a) Lelkiek is igényei. – Test és lélek lévén, tehát a lelki talentumai is igényeskednek (tudás, művészet, erkölcs, vallás).

b) Ennek birtokáért harcol az ember. Ez az ő lelkiségének dinamikája. Azért figyeljük csak ezt az életszálát: van tudós ember, esztétikus ember, erkölcsi ember, társadalmi ember, szent ember...

3. Végül ebben a harcban az ember az örök ország harcosa.

A lelki ember vágyainak vonala átlép a végesség határain...

a) Szelleme eléri a Végtelent. Ezért olvassuk: „Hiszen ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető. Éppen ezért nincs mentség számukra” (Róm 1,20-21).

b) De **természetfeletti kegyelemmel** áldva birtokolni is akarja az Istent. Az istenien ihletett ember így gondolkodik rendeltetéséről: „...magasztaljuk fölséges kegyelmét, amellyel szeretett Fiában fölkarolt minket” (Ef. 1,6). – Persze: a kegyelemvétele – isteni ajándék, annak felhasználása pedig – emberi feladat. De ezt harccal kell kivívnia az embernek...

Záró gondolat legyen ez a hasonlat: a küzdelmekben diadalmas lehet a harcoló katona, de az ember végső diadala – **maga az Isten országának birtoklása**.

V. beszédlánc címe: Erősek ereje – gyengék támasza

Itt azt kell fejtegetni, hogy az Oltáriszentség vétele mindenki számára **éltető erőfelvétel**. – **Áldozat** hozza a földre, és **áldozatos embert** emel az égbe.

1. beszéd: Az isteni embert – az égi Eledel erősíti

Emberi természetünk lényeges jegye a tökéletlenség és gyengeség. Emberi mivoltunkban igen sok az anyagiakkal együtt járó határoltóság, és csak lelkünk tárulása emel bennünket az égiek magaslata felé. Fejlődésünk vonala a testieken indul, de a lelkieken és szellemieken át mindig tökéletesíthető. – Ahány ember, annyi életforma. – Ma ne a természetes ember erőforrásaival foglalkozunk, hanem kutasuk, hogy honnan meríti **természetfeletti erőit** az ember? – Ez ugyanis a fejlődés csúcspontja.

1. Kell az égi erő – az Úrnak kegyelméből.

Mert honnan merít az ember?

a) Isten kegyelméből él a **szent**. Róla is áll: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

b) Isten kegyelméből lesz szent az **elbukott ember**. – Még Szt. Pál is azt mondja magáról: „...magammal nem dicsekszem, hacsak gyöngeségemmel nem” (2Kor. 12,5). – Egyetemlegesen pedig jól oktat az Írás mondván: „Benne van vére által szerzett megváltásunk, bűneink bocsánatára, kegyelme bőségének arányában” (Ef. 1,7).

c) És Isten kegyelméből talál otthont a **hazatérő lélek**. – Erről szól az Írás mondván: „Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

2. De szükséges az égi Eledel – Mesterünk szeretetéből.

Mi módon lehet **istenivé** az ember? Mert hogy erre tör a zarándok, azt világosan mutatja az egész életlendülete. Örök életvágyuk: legyünk mint az Isten... Ha csak gőg, akkor bűn, de ha **leesdendő kegyelem**, akkor értékek értéke.

a) Erre az „életútra” azonban kevés az ember ereje. Az igazi magasságokat – lelki szemszögből értelmezve – az Úr **erősítő kegye** indítja az emberben. Így tehát igazság ez a tétel: a természetfeletti kegyelem adja a lélek alaptervekenységét. De ugyancsak igaz a megállapítás, amely szerint: a természetfeletti kegyelem adja a lélek lendületét.

b) De ezen az úton az isteni kegyelem állandó erőforrás. – Gondolj a Hóreb hegyre zarándokló Ilés prófétára. „Ő felkele, evék és ivék s ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hórebig” (3Kir. 19,8). – Majd gondolj az örök Hóreb hegyre törtető embertestvérekre. Mert: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhezik többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,35).

De milyen tanulságot vigyünk magunkkal? Ezt a rövid tételt: az erősek a hősök, a gyengék erősekké lesznek, ha Istenük asztalánál vehetik az élet erőit.

2. beszéd: Az „oroszlánná” erősödés égi eszköze

Az állatvilág királya az oroszlán. Előtte hódol az erdők egyszerű állatja és nemes vadja. Közismert beszéd, hogy ő az „állatok királya”. – De a nagy világban a világ urának teremti az Isten az embert. Mindenki élő személy, „önrendelkező életkirály” és így Isten tartozéka. Ámde az emberek nagy társaságában az az igazi „**Übermensch**”, aki az **isteni természetben való részesedés** hordozója. Azaz: lényegében „Isten megemelt fia”. – Hogyan lehetne értékelni ezt az embert?

1. Az ilyen ember – az erős „oroszlánember”.

Az oroszlán a testi erő hordozója, de igen sokszor féktelenség képviselője.

a) Ember értékelésében nem csak a testi erőkről lehet szó, itt a lélek ereje a fontos. – Ennek alapfeleszülése a bűnnel szemben való harc ereje... Itt azon kell dolgozni, hogy a bűnökhöz kapcsolódó láncokat tudja elszakítani a „hős ember”. Azt ugyanis mindenki érzi, hogy az ösztönök féken tartása az igazi „oroszlán munka”.

b) Sőt ennél is többről van szó. A szellem felszabadítása és döntően irányító ereje a fontos. – A harcoss és erőt gyűjtő embernek az értelem és akarat érvényesülését kell kibontania, hogy a „szellemi

ember” diadalmaskodjék. „Homo naturalis” legyen „homo spiritualis”.

2. Az ilyen ember az uralkodó ember.

a) Spranger szerint típusokra oszlik az emberiség. Az egyik ilyen típus: az uralkodó ember. Ennek életjegyei: úr önmaga felett, úr a föld felett, végül úr az embertestvér felett. – De jól jegyezd meg: nem a fizikai, hanem a **szellemi szeretet** erejét érvényesítvén. Ennek szerzési módja nem a gőgös felemelkedés vagy a hang kemény csengése, hanem az **isteni természet sugározta szerető élet**.

b) De ez az uralkodás – az osztó ember hatalmát is jelenti a vagyon és bírvágy felett. – Az önző nem győzelmes, mert felette úr az anyag. Az osztó ember az uralkodó, mert tőle könnyen elválk a mások javára indított földi kincs és lelki érték. – Rövid igazság ez: a „szórá ember” az „isteni ember”. – Természetes, hogy erre kell törnie az embernek.

Befejezésül állapítsuk meg: az erő embere – az uralkodó ember a földiek fölé emelkedő ember! **Lélekben óriás**, mert földi kincsek helyett az égi erők hordozója és sugározója. Vesz a földből és égből és szór mindenkinek és állandóan! – Íme! Isten örök „élő gépezete”, aki örök szolgálatban áll a lelkek világában.

3. beszéd: A legcsodálatosabb átváltozás

Az a gondolat indítsa el a beszédet: törtető életünk valamiképpen állandó és kialakult szépségek felé tör. – De van – e valami állandóság a földi életben? Alapvonásban ez az igazság: minden változik. – A régi görög bölcs, Hérakleitosz ősi mondása: minden változik. A Szentírás pedig arra hivatkozik: nincsen semmi állandó a nap alatt. „...melyek előttünk elmúltak...” (Préd. 1,10). – De a változatok egymásutánjában mi a legnagyobb és legértékesebb? Két ellentétes mondás valóra változása.

1. Az ember a föld fia, és életét változatok útján a föld eledele „erős emberré” változtatja.

Nézzük csak részleteiben ezt a tételt.

a) A földből vétetett a testünk. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából...” (1Móz. 2,7). Ennek azután további következményei: a föld átfutó otthonunk, a föld az életünk éltetője. De továbbá a föld a küldetésünk munkaasztala, végezetül a föld a halálban is hazaváró édesanyánk.

b) Igaz ugyan, hogy lelkünk az Istentől van, de annak működése is ideiglenesen a föld keretéhez láncolt. Ez is Prométheusz, aki láncaitól szabadulni törekszik (itt elmondható a példa). – Ettől a lendültől és küzdő feszüléstől szabadulni a vágyak vágya volna. Persze, emberi erőkre kell gondolni. – Ha azonban az Isten szeretetéből a megváltásra gondolunk, akkor a szabadulás valóságként lép elénk.

2. A szabadulás valóban megtörtént, mert a csodás asztalvendég a föld emberét isteni emberé változtatja.

Mindez véges életben jelentkező és végnélküli életre kitáguló eredményt mutat.

a) Az első csoport határa a megszentelő kegyelemmel való alapvetés, majd a kegyelmi látás, halál, élés. Továbbá az örök igényeskedés, a jóság szórása, és végül a mindent magába záró: szeretet útjain való életszolgálat.

b) A második nem csoport, hanem eredmény jelzése. Érték, amely az elsőből születik, és ez az örök élet. – Ha az első csoportos életalakulás úgy jellemezhető, hogy ez az átváltozás, akkor az „új ember” jövője így rajzolható meg: „Mindaz, aki Krisztusban van, új teremtmény” (2Kor. 5,17) és végnélküli ember. És valóban ez a csodás átváltozás lényege.

Zárjuk e mondottakat így: Akitől jöttünk, Ahhoz hasonulunk és Abban térünk haza. – De kit érhet ez az isteni csoda? Mindenkit! Nem kell irigykedni, irigykedve gondolni mások szerencséjére. – Az Úr parancsa egyetemes: „Vegyétek, egyétek! (Mt 26,26) – mindenkinek szól. Egyetemesen alakít isteni emberré! Az eredményt így jelzi az Írás: „Atyám akarata az, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen. Én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,40). – Végezetül újból lelkünk elé idézem Szt. Pál szavait, melyeket az Úr ajkáról idéz a Mesterre alkalmazva: „Pap vagy te mindörökké, Melkizedek rendjépp” (Zsid. 5,6). Amint már az Ószövetségben is olvashatjuk: „Megesküdött az Úr és nem bánja meg: pap vagy te mindörökké Melkizedek rendje szerint” (Zsolt. 109,4.). – Ennek a szent papságnak vagyunk mi utódai az Áldozat isteni rendelete értelmében: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – De ha ez a mi Isten adta hivatásunk, akkor olyan lélekkel és módozattal kell azt bemutatnunk, hogy **áldozat jellege** mindig kivilágosodjék. – Az áldozat tárgyi értékét felértetjük a néppel, kegyelmi csordulását átvezetjük a néphez, és a szent cselekmény keretét áhítatossá teremti a mi lelkünk. – Így tárgyilag reánk is állni fog Szt. Pál szava: „Isten őt tette főpappá Melkizedek rendje szerint” (Zsid. 5,10). – De állni fog népünkre is az a megállapítás, hogy lelkét megemeljük az égiek fe-

lé és az Áldozat égi erejéből megnyitjuk számára az örök élet kegyelmi áramlását. – Áldozatot mutat be – az Újszövetség Melkizedekje, és isteni kegyelmet vesz – az Úr zarándok népe, hogy Atyához térjen az isteni kegyelemmel telített, egek felé törtető „Isten nemzedéke”.

*

g/ A legutolsó kérdéscsoport volna: az első – és gyakori szentáldozás gondolatainak felvetése.

– Az első – szentáldozás előkészületére Szuszai Antal: „Előkészület a nagy napra” című kiváló művét ajánlhatnám. – Az elsőáldozási beszédek vázlatai pedig külön kötet megfelelő részeinél található.

– A gyakori szentáldozás tételei pedig elméletileg benne foglaltatnak az előzőkben, azért külön értelmezésre nemigen szorulnak.

Aki tehát eucharisztikus társulatokban – akár Oltáregyesületről, vagy gyermekegyesületről van szó – akarna beszélni, az az első sorozatokban kimeríthetetlen anyagot találhat.

* * *

IV. rész: Az Oltáriszentség ünneplése

Az ünnepi liturgiában való általános ünneplést szolgáló szentbeszédeknél mi a hivatásunk? Válasszuk ki az Úr napját és annak liturgiáját véve alapul A/alatt alkossunk ünnep jellegét érintő beszéd/vázlatokat; B/alatt az „írott liturgia” szövegeihez: a/kisliturgia, b/napi Evangélium, c/Szentlecke tanításához vegyünk gondolatokat az egyházi ünneplés gondolataiból, megalkotva beszéd/vázlatainkat. – Lássuk most ezeket egyenként.

A/Az ünnep jellegét érintő szentbeszédek

1. beszéd: A Mestert követő embertömeg

/Erkölcsei beszéd: A Krisztust követők/

A betlehemi Mester megjelenése – csendes és „titokzatos éjszaka” égi ajándéka. – A Szent Szűz, Szent József, pásztorok és királyok a hódolók. De a tanító Mester körzete emberek serege... Éhezők, várakozók és lélekegélyt könnyörgők... A mai Evangélium mily tömegről beszél?

1. Arról, amely éhezi az élet ígét.

Bárhová megy a Mester, hűségesen követi az áhítozók serege. Az Írás most is ezt mondja: „Mindaz, aki hallgat az Atyára és tanul tőle, hozzám jön” (Jn 6,46).

a) Több napja hallgatja az égiekről szóló ígét. Látja Ő ezt és ezért fáradtságot nem kímélve – tanít...

b) De látja a testük gyengülését is és szeretettel indítva így szól: „Én vagyok az élet kenyere. Atyáitok mannát ettek a pusztában és mégis meghaltak. Itt a mennyből alászállott kenyér, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon” (Jn 6,48-50). – A tanítványok a „kenyérosztás” lélektelenségét látják mondván: „hogyan adhatja ez testét eledelül nekünk?” (Jn 6,52).

2. De a Mester csodásan teríti a földi kenyeret.

A szeretet viszi a népet a Mester felé, az égi Szeretet tárul viszonzásul az emberek felé.

a) Az éhezőknek kenyeret és halat ad a Mester. – Kevésből soknak. Élénk jele annak, hogy minden parány naggyá nő az örök Szeretet kiáradása hatására.

b) De a test táplálását is arra használja, hogy a figyelmet az égiek felé fordítja. Azért hívja fel a figyelmet arra, hogy **ne csak** azért keressük az egek Küldöttjét. Valami nagyot adónak mondja magát – ígéletben, és ennek nyújtása lenne a lelkek telítése.

3. Azért a test táplálása után ígéletet vett – a lélek telítésére.

A nép érzi és a Mester is említi, hogy a testi eledel csak testet éltet. Pedig az ember igénye ennél több.

a) Lélekeledel kellene... Olyan, amely telíti az áhítozó boldogságot, jóságot és szépséget igénylő lelket. Ezek igénye – a lélek igénye. Ezért ezek teljesülését tanítja a Mester, és ezért kéri az ember..

b) „Örök életre éltető kenyér” kellene... A föld nem nyújthatja és ember nem adhatja... **Ez a táplálás** – égi ajándék. Csak attól jöhet, aki az egek Ura. Ezért mondja ezt a Mester: „Ne fáradozzatok veszendő eledelért, hanem azért, amely az örök életre megmarad, amelyet az Emberfia ad majd nektek” (Jn 6,27). És ezért követeli ennek hitét az Üdvözítő.

Záró szó: csak Isten felé fordulva és egektől Eledelt véve telítetik az ember. De így: **örök életre!** És valóban mi ez? Egy szóval: **üdvözítés**; Istenhez hasonlónak nevelés és Istenhez juttatás.

2. beszéd: Kenyeret látunk

/Dogmatikus beszéd: Transsubstantiatio/

Kenyér – csodával kezdődik – a nagy nap, és lélekeledelre fordul át a Mester tanítása. Akkor, amikor az Úr a csodás kenyérszaporítás után Szent testnek és Vérnek vételéről beszél, a tanítványok egy része megretten, mondván: „Kemény beszéd ez! Ki fogadhatja el?” (Jn 6,60). – Az elmenők azokat az embereket előképezik, akik csak a **szem látásának**, a kéz tapintásának, az ajak ízlelésének hisznek. – De nem cseng-e drága lelketek előtt az Úr Jézus szent szava: „Az én országom nem e világból való” (Jn 18,36) és: „Istennél semmi sem lehetetlen” (Lk 1,37)? – A **szereteten át Istenhez forduló** a lélek... A hit kegyelmével **áldott emberi lélek** a „végrendelkező Istenember” előrobbanó **szeretetének titokzatos jóságát látja** az ígélet fensége és a szerzés megrázó szentségi fényében... Az ég Szeretete alázkodik az ember felé, akinek szeretete emelkedik az egek felé. – De hogyan közelítse meg az ember, és hogyan fogja értelmes beszéddel az Oltáriszentség megfoghatatlan titkát? – Hallgassuk csak a Mestert és kövessük Egyházunk örök tanítását.

1. A Mester tanítása ezt hangoztatja: „Ez az én testem...” (Lk 22,19). Ez a kinyilatkoztatásunk. – Mi tehát a lényeg? Az-e amit látunk, vagy amit az Úr mond nekünk? Döntést – az isteni igen adjon!

a) Mit látunk? Látunk kenyeret és bort... Ízlelünk kenyeret és bornedűt...

b) Mit hallunk – isteni ajakról?... Világos a szava, amely Testéről és Véréről beszél, tehát világos a tartalom.

c) És nem a legfőbb-e az isteni tanítás biztosító ereje? – A lényeg ez: a Mester velünk akar maradni. Ezt így ígéri: „Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,20). – És a Mester végrendelkezve így intézkedik: „Ez az én testem, melyet értetek adok” (Lk 22,19). – Vágyunk és hitünk a Mester felé sodor, boldog örömünk az Oltáriszentség felé ragad.

2. A lényeg megváltozik – ez a mi Isten szaván alapuló hitünk.

Sohase feledjük: Isten Fia beszélt, az Ő szavára hódol a természet. – De amikor az „élő tanítás” magyarázatát halljuk, akkor kérdezzük csak: mit jelent ez a tétel? Kettős felelet a válasz.

a) Jelenti a kenyér és bor lényegében átváltozását. Ez a **transsubstantiatio**. Alapjában: hittudományos kifejezése az isteni kinyilatkoztatásnak. A lényeg a hittétel, a gondolatnak a szó a kifejezője.

b) Jelenti továbbá az Úr Jézus személyes valóságos jelenlétét. Íme! **Ez az isteni kinyilatkoztatás tényleges tartalma.**

c) Végül pedig azt jelenti, hogy az Oltáriszentség előtt **térdeplő ember – a személyes Isten személyes kapcsolatában éli szent életpercét.** – Mindezt pedig azért kaptam az Úrtól, hogy **észlelhető jelben** legyen velem az Isten.

Zárjuk gondolatainkat egy kis összefogó példával. A német hősi kor **mesevilágában** olyan szent hegy emelkedik az egek felé, aminek ormán lovagvár vagyon, amelynek **örök kincse** a Grál tartályában őrzött Krisztusnak keresztben csordult **Vére**, és amelynek örök őrzői a tisztaság lovagjai. A lélek-tisztaság a „lélekvirágok életkincse”, és a szent Kehely ereje pedig az örök életünk záloga. – Amit Wagner, a nagy zeneköltő hurokon és lantokon dicsőít, azt az Egyház imádkozó egyszerűséggel zendíti meg Szt. Tamás áhítatos ajkán: „Pange lingua...” – A hit Krisztus kegyelmén épül és Krisztus tanítására támaszkodik. Az alázkodó hódolat pedig a szerető lélek felfelé törő lendületéből ömlik, áramlik a csodák csodájával szerető Mester felé.

3. beszéd: Lélekeledel?

/Dogmatikus beszéd: A lélek tápláléka/

Mesterünk életének legősibb megnyilvánulása – a szeretet sugárzása. Épp azért, amikor a tanító Mester tekintete végigfutott a hallgató emberi tömegen, akkor szíve könnyöretre indult mondván:

„Sajnálom a népet. Már harmadnapja kitartanak mellettem, és nincs mit enniük. Nem akarom étlen hazaküldeni őket, hogy ki ne dőljenek az úton” (Mt 15,32). Ennek a részvétnek a csodája – az ötezer ember táplálása az öt árpakenyérrel. A lényeg Ez: szeret – a Mester és csodás erővel kenyeret tör – a tanító Istenember. – De elképzeltető-e az, hogy a mennyek kapuja tárására jövő Mester lelke el tud haladni az Istent éhezők mellett anélkül, hogy bőségesen ne adná számára az „**élet Kenyerét**”? Igaz, hogy könnyen mondható: eledelünk és szent kenyérünk a tanítása, életváltásunk a csorduló Vére, mégis örök igényünk az Ő titokzatos, eleven valóságos jelenléte: Ez az én testem... Ez a kehely az Új szövetség az én véremben” (Lk 22,19 és 20). – Természetes tehát, hogy ennek hallatára kérdés támad bennem: hogyan lesz lelkünk tápláléka az ég Kenyere és Szent Bora? Feleletként a következőket szögezhetjük le.

1. A lélek betöltetik kegyelemmel.

Ez az általános tétel csak annyit mond: égi erő száll a lelkünkbe. Valójában ez is kép. De ennek valósága: az isteni természet gazdagítja az emberi természetet. – Mintha azt mondanók: isteni lesz az ember, mert lelkébe szállt az Isten. – De vajon belső valóságban is ilyen általánosan állapítható meg az Úr jelenlétének csodás kihatása?

a) Személyes együttélés ténye – az Oltáriszentség vétele. De ennek belső mozzanatai mit mutatnak? Talán ezt lehetne mondani: távolra száműzetik a bűnös élet. – De ennek folytatása: díszes a lélek köntöse. Röviden: szeretetfűződésben él a véges és a Végtelen.

b) Majd azt is mondhatjuk, hogy az „inhabitatio spiritualis” az Úr vételének belső valója. – Az Úr mondja: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig én bennem és én tibennetek” (Jn 14,20). Az apostol ezt tanítja: „Benne épültök egybe ti is a Lélek által Isten hajlékává” (Ef. 2,22).

2. Ámde az égi kegyelem eredője, hogy a lélek kibontakozik isteni lendülettel.

Az égnek földre szállása tehát nem egyszerű égi ajándék, hanem éltető erővétel. Olyan, amely tevékenységet sürget és istenivé alakulás alapjaként gazdagít. A lényeg ez: az Istent váró lélek az Úr-atyával személyes kapcsolatot talál.

a) Ennek pedig **belső dinamikája** vagy. Sőt! Egyenes alanyi és munkára indító isteni lendítés. – És mi ez? Talán ez a mondat közelíti meg az igazságot: az istenivé alakított lélek – **Istenhez hasonul**. Statikailag és állandó erőfeszítésben!

b) Épp azért szögezhetjük azt is, hogy a **személyes Isten ereje** állandó feszülést ad a **személyes embernek**. A személyes kapcsolat pedig a szeretet által lesz **örök tevékeny erővé**.

Befejezésül gondoljunk erre a gyönyörű szövegre: „De eljön az óra, sőt már itt is van, amikor az igazi imádók lélekben és igazságban imádják az Atyát. Az Atya ilyen imádókat kíván” (Jn 4,23). – Lélek az ember értéke, és vágyainak vágya az örök Lélekkel való töltekezés. Nem igaz – e az, hogy a lélek a Lélekből lesz gazdagabb? – Az Úr Szent Testének és Vérének vétele a valóságban azt jelenti: az égi Üdvözítő éli titokzatos életét és ad felmagasztosító isteni életet – a földön testben élő emberi léleknek. Eledelünk lesz így örök kivirágzásunk biztosítására!

4. beszéd: Az égi manna és a föld ember

/Erkölcsei beszéd: Érték és értékelés/

Minden isteni jó – az egeből ered. Ezt olvassuk: „Földről, a világosság Atyjától csak jó adomány, csak tökéletes ajándék származik. Nála nincsen változás, sem árnyéka a változandóságnak” (Jak. 1,17). – A pusztában zarándokló nép mannat vesz az égből... Erre hivatkozik a Mester mondván: „Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem Atyám adja az igazi mennyi kenyeret” (Jn 6,32). – Mi volt tehát az Ószövetség népének a manna, és mi az Újszövetség emberének az égi Kenyér? Mindkettő – égi áldás.

1. De a manna erősítette az éhező zarándokokat.

A zsidó nép hazavándorlása az egyetemes emberiség életútjának előképe.

a) Földön járunk. Sőt itt élünk és fáradozunk. Ezért: itt erőnk – a kenyér.

b) Égbe törünk. Sőt, azért élünk. Itt erőnk: az égi Kenyér. – Ne felejtse el ezt az igazságot se: „Éhínséggel sanyargatott téged és eledelül mannat adott néked, melyet nem ismertél sem te, sem atyáid, hogy megmutassa néked, hogy nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely az isten szájából jő” (5Móz. 8,3).

2. De ezt is jegyezd meg: az „ég Kenyere” istenivé nemesítette a föld zarándokát.

Ámde ez az isteni Kenyér olyan erőforrás, amely átalakítja a természetünket (szóról szóra: istenivé

nemesít!).

a) Erről így szól a Mester: „De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé” (Jn 4,14).

b) Erről ír a nemzeteket tanító Szt. Pál apostol: „Ti Krisztus teste vagytok s egyenként tagjai” (1Kor. 12,27).

c) Ennek átalakító eredménye a „szeretett tanítvány” jelezte életátalakulás: „Megismertük a szeretetet, amellyel Isten szeret bennünket, és hittünk benne. Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten öbenne” (1Jn. 4,16). – A lényeg mindig ez: Szeretet az Isten és a Szeretetben benne élő az isteni ember.

Keresd és élvezd az elsőt, a föld „mannatermését”, a föld kenyerét, de örökké igényeld az ég Kenyerét, a lélek erejét: az örök élet Eledelet!

5. beszéd: A kenyéréhesek

/Erkölcsi beszéd: Mit ad az Isten?/

Életünk olyan függvény, amelyet az Isten indít. Azért igaz, hogy Isten tervével lépünk az életbe, Isten kegyével erősítjük és fokozzuk életerőnket s végül Isten terve szerint térünk Hozzá. Mindent pedig úgy oszt és jutalmaz az Úr, ahogyan életünk fejlődése megkívánja és munkánk megérdemli. – Legyen tehát kérdésünk: hogyan táplál bennünket az Úr? De a felelet ne legyen elhamarkodott! Ügyeljünk mindig arra: test és lélek egysége az ember; tehát testi és lelki táplálék a fejlesztő erő.

1. A föld búzatáblája a kenyeret termi.

Ez a testi fejlődés szolgálata. Isten tervében a föld zarándokai, mégpedig fejlődő zarándokai vagyunk. Egekből indítanak, földön járunk és Atyánkhoz térünk.

a) Otthonunk átfutóan a föld. Az ember „háza” a Terra bolygó. Itt kezdődik életünk, de felfelé ível bontakozásunk.

b) Eledeletünk és erőnk földi értelemben a kenyér. – „Ki megműveli földjét, jóllakhatik kenyérrel” (Péld. 12,11). – De ez csak a földieket élteti.

2. Az oltár Kenyere a lelket élteti.

Ámde életünk belső tartalma és hivatása sokkal nagyobb. A földön csak azért élünk, hogy erőfelesztő személyes és szabad munkánk eredőjeként az égbe térjünk. – Nem egyszerű emberi túlméretezés ez.

a) A Mester szava ígéri. „Bizony, bizony mondom nektek: Kerestek engem, de nem azért, mert csodát láttatok, hanem mert ettetek a kenyérből és jóllaktatok. Ne fáradozzatok veszendő eledeletért, hanem azért, amely az örök életre megmarad, amelyet az Emberfia ad majd nektek: mellette tanúskodik az Atyaisten” (Jn 6,26-27).

b) Az isteni ígéretet azonban a Mester ígéje megvalósítja. Szavai így csengenek: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre... Ez a kehely az új és örök szövetség az én véremben, melyet értetek ontok” (Lk 22,19 és 20).

c) Amit az ég kínál, azt az ember **életfejlesztőként** veszi. **Tárgyilag** ez az érték: „Én vagyok az élet kenyere. Atyáitok mannát ettek a pusztában és mégis meghaltak. Itt a mennyből alászállott kenyér, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon. Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér” (Jn 6,48-51). – **Alanyilag** ez a kötelesség: „Nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg el nem jön Isten országa” (Lk 22,18). Ennek pedig tartalma: alakuljatok a táplálék erejéből krisztusivá!

Vigyük magunkkal ezt az igazságot: éhes a „föld embere”, de éhes az „ég várományosa” is. – Egyiket táplálja és kielégíti a „földanya kenyere” és a másikat erősíti és megszerzi az „égi Atya Eledele”.

6. beszéd: Ambrózia és nektár

/Jelképes beszéd: Emberi igények/

A fejlődő ember igényeskedő teremtmény. A fejlődés sodra diktálja, hogy mássá alakuljon; ennek pedig feltétele, hogy felvegyen... Az üdvökönómiában úgy állnak elének a népek, hogy az elesett és magára maradt ember erősebben igényelte a földet, és a „választott nép” igényese az Istennek. És az igényeskedés alapja? Ez az ígéret: „Ti Krisztuséi vagytok, Krisztus pedig Istené” (1Kor. 3,23). – Vizsgáljuk részletesen: mi a pogány és mi a „választott nép” életigénye?

1. A pogányok igénye – a földies élvezet.

Lelki horizontja leívelő és így csak földieket látó. Így boldogság igénye is csak a földi életből táplálkozó és csak azt igénylő.

a) Amit keres, az a föld terméke és földön élvezhető.

b) A túlvilágra nemigen terjed ki igénye... Odáig nem is látott... Nem látott vertikálisan. – De ez szerény igény. Miért? Mert végül is **anyag** és **mulandó!**

2. Az „isten fiainak” igénye – szellemi élvezet.

Nem úgy, hogy elszakad a földtől, hanem úgy, hogy a lelki is igénye leszen. Ez konkrétan: a Messias várás.

a) Így tehát a „választott nép” már a földön is **igéből** él. „Nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jő” (5Móz. 8,3).

b) A „megváltott nép” pedig Istent várja, veszi és éli. – Ezeknek szól az ige: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55). Ez az igények igénye. Miért? Mert ez Maga Isten.

Záró gondolat: a föld eledele és öröme – a pogányok vágya, de az Isten várása a megszenteltek áhítózása, és az Úr megváltotta nemesedők kenyere pedig az Úr Szent Teste és Vére. Valóság: **isteni-vé fejleszt** – az isteni kegyelem lélekbeszállása.

7. beszéd? Hogyan hódol az ember?

/Erkölcsei beszéd: Hódolat az Oltáriszentség előtt/

Imádás az Istené és így imádás a valóságban jelenlévő Istenembernek is szóljon. Ennek a tételnek gyakorlata legyen tehát a mi hódolatunk az Oltáriszentség előtt. – Bár mi csak jelet látunk, mégis nem a jelnek, hanem a valóságos Istennek szól a hódoló imádás. – Most azután azt kérdezhetjük: hogy fejezi ki ezt az ember?

1. Ünnepi sátrakat emel, diadalmeneteket rendez.

Ez az Úr napjának ünnepe. De az egyetemleges ünneplés: monstanciát öntet aranyból, díszeket emel márványból... Miért? Hogy a földi érték hódoljon a Mester előtt.

a) Az Úr napján az erdők fáiból sátrakat emel.

b) A mezők, kertek virágaiból szőnyeget terít.

2. Terített „lélekasztalnál” égi lakomát tervez.

Így a „külső ünneplés” után jön a „belső”. Ez a lényeg. – De hogyan menjen ez végbe?

a) Szentéllé alakítja a lelkét – /lélekvirágok/. Ezek kifakasztása: állandó kegyelmi élet.

b) Istenivé alakítja életét. Ott televény – az isteni kegyelem, és értékes élet – a kitermelt élet.

Záró szóban kérdezzük: hogyan ünnepel tehát az igazi ember? Külső dísszel és belső átnemesedéssel. Ezt tedd és isteni leszel!

8. beszéd: De mi a legnagyobb hódolat?

/Erkölcsei beszéd: A legnagyobb hódolat/

Az Istent váró és Krisztust vevő boldog ember gyakran kérdezheti: milyen módon fejezheti ki leg-tökéletesebben hódolatát az ember az egek Ura előtt? Boldog a szeretetből vett égi kegytől és áldozatosan hálálkodó az égi kegyekért, s így Isten Személyéhez fűződő a lélek szeretetével. – De miképpen fejezheti ezt ki a gyakorlatban?

1. Teljes élethűséggel a Mester iránt.

Miben áll ez?

a) Hallgatjuk a Mestert. – Ez az igehirdetésre való figyelés: „Menjetez tehát, tegyetek tanítványommá minden népet...” (Mt 28,19).

b) Követjük a Mestert. – Ez az isteni élet alakítása: „ti olyan tökéletesek legyetek, mint mennyei Atyátok” (Mt 5,48).

c) Magunkban hordozzuk a Mestert. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal 2,20). – Ez pedig az Isten – bírás „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig én-bennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

2. Majd a második lépésünk ez legyen: szolgálatunkat fejezze ki életünk az Isten iránt.

És ez miben áll?

a) Vettük az Isten Lelkét, tehát Lélek – lakónk az ég Ura. – Ez alapvetésben a teremtésünk: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) Vettük a megszentelődés kegyét is. „A remény pedig nem csal meg, mert isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

c) Ezekkel az erőkkel erősítve járjuk az Istenhez vezető út ösvényét. – Jelszavunk: „Sanyargassátok tehát tagjaitokban azt, ami földies: a paráznaságot, tisztátalanságot, érzéki vágyakat, bűnös kívánságokat és kapzsiságot, ami igazában bálványimádás” (Kol. 3,5).

Figyelmeztetésül vigyük magunkkal: így hódoljon az isteni ember és így valósítsa ezt az isteni szent ígét: „Ezek azok, akik... a Bárány nyomában járnak, bárhová megy. Ők a megváltottak az emberek közül, zsengei Istennek és a Báránynak” (Jel. 14,4).

9. beszéd: Az „örök Dolgozó”

/Dogmatikus beszéd: Az Isten mint energia/

Isten a tiszta Tevékenység – ezt tanítja a bölcslet. Tőle mi sem állhat távolabb, mint a nyugalom, a visszahúzódás. Működik a természetben, ahol minden mozgás az Istenre utal. A patakok zúgásában, ahol minden zaj, minden mormolás az isteni tevékenység kicsinyített kiadása. A fünek, a hangnak rezgésében, a mi természetünkben, a mi hajlamainkban. – Azért mondja a pogány bölcselő /Hérakleitosz/: minden mozog. De azért teszi hozzá a keresztény bölcselő: a mozgató – az Isten. – De ennek ellentétékekppen mit mutat látszólag az Oltáriszentség?

1. Látszólag csendes helyzeti energiát takar.

Ott úgy észleljük, hogy „nyugalmat” mutat az Isten... Mint a halott, mozdulatlan. Mint a titokzatos erő, láthatatlan. Mikor ünnepelni akarjuk a nagy Szentséget, körülhordozzuk és így hozzuk mozgásba magunk.

a) Pedig az Istennek – mint mindenütt –, úgy itt is tevékenységet kellene mutatnia. – Tény az, hogy fizikai szempontból nem tevékeny. Nem észlelhető a jelenlét jelzése, nem látható a kifelé ható tevékenysége ereje és csodás varázslata; csupán egyszerű, holtnak tűnő kenyér...

b) De az Oltáriszentség nem fizika. Nem azért van ott Krisztus, hogy ott legyen fizikailag, hanem azért, hogy **lelki átalakulásokat létesítsen** az emberi lelkekben. – Az Úr Jézus gondolata: jelenlétével éltető erőt akar adni a lélek világának. „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,55) – mondotta az Úr Jézus. És ezt is: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” /Jn 6,54/. A lényeg tehát: a lélek számára rendelt eledel a „kenyér és bor”. Tehát: a lélek számára rendelt jelenlét nyilatkozik meg az erkölcs emelésében, életfokozásban, az életérvény örök értékűvé való gazdagításában. Végesből – végnélküli! – Az Úr ígéri a lélekről, hogy aki hisz Benne, azt föltámasztja az utolsó napon. Tehát: ad az ég, hogy vele dolgozzék a föld, és így égi diadalt nyerjen a földi zarándok.

2. Valóban tehát aktuáló és aktuálandó életerő.

Az Oltáriszentség tehát Krisztus terve szerint természetfeletten tevékeny életerő.

a) A tevékenység azonban nem a fizikában, hanem az erkölcsi világban keresendő. Mert valóban ez a szellemi tevékenység. A bűnbánó lélek a szentgyónás után belső emelkedést érez; a jó példa a jó felé lendít. – A dicséret többre akar vinni. A megszegyenyítés új tevékenységre ösztökél. – Az erkölcsi világban vannak az igazi differenciák, nem a fizikai külsőben. Káin épp oly külsejű, mint Ábel, Saul épp olyan, mint a későbbi Szt. Pál, és mégis az egyik Isten előtt kevesebb, mint a másik. Az utóbbiakban több az **égi kegyelem** és a **lelki tevékenység**. Semmi különbség a fizikában, de egészen más világ az erkölcsben. Ezeket titkos erő emelte, mely Isten felé lendít.

b) Valójában az égiekre figyelmeztető és az egek felé indító erő. – Kérdezhetném: hogyan hat rám erkölcsileg a velem egyesült Krisztus? Ha gyengeséget, lemondást, megtörést érzek, akkor a Krisztusra gondolás és a Krisztus birtoklás – emelni kezd... Velem az Isten! Ha tisztaságára gondolok, akkor már jelentkezik az Úr! – Velem az Isten! Íme! Ez dinamika, amelynek forrása a jelenlét helyzeti energiája.

c) De továbbá, átadom magam Neki. **Ő hozzám jön**, és most **titokzatos aktivitás** kezdődik. Titokzatos szétválasztása a jónak és a rossznak. Kiirtása mindennek, ami bűnös, és táplálása annak, ami jó és nemes. – A villamos áram két elemre bontja a vizet. A titokzatos krisztusi erő szintén megoszt, de továbbmegy és ki is választja azt, ami jó. – Íme! Mindig tevékeny az Isten és mindig tevékeny a ti-

tokzatosan köztünk élő Mester.

Záró gondolatként vigyük magunkkal: ezt az aktivitást kell megismernünk és akkor vitális erőt találunk az Oltáriszentségben. Nem fogjuk keresni: hol van az erő? Nem fogjuk keresni azért, mert érezni fogjuk, hogy **megindul bennünk olyan titokzatos folyamat**, amely végül is a jó kiválasztása, a rossz kivetése, az erők fokozása, a gyengeség leküzdése és a lélek istenivé való nemesítése. Ez pedig nem nyugalmi állapot, hanem állandóan bontakozó lélektökéletesedés. Ahol pedig aktivitás van, ott az Isten. – Ahol pedig a lélek isteniesítése folyik, ott még közelebb van az Isten... Ott **jelen van** az Isten. Mivel pedig ezt hozza az Oltáriszentség vitális dinamikája, azért mondhatjuk: ott jelen van az Isten.

10. beszéd: Az Úr napja – az én napom

/Dogmatikus beszéd: Velem az Úr/

A nagy és széles terjedő világ olyan szent hely, amely otthont kínál számomra. De ebben az otthonban dísz és gyönyörűség az égbolt, a csillag, a fűszál, a virág, a daloló madár, de szerető társ csak a szellemet hordó ember. Ámde még ez sem teljesen kielégítő társ. Bár benne sok a szeretet, mégis tagadhatatlanul sok a gyarlóság, sőt itt – ott a rosszakarat. – A szép világ igényesei legyünk! – Ámde mi olyan szellemi lények vagyunk, akiknek nem elég ez az életkeret. Mi az **ég és föld Urát igényelnénk**, hogy szerető kiáradással legyen Atyánk, barátunk, kísérőnk, célunk és boldogságunk!... Az örök Személy! – Most tehát kérdezzünk csak: van – e valamelyes égi jelünk, mely azt a biztonságot jelzi, amely szerint nemcsak áhítózás, hanem biztos valóság és életigazság a mi életvagyunk? – Lássuk ennek bizonyítékait.

1. Első tény: a megtestesülés ténye.

A nagy világmindenség külső méreteiben és pompázó erő jelentkezésében félelmetesen nagyobb az embernél... Mégis a **személyiség kincse** az Istenhez hasonlítja a parányi embert. Így lesz a „parányi ember” a létrend kiemelt életóriása.

a) **Ehhez** az emberhez fűződik a szeretet kapcsán az Isten. Adatok ezek: képe az ember, szeretetének tárgya az ember...

b) De ehhez az emberhez hasonul a megtestesülésben a Végtelen. Ennek dogmatikai kinyilatkoztatása: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn3,16).

Mindkét mozzanat az Úr szent közeledése. Az első: belső lélektartalomban, a második az időbeli és természeti hasonulásban jelentkező.

2. A második igazoló tény: a titokzatos jelenlétének égi csodája.

Az isten és ember kapcsolatát a szeretet kegyelme adja.

a) De mi ez az **Isten** részéről? – Gondolj az utolsó vacsorára és megállapíthatod: végrendelkezés. De olyan, amely állandó veled maradást jelent. – Gondolj továbbá az evangélista közölte szövegére, amely tápláléknak mondja és az örök élet zálogának hirdeti: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhez többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,35).

b) És mi ez – az **ember** részére? – Bekapcsolódás a Szeretet áramkörébe. – Belekapcsolódás az örök élet sodródásába. – Íme! Az Úr napja valóban azt hirdeti: közöttünk él az Isten, és az ember napja akkor lesz boldogan felvirradó, ha rádöbbenünk arra, hogy: mindig velem az Isten!

Ha mármost befejező gondolattal akarnám zárni beszédemet, akkor azt kellene mondanom: az Úr napja végül is azt jelenti, szeret az Isten. És ez az égi zengés pedig arra hangol, boldog legyen az ember. – Így nemcsak lakója vagyok a nagy világnak, hanem fia a teremtő Atyának. Ez a kapcsolat pedig a Gondviselés ölelő karjaiba von, és így életem útja és életem célja a végtelen Atya szerető lelkében pihen. Természetes tehát, hogy így boldog lesz az ember, mert Istennel éli életét a földön és a mennyországban. – Ezért van az, hogy erre a napra szíromba bontakozó rózsákat szór a boldog ember az Úr útjára, és a lilium színébe öltözteti ártatlan gyermekét az áldott lelkű édesanya. Ezért van az, hogy diadaléneket énekel a felvonuló embersereg. – Mindennek a sok szeretetjelnek, áldozatnak és dalnak pedig **indító motívuma** ez a tétel: **boldog az ember, mert vele él valóságban az Isten.**

11. beszéd: Ecce panis angelorum

(Dogmatikus beszéd: Az élet igazi értéke) – (Az 1938-as budapesti Eucharisztikus Kongresszuson elmondott beszéd)

Az egész világ bámulatát érdemelték ki a csillagászok, midőn a Halley üstökös megérkezésének pontos idejét előre megállapították. A tudományos vágyakozásnak az volna a netovábbja, hogy felfedezze azt a **világképletet**, azt a legmagasabb szellemi kilátót, ahonnan át lehetne tekinteni az összes világfolyamatokat. A tudós bűvárkodása, a fizikus kísérletezése, a bölcsész elmélyedése odator, hogy megtalálja azt a gondolati központot, ahová minden szál összefut, ahonnan minden ág virágba szökken... Ami azonban a tudományban ábrándkergetés, az a vallás birodalmában, a föld és ég találkozásának finom szövvényében; a szentély magaslatán áll az Oltáriszentség, amely Magába zárja az élet egész tartalmát, magasságát és mélységét.

A földi magasságokat hegyóriások szimbolizálják, s a mélységeket óceánok mérik. A világ vertikális és horizontális távlatait pedig fényvévekkel jelzik. De bármily beláthatatlanok is a világ viszonylatai, mégis rejtélyesebb homályba burkolózik az **élő virágszirom**... De hol van még a világ értehetetlen talánya mellett az emberi élet?... Sőt, még tovább haladva, mily változatos az ember élete, a szenvedés, a küzdés, a törtetés, az elbukás, a felemelkedettség egymásutánján? Valóságos Madách-i Ádám-sors, amely állandó nekilendüléssel követeli a Parsifal-i szentélybe-jutást. Az élet maga a legnagyobb misztériumok egyike, de a sok ellentétesen futó szálnak harmonikus összefonása a legigénytelenebb feladatok megvalósítása. – Van-e ennek az ezernyi életfeladatnak összefogása vagy mindent megoldó világképlete?

1. Az ember őstermészetéhez tartozik, hogy szellemének lendületével akarja az életet.

De az „élet” szó igen változatos muzsikájú.

a) Az ifjú ajkán merészen gördülő kerékdübörgés, a fáradt aggastyán beszédében nyirkorgó összetörtség. Az ifjú nem látja, hogy az egek felé ívelő szárnyak néha a földre zuhannak, nem is sejti, hogy a legfényesebb ideálok is gyakran szertefoszlanak. Távolról sem gondolja, hogy az emberi életet ezek szenvedése juttatja a csúcok magaslatára. Ezt az életrealitást nem a nevelők magyarázatai, hanem a nagy „ÉLET” közvetlensége halmazza reánk... A próbálkozás, a szenvedés, a küzdés, a lemondás, a birtoklás, a fájdalom egyvelegeként kavarnak lelkünkben, és állandóan követelik, hogy az egész életet összetevő részekként kezeltesse. A külső élet is erre utalja az embert. Mert bár minden vonalon észlelhető az élet szétszórt darabjainak egységre törése, mégis a másik oldalon szembeűnik a vad tülekedések sorozata. A kisebb halat megeszi a nagyobb, de a nagyobb is áldozata az állatnak vagy az embernek. Az előrejutás a társadalomban is annyit jelent, hogy ami az egyiknek emelkedés, a másiknak a létrafokon való lesüllyesztése.

b) De van-e erre emberi elmélet, vagy mindent összefogó világigazság? Ha az életet a föld rögéhez kötöm, akkor még az ifjú ajkán csendülő dalnak is van akcentusa... „Zizegve hulló lombsusogás, szélverte avarzörej...” Nincs ebben teljes egybecsendülés, mert az élettemetést hirdető „Circumdederunt” akkordja megbontja a végleges kibontakozás harmóniáját. Az így megszűkített életben felzúg a Wagner-i muzsika diszharmóniája, de nem kapcsolódik bele a feloldás dallamos lágy-sága. Az életet ugyanis csak úgy lehet megoldáshoz juttatni, ha el nem szakítom a teremtő Istentől, illetve erősen belekapcsolódom a végtelen Atyába... A földön járunk, de az ég felé törünk...

Az evangéliumi Mester világosan látta ezt, és ezért az emberi élet összes variációin, az édesanya szeretetének karácsony ünnepén, át a küzdés, szenvedés, önfeláldozás minden változatán átélte az életet, hogy végezetül a Kereszt útján a húsvéti örömhöz jusson. Ő az alázatos galileai vándor, Kinek nincs fejét hova lehajtania. Olvasd csak az Úr szavát: „A rókának odúik vannak és az ég madarainak fészkeik; az Emberfiának pedig nincsen hova fejét lehajtsa” (Mt 8,20). Ő a csodatevő Mester, Akire követ akar vetni szeretett népe. „Azok köveket ragadtak, hogy megkövezzék” /Jn 8,59/... Ő a diadalmas jeruzsálemi bevonuló. „Másnap nagy tömeg vonult fel az ünnepre. Hallották, hogy Jézus Jeruzsálembé jön. Pálmaágakat fogtak és kivonultak eléje. Így kiáltottak: „Hozsanna! Áldott, aki az Úr nevében jön” (Jn 12,12-13). De ugyancsak Ő hullatott vért a Getszemán kertjében. „Verejtéke, mint megannyi vércsepp hullott a földre” (Lk 22,44). – És végül is hordozza a Keresztet, hogy Isten Bárányaként életét adja miérettünk.

c) De a végtelen Szeretet tovább megy. A **„lemintázandó életet”** titokzatos módon közöttünk hagyta, hogy Vele érintkezve alakítsuk ki életünket. Így azután az élénk lépő isteni élet nem kicirkalmazott formula, hanem táplálék... Csodálatos Kenyér, melyből mindenki ehetik, s amelyhez ezt az ígéretet fűzi: „Aki e kenyérből eszik, örökké él” (Jn 6,51).

Így fonódik egybe a sok ellentét, mert a földi küzdelem és szenvedés az örök életben nyeri végérvényes jutalmát és örömét.

Milyen szépen hangzik ez: harmonikussá teszi életünket a földreszállt és köztünk lévő Krisztus.

De miért nem nyúl ehhez az embereknek ezernyi tömege? Elég egyszerű felelet. Az élet kifejlődésének útja a táplálkozás, és a táplálkozáshoz étvágy kell. Az egyik ember étvágya azonban csak a föld terített asztaláig terjed, a másiké már magasabban, a tudományokig halad, a harmadiké a szép, az esztétikus felé. Az első kenyeret eszik és selyembe öltözik és azt hiszi, hogy életétvágyát kielégítette. A másik a tudományok csarnokában kopog s Pallasz Athéné birodalmában lakmározik. A harmadik Akropolisz előtt bábáskodik vagy a párizsi Notre Dame égbetörését élvezi... Az első a „Panem et circenses”-t tartja élethimnuszának. A másik a föliánsok zöreijéből teremti énekét, a harmadik pedig Merezskovszkij „Örök útitársaim”-ből meríti ihletét.

Ha **heraldikával** akarnám jellemezni az embereket, akkor a legsilányabb fajtának nemesi címerét az aranytálra fektetett kés és villa adná, a magabazárkózott tudóst a könyvön ülő bagoly, a művész pedig a kalapács, az ecset és a paletta jelképezné... De legszomorúbb az életben az elsekélyesedés, hogy a magasabb rendű életek is igen gyakran hullanak a földiesség lapályaira. Mert még ezt az iramot, az idevaló feljutást sem bírják gözzel... Hiába próbálja az embertömeg ezt a nekilendülést. A nagyratörő álom nem valósul, mert igen ritka ember jut a szellemi és művészi élet olyan magaslatára, ahonnan mint szerencsefia tekinthet a lemaradt lépcsőfokra. De Caesar, Napóleon Michelangelo, Raffaello diadala is semmit sem ér, ha csupán a mulandó föld keretére szorítkozik az élettartalom.

A városok távlati képe azt mutatja, hogy az emberi szellem a templomok tornyai közelébe hatalmas gyárat emel. Ámde a kultúra erőfeszítéseit jelképező gyárkémények füstbe vonják az eget, a magasságok felé törő torony keresztjén azonban megcsillan az égi napsugár. A földi kultúra és égi vágyakozásunk csak akkor kapna helyes arányú beállítást, ha a gyárat kéményei hatalmas turibulummá magasztosulnának a napfényben tündöklő kereszt körül...

2. De az élet igazi vágya a metafizikai felé sodorja az életet.

Ez után az élet után való vágy is étvágy, melynek nem kielégítése a kenyér, a száraz tudomány, a szépre festett vászon vagy a milánói dómot díszítő kőcsipkesor.

a) Az égi metafizikai víziói: Isten és ember kapcsolatai, a szeretet törvénye, az ember felsőbb rendeltetése és gravitációja az élet örök fennmaradása. Ebben a metafizikai étvágyban „Élet Kenyere” a táplálék, amely csodás Kenyér az Úr Krisztus Szent Teste és Vére. „Az én testem étel... az én vérem ital” – „Én vagyok az élő kenyér”... „Én azért szállottam a földre...” Az ilyen étvágyú ember nemesi címere az Élet Kenyere, amely az égből szállott alá, hogy egek felé vigye a földi embert. Ha úgy tesszük, szimbolizálhatná ez a szó is: Ichtüsz... Jézus Krisztus Isten Fia – Megváltó.

b) Az ember az ég küldötte. Az igazi „angelos”, akihez az Isten Fiát küldi, hogy valóságos égi angyali Kenyérrel táplálva Magához ragadja. Ezt az étvágyat keltegeti a tanító Egyház és minden egyszerű szolgálója. Ezt a Kenyeret nyújtja a krisztusi Jegyes az ég számára eljegyzett földi embernek.

Befejezésül fogjuk egybe a mondottakat röviden. Az életet járó ember kutat, tanul, hogy megoldja a világproblémákat és leleplezzen tudományos világképleteket. Hasztalan törekszik a magasságok világosságába jutni, visszazuhan az értelmetlenség homályába. Az élet képletét azonban megoldja az Oltáriszentség, mert az emberi életet örök életté, örök ifjúsággá alakítja. Az emberi élet megoldása ugyanis az volna, ha a reggelt nem követné az est, a nap megállna a zenitben és nem pihenne el az élet horizontján... A költők ezerszer siratták az élet mulandóságát... Szomorú levertséggel énekelték elégiákba az élet átfutását... Faust az ördöggel szövetkezik, hogy birtokba vegye az örök ifjúságot, az emberek salakja pedig az állattól kér segítséget... De sikerülhet-e a tudósnak, amibe csődöt mondott a költői szárnyalás? Az erőlködések csődje azt mutatja, hogy nem jó módszerrel próbálkoztak. Nem alulról, a földből, a pokolból, hanem felülről, az egekből kell várni a csodát. A virágok színpompáját is az egekből sugárzó napfény adja. Az égi fények fejlesztenek lelki életet is... Az égnek pedig legteljesebb és legigazibb leereszkedése Krisztus jelenléte az Oltáriszentségben. Az ég legnagyobb örömhíre így hangzik: Isten velünk! Mi, a hívő lelkek az Úr Jézus szent szavaira hivatkozva így értelmezzük ezt az örömhírt: Isten velünk van az égi Kenyér színe alatt... Ezt imádjuk, ezt esszük, ebből gyarapodunk és ennek erejéből éljük és birtokoljuk az örök életet. Amen.

12. beszéd: A kenyér is erőfeszítéssel szereshető

Otthon gyülekezik a család, ide hozza a szerzett kenyeret az apa, és itt szeli az éltető cipót az anya. Itt töltökezik a gyermek, és megerősödve kel fel az asztaltól az ember. Költői formában az Írás ezt így fejezi ki: „Amint kívánczik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánczik lelkem tehozád, Istenem!” (Zsolt. 41,2). – Ennek a jelenetnek a megrajzolása után ez a kép setteng a lelkem körül: vajon nélkü-

lözhetetlen-e az az emberi erőforrás, amelyből felfrissül és új munkára lendülhet az élet? A felelet így hangzik: kell a testnek – a földi kenyér és a léleknek – az égi Kenyér.

1. A föld természetes kenyere a föld emberének eledele.

Induljunk meg azzal a gondolattal: minden azt adja, ami maga. A búza a föld mélyén sarjad, zöld kalászba szökken, megérve learatják, porrá őrlik, és sikérjéből kenyeret süt az áldott anya. A lényeg ez: földből jó, tehát a földi életet erősíti. Éhezők kérik, szerető lelkek vágják és megerősödött emberek járnak a kenyér erejében az élet útján. – Ennek azután kettős jelentősége van.

a) Először is az elhasznált élet, a vesztett erők pótlását adja, hogy azután növelje a munkában történő energiafeszülés lehetőségét és képességét. A kenyérral megerősödött ember végigjárja az élet útját és sugározza erejét. – A munka az erőt fogyasztja és még a tartalékot is felemészti a dolgozók erőfeszítése. Kenyérrel, földi erővel regenerálódik az élet. A magunkhoz vett eledel a biológiai csodákkal változik élő testté.

b) De azt is látjuk, a kenyér a megfogyatkozott erők újraszületését adja. – Az ember nem olyan energiatartható, aki csak elfogyasztja, amit fölvesz. Minket úgy állít életbe a Mindenható, hogy **dolgozunk**. Kenyér nem nő munka nélkül. A földi élet igazi tartalmát az adja, hogy a kenyérért kitartó nehézmunkával kell küzdeni. A valóság ez: az ugart szántani kell, a búzát vetni kell, majd éretten aratni kell, a gabonát őrölni kell, a kenyeret sütni kell, sőt még az asztalt teríteni kell... Az embert belső **erőfeszítéssel** való földi igény – kitermelésre állítja be tehát az Isten az életbe. – Aki a „kenyér megkereséséhez” semmivel sem járul hozzá, az szomorúan fogja látni, hogy üres lesz kamarája.. De amellet üres és értéktelen lesz egész élete is. Egyenesen lélekben is elesett ember. A dologtalan elszomorodást érez, nincs benne lendület és boldogságot mutató feszülés. A boldogság nem egyszerű adomány, hanem kidolgozandó életkincs. Az élet földi vonatkozásban is csak akkor kincs, ha kenyerét erőfeszítéssel szerzi az ember.

2. Ezek után azt is leszögezhetjük, hogy az égi Kenyér isteni éltetője a lelki életnek.

Aki az embert csak külsőleg ítéli meg, csak a „fotografáló lemez munkáját” végzi. Az Istentől küldött lelkek többet vesznek észre. A szempárból a lélek sugárzik...

a) A lélek igényessége azt mutatja, hogy több a vágya, mint a földi kenyér, mely a földi élet erőit biztosítja. A terített asztal fogalma annyit jelent, hogy a belső igények szent élettartamát az élet asztaláról akarja elégiteni. – Jelentkeznek igények anyagi, erkölcsi, szellemi és legfelső fokon vallási, metafizikai vonalon. Nem az az igazán éhes ember, akiben biológiai igények jelentkeznek. Ez is lényeges alkotó igény. Az igazán szellemien igényes ember az, aki lelki, szellemi vonalon is éhezik. „Nemcsak kenyérből él az ember...” (5Móz. 8,3).

b) Nem az a telített, aki jóllakottan kel fel az asztaltól, hanem aki a metafizikai élet erőivel töltkezik. Ezzel a Kenyérrel és Borral kell biztosítani a „jóllakottságot”, amely az értékek értéke elnyerésére segít. **Égből** kell szállnia a Kenyernek, amely az ég emberét az ég számára erősíti. „Én vagyok a mennyből alászállott /élő/ kenyér” (Jn 6,41). Végül is az ember nem a földiek világából sarjadoszott „életté”, hanem az Ég szeretetéből származott isteni követ.

c) Az égi Kenyernek az a csodás ereje, hogy a fáradt és megfogyatkozott lelkeket is Isten világába kapcsolja. Aki elesettnek érzi magát, mert a föld rabszolgája volt, azt az Isten világához fűzi. Belé is isteni természetet lehel... Aki az „Isten Kenyerével” táplálkozik, az a földi úton **egy utat jár**, ezt pedig így kell jellemezni: zarándokol az ég felé! – A földi kenyérnek erejével nem lehet az ég felé emelkedni. Egek világát csak Istennel lehet megközelíteni. Kérésünk legyen: Eleget adj, Uram, ebből az élet küzdelmeiben győzedelmes erőt nyújtó Kenyérből! Ebből a Kenyérből, amelyet Isten adott, amely égből szállott alá... De mindehhez még azt is hozzá kell tennünk, hogy az égi Kenyér ereje nem csak annyi, hogy a lelket felüdíti és telíti, hanem **még igényeskedőbbé** is teszi. Mégpedig úgy, hogy magát **belső erőfeszítéssel** nemesítse. – Isten templomai vagyunk, az Úr bennünk lakik. Ez a tudat és kincs az élet lendítő erőfeszítője létszen. Hozzád száll a Krisztus! Isteni Kenyérrel táplál, ha emberi erőfeszítéssel az isteni Kenyérre méltóvá teszed magadat. „...Mert aki méltatlanul eszik és iszik ... tulajdon ítéletét eszi és issza...” (1Kor. 11,29). Ne hangozzék hiába az apostoli beszéd. Ne úgy tárolja az ember az égi Kenyeret, hogy csak aranykehelyben raktározza az Úr Testét. – Aki bűnös volt, az bűnbánólag verje a mellét: Uram, bocsáss meg bűnös szolgálóknak! **Azután vegye** a tiszta lelkek éltető Kenyerét! – Aki a lélek menyasszonyi köntösében zarándokol a Kenyér felé, az égi Eledellel táplálkozva az örök életet készítse elő! – Az isteni Kenyér igényeskedő és munkát váró. Átnemesítő, átistenítő, áttüzesítő munkát vár. Az élet szent megrendítője, gyarló ember erősítője, új munkára serkentője. – Nem szökken kalászba a búza és nem lesz teríték a kenyér – munka nélkül. Nem száll lelkünkbe az

égi Kenyér áldása – lelkek erőfeszítése nélkül.

Míndezeket tudva hálás lélekkel nézünk az ég felé, mert megérettük, hogy nem vagyunk kiteszített Hágár ivadékok, hanem lelki felújulással égi „mannára” hivatott és feltáplált „Isten – gyermekek”. Lelki igényeskedésünk kielégítésére égből szállott Kenyeret ad az Isten. – Krisztus Maga mondta: „Ez az én testem... ez az én vérem...” (Lk 22,19 és 20). A hálatelt lélek imádkozó felemelkedéssel száll az Úrhoz. „Egekbe szálló lelkek” az Úr áldását az egész életre veszik. Fölszendül az „élet búzatáblája”, és kenyeret szel az anyai kéz. Fölszendül az égi búzavetés, és égből szálló áldással Istenatyánk közledek. A kenyérnek külső jelében Testét adja az Úr, hogy lelkünket az égi Kenyérrel teltse.

13. beszéd: Az Úr „hagyatéka”

Az utolsó vacsora Mestere – a halál kapujához érkező Mester. – Mit tesz ilyenkor az élet egyszerű vándora? Szálakat szakít, amelyek a földhöz kötik, oszt, emléket ad, hogy a szeretet kapcsának tárgyi jelei maradjanak, és végül az örök kapcsok felvételével az égi Atya felé magasodik... Ennek a köznapi eseménynek megismétlődő, majd nagy ünneppé magasztosodott jelenete az utolsó vacsora is. Csak-hogy fordítva. Bevezetéskor az égi Atyához fordul a főpapi imában (János 17. fejezete!) és azután embernépétől búcsúzik, emlékül, erőforrásul hagyván Önmagát. – Mert valóban mit ad nekünk?

1. Személyes valóságát.

Ez annyit jelent: az Istenember Személye lesz lelkünk tartalma.

- a) Emberek csak tárgyi emlékeket adnak... Azért mulandók és átfutó értékek.
- b) Krisztus Önmagát, személyes valóságát kínálja... Ezért örök és átnemesítő valóság.

2. Valóban tehát az emberi élet isteniesítésének őserejét.

Jól jegyezd meg: Isten él benned, tehát istenivé alakít az isteni jelenlét.

- a) Jele a kenyér és a bor. – Ezt látjuk és ízleljük.
- b) De az isteni életerő a benne rejtőzködő isteni Személy. – Ezt kapjuk, és Ő lesz bennünk az életet átisteniesítő erő. – De így leszünk örök életűek is. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Záró szóul kérdezzük csak: mi tehát a „Kenyér”? A felelet ez: a vándor embernek **útjárásához erőforrása**. Olyan „Szent Kenyér”, amely az ígérő, a búcsúzó Mester végrendelkezése szerint – az **örök élet Eledele**.

14. beszéd: Az Úr utolsó gondolatai

Utolsó „asztalhoz telepedés” – a „húsvéti vacsora” elköltése. – Így tehát ami ott történik, az a Mester utolsó szavait és egyben végrendelkezéseit foglalja magában. Alázatos lélekkel üli a vacsorát a Mester, és örökké hódolatos lélekkel kövesse az ember. Annál inkább mert az egész „szentestét” át-lengő lelkületet ez az egy szó foglalja magába: A Mester szeretetének **túlcseréje**. – Mik az utolsó jelek?

1. Száll az Atyához.

Ez a főpapi ima elmondása. Olvasd csak: János 17. fejezetét.

2. Szól az apostolokhoz.

Ez a búcsú és az örök emlékhagyás.

3. És száll minden emberhez.

Ez az ismétlési parancs „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

Zárjuk ezzel a gondolattal: az égi Kenyér az apostoloké. Ezért hála tölti el a lelküket. És az embereké – a Mester végrendelkezése, amely: értük és nekik adja Önmagát!

15. beszéd: Hogyan lesz éltető a „lágú Kenyér”?

Mindennap miénk a „mindennapi kenyér”. Szent titok, hogyan lesz éltető erővé a földi eledel? – Bontsuk részekre a kérdést.

1. Földi erők közlője a kenyér.

Teremjen a föld...”Íme, nektek adtam minden fűvet, mely magot hoz, a földön, s minden fát, melynek benn a gyümölcsében van fájának megfelelő magva, hogy eledeltekre legyen” (1Móz. 1,29).

- a) Életerők fenntartója a kenyér. Ezért dolgozunk és erre érdemessé leszünk.

b) Életet fejlesztő erőforrásunk a kenyér. Ezért tudjuk, sőt élettani folyamatát kutatjuk, de **belső erőtermelésének titkát** csak sejtve sejtjük...

2. És az „isteni Kenyér” hogyan táplál? Isteni erők közlője az égi Kenyér.

a) Őrzi és fokozza lélekerőinket. – Velünk az Isten! „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20).

b) Isteniesíti a földi életünket. A Mester ígéri... „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen” (Jn 1,12). Az apostol ezt tanítja: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Legyen záró gondolatunk: lám, emberi erőt eredményez a földi kenyér, és a lélek csodás táplálását adja az égi Kenyér. Míg a földi kenyér tápláló ereje az élet csodája, a lélektáplálás a személyes Isten szerető táplálásának örök titka. – Hisszük, mert Mesterünk mondotta; éljük, mert átalakult életünk ennek diadalát mutatja.

16. beszéd: A gyenge apostolok oktató példája

De most lépünk olyan iskolába, ahol tanuljuk meg, hogyan éltek az utolsó vacsora és a „Getszemáni kert” apostolai.

1. Vették az Urat és lélekben hordozták.

Ezért énekeltek... Azért öröm éljen bennük, ha lelkükben él a Mester!

2. Ámde azt is látjuk, hogy megtagadták és magára hagyták.

Ez a gyengeség jele. A Mester mondja is nekik: „A lélek ugyan készsleges, de a test gyöngé” (Mt 26,41). Ügyeljünk mi is! „Virrasszatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek” (Mt 26,41).

Záró szó legyen: égi erőt vettek és elgyengültek... De bizakodók legyünk, mert az isteni erő végső győzelemhez segítette őket! Így tehát a végső diadal – a Krisztust vevőké!

17. beszéd: Mikor erő az isteni Eledel?

Az „erőátvitel” hasonlatával indulhatunk. Milyen ez az erőátvitel? Feleljünk így: tárgyian sodró, vagy dinamikailag értékesítendő.

1. Vesszük, hogy értékesé és istenivé tegye életünket.

a) Tárgyian – isteni. Hiszen Maga az Isten alázkodik hozzánk.

b) De erőtanilag – isteni életet teremtő. Az Isten jelenléte indító és isteniesítő. Persze tevékenységet is váró...

2. De állhatatosan lendítő, hogy isteniesítse életünket.

a) Az apostolok kezdetben gyengék voltak... Azonban még a megtagadó is örök hűségessé vált!

b) És azután? A lélek állhatatosává nemesedtek. Mindnyájan: életáldozatot hoztak.

Zárjuk ezzel a gondolattal: az isteni Eledel mindig erősít. De ha elgyengülünk, újbóli vétellel végső diadalhoz jutunk.

– Két részre bontott engesztelő órát kitöltő – 18. és 19. – beszédvázlat:

18. beszéd: A szenvedők a Mester lábánál

(első imaóra – rész)

Engesztelő órán az Úr előtt térden állva azért imádkozunk, hogy a szenvedéshez erőt, a nemzetnek békét, Isten országa terjedésének lehetőségét adja a Mindenható. – Csendes templomba gyülekeztek ma az egész országában azok, akik az élet frontján maradtak. Háború frontjának emberei küzdelmek viharában élnek, az abban élők küzdelmes harcokat vívnak és azt hiszik, csontból és vérből építik a világot és teremtenek jobb életet az otthonaikban élőknek. Az otthon embere a templomba jön, Isten trónusa felé közeledik, fohászkozó lélekkel kéri, hogy Isten kegyelmét adja, hogy akik emberi harcokat vívnak és – emberi elgondolás szerint – világot teremtenek, azokra sugározzon az égi Atya kegye. Mégpedig úgy, hogy lássák: még boldog földi országot is csak Isten kegyelmével lehet teremteni. A világosság Lelke irányítsa olyanná lelküket, hogy átérezzék: még a földi boldogság megteremtésében is áldozatos és isteni életerőre van szükség. – Milyen gondolatok zsonganak ma az emberek lelkében?

1. Akik kint harcokat vívnak, azok azt hiszik, hogy a világrend alapjainak lerakásán fáradoznak.

Régi Írásból kiviláglik, hogy a büszke ember így szól: „Jertek, építsünk magunknak várost és tornyot, melynek teteje az eget érje...” (1Móz. 11,4). A nagyot akaró ember lesiklás kezdetén odajut, hogy csak emberi, sőt gőgös terveket szövögetvén – Isten nélkül akarja „áttéríteni” a világot. De az Írás arról is szól, hogy Isten elveszi sújtó kezét, ha tíz igazat talál /Szodoma és Gomorra)... Templomba térő testvérek, a **tíz igazat jelző szentek együttese**, tudjatok azért imádkozni, hogy ennek a csapásnak súlyát vegye el fejünk felől az Isten!...

2. Akik valóban építeni akarnak, azok az „otthon frontján” imádkoznak, hogy a szenvedés és szenvedély tüzei kialudjanak.

Így azután a béke fölvirradásának szolgálatába állanak. Nem az az Isten embere, aki valamilyen „izmus” mellé szegődik és mást szidalmakkal szidalmaz. – Ide az „Isten embere” jön, az oltár elé térdel és azért fohászkodik, hogy az Istennek vezéri hatalomra jutottjai, a népek irányítására választottak vegyék az ég kegyelmét, hogy az áldozatos szenvedéseknek véget vessenek és az emberiség szebb jövőjét a béke szellemével megteremthessék. – Egyház hívó serege, jövő papja, arra gondoljatok, hogy mikor a világ szörnyű küzdelmét vívja, akkor ti azt a harcot vívjátok, amely – imádságok nyomán – a testvéri együttes életére nevel és alakít benneteket. Többször mondtam: a földi szellemi élet közös nevezője – az Istenatya, és a „szentek egységének” tagja – minden ember.

Az imaóránk tehát kettős vonalon közelítse meg a szenvedő emberiséget. Az első út ez legyen: könyörögjön a lelkünk, hogy a megérdemelt büntetésünket elégelje meg az Úr. Majd a másik vonalban azért imádkozzunk, hogy engedje Isten és áldó kezével segítse, hogy a **küzdelmek élén álló vezetők** – az Úr kegyelmének fényével – minél előbb kifakasszák az eljövendő béke első zsengejét és így az emberiség vágyának csodáját életvalósággá alakítsák!

19. beszéd: A szenvedők a Mester lábánál

(második imaóra – rész)

Mikor a Mindenható büntető keze nehezedik reánk és így a kéz az élet szenvedéseivel súlyt, akkor úgy kell gondolkodnunk, hogy még a küzdelemben és vérözönben is **építkezne** – szeretvén az ember... Azt világosan tudjuk, hogy emberi erővel úgy építkezünk, hogy a föld kincseit, értékeit összehordjuk, hogy azokból teremtsünk szebb jövőt. Isten kegyelmével azonban úgy építkezünk, hogy ember áldozatát és jóakarátát testvérként fogadjuk és fogjuk egybe, hogy e kettős erő építse fel a világ megújuló szentélyét. – Feladatunkat tehát úgy kell fogalmaznunk, hogy áldozatos lélekkel kell „Isten új világának” felépítéséhez fognunk. De ezt a munkát **engesztelés kegyelmével**, az Úr kegyelmének leesésével kell megkezdeniük.

1. Tudnunk kell először, hogy a világ csapása saját bűneinek nyomán nehezedett életünkre.

Kevés ember lehetne az, aki azt mondhatná: a világ szenvedése az én gonoszságaimmal nem gyarapodott... Az ember földi élete gyarlósággal telített. Büszkeségen alapuló, majd súlyos bűnökké durvult cselekvések sora vont a maga az Isten haragját... – Mit kellene tehát tennünk?

a) **A megtértek, a jobbak kötelessége**, hogy az engesztelés lélekáldozatával kisebbítsék a másik bűnének terhét. Engesztelni kell az Urat, hogy áldó szemmel tekintszen azokra, akik a „tíz igazat” képviselik. Jól jegyezd meg: „Isten, add át ítéletedet a királynak, igazságodat a király fiának, hogy igazságosan ítélje népedet, és méltányosan szegényeidet” (Zsolt. 71,1). – Érezzük, hogy ez az imádkozó szeretet, tüzet lobbantó mécsben jelentkező lélek sokat jelent a teljesen gyűlölettel telt életéjszakában. Elsötétítéskor a kis mécses is sokat jelentene... És ha Isten áldó szeme nem is látna és nem találna elég életfényt, akkor is az oltármécs lángja mutatná, hogy az ember a tüzek lobbantója.

b) A Mindenható tekintete – keresvén a lélekáldozat oltártüzét – le fogja bocsátani a szeretet kegyelmét, hogy a jobbaknak lelke áldozati tűzzé lobbanjon, és így az Úr tekintete – a **föllobbanó tüzek sorában** – a „jó lelkek” jelenlétében gyönyörködjék, ahogy az Írás mondja: „gyönyörűséggel voltam az emberek fiai között” (Péld. 8,31). Isten szemének kedves „élettüzek” legyünk, akik áldozatos lélekből lobbantják ki a szeretet lángját. – Ha tehát a világégést látjuk, akkor mit tegyünk? Önmagunk – tervek elgondolása, kifakadó ítélezések helyett – önéletünk áldozatával próbáljuk Isten kegyelmét a földre esdeni. – Parányok sorozata az emberek lélektüze, de egyesített fényük az égre vetítődve leedi Isten áldását. „Rorate coeli...” ..., „Harmatozzatok, egek, onnan felülről...” (Iz. 45,8). Ne szerénykedjék ez csak egyszerű szeretetteljes fohásszá, de magasztosodjék olyan szeretetteljes létté, amelynek jelentkezésére megnyílnak az egek csatornái. Minél több lemondás kíséri az életünket, annál inkább bízhatunk, hogy Isten kegyelme leszáll mindnyájunk életére.

2. De tudnunk kell másodsorban azt is, hogy az Isten áldása jóakarató munkánkkal harmatozik életünkre.

Ez röviden annyit jelent: áldozatosak legyünk – mindenkiért!

a) Aki szükre szabja életfeladat – körét és csak „övéire” szükíti élete jóakaratót, az nem igazi tagja az embertestvériség „isteni családjának”. Tudom én, hogy igen nehéz megcsendíteni az egyetemes jót akarás hangját... A harang csendülése jelzi az idő múlását és hívogatja Isten házába az emberek egyetemét. Az emberi élő nyelvnek kell csendülnie, hogy állandó szeretetszolgálatra hívja az emberek testvériségének együtesét... Az Evangélium arról szól, hogy **Isten fiai vagyunk**, Isten követeiként járunk. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak, aki hisz öbenné” (Jn 1,12). – Ennek ellentétét a gonoszság lelke szülte! Aki más embertestvériségben **csak** ellenséget lát, az kizárja magát az „istengyermekség” szent közösségből.

b) Embernek emberben Isten gyermekét kell látnia tehát. Mindenkinek Atyja az ég Ura, mint nekünk is. Az igaz, hogy csak földi gondolkodással nem lehet erre a magaslatra jutni. Ide kell jönni az égi Kenyér színe elé, hol megsejtem az Urat. Azt a szerető Atyát, aki Önmagát adta mindnyájunkért és kegyelmének bőségét kínálja mindnyájunknak. Így bennünket Isten fiaivá nemesít, hogy így kölcsönös szeretetben szolgáljuk egymás testvériségét.

A befejezés ez az imádság legyen: minden jóságot szolgálni akaróvá teremts engem, Uram! Legyek az életjóság látója és minden jó mozzanatnak szolgálja! Vezérelj arra a világot, hogy eltűnjék az ellenségeskedés lelke, kioltassék a gyűlölet bűne és újjászüléssék a szerető emberek együtese! Az az együtes, mely Istenatyánk földön járó házanépét alkotják. – Jól jegyezd meg az apostol parancsát: „Újuljatok meg gondolkodástok szellemében, s öltsetek magatokra az új embert, aki Isten hasonlóságára tiszta igazságban és szentségben alkotott teremtmény” (Ef. 4,23-24). – Engesztelő testvérek! Ha magatok szent áldozatosak lesztek és szerető lelketek sugarát reávetítitek embertestvériségeitek lelkére, akkor bízhattok, hogy szeretet – tettekben gyakorolt engesztelő áldozatotok nyomán felénk fordul az Ég, és gyermekeiként látva minket, szórja reánk áldását az égi Atya.

– Most rövid vázlatok következnek; ezek csak **ötletek, gondolatok és rendszer** kínálása.

1. beszéd: Az utolsó vacsora titka

Húsvéti bárány elköltésére gyülekeztek az apostolok, és vacsora alatt csodálatosan különös jelenségek történtek... Fenséges ima hangzik... lábmosás és lábcsókolás alázata jelentkezik... És mindennél magaszosabb: „Kenyértörés és Bor hörpintés” megy végbe... – Most azután kérdezzük: mi az utolsó vacsora lényege?

1. Engesztelő életáldozatának előestéjét üli a Mester.

Ezért imádkozik búcsúimát és ezért kéri kiemelten az égi Atyát. Szinte: áldozatra jelentkezik mondván: „...Értük szentelem magamat, hogy ők is szentek legyenek az igazságban (Jn 17,19). Végül, miután apostolaiért és az Egyházzért is imádkozott, így fejezi be imáját: „Én igaz Atyám! A világ nem ismert meg téged. Én ismerlek téged, és így ők is megismerték, hogy te küldtél engem. Megismertettek velük és meg is foglak ismertetni, hogy a szeretet, amellyel engem szeretsz, bennünk legyen és én öbennük” (Jn 17,25-26).

2. Örök Áldozatnak kínálja Magát az isteni Bárány.

Az első áldozat bemutatásánál már céloz arra: **itt életáldozatról** lesz szó. Ezért mondja: „Nem iszom a szőlő terméséből addig a napig, amíg majd az újat nem iszom veletek Atyám országában” (Mt 26,29). – De valami csodás áldozatot mutat be, amikor a kenyér és bor színe alá alázkodva Magát adja tanítványainak mondván: „Ez az én testem, amelyet értetek adok... Ez a kehely az új szövetség az én véreben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19 és 20). – És a „húsvéti bárány” elköltésekor megessi az ember: itt az „Isten Báránya” tevékenykedik, Aki elveszi a világ bűneit.

A befejezésnél térjünk ki arra: mit mond az írás az **imáról** és mit mond az **áldozatról**? Az Írás szavai szerint: „Szálljon illatáldozatként színed elé imádságom, és kezem felemelése legyen olyan, mint az esi áldozat” (Zsolt. 140,2). – De ha így emelkedik az Úrhoz az Isten előtt kedves **ima**, akkor milyen érték előtte a „**megújult áldozat**”?! Erre az a megerősítő felelet: engesztelő az egekben és életető erőt hoz az egek felé törő emberek életében.

2. beszéd: Az utolsó vacsora terített asztala

A „húsvéti Barány” ünnepe ez. Emléke: az egyiptomi kivonulásnak. Szépséges szertartás, amely keretében áldozat mutattatik be az égi Atyának.

1. A bárány – a „választott nép” szabadulásának emlék eledele.

Ennek vételét akarták az apostolok. Azért adatik: „Vegyétek, egyétek...” (Mt 26,26) és „Vegyétek és osszátok el magatok közt” (Lk 22,18).

2. Isten Baránya az emberiség lélekeledele.

Ezt kínálja a Mester mondván: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem!... Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem...” (Mt 26,26 és 28).

Záró gondolatként egybevetést végezzünk. **Ott** – a fogságból szabadulást ünnepelték, **itt** – az örök élet diadalát ünnepli az emberiség. Mégpedig boldogan, mert ennek eredménye: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, annak örök élete van és föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

3. beszéd: Az isteni Mester történelmi útja

Az Úr megjelenését a betlehemi „csendes éj” hozta, és életének „rejtett szakaszában” csak „szülei” értékelték igazán, majd tanítóként járt az országban... Kérdés lehet: hogyan közeledett végül is népének lelkéhez a Galileai?

1. Oktató útján – igéjével táplálta népét.

Itt fejtegethető a tanítás.

2. Áldozatával – Önmagát kínálja a népnek.

Itt kifejtendő az „étkeztetés”.

Végül kérdezzük: kicsoda hát a Mester? Felelet: tehát Fény – az életúton, éltető Kenyér és Bor – a fáradtságos „átisteniesedés” idején.

4. beszéd: Az Úr Jézus diadalútja

A mai napon megismétlődik a jeruzsálemi bevonulás ünnepe. Mégpedig azért, mert ünnepies menetben vonul utcákon a Mester. – De végül ez így csak jelképszerű jelenség, mert az égi Mester többet kíván és többet kínál. Hódolat – a kívánság, és éltető eledel – a kínálat. – Nézzük ezeket egyenként.

1. Diadalutat jár a Mester az élet utcáin. Ezt a hódolatos tiszteletet a **személyes jelenlét** miatt kívánja. Ő az „Isten Baránya”, előtte hódol az ég és a föld teljessége. Az Írás ezt mondja az égi jelenlétről: „Az Úristen ragyog rájuk, s uralkodni fognak örökkön – örökké” (Jel. 22,5). „A városnak nincs szüksége sem napvilágra, sem holdsugárra, Isten dicsősége világítja meg, fénye pedig a Barány” (Jel. 22,23). – A földön pedig ismétlődjek a jeruzsálemi bevonulás, ahol pálmák, virágok és zajos dobok ünnepelték az „élet királyát”. – Ezt tesszük mi is...

2. De csak ezt az utat járja ma a Mester? Ennél többet! Az értékek értéke is ez: diadalutat jár az emberek lelkében.

Ez a több és nagyobb! A nagyvilág ünneplése csak a természet szépségének hódolata, de a **lélekbeszállás csodájával** az istenivé nemesedő ember ünnepli az eget Urát. Itt a **személyes ember imádja** – mégpedig átnemesedett életével! – az ég és föld Urát.

Befejezésül domborítsuk ki: az első – az ünnepi díszvonulás – a külső ünneplés, a másik a belső életboldogság, sőt isteniesülés.

5. beszéd: Az Úr Jézus lélekútja

Most részletesebben térjünk arra, mit végez bennünk a hozzánk leereszkedő Mester? – Feleletünket így részletezzük:

1. Lelket tisztít.

Ahol Ő jár, ott ez az ige lesz életté: „Bízzál fiam! Bocsánatot nyertek bűneid” (Mt 9,2).

2. Asztalt terít.

„Vegyétek és osszátok el magatok közt” (Lk 22,18).

3. Isteni eledellel istenít.

„Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet ré-

szeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4).

Végül igaz léssen bennünk is, hogy „Isten fiává” nemesít. „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen...” (Jn 1,12).

6. beszéd: Az emberi lélek Mesterünk „oltárszekerénye”

Színezett és áhítatos módon kérdezendő: kicsoda az ember, hogy benne létezik az Isten?

1. A föld ura és az örök élet várományosa.

Erre küldött az Úr. „Meg is teremté az Isten az embert: a maga képére, az Isten képére teremtette, férfiúnak és asszonynak teremtette. És megáldá őket az Isten, és mondá: Szaporodjatok, sokasodjatok, s töltsétek be a földet s hajtsátok uralmatok alá...” (1Móz. 1,27-28). Ezt adta neki a Mester: „Ha tehát téged levágtak a természetes vadolajfáról, és a természet rendjén kívül beoltottak a nemes olajfába, mennyivel inkább lesznek beoltva saját olajfájukba azok, akik természet szerint is odavalók” (Róm. 11,24).

2. Az Isten képe és az isteni természet ajándékozottja.

Erre teremtetett. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Így adta a Mester: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

Zárjuk ezzel a lélekkötelességgel: de olyanná **alakítandó** is a lélek, hogy sugározzék belőle Krisztus. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal 2,20).

– Most **három liturgikus** beszédvázlat következik.

Ez csak arra akar példát adni, hogy miképpen lehet és kell parányi jelenségekből indulva a legmagasabb gondolatokig emelkedni. – Szinte azt mondanám, arra kellene a szónoknak törníe, hogy – hasonlattal élve – csúcsra állítsa a gulát és a kis jelentőségű szemléletből is végnélküliség felé táruló nagyságot, isteni igazságot bontson ki. – Lássuk ezeket egyenként.

1. beszéd: Az úrnapi utca

/Liturgikus beszéd: Imádó ünneplés/

Az ünnepi diadalnap hajnalán kérdezzük csak: kit ünnepel a lelkünk és kicsoda a mi legnagyobb kincsünk? Az Úr Jézus Krisztus, az Atya egyszülött Fia, – felel rá a katolikus lélek. Ezért van az, hogy ünnepeinek alkalmával odahord lábai elé mindent. A föld aranyát szent kehellyé és szentségmutatóvá kovácsolja, a köveket templomfallá emeli, a virágokat füzérbe fonja és szírommezővé szórja, a fák ágait sátrakká erősíti, hogy belső szeretetének **áldozatosává** legyen a nagy természet. Mindez azért, hogy munkálkodva hirdesse a néma munka is: mindenünk a Mester, és minden kincsünk a Mesteré. – Mít látunk ma is?

1. Virágdíszbe öltözik az utca.

A köznapi utcaképpel szemben az első pillanatban észlelhető tapasztalat.

a) A köznapokon forgalmas és erőteljesen taposott az utca. Emberek lába tapossa, hogy erős munkába siessen az Úr dolgozó népe. Bármilyen szép és szent ez a jelenség, mégiscsak az az igazság, hogy az Isten földi népének földi életét akarja szebbé és gazdagabbá tenni a dolgozók serege.

b) Ámde éppen az a nagyszerű, hogy a mostani ünnepen elcsendesedik a munka, hogy az **ég Urát dicsérje** a föld embere. Ha a köznap az emberé, akkor az Úrnapi legyen az Istené! Mindez pedig azért van így, mert a lélek életére fordul a figyelem, mintha azt mondaná a sok külső szépség: gondolj az Isten lélekházára, hogy ott találjon erénydíszítette otthont az Isten!

c) Ennek a titkos lélekbeszédnek azután az a hatása, hogy lélektisztuló munka veszi kezdetét és erényes élet adja a folytatást. Csak eget kereső lélek lehet Isten otthona és csak erényes ember lehet az Úr Jézus földi élettársa. – Így azután azt az eredményt hozza a mai ünnep figyelmeztető hangja, hogy Krisztust hordozó legyen a Krisztust ünneplők serege.

2. De a munka csendje mellett dalosan zeng a kíséző hívek éneke.

Ez a második és nagy, szent mozzanata az Úr napjának.

a) A dal és a zene mindig a lélek túlcserélésének jele. De különösen az öröm dala jelzi: boldogság ütött tanyát a lélek mélyén. Az Úrnapi énekeinek alapütemét az az egekbe szálló hálaérzés diktálja,

amely alig talál szavakat az Ég ilyen leereszkedésére. Azt ugyanis tudjuk, hogy az Isten mindig velünk van, de azt csak hittel tudjuk felmérni, hogy az Úr eledelül kínálja Önmagát. – Az Írás így szól a daloló énekről: „Dicsérjétek az Urat...” (Zsolt. 148,4)... Ha dalolnak a természet tárgyai, akkor daloljanak az emberek ajkai is...

b) De ez a dal akkor lesz igazán isteni és Isten előtt is kedves, ha nemcsak az ajak, hanem a lélek dala is csendül. Ez pedig annyit jelent, olyanná leszünk, amilyenné az égi Eledel akar teremteni bennünket. – Itt tehát életről van szó. Arra kell törnünk, hogy istenivé váljék életünk. Valóra kell válnia az apostoli igének: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

Végezetül azt kérdezzük: milyen gyönyörű hazatérő utat készít számunkra a Mester, ha ilyen virágos utcát és lelket készítettünk számára? – **Mi emberi erővel** szórjuk a föld virágait, **Ő isteni erővel** ömlesztí utunkra égi gyönyörűségeit. Ha „theophorica processio” ez a mai ünnep, akkor **Isten készítette diadalút** leszen az ember hazatérése és égbe szárnyalása. – A központban vitt ég Urát a mi kis gyermekeink „angyalserege” előzte, bennünket az Úr angyalainak kísérete vezet örök Atyánkhoz. Ez lesz az igazi és boldogító „processio hominis – ad Deum”.

2. beszéd: Virágszirmok között és fölött

/Liturgikus beszéd: A Szent Kenyér tisztelete/

Egyetlen napon fonódik virágfűzér a szentségmutató köré és egyetlen napon szórnak virágszőnyeget az Úr elé, és ez az Úr napja. A gondolat ez: hódoljon teljes pompával és alázattal a színpompás virág a Mindenható Egyszülöttje előtt. Az Isten teremtő ereje fakasztja a rét és a kert virágait és a díszes virágfűzerek alázkodva simulnak Urunk Istenünk előtt. Ez a mai nap gyönyörű látomása... Tárjuk fel ma a templom kapuit és mielőtt éneklő énekel az élet útjára és piacára kíséren kíséretünk az ég Urát, ébresztgessünk lelkünkben két szent gondolatot, hogy annak zsongásával járjuk be a Mesterünk diadalútját.

1. Gondoljunk először arra, hogy emberi kéz gyűjti a kert virágait és szórja az utca díszéit.

A Teremtő gondolata szerint bontakozik a nagy világ és öltözik szípkázó színpompába a tavasz fakadó gyönyörűsége. Azt mondhatnók tehát: az égi Atya csodás erejének lendülete és szépsége tárul elénk a virágfakadás csodás szépségében. Az igazság ez: az ég Urának lába nyomán virágba öltözik a természet. – Ámde a Teremtő terve az is, hogy az értelmes ember népesítse be a természetet és így részese legyen a „teremtés” csodaművének.

a) Ő szebbé teremtheti az Isteni földi országát. Ez a földi ember számára való „alakítást” jelenti. – Ebben azután elsőrendű helyet talál a fizikai munka, majd a tudás szülte átalakító művek sora, továbbá a művészet csodája és az erkölcsi jószág kibontása; folytatólagosan a szociális munka... Így ezeken a munkákon keresztül szebb lesz a világ, az ember földi háza.

b) És ő szebbé teremtheti az életút szegélyező ösvényeit. Ez az ég Ura számára való szépítést jelent. Munkáját a szerető lelkek végzik. Lényegében azon dolgoznak, hogy mindent, ami szép, összegyűjtsenek, fűzérbe fonjanak vagy tépett szíromként az Úr lába elé szórjanak. Mégpedig azért, hogy **szébb legyen** az Isten országa és **hódoljon** a föld zarándoka. A fontos mozzanat ez: emberi „teremtő munkánkat” is igénybe vesszük, hogy Istenatyánk ünnepét szebbé varázsoljuk.

2. De most tovább kérdezzük: vajon csak ennek az igazságnak tudatában lépünk az élet piacára? A felelet ez leszen: **isteni Szeretet sugározza a „lélekszéppé alakulás” isteni kegyelmeit.**

Mintha azt hangsúlyozná ez a tétel: amit „teremtő lélekkel” kínál egek felé a föld embere, annak lélektartalmát szórja a földre az egek hatalmas Istene. – Most azután áhítatos lélekkel kérdezem: mi-ben áll ez?

a) Titokzatos módon velünk van a Mester. Ez a „látható jel” csodája.

b) Titokzatos módon táplál a Mester. Ez az életúton való „hazasegítés” csodája.

c) Titokzatos módon istenivé teremt. Ez az örök kapukon való kopogtatásánál az „útítárrsá szegődés” csodája.

Mi történik tehát – kérdezem befejezésül – a mai napon? Megismétlődik az Úr jeruzsálemi bevonulásának a diadala. Az éneklő és ünneplő nép a jeruzsálemi nép utódnemzedéke, de a nagy ünnepet nem követi a nagypénteki út szörnyű tragédiája. Akkor az áldó Mester nagypénteki véráldozatával adott áldást még a hálátlanokra is, most a feltámadott Mester szórja égi kincseit a Benne bízókra. – A fontos mozzanat tehát így emelhető ki: virágdíszbe öltözteti városának utcáit az ember, hogy égi kegyelmek kincsével díszítse az ember lelkét az Isten. Egek felé emelkedik a tömjén füstje, hogy földre

szálljon az ég kegyelme. Dicsőítő dalt zeng az ember ajka, hogy égi ajándékaiban részesüljön az ember lelke. – Vegyük tehát az ég kegyét és ünnepeljük az ég Urát. Ennek birtokában elmondhatjuk, hogy ünnepelésünk akkor lesz nagyszerű és lelket megemelő, ha lelkünkben nem megy végbe a jeruzsálemi nép „színeváltozása” és állandó ünnep, lélekünnep, kegyelemmel telt ünnep léssen az Úr várása és nálunk maradása.

3. beszéd: A négy világtájról hirdetett Evangélium

/Dogmatikus beszéd: Mindenkié a Mester/

Az úrnapi körmenetnek jellegzetes szokása: a négy sátoroltár, melynek mindegyike egy – egy világtáj felé tárul. Az Úr szolgálja úgy énekli a Mester Evangéliumát, hogy az embervilág keletje, nyugatja, délje, és északja hallja az ég kinyilatkoztatását. – Szint kikívánczok belőlünk az a kérdés: vajon nem azt jelenti – e ez a felségesen szép liturgia, hogy mindenkié az evangéliumi Mester? Kérdezzük csak: valóság – e ez az elgondolás?

1. Az első felelet így követelődik: a választottak maguknak igénylik.

Az Ószövetség isteni tartalmát ez a gondolat fejezné ki: várják az ígért Messiást. Ebből azután két további gondolat következik.

a) Az Úr ígéretének áhítozott várása. Ez az isteni és égi kegyelem. Ész ok: az Isten mindenkié. A kinyilatkoztatás szava: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

b) A várakozók kisajátított szűkmarkúsága. Ez emberi és leszűkített elgondolás. Ezt tanítja a zsinagóga. De miért? Azért, mert az ember önérdekből magáévá akarja tenni még a Megváltót is. Van ebben jó: ez az Isten igénylés ereje. De van ebben hiba: az önző kisajátítás szűkmarkúsága. Sőt lehet ebben bűnös önzés: a mások kizárásának szeretetlensége.

2. De Ő mindenkihez igényeskedik.

Az ég Ura minden ember Atyja.

- a) Tőle ered minden. Az ember is az Ő küldöttje.
- b) Belőle él az élet.
- c) Mindenkire sugárzó a Lélek.
- d) Mindenkiért áldozat a Bárány.

3. Ezért azután mindenki Hozzá igényeskedik.

Ez egyben az emberiség egyetemének szent egybefonódása. A tartalom ez: egy az égi Atya és egy a földről égbe törő emberi család. Szín, rang, tudás, hatalom lehet **külső elosztó**, de az Isten adta lélek – az **egybefogó**. Az életigazságot így fejezné ki a matematika: minden ember „tört”, és a közös nevezőre hozással, az Isten atyaságával összeadható a diadalmas emberiség.

A díszes körmenet után kérdezem befejezésül: merre jár a te életutad? Milyen tájról jöttél és milyen táj felé törtetsz? – Örvénylő életünk ősforrása – Isten örök országa, hullámzó és küzdelmes életünk örök réve a Mindenható birodalma. Virágos, vagy tövises az út, az mindegy. A lényeg az, hogy Isten kegyelme indítsa, Isten kegyelme segítsen és Isten kegyelme díszítsen. Ilyen módon odajuthatunk, ahová törekszünk, Istenhez, a mi Atyánkhoz, az örök tájak csodás birodalmába.

– Most azután **három elmélkedést** közlünk, amelyek a „szent óra” keretében értesíthetők. – A három elmélkedés három 10-10 perces részre bontható, és így a hívek elmélkedése mellett egy – egy imádási óra anyagát adhatják. – Lássuk ezt a három elmélkedést külön – külön.

I. elmélkedés címe: Az Úr felé

Az egész elmélkedési sornak az legyen a vezető gondolata: életünk zarándok út... De Isten felé. – „Ha az Úr az Isten, kövessétek őt...” (3Kir. 18,21).

1 beszéd: Az Úr hívogat szent sátra felé

Ahonnét jöttünk – oda vágyunk. Azt is mondhatnám: ez a szellemek ősi gravitációja. – A tárgyalásban a következőket fejtegetjük.

1. Isten küldött a földre.

2. Ő hívogat az égbe.

Záró gondolatunk ezt hirdesse: hívó szó az **isteni ige**. Szóban cseng, vagy lélekben hangzik, de mindenesetre – **követésre** serkent.

2. beszéd: Az Úr feltárja szent sátorának kapuját

Amit köznapi szóval halálnak mondunk, azt hívó lélekkel így határozhatjuk meg: a lélek előtt feltárul az Úr háza, és így törtethet oda az élet zarándoka. – A tárgyalás pedig a következők szerint részletezze a tételt.

1. Hazaérkezésünkkor lélekszemmel látjuk a mennyek országát.

2. Majd ítéletével után örvendező lélekkel élvezzük az élet teljes boldogságát.

Befejezhető ezzel a gondolattal: isteni kegyelem a gyökér és az emberi cselekedet a kitermelő.

3. beszéd: Az Úr felvillantja saját titkos létének fényét

Istent a földön és az örök életben ismeri meg az ember. A földön csak létében ismeri meg az értelem, de az örök életben színről színre látja az ember. „Ma még csak tükörbe, homályban látunk, akkor majd színről – színre...” (1Kor. 13,12). – A tárgyalás azt érintse, hogy a „megismerés” tökéletesedésének gyökere:

1. Fényt vet a kinyilatkoztatás.

2. Fényt vet a kegyelmi töltekezés. A befejezés azt hirdesse, hogy így azután az **égi Atya színében** él velünk az Isten.

II. elmélkedés címe: Az Úr mellett

Itt a **közvetlen együttélés** gondolata fejtegetendő! Jézus és mi a személyes szeretetkapcsolatban élünk.

1. beszéd: Hallom az Úr hívó szavát

A szeretet mindig vonzó és így ha hívogató szóban jelentkezik, akkor mindenütt szól. – A tárgyalás beszéljen így:

1. Szóljon az Isten az isteni igében.

„Zeng az Úr szava a vizek fölött, a fölséges Isten mennydörög, ott van az Úr a nagy vizek fölött, zeng az Úr szava erősen, az Úr szava fenségesen” (Zsolt. 28,3-4). – Ezt hirdeti az „élő tanítás”...

2. Szól az Isten a lélek csendjében.

„...Ezzel igazolja, hogy a törvény követelménye szívébe van írva, amiről lelkiismerete tanúskodik...” (Róm. 2,15).

Befejezésül jól jegyezd meg: „Ma ha szavát meghalljátok, meg ne keményítsétek szíveteket” (Zsolt. 94,8)!

2. beszéd: Építeni kezdem az Úr állandó „léleksátorát”

Az én szentélyem az Úr sátora. – A tárgyalás így fejtegetheti a tételt:

1. Felépítem – a lélek készségével. Alapjában arra kell törnöm, hogy odaadó szeretettel tegyem lelkemet **díszes** „isteni sátorrá”.

2. Felékesítem az erények ékességével.

Ez azután a 8 boldogság erényeit jelentse. Így boldogja leszek a földnek, később az égnek.

Kézenfekvő záró gondolat léssen: íme, itt lakozzék az Úr!

3. beszéd: Együtt élek Vele – örök otthonában

A föld embere egeket igényel. Ez a belső értékének értéke. Ő is csak „vándormadár” az Isten országában. – Tárgyalásunk így ossza meg a tételt:

1. Velem él a Mester – a lélek sátorában.

Ez a földi életben való egyesülés. „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

2. Vele él a lelkem – az Isten sátorában.

Ez az örök életben való boldogság. „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szereti fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Záró szó legyen ez az igazság: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

III. elmélkedés címe: Az Úrral egyesülve

Itt a misztikus élet titokzatos egybefonódását kellene fejtegetni. Mégpedig a **személyes szeretet** kapcsolatában.

1. beszéd: A földi lélek kaputárásában

Az emberi lélek áhítozza az egek Urát. „Amint kívánkozik a szarvas a forrás vizéhez, úgy kívánkozik lelkem tehozzád, Istenem!” (Zsolt. 41,2). – Tárgyalásunk lélektani alapon fejtegesse:

1. Egek felé tárul a lélek.

Ez a vágyak és igények fejtegetése.

2. Hogy szentélyébe zárja az eget.

Ez a birtoklás öröme és boldogsága.

Záró szó legyen: és befogadhatja – az égi **természetfeletti erejénél** fogva. Ezt az Isten adja és így az embert istenivé magasztosítja. – Kicsoda az ember, hogy magába fogadhatja az Istent?!...

2. beszéd: A lélek elragadtatásának percében

Itt azt kellene vizsgálnunk: milyen az Istent váró lélek? Belső életet kell teremtenie önmagában. – A tárgyalás így érintse a kérdést:

1. A léleknek anyaghoz fűződő kötelékei lazuljanak.

2. Lelkének vágyai és gondolatai Istenhez tapadjanak.

Záró szóban a misztikus birtoklás csodáiról szólhatunk (Szt. Ferenc, Szt. Margit stb.)...

3. beszéd: Az örök élet csodabirodalmában

Test és lélek az ember, de milyen nagy az emberi lélek, hogy isteni kegyelemmel övé lehet az örök élet?

1. Birtokolja a halál kettéválasztási műve után az egek Urát.

Ezt Krisztus ígéri: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt, élni fog” (Jn 11,25). És adja: „Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34).

2. És így kiteljesítheti csodás módon az életboldogság csodáját.

Befejezésül érintsük azt a gondolatot, hogy ez az Isten – birtoklás az igazi: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

– Az **adorációról** – beszédsor.

1. beszéd: A jelenlevő Úr!

1. Nálunk lakik...

2. Hogy velünk éljen...

2. beszéd: A „néma” Erő

1. Helyzeti csend ...

2. Mozgatva éltető hatalom...

- 3. beszéd: Az „elfoglalt” ember**
 1. Erős az élet hívó szava...
 2. De szükséges az Isten segítő hatalma.

- 4. beszéd: Az időt „teremtő” ember**
 1. Az idő – az Istentől.
 2. De az Istent kereső idő – embertől.

- 5. beszéd: Vesztes ember?**
 1. Földi látszatban – igen.
 2. De belső tartalomban – nem.

- 6. beszéd: Mikor és mennyit?**
 1. Minden átfutó pillanatban...
 2. Pillanatot – az örök Úrnak.

- 7. beszéd: A „gazdag” hazatérő**
 1. Találkozott az Úrral.
 2. Meggazdagította az Úr.

- 8. beszéd: Hol a lélek kincse?**

Bev.: A szőlőtő...

1. Örök összefüggésben – a szőlőtővel.
 2. Állandó – kegyelemvételben...

- 9. beszéd: A dinamikus ember**

Bev.: Perpetuum mobile?

1. Tevékenységre teremtett az ember.
 2. De új erővel biztosít az Isten.

- 10. beszéd: Állandó szentséglátogatás**

1. Bennem az Úr.
 2. Velem az Úr.

– Most összefoglaló **beszédlánc** – **tervezeteket** közlünk. A beszédláncok lényeges irányvonala lenne az Oltáriszentség dogmatikájának érintése (I. beszédlánc), majd a lélektáplálék jellegének kiemelése (II. beszédlánc) és végül a jeruzsálemi bevonulás jelképének ismertetése és a világ hódolatának bemutatása (III. és IV. beszédlánc). – Persze ez itt csak példaképpen szereplő egybefogás, mert az I. részben egész sorozatban találhatók. – Lássuk ezeket egyenként.

I. beszédlánc címe: A búcsúzó Mester hagyatéka

- 1. beszéd: Az utolsó vacsora csodája**

Ez megemlékezés az egyiptomi – és lélekfogságról.

1. Kenyeret tör a Mester.
 2. És égi Kenyeret nyújt a Szeretet.
 Ez a megváltás a lélekfogságból.

- 2. beszéd: A Szent Kenyér törése**

A Szent Kenyér és Vér megjelenésének mi a hivatása?

1. Az első az átváltoztatás.

Ez áldozat.

2. A második osztás.

Ez a szentség.

Ezért lelkünk bére és eledele.

3. beszéd: A kenyértörés parancsa

A Mester „kenyértörése” örök áldozat és adakozás.

1. Nem egy szent tett.

2. Hanem folytatandó sor.

Az Egyház folytatja. – És az ember? Erősödve – merít...

4. beszéd: Az örök együttes

Sohasem élünk – a szerető Mester nélkül.

1. Velünk marad a kenyér és bor színében.

Ez földi kincs.

2. Vele élünk az örök életben.

Ez égi ajándék.

Így tehát: mindig Vele vagyunk.

II. beszédlánc címe: Sumunt mille

1. beszéd: A kis „elsőáldozók”

Gyermek lelkek képzeletének csodájával kezdjük...

1. Vágyó lelkek.

2. Szeretetet ígérő szívek.

Zárjuk így: ők a földön járó angyalnemzedék.

2. beszéd: A küzdő „serdülők”

A fejlődés sok – sok nehézséget hoz...

1. Nagy a küzdelem.

2. De elég az Isten kegyelme.

Végszó: biztos a győzelem – Krisztussal.

3. beszéd: Az erőt igénylő életmunkások

Széles terület az élet és mindig Krisztussal kell maradnunk.

1. A családi élet előtt.

2. A családi életben.

3. Az élet nagy keretének szolgálatában.

A nagy világ is működési terület. Ott is legyen velünk Krisztus!

4. beszéd: A hazatérő zarándokok

De még az örök kapukig is elkísér az Úr.

1. Viaticum az Eucharisztia.

2. Kísérő az Úr Maga.

Velem és bennem, tehát könnyű lesz az ítéletem.

III. beszédlánc címe: Az ismétlődő „Pálmavasárnap”

1. beszéd: Gallyak, pálmák, virágok

Ez az „Úrnap” formája...

1. Ezeket gyűjti az ember.
 2. Ezeket szórja a hívő lélek.
- De legyen ilyen – a lélek háza!

2. beszéd: Gyermek éneke

Isten fehér népe – a gyermekek serege.

1. „Kisdedek és csecsemők szájával hirdeted ellenségeiddel szemben dicséretedet” (Zsolt. 8,3).

2. Innét csendítik az élet mélységes igazságából – dicsőségedet. De ilyen legyen – a felnőttek lelke is!

3. beszéd: Fehérruhás fehér lelkek

Fehér szüzek – fehér lelkeket jelképeznek.

1. Földön élő gyermekek.
 2. De égbe törő angyalok.
- Végül is: Istenatya élő körzetévé nemesednek.

4. beszéd: Te Deum – os embertömegek

Háladal a hálás ember éneke.

1. Velünk az Isten – a földön.
 2. Örökké velünk az Isten – az égben.
- Örök háladal – a boldogultak éneke.

IV. beszédlánc címe: A világ hódolata

1. beszéd: Ezüst, arany, gyémánt hódolata

Ezzel kellene kezdeni, hogy minden az Úr előtt hódol. Ok? Tőle minden. – És az Oltáriszentséget illetően milyen a hódolat?

1. Kehellyé formálódik a dísz a Szent Vér számára.
2. Csillogó pompává magasztosodik a Szent Test számára.

Záró gondolat legyen ez a kérdés: mit tegyen az ember, aki a teremtmények elseje? Csillogó lélek-pompává magasztosodjék az Úr szolgálatában!

2. beszéd: A tömjén alázata

A tömjén – a napkeleti bölcsek ajándékainak egyike. Égő és illatos áldozati füstöt termel. – És az ember tisztelő hódolata milyen legyen?

1. Elég – az Úr előtt.
2. De égbe száll – az Úr elé.

Befejezés legyen: végnélkülien hódoló és élettel Istent magasztaló az ember.

3. beszéd: A muzsika diadalmas akkordja

Az akkord is Isten fenségét dicsőítse!

1. Szent, szent, szent!

2. Ez a csengés melódiája.

Végül is a **szép** egybecsendüléssel magasztalja az élő és személyes Harmóniát, az Istent.

4. beszéd: Az ember földre borulása

Az ember tetteinek külső formája a hódolat. – És a belső?

1. Az ember hisz.

Ez belső alapok.

2. Az ember tudatosan hódol.

Ez kibontakozó belső alakulás.

Zárjuk azzal: külső jeleink mellett döntő legyen – az **élethódolás!**

* *

B/ Az „írott liturgia” szövegéhez írt beszédek**a/ „Kis liturgia”**

A jelen esetben az egész „kis liturgikus” beszédsort a **Sequentia** szövegére építjük fel. Tesszük pedig ezt azért, mert a „kis liturgia” szövegei hangot találnak a „Lauda Sion”-ban és így nem látszik szükségesnek a részletes fejtegetés. Azt azonban meg kell állapítani, hogy az Oltáriszentségről szólva vagy gondolkodva nagyon is gyümölcsöző lehetne, ha Szt. Tamás himnuszát, a „Lauda Sion”-t vennék alapul egy hosszabb beszédlánc felépítéséhez. Ez azután felölelhetné a kis liturgia egyéb szövegeit is. Természetes, hogy az itt közölt beszéd sor tágítható, vagy szűkíthető. Mi csak arra akarunk rámutatni, hogy hogyan lehetne kiemelni a himnusz fenséges akkordjaiból az Oltáriszentség dogmatikáját és emberi életet éltető etikáját. Mindezt a szónok saját lélektartalma és egyéni adottsága szerint – más-képpen értékesítheti. – Lássuk most azt a sorozatot, amely a „Lauda Sion” imádkozása nyomán születik a lelkünkben.

1. beszéd: Milyen legyen a dicséret?

(„Tantum aude”) – (Erkölcsei beszéd: Hogyan hódoljon az ember?)

„Ez az én testem... Ez az én vérem kelyhe...” (Lk 22,19 és 20) – ez a Mester szava. Ez tehát az Oltáriszentség tárgyi tartalma. – Ámde ezt tudva most már felmerülhet az a kérdés: milyen tisztelettel kísérelje az Úr jelenlétének szent jelét a hódoló hívó sereg? Erre ad feleletet Szt. Tamás himnusza, ha átélmelegedi szövegét az ember.

1. Az első felelet így szól: tantum aude.

Azt világosan érti az ember, hogy a valóságos tisztelet maximuma illeti az Úr Jézus jelenléti csodáját. Krisztus valóságos személyes jelenléte isteni kinyilatkoztatás, tehát a hódolata, az imádás aláazta kötelessége a föld emberének. – De mivel mutassa ki?

a) Hulljon térdre az ember. Jól mondja az Írás: „Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban” (Fil. 2,10). Az apostol azért beszél így, mert a személyes Isten előtti jelenlétét imádó tisztelettel övezteteti...

b) Tömjénfüsttel hódoljon az ember. Ez már azt jelenti, hogy a tárgyak is hódoljanak az Úr előtt. Tűz és tömjén – földi kincs; az egek felé emelkedő füst alázkodó hódolat jele és így az Isten tiszteletének jelképe. Azért hivatkozik az Írás a királyi emberek áldozatára, akikről ezt írja: „Aztán fölnyitották kincsesládájukat és ajándékot adtak neki: aranyat, tömjént és mirrhát” (Mt 2,11).

c) Majd személyes imádással is hódoljon a lélek. Ezt a hangot „Adoro Te devote...” akkordjával üti meg a szent író. Mindent adjon meg az ember, amit igényelhet az Isten!

2. Majd a második felelet így szóljon: nec laudare sufficit.

Ha a teremtmény a Teremtő felé fordul, akkor nem lehet határt szabni hódolatának. Tőle veszünk mindent, tehát Neki kínálható minden!

a) Hódol a természet /virágszórás jelképével/. De maga az úrnapi körmenet idején rózsaszirmokon halad az Úr... Ez az ember terítette élő szőnyeg jelképe. A sok virág arról szól: az Úr útján virágba fakad a kemény szikla út, mert virágzóvá akarja teremteni a kemény emberi szíveket...

b) Hódoljon az emberi lélek. Dala, éneke kíséri az Urat. Ez a szépség hódolata. De itt is az a döntő: figyelmezteti az embert, hogy a **lélek tiszta csengése** legyen az Úr igazi dicsérete.

Végül is minden az emberi lélekerő diadalmas előretörése. – De mit hoz ez a hódolat? Talán így fogalmazható az igazság: az **öntudatlan** virágok áldozatát elfogadja az Úr, de ezek szirmai elhervadnak... Ámde a **tudatos** ember hódolatát – természetfeletti életfogadással fogadja el az élet Ura. Ez örök értékévé lesz, mert az örök világban **örökké élővé** válnak Istenatyja közelében.

(Ez a beszéd reáépíthető a budakeszi és szentendrei népnek fenséges „virágszőnyeget” készítő hódolatára, amely az egész útvonalon virágterítőt terít a processio útján.

Vagy felépíthető a „virágot szóró gyermekesereg” áldott és szent virágszórásra. Alkalmazás: mind-ez lélekhódolat a Mester előtt.)

2. beszéd: Tan, vagy élet?

(Panis vivus) – (Dogmatikus beszéd: Micsoda az Eucharisztia?)

A mesteri alapítást tanítja az Egyház. De állandó kérdés marad: vajon tan-e, vagy élet-e ez az isteni ige? Mert ha csak tanított ige, akkor hálával fogadott isteni kinyilatkoztatás, ha azonban **életforrás**, akkor a **mi lelki életünknek** örök jövőt biztosító forrása. Mivel pedig a Mester szavai szerint élet örök forrása, azért a hely, a templom, ahol ez források: az élet helye. A katolikus templom igazi értéke: az Isten látható jelentkezése. A mécs is ezt hirdeti. Az oltárszekrényt ez a fény őrzi.

1. Jelen van a Mester – ez a tan.

Végül is minden igazság az Istentől. Ez a kinyilatkoztatás pedig a Mester ajkán csendül.

a) Jézus tanítja. Szavai így hangzanak: „Ez az én testem, amelyet értetek adok” (Lk 22,19). Olyan ige, amely a Mester végrendelete. Már a bevezetése erre utal: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyaszszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15). De a végrehajtása ezt jelenti: veletek maradok mindörökké. Olyan szeretet ez, amelynél nagyobb alig képzelhető.

b) Az Egyház hirdeti. Azért, mert Mesterének szeretetéből égi ajándék. Csak tudja végül is: ez a parancs teljesítés! Ezt vette parancsul: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

2. Ámde velünk marad azért, mert éltet a Mester.

A Mester tanításának alaphangja így csendül az emberhez: „Én vagyok az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6). Sőt ez az isteni ige: „Ő tett minket alkalmassá arra, hogy az Újszövetség szolgálói legyünk, nem a betűé, hanem a léleké. Hiszen a betű öl, a lélek pedig éltet” (2Ker. 3,6). – Ő tehát életet keltő igényeket ébresztő és örök vágyat fakasztó... Persze, a döntő és lényeges az utóbbi, mert ez teszi örök vágyakozóvá és a kegyelem erejével örök életűvé az embert. – Kérdezzük csak: hogyan éltet a Mester?

a) Kegyelemét adja az embernek. Sohase felejtjük, az ember természetéhez **nem** tartozik, de az isteni Szeretet túlaradásából származik az „isteni élet”. Ez így kezdődik: „Én pedig ha fölmagasztalnak a földről, mindent magamhoz vonzok” (Jn 12,32). Ez a hívó kegyelem Isten felé fordít, de az égi természet kiáradása minden lelket a Szentlélek templomává avat. Hallgasd csak az apostol szavát: „Nem tudjátok, hogy testetek a benneteket lakó Szentlélek temploma, akit Istentől kaptatok?” (1Kor. 6,19).

b) Hogy pedig ez állandó és törhetetlen legyen, azért **éltelvé** lesz a léleknek. Természetesen úgy értelmezve, hogy az örök élet Eledeleként kínálkozik az ember életében. „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). „Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek, s e kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jön” (1Kor. 11,26).

Talán ez a tétel fejezheti ki legjobban az igazságot: „Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám a szőlőműves” (Jn 15,1). A tanulság tehát ez: „élő szőlővesszők”! Merítsetek tehát a Tőke erejéből!

3. beszéd: Meddig éltet?

(„Turbae tractum duodena...”) – (Erkölcsei beszéd: A kitartás alapja)

Most folytassuk a kérdést: vajon örökké erősek maradnak-e az utolsó vacsora „erősei”? Meddig győztek a gyengeség felett? Vették az Úr Szent Testét; erősek maradtak-e az „isteni élet kegyelmével erősítettek”?... Feleljen a történelem, és tanuljon belőle a többi ember.

1. Az utolsó vacsora utáni szörnyű pillanatok megtörték az apostolok lelkét.

A Getszemáni kert szörnyűsége annál szomorúbbá lesz, minél inkább részletezzük az esemény-

sort. Ezt a tényt megjövendölte a Mester: „Eljön az Óra, már el is jött, amikor elszéledtek, ki-ki a maga útján, és engem magamra hagytok. De én nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van” (Jn 16,32). – Égi volt a „vacsora terítéke”, és mégis győzelmes lett a „gonosz ereje”. De miért?

a) Mert nem virrasztottak. „Akkor visszament, alva találta őket. Erre rászólt Péterre: „Simon! Alszol? Egy órahosszat sem tudtál virrasztani velem?” (Mt 14,37). – A lélek erőse legyen éber és figyelő! Még a kisebb jelenségekre is.

b) Eredményként elfutottak. „Erre a tanítványok mind elhagyták őt és elfutottak” (Mt 26,56). – Mindez átfutó jellegű gyengeség, de arra vall: még az „isteni erő” sem kényszer, hanem áldozatot feltételező erő.

2. De az isteni erő a hősies halálig erősítette az áldozatosak lelkét.

Itt már messzebbre, az egész életre kell gondolni. Lám! Akik átfutólag gyávák lettek, azok – épp a Mester terítette asztal életerejéből merítve – ennek az erőnek hordozói és hősei lettek. – Mit mutat ugyanis életünk?

a) Vállalták az igehirdetést. – A Mester parancsa így szólt: „Menjetez tehát, tegyetez tanítványommá minden népet, kereszteljetez meg őket az Atya és Fiú és Szentlélek nevében” (Mt 28,19). Az ő munkájukat ez jellemzi: „Továbbra is mindennap tanítottak és hirdették a templomban és magánházakban Jézust, a Messiást” (Ap. Csel. 28,31).

b) Halálukkal pecsételték az igék igazságát. – A tanítás valóban az igéknek újból való csendítése, de a halál az igékhez való ragaszkodás igazi pecsétje. – Ennek előfutára volt Szt. István, aki így halt meg Krisztusért... fölkiáltott: „Bizony látom a megnyílt eget, s az Emberfiát, amint az Isten jobbján áll!” Erre ezek nagy hangon fölkiáltottak és befogták fülüket. Azután egy emberként rárohantak s a városon kívül vonszolva megkövezték... Amikor megkezdtek István megkövezését, az így imádkozott: „Uram, Jézus, vedd magadhoz lelkemet!” Mikor pedig térdre rogyott, főnnhangon kiáltotta: „Uram, ne ródd föl nekik ezt a bűnt!” Alighogy ezt mondta, kilehelte lelkét” (Ap. Csel. 7,56-60). – De folytatása minden apostol életvége, amely végül is véráldozat lett a Mester igazságáért.

Záró szavunk legyen: erőforrás a Szent Kenyér, de ennek vétele ellenére gyenge lehet az emberi lélek. Az isteni természet vétele valóban az isteni természet biztosítása, de annak **valósulásához** szükséges az áldozatos erőfeszítés! Bennem is! Ha tehát **élni** akarok földön és **örök életben** – isteni életet, akkor éber, erős és áldozatos erőfeszítéssel hasznosítsam az isteni kegyelmeket. Azokat egek adják, de azokat földiek értékesítik.

4. beszéd: Krisztus emléke

(„Recolitur institutio”) – (Dogmatikus beszéd: Krisztus áldozati vacsorája)

Az utolsó vacsora az Egyiptomból való kivonulás emlékűnepe. Ámde ami emlékűnnepek készült, az végül az emberiség örök áldozatává nemesedett. Az egyiptomi kiszabadulás **jelképpé** lett, és az Isten szeretetének „csodavacsorája” a bűn rabságából való menekülés forrásává változott. Jézus „életalkonyának” szent estéje az emberiség áldozati tényévé nemesedett. Az Írás így írja le fenséges egyszerűséggel: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjetez emlékezetemre. Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új és örök szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19-20). – A mai beszédben csak egy gondolatot emeljünk ki kérdezőn: hogyan léssen a szent teríték Krisztus örök emléke?

1. A feleletünk első része így szól: szeretetből Önmagát áldozta fel az utolsó vacsora asztalán.

Jól meg kell jegyezni: az utolsó vacsora az **égi Szeretet ajándéka**. – Nemcsak táplálék, hanem egek felé táruló önfeláldozás és ennek bemutatása után – lélektáplálás. – De honnét tudod mindezt?

a) Hallgasd meg először Krisztus főpapi imáját és rádöbbsz, hogy a Mester ezt ezért mondja égre emelt szemmel: „Atyám, eljött az óra. Dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged. Hatalmat adtál neki minden ember fölött, hogy mindenkinek, akit neki adtál, örök életre adjon” (Jn 17,1-2).

b) De az előkészítés után önátadása is ezt bizonyítja. Nagyon szép gondolat ez az összefogó tétel: eddig igéinek **igazságát** adta, most **Önmagát** adja. – De ez az élettétel, azaz isteni kegyelemajándék akkor nyer még nagyobb szereteterőt, ha folytatjuk a történetet mondván:

2. Az Úr hivatott szolgálja továbbra is kiszolgálják az Úr oltárának asztalán, amit az Úr alapított.

Ha az utolsó vacsora az isteni Szeretet csodája, akkor annak megismétlésében is benne dohog az isteni erő. Az az erő, amely bűnöket bocsát a földön, mert örök áldozatot mutat az Égnek. Persze **tárgyilag** ez világosan érthető, de **alanyilag** is követelődzve követelődző.

a) Legyen szeretettel teljes a **bemutató** és a **részesedő**. – Azért: „Tehát vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből és igyék a kehelyből, mert aki (méltatlanul) eszik és iszik a nélkül, hogy megkülönböztetné (az Úr) testét, tulajdon életét eszi és issza” (1Kor. 11,28-29) – Így a bemutató „alter Christus”, a részesedő pedig homo divinus.

b) De tegyük hozzá azt is, hogy ez az átalakulás isteni és örök életet fakasztó az emberek lelkében. – Jól mondja a Mester: „Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhez többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha” (Jn 6,35). „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Befejezésül legyen szabad arra hivatkoznom: így kell látni a hit szemével és ilyenné kell alakulni Isten kegyelmével! De hogy ez léletté lehessen bennünk, azért vigyük el lelkükben ezt az életigazságot: „Krisztus emléke” tehát nem csupán a „nagy est” visszaidézése, hanem az élő és éltető, örök „vérméltű áldozatnak” megismétlése. – Aki ezt lelkében hordozza, és ennek ereje táplálja, az a földön jár, de egekbe emelkedő emberek diadalmasa.

5. beszéd: Ha az emlékűnnepeket üljük...

(„Dies solemnis agitur”) – (Erkölcsei beszéd: A megemlékezés)

A múlt eseményei nem sülyednek olyan temetőbe, amelyből nincs feltámadás. Emlékek világában nincs végleges temetés. Az emlékek élnek és ha nagy jelentőségűek, akkor még a köztudatban is élnek. De akármilyen kicsinyek, **tudat alatt tevékenykednek** is. Sőt eleven hatókká válnak és ünneplés tárgyai lesznek... Ilyen az Úr vacsorája. – Ma, mikor az „utolsó vacsora” Mesterét és így alapított „égi vacsoráját” ünnepeljük, akkor azért száll gondolatunk a múltba, hogy a jelen élet **éltető erejeként** lépjen a **jelenbe**. – Mit ünnepel tehát a hívők áhítatos serege?

1. Ünnepeljük az első terítésnek az emlékét.

a) Felidézzük annak a szent estének emlékét, amelyről sokszor beszélt az Úr. Egy alkalommal ezt mondotta: „Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott kenyeret az égből, hanem Atyám adja az igazi mennyei kenyeret” (Jn 6,32).

b) Itt ugyan csak étkezésről beszél, de később áldozatára emlékeznek. Ezt pedig így vezeti be: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyassam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15). – Itt már beszél a „Bárány”, Aki áldozat léssen az Úr oltárán.

c) Amit megígért, azt így szerzi: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre”. Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19-20). – Mintha azt mondaná: áldozat a testem és vérem – az egek felé, és eledel és ital – a föld emberei felé.

Így tehát méltó a megemlékezési ünneplés, mert végül is ez az „utolsó vacsorai terítés” az Úr Jézusnak végrendelkező áldozatünnepe és a vágyva vágyott megváltó munka előfutalmazása.

2. De a mai ünneplésben ünnepeljük a „megújuló terítésnek” diadalát.

De az „éhes ember” számára nem elég az egyszeri asztalterítés, mert igényes léssen a gyakrabbi eledelre. A Mester azt akarta, hogy állandó legyen, mondván: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Az ég Urát kiengeszteli az egyszeri áldozat, de ismételve tiszteli az ismételt bemutatás. – De mit tesz naponta és ma különösen az élő hitű Egyház?

a) Mindennap ismételt áldozattal, mégpedig külső díszel is ünnepel. Virágokat fogunk füzérbe, szirmokat szórunk az úttestre és pompázó virágokat helyezünk vázákba...

b) Ámde jól tudjuk, hogy az igazi ünneplést **erényvirágokkal** ünnepeljük... Mégpedig azért, mert imádásunk nem maradhat külső dísz. – „Ahol az Úr járt, ott virágpompába öltözik az élet útja” – mondotta Ottokár püspök. – De ahol **lélekben lakik az Úr**, ott **erényfüzérek ékesítsék** az Úr otthonát! – Ennek a csodás átváltozásnak vagyunk áhítozói és ezért ünnepel az ismétlés teljes hódolatával az egek megnyilatkozását váró földi zarándok. – Összehordjuk, Uram, a föld termékeit, virágait és ilatozó szépségüket lábaid elé fektetjük minden kincsünkkel, hogy vegyük és élhessük égi kegyelmeddel azt az életet, amelynek erejével **istenivé** alakítjuk lelkünket.

Jelszavuk legyen: emlékezzünk, örüljünk és az isteni életben gyarapodjunk!

6. beszéd: A régi ünnep, és a mai asztal

(„Novum Pascha novae legis”) – (Liturgia beszéd: Áldozati kenyér – élő Áldozat)

Az Ószövetség áldozatainak egyike volt a: „panis propositionis”. – A kenyeret feláldozták és az Úr választottjai elfogyasztották. Ez volt az áldozati oltár állandó ajándéka. Ez a felajánlás is az egyiptomi szabadulás emlékére történt. – De amikor erre emlékezünk, akkor kérdezzük csak: milyen volt a **múlt terítéke** és milyen a „**jelen asztala**”?

1. Az Ószövetség ünnepe abból állt: kenyeret törtek és ünnepi vacsorát terítettek a báránnyal.

Isteni parancs volt a szabadulás napján elköltött vacsora és isteni parancs volt az évente megújuló megemlékezés.

a) Ez az ünnepi terítés – a búcsúzás lakomája volt.

b) Ez az ünnepi teríték a szabadulás reményének felcsillanásává változott (a Bárány!). – Sokszor gondoldj arra, amit jövendőt Izaiás: „Valóban a mi betegségeinket ő hordozta, s a mi fájdalmainkat ő viselte; és mi őt szinte bélpoklosnak tekintettük, az Istentől megvertnek és megaláztatottak... Feláldoztatott, mert ő maga akarta, és nem nyitotta meg száját; viszik, mint a juhok leölésre, és mint nyírója előtt a bárány, elnémul, és meg nem nyitja száját” (Iz. 53,4 és 7). Itt **távolba lát** a próféta és végidőknek képét varázsolja elénk. Szinte reáismerünk az „Eljövendőre”, ha csak Szt. Jánosnak, az Úr előfutárának szavait halljuk Jézusra mutatva: „Nézzétek, az Isten Báránya!” (Jn 1,36).

2. Ezek alapján megállapíthatjuk, hogy az Újszövetségben égi Kenyeret tör számunkra Maga az Isten Báránya.

Az igazság ez: előkészít az Ószövetség és teljesít az Újszövetség. – Vizsgáljuk csak részletesebben a kérdést.

a) Magát adja az isteni Bárány, ez lehet az egyik tételünk. „Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűneit!” /Jn 1,29/. Nemcsak megnevezés és értelmezés, hanem hivatás is.

b) És ezzel Maga szabadít meg minden földi zarándokot. – Bűnök terhét viseltük és az üdvösség bérét vesszük. „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Vigyünk magunkkal tehát ezt az örömdetes igazságot: az előkép beteljesülése és az igazság fénye elűzi a bizonytalanság ködét. Valóra vált ez a mesteri ima: „Szenteld meg őket az igazságban: a te igéd igazság” (Jn 17,17). De ennek bére – az Úr Jézus Szent és áldozatos Vére.

7. beszéd: A katolikus dogma

(„Dogma datus Christianis”) – (Dogmatikus beszéd: Mi az Eucharisztia?)

Az isteni tanítás az igazság keménységével követelözik. A természet törvényei épp úgy, mint az Isten személyes kinyilatkoztatása. Azért, mert mindkettő a Teremtő Atya szava. Az első – a tudósok kutatásának tárgya, a másik – az „élő tanítás” útján jut a hívők lélekvilágába. Ezek: dogmák. – Mit tanít tehát az Oltáriszentség dogmája?

1. „In carnem transit panis”.

Rövid tételünk azt hirdeti, hogy a kenyér látszata /színe/ alatt jelen van az égi Mester.

a) Tartalmilag azt hirdeti, hogy Krisztus Szent Teste helyettesíti a kenyér lényegét. Ez a transsubstantiatio. „Átlényegülés” maga – szó, és a lényeg átváltozása – a közölt tartalom.

b) De a külső jelek megtartásával a kenyér alakját tárja elénk. Ez a tétel a Tridentinum szava. Ott foglalták tételbe és használták hivatalosan a tudományos magyarázat szavát. De mindennek alapja – a Mester igéje. Ez a beszéd a dogma: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). Amit a Mester mond, az örök igazság. A magyarázat emberi ész szülöttje. A Tridentinum a tudomány szavaival fejezi ki az isteni tanítást. Tehát nem bölcséletet tanít, hanem **bölcséletien** fejezi ki a **krisztusi** igazságot.

2. Et vinum in sanguinem.

A lényeg itt is azonos. – Látjuk a bort és hisszük a krisztusi jelenlétét. – Itt is azt kell mondanunk: Tridentinum a tételbe foglaló, de a Mester szava a dogmatikus igazságot hirdető. – És az ember?

a) Végül is azért hisszük, mert szólt az Istenember: „Aki eszi az én testemet és issza az én véremet,

annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

b) Így boldogan gondolok arra, hogy a dogmatétel nem elvont igazság, hanem élettartalmat adó kegyelem. Ezért az apostolokkal én is elmondom: „Uram, kihez menjünk? Neked örök életet adó igéid vannak” (Jn 6,68).

A tény – isteni szó, a mód pedig – rejtett hittitok. De kinek kell hinnünk? Annak a Mesternek, Aki ezt tanítja, annak, Aki az örök életünk biztosítója.

8. beszéd: A hit ereje

(„Animosa firmat fides”) – (Dogmatikus beszéd: Az Oltáriszentség hite)

A búcsúzkodó Mester végrendelkezése – a megajándékozott ember legnagyobb életkincseinek egyike: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – De amikor ezt halljuk és tudjuk, akkor kérdeznünk kell, vajon hogyan kell ezt a kegyet fogadnunk? A felelet így adható két tételben:

1. Amit nem látunk, azt fogja át hitünk.

Alapvonalát az apostol jelzi: „A hit reményeinek szilárd alapja és a nem látott dolgok igazolása” (Zsid. 11,1). – Nem a teljes belátás, hanem az isteni szó előtti behódolás a lényeg.

a) Nem szabad félni a „tévedéstől”, mert érzékszerveink gyarló eszközök. Sokszor csalódnak azok. Parányi fizikai, vagy élettani eltérés mást mutat, mint a tárgyi igazság.

b) De ha az **isteni közeledéshez odahajlunk**, a csalódástól távol maradunk. – Jól meg kell jegyezni: a Mester szava – az igazság és az ember találkozása.

2. De amit a Mesterünk hirdet, hódolatos étellel fogadja a lelkünk. A Mester hivatása az emberiség tanítása és megváltása. Tehát **nem csak** tanítás!!

a) Igaz ugyan, hogy tanítónknak küldetett... De ez is azért, hogy **életet** neveljen! – **Egek hírnökeként** jelentkeznek, tehát a Küldő erejével hirdeti az igét. „Kezdetben volt az ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1). – Jött, hogy éltesen és örök életet adjon! Egekből jött az Ige, hogy égi igét hirdessen az ajka!

b) Isten küldötte az égi Igét, tehát tudta tanításának igazságát. Mondja is: „Most már tudják, hogy minden, amit nekem adtál, tőled van” (Jn 17,7). Szava tehát az égi Atya hangja, amelynek földi csengetése a Mester igéje.

c) Ámde mindig üdvösségünkre hirdette az élet igazságait. Azért mondja: „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem jut az Atyához, csak énáltalam” (Jn 14,6).

Mindezt hallva, vegyétek észre, hogy a Mester tanításával örök szeretetének jelét adja nekünk. Ez a maximum. Mert olyan a tanítás, amelynek erejével köztünk marad mindörökre! – Szerető lélek-örömmel hajlunk tehát Hozzá, mert a Szeretet bősége kínálja **Önmagát**. – **Hitünk** elfogadja és így **életünket** istenivé **alakítja**.

9. beszéd: A jelek és a valóság

(„Sub diversis speciebus”) – (Dogmatikus beszéd: Mi a látszat és mi a valóság?)

Az Oltáriszentség úgy tárul elénk, hogy kenyeret és bort látunk, de Krisztus jelenlétét hisszük. Amint előbb mondtuk, a hitünk szerint életerőnek tartjuk. – Vizsgáljuk meg most az ész és az isteni kinyilatkoztatás alapján a „Kenyér” csodáját. A vizsgálat útja legyen ez: mit tár elénk a fizikai tapasztalat és mit hirdet az isteni Mester?

1. Az emberi tapasztalat észleli a jeleket.

Kenyér és bor színe jelenik meg az „átváltoztatás” után is, mert az érzéki tapasztalat továbbra is azt mutatja.

a) Világosan kenyér és bor színét látjuk... A pap kezében valóban kenyér és bor látható, de ajkain a Mester „csodát tévő szavai” csengenek... „Ez az én testem... ez az én vérem”... Ezeket a szavakat pedig nem kijelentőnek kell vennünk, hanem **átváltoztatóknak**. – Parancsok a föld terményei felé, hogy lényegben eltüntetve helyet adjanak az égi Mesternek.

b) De miért ez a csodás keret? Talán azért, mert a **jel látása** nem roppantja össze lelkünket. Az Isten közvetlen szemléletét nem bírná el az ember. Gondolj csak Mózes történetére. Még a csillanó arcú Mózes sem nézheti az ember. Hát még Magát az Urat!

2. Krisztus tanítja a valóságot.

Az Írás szól az előkészítő isteni tervről, és a Mester szavai szólnak a megvalósításról.

a) Az előkészítő szavak ezek: „Nemcsak kenyérből él az ember, hanem minden igéből, mely az Isten szájából jön” (5Móz. 8,3). „És mannat hullatott nekik eledelül, és mennyei kenyeret adott nekik. Angyalok kenyerét ette az ember, eledelt küldött nekik bőséggel” (Zsolt. 77,24-25).

b) A megvalósító igék ezek: „Ez az én testem, melyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Ugyanezt ismétli az apostol, amidőn az alapítást így idézi emlékezetbe: „Az Úrtól kaptam ugyanis, amit közöltem veletek: Az Úr Jézus elárulásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálat adott, megtörte és így szólt: „(Vegyétek és egyétek), ez az én testem, melyet értetek (adok). Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” (1Kor. 11,23-24).

Záró kérdésünk ez lehetne: de miért kell a „jel”? Azért, hogy könnyebben közelítse meg az ember. Emberi természetünk a természetes jelenségeket látja és keresi, de a hit kegyelmével erősített lélek a „rejtett igazságot” is elfogadja, hiszi és éli.

10. beszéd: Mi megy végbe az isteni áldozatban?

(„Caro cibus, sanguis potus”) – (Erkölcsi beszéd: Az Oltáriszentség ereje)

Az Oltáriszentség nem egyszerűen jelenlétet adó isteni ajándék, hanem Isten kegyelméből **éltető** birtoklás. Ez annyit jelent: lélekeledel! A föld emberé a kenyér, az „ég fiáé” az égi Kenyér. – De reüssük csak: hogyan értelmezhető mindez? Így felelhetünk:

1. A földi kenyér égi Eledel léssen.

A Mester végrendelkezése – életerő közlés. Van ebben természetes és természetfeletti értelem.

a) A földi kenyér – életet erősít. Törjük az éhezőnek, hogy erőt vegyen az életre.

b) Az égi Kenyér – lelket éltet. Ennek vétele azonban így jelezte a Mestertől: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

2. A bor – hűsítő Ital léssen.

Az ember szervezete igényli az italt. Azért barátunk a forrás, a patak, de ugyancsak azért erőnk a szőlőtőke csordította nedű.

a) Bort csordít a tőke fűrtje. Termi a természet, értékesíti az ember.

b) De lélekerőt ad a „Mester serlege”. Termi az égi Szeretet és hasznosítja a szeretett ember.

3. De teljes valóság Krisztus – mindkét szín alatt. Az „isteni asztal kenyere és bora” azonban csak **látható jele** a láthatatlan

Mesternek. Mindkét szín alatt egy és egész valóság a Mester. Csak még ezt tedd hozzá: olyan jelenlét, amely isteni életet teremt bennünk. – Rítusok szerint két vagy egy szín alatt áldozva – a valóságos Mester száll a lelkünkbe.

Záró gondolatunk legyen: égi Atyánk legnagyobb ajándéka az Egyszülött földre küldése; Mesterünk legnagyobb ajándéka az életének feláldozása; de **felénk forduló szeretetének** örök ténye az éltető Eledel biztosítása.

11. beszéd: A mindig Egész

(„Unus Christus integer accipitur”) – (Dogmatikus beszéd: Minden részben egész a jelenlét)

A Kenyér színe kicsiny ostya alakban áll elénk. Az egész Kenyér, vagy kicsi darabja is az Úr **valóságos jelenlétének színe**. – Tér és nagyság kívül esik az isteni jelenlétben. – Mi történik, ha osztjuk a színeket?

1. Törjük a jelet.

Láttuk – az utolsó vacsorán, látjuk – a templomban is...

a) Törhetjük a „Kenyeret”. De ennek eredménye: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54). Tehát **egészet** vett és **egész életet** nyert vele az ember.

b) Öntve oszthatjuk a serleg „Borát”. Eredmény? Marad az, amit már a próféta jövendölt: „Mily nagy az ő jósága, mily nagy az ő szépsége! Hiszen a gabona választott ifjakat, s a bor **szüzeket** nevel!” (Zak. 9,17).

2. És vesszük az Egészet.

De történik-e belső változás?

a) Az Úr jelenléte „**minden osztott részben**” – egész. A jel kicsisége, vagy nagysága nem érinti az igazi jelenlétet.

b) A jelenlét tehát – Egész. – A Mester személyes jelenlétét hirdeti a jel; így tehát érthető, hogy osztható – a jel, és oszthatatlan – a személyes megjelenés. – Az egy, vagy két szín alatt áldozó a Mester vételével erősíti lelkét.

Legyen tehát életigazságunk ez a tétel: a színek oszthatósága nem hozza magával az Oszthatatlan részzé alakulását. Az Igazság: Jézus Krisztus a mi lelkünk tápláléka. – Ez pedig az Ég legnagyobb ajándéka.

12. beszéd: De egyforma a vétel eredménye?

(„Sorte tamen inaequali”) – (Erkölcsei beszéd: A vétel eredménye)

Ámde, ha minden rész az Egészet adja, vajon egyenlő – e a vétel ereje és ható értéke? – Ezt csak azért kérdezzük, hogy lássuk, hogy **tárgyilag** egyenlő, de **alanyilag** eltérő. Sőt jegyezd meg: itt az **alanyi lélekbeállítás** adja a különbséget. – Tegyük most vizsgálat tárgyává: milyen ez a különbség?

1. Örök életet ad az egyiknek.

A Mester szavai szerint az örök élet szolgálatát adja az isteni lakoma. Egyetemes ige, de – Júdás esetén indulva – különböző a hatása... Kérdeznünk kell tehát: vajon van-e ennek alanyi feltétele?

a) Szülessék újjá a lélek. Ez az isteni cél, tehát tegye előzménnyé az ember: „Bizony, bizony mondom neked: aki nem születik vízből és /Szent/ lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). – Kell az üdítő ital, de járni kell a Jordán parti próféta hirdette „tisztuló életutat”: „Tartsatok bűnbánatot...” (Mt 3,2).

b) És így vegye a hívő. Ezért mondja az apostol is: „Tehát vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből, és igyék a kehelyből” (1Kor. 11,28). A felkészülés lélektisztulást jelent.

c) Akik felkészülnek vételére, azoknak örök életet adó erő. Azért olvassuk: „Aki eszi az én testemet, és issza az én véreimet, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

2. Ámde az Úr vétele örök kárhozatot hozhat másoknak.

Az Istent nem kereső – az Istentől távol maradó. Ámde az Istentől eltávolodó – gonoszság felé húzó és oda zuhanó! – Az „élet Kenyere” életerő, de a bűnös ember lelkét az jellemzi, hogy a bűnösen vevő – az Isten ítéletét vevő.

a) Földit és örök életét.

b) Meg nem különböztetvén a test és lélek eledelét (Lásd: 1Kor. 11,29). A záró szó tehát az legyen: így kell értelmezni a Szentség vételének eredményét. Istenemberi valóságát **adja a Mester**, de **istenien fogadja** lelkébe az ember! A tiszta lelkűnek – örök életet, a megátalkodottnak – kárhozatot hozhat.

13. beszéd: A tört kenyér és a hörpintett kehely

(„Fractimentum sacramentis”) – (Dogmatikus beszéd: A színek megosztása)

A kenyér és a bor az Oltáriszentség **színe**. De a Mester Személye a valóságok valósága. Olyan jelenlét ez, amely az égi Mestert látható színek alatt hozza közénk. – Most csak az a kérdés léphet elénk: vajon külön osztott-e az eltérő színek alatt a Mester? Erre nézve ez az „élő tanítás”:

1. Mindig a teljes Krisztust veszed.

A kenyér és bor színében az Úr Jézus valósága rejtőzik.

a) Krisztus valóságosan van jelen a kenyér színe alatt.

b) Krisztus valóságosan van jelen a bor színe alatt. Ezért a vétel teljességét élvezed bármelyik szín alatt.

2. Csak jeleinek eltérését észleld.

Az Egyház ősi szertartása mindkét szín alatt nyújtotta a Mestert a lelkeknek.

a) A görög katolikus Egyház ma is ezt teszi.

b) A nyugati Egyház egy szín /kenyér!/ alatt nyújtja. Végző kérdésünk lehet: és miért van ez az eltérés? A felelet is igen egyszerű: csak gyakorlati szokásból, amely higiénikus alapra vezethető vissza.

14. beszéd: A törhetetlen égi Eledel

(„Nulla scifit scissura”) – (Dogmatikus beszéd: Az Oltáriszentség belső lényege)

Mi az Oltáriszentség csodás **belső ereje**? A felelet ez: Krisztus! – De hogyan?

1. Krisztus – a tápláló.

Valójában arra kell gondolni, hogy az isteni Szeretet a Szentség gyökérzete. Így is mondhatnók: A Mester szerető lelke szülte a Szentséget.

a) Ő tervezte – szeretetből. (Olvasd el János 6. fejezetét).

b) Ő alapította – szeretetből. (Olvasd el Lukács 22. fejezetét).

c) Ő Maga a Tápláló – szeretetből. Olvasd ezt a szöveget: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyaszszam veletek ezt a húsvéti vacsorát...” (Lk 22,15).

2. Krisztus – a Táplálék.

De az Úr Jézus szeretetének foka a Tanító és Áldozat Mesterének azt a maximumát is mutatja, hogy Ő titokzatosan, de **Személyében** lesz a mi Táplálékunk.

a) Kenyér és bor a teríték. Ezt látjuk, ezt vesszük. De eredménye: „Mily nagy az ő jósága, mily nagy az ő szépsége! Hiszen a gabona választott ifjakat, s a bor szüzeket nevel! (Zak. 9,17). – A próféta szavait alátámasztja az emberi élet. Figyeld: a vértanúk erejének **forrását!**

b) Valóban azonban a Mester az éltető Eledel, mert a jelek látszata alatt ez az igazság: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Ő a Tápláló és Ő a Táplálék. Ebből az következik: a vételben az Úr Egyszülöttje tevékenykedik. Ennek pedig az a hatása, hogy **istenivé** lesz a **földi ember**. De mindörökké!

15. beszéd: Előjelek és valóság

(„In figuris praesignatur”) – (Biblikus beszéd: Az Oltáriszentség előképei)

Az Isten szeretetének előjelzése és legnagyobb ténye már az Ószövetségben is fellelhető. Természetes, hogy előképekben... Ehhez meg kellett **érnie** az emberiségnek. – Most kérdezem: hol és hogyan jelentkeznek a **múltban**, és hogyan valósul a **jelenben**?

1. Az Ószövetség kettős kiemelt előképet mutat. Jelentkezik az előkép Izsák áldozatában és a húsvéti bárány elköltésében.

a) Izsák feláldozásának lélekkésztsége – a legnagyobb odaadás előképe.

Olvasd 1 Mózes 22. fejezetét. – Végül azonban itt is a bárány lesz az áldozat.

b) Az Útnak induló „raboknak” elindulásánál az áldozati bárány elköltése az előkép... Olvasd: 2 Mózes 29. fejezetét.

2. De múlt után az Újszövetség vacsorájában jelentkeznek: az igazi „Kenyértörés” szentségében.

Tehát az ószövetségi **múlt** mellett a Mester utolsó vacsorája adja a **jelent**. – Mi itt a valóság?

a) A Szeretet üli ünnepét. – Búcsúzó Mester végrendelkezik és Önmagát hagyja szereteteinél.

b) És az áldozatos Szeretet eledelül adja Önmagát. Olvasd csak: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre... Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véresemben, amelyet értetek ontok” (Lk 22,19-20).

A bárány az előkép, az isteni Bárány szeretetsugárzása a **valóság**. Legyen tehát hódolatos étellel istenivé nemesedett az emberiség!

16. beszéd: Az éltető Pásztor áldása

(„None pastor, panis verus”) – (Erkölcsei beszéd: A Mester teljes áldása)

A búcsúzkodó Izsák áldását adja fiaira. De a búcsúzó Mester Önmagát adja áldásul fiainak. Azt is mondhatnók: Jákob kiosztja – a földieket, a Mester megnyitja – az égieket. Tehát igaz: Jákob áldása a föld, a Mester áldása az ég. – De miből vezethetnők le mindezeket? Figyeljük a részleteket és látni fogjuk a tartalmat.

1. Asztalához ültet.

A hangsúly ezen pihen: **asztalához**.

a) Ő a Terítő.

b) Ő a Teríték.

2. „Örökségéhez” juttat.

És miért teszi ezt a szeretet – csodát?

a) Örököséivé tesz – az égnek.

b) Útitársként áll mellettünk – az égi úton.

3. Végül a szentek örök egyességéhez juttat. Ember célja az örök haza. De itt is az **Isten, szentjei és angyalnépének közössége**. Mintha arra akarna utalni: az örök Szeretethez juttat, ahol az élet igazi szeretetáramlásában boldogul az ember.

a) Az atyai ház az otthon.

b) Az örök atyai Szeretet az élettartalom. Jól jegyezd meg: ezt adja az égi Kenyér. Azért olvasod: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

Végső következtetésünk ez legyen: a búcsúzkodó Mester igazi hagyatéka: az ember életét szolgáló és hazaségítő Szeretet.

*

b/ A napi Evangélium

A csodás kenyérszaporításról lévén szó, a **földi igények** területéről indulva a **szellemi** életek és **ételek** világához jutunk, kell is jutnunk. – Ha elolvassuk – beszéd készítés előtt – János 6. fejezetét, akkor reádöbbenünk **ennek a módszernek** értékére. A Mester is a **testi igények** kielégítésével indul és ennek nyomán jut a **szellemi igények** érintéséhez. – Igazság: per materialia ad apiritualia.

A tételek azután szélesen fogottan lehetnek dogmatikusak, erkölcsiek... De fontos, hogy kis „evangéliumi ötletből” fakadjanak! Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: Az éhező ember

(Erkölcsei beszéd: Éhezőknek ételt adni...)

A fejlődő természet arra tanít, hogy a mag az anyaföldből és a felette húzódó „egek világából” méríti az erőt, a napsugarat és az esőt... **Eledel** kell az élő magnak, hogy bontakozóan rügyet fakasszon és termésbe szökkenjen. Ebben a nagy törvényszerűségében **egyetemesen** benne él az **ember** is. Ő is a földiek és égiek felé fordul, hogy onnét életerőt vegyen. A különbség az, hogy a „nagytermészet lényei” benne maradnak az **anyagi világban**, az emberek élete pedig feligényesedik a **szellemi magaslatra** is. Ezért az „éhező ember” földieket vár – **a természetes élet kialakítására** és szellemieket (természetfelettieket is!) igényel – az **isteni élet kitermelése**.

1. Szögezzük le tehát először: **anyagiak birtoklását igényli a föld éhező embere**.

Dolgozik az ember, alakul az élet, igényesebb az „új ember” és a földiek vételével erősödik.

a) A földi élet eledele a kenyér és az ital. Minden, ami anyag, az az anyagot táplálja. Gondolj az egészségre stb. – Mit tesz ezért az ember? Műveli a földet. A kenyér termelője a föld, de az emberi munka a termés sokszorozója. – De ugyancsak építi a házát. Védő otthont és meleg családi szentélyt. Haladása jele: barlang, sátor, kunyhó és palota... Magasabb igény, több munka. – A fizikai és lelki munka után boldogabb az élet. Több munka – több kenyér. Jobb munka – boldogabb élet.

b) De a természethez tartozik az ember lelke is, hiszen test és lélek az ember valósága. – Tehát a lélek is eledelt kíván, hogy értékes legyen a kibontakozása. Itt nem arról van szó, hogy nagyobb érték lesz – lénytaniilag, hanem arról, hogy értékesebb lesz – dinamikailag. **Kevésbé** kiteljesült, vagy **teljesebben** kitérült. – Itt a tudás, az esztétika, a természetes erkölcs, a társadalmi és a természetes vallás érvényéről van szó. – A tudomány az értékek mélységre száll, hogy a nagy mindenség kincseit leleplezze és értékesítse. Fizika és matematika, élettan és növénytan, állattan és embertan, bölcsélet és természettudomány... széles területe az emberi szellem elmélyedésének. Itt is leleplez és értékesít az ember. – A művészet – a szép világa. Ezt látja és ezt teremti az ember. Területe az anyag, a színek, az akkordok és gondolatok harmóniájára terjed ki. És kik ezek a szépet szolgálók? Ezek nagy értékek, ezek a Michelangelo-k, Wagner-ek, Van Dyck-ok, Ibl Miklósok stb. De ilyenek a kis otthon gondozói, mert ezeket is a művészet ihleti. – Majd igény az **egyéni** és **közösségi** erkölcs. **Ezt** dolgozással alakítja ki az ember. Lényege: magadat tökéletesítsd és embertestvéredet szolgálj! – Végül is a természetes

ember lelke felemelkedik az Istenhez, mindennek Alkotójához. Az Írás szerint: „Az Úr félelme jámbor tudás” (Sir. 1,17). És „Ami ugyanis Istenről megismerhető, az világos előttük, mert Isten nyilvánvalóvá tette számukra. Hiszen, ami benne láthatatlan: örök ereje és isteni mivolta, a világ teremtése óta művei alapján értelemmel fölismerhető” (Róm. 1,19-20). Egek Urához emelkedünk, mert egek Urától jöttünk és Hozzá tartozunk.

2. De az „éhező emberről” állapítsuk meg másodsorban, hogy az égiek kegyelmi „kenyerét” igényli az „örök életet éhező ember”.

A természetes ember lélekútja is odatör, de az égiek kegyelmével telített lélek odalendül és ott éri, találja az igazi otthont.

a) Magasba tör az emberi lélek... És ha **isteni kegyelmet** vesz, akkor a véges határok fölé emelkedve **egyet és örök életet** igényel. – A mulandóság lélekéjszakát jelent... Azért a Mester legnagyobb jelentőségű igéje így szól: „Én vagyok a föltámadás és az élet: aki bennem hisz, mégha meg is halt élni fog” (Jn 11,25). Ezért igéri az „égi Kenyér törésének jutalmául”: „Az én testem étel s az én vérem valóban ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, bennem marad és én őbenne” (Jn 6,55-56). Íme! **Isten áldotta** ember reménye az örök feltámadás, és a reménykedő ember „kenyere” az égi Eledelel.

b) De az „éhező ember” égi táplálékot véve és azon erősödve az **isteni élet** kialakítójává lesz. Mégpedig a földön – **éli** és az egekben Isten közelében – **élvezi**. Így tehát **kettős** éltető erő! Már a földön is alakítható és az örök életben **teljesen boldogító**. Így igaz hiszen: Isten ad vágyat, „éhséget” és igényt, de ugyancsak Ő ad teljesüléséhez kegyelmet. – De az ember **tevékeny alany** marad, aki alakít.

Záró szavunk ez a kérdés legyen: de mit alakít? Felelet: **isteni** embert, akire áll ez az Írás: „Mindannak azonban, aki befogadta, hatalmat adott, hogy Isten fiává legyen, annak aki hisz őbenne” (Jn 1,12).

2. beszéd: A csodás „kenyér szaporítás” (Dogmatikus beszéd: A csodás jelenlét)

A népsokaság táplálása – az **előfutam**, és az emberek lelki táplálása – a **megvalósítás**. Kenyér szaporítás csodája az első, és a lélektáplálás kegye a második. Egyik a testet erősíti, a másik a lélek erőit és vágyait gazdagítja. Azt is mondhatnók: olyan módon indítja a lelket, hogy szárnyfeszülésével elérje az eget. – Ezt alapul véve kérdezhetnők: miben állapíthatnók meg ennek az isteni Eledelelnek valóságos értékét?

1. A lélek isteniesítését szolgálja.

Ez volna az első érték. Mintha azt mondanánk: olyan értéket veszünk, amely egyéni életünket az „isteni Eledelel” természetéhez **hasonlóvá** alakítja. Földiek voltunk és égiek leszünk!

a) Mindenki egészben veszi. Mindenkint megváltott a Mester, tehát mindenkinek kínálja! Terít – és mindenkit hiv. Olvasd el a példabeszédet (Máté 22. fejezetében)!

b) A boldogító tudatunk pedig ez: végül egészben töretlenül őrzi a Szent Kenyeret. Lelkében őrzi az Úr Jézus Krisztust. Az Isten Egyszülöttjét. Az Istent! Olyan nagy kegy, amelynél nagyobb nem képzelhető. A földön valósul: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbenem és én tibennetek” (Jn 14,20).

2. És készségesen kínálkozik mindenkinek számára. A gondolat ez: mindenkinek kínálja az égi Eledelel, hogy mindenki **isteni emberként** lépjen az örök élet küszöbére.

a) Népek egyeteméé az égi Kenyér. Itt – isteniesíteni akar!

b) Bűnösök tisztítója az isteni Eledelel. Itt – tisztítás a vágya!

c) Tiszták égi Eledele az ég kegye. Itt – erősítés a hivatása! A záró gondolathoz jutottunk. Mit mondjunk? Az Úr Szent Kenyere isteniesít a földön és Istennel egyesít a földön és égben egyaránt. A vétel után „Isten fiai” járnak a földön.

3. beszéd: Az égből szállott Kenyér (Dogmatikus beszéd: Az égi Kenyér)

A Mester az Úr Egyszülöttje, és az égi Kenyér az ég ajándéka. Az Úratya szeretetének maximuma: Egyszülöttje az ember Megváltója, és a második isteni Személy az ember táplálója. De miért ez az isteni ajándék?

1. Ez valóban az egek kiáradó szeretetének jelzése.

- a) Istenivé akar tenni a Mester.
- b) Állandó Vendégünk akar maradni a Mester.

2. Az égi szeretet második hivatása: életünknek Istenhez emelése.

a) Tárgyilag: Krisztussal egyesít. Olvasd: „Élek ugyan, de nem én, hanem a Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

b) Eszközileg: Krisztus hazakísér. Gondolj: az „utolsó” kenetre és utolsó áldozására.

c) Végső célt tekintve: örökké boldogít. Olvasd: „Azon a napon megtudjátok, hogy én Atyámban vagyok, ti pedig énbennem és én tibennetek” (Jn 14,20).

Záró igazságunk legyen: földi és örök életünk éltetője a Szent Kenyér.

4. beszéd: Az örök élet Eledele

(Dogmatikus beszéd: Az Oltáriszentség igazi értéke)

Földi utunk végső célját csakis isteni kegyelemmel tudjuk megközelíteni és elérni. Az emberi természet kibonthatja a „jó embert”, de Isten kegyével kitermelheti a „szent és isteni embert”. – Jól tudjuk, hogy az égi, természetfeletti kegyelem Isten kivételes ajándéka. – Kérdezzük csak, hogy lesz az égi Kenyér örök életünk szent záloga?

1. A Mester szava tanítja.

Olvasd csak: „A kenyér, melyet adni fogok, az én testem a világ életéért” (Jn 6,51).

a) Égi ajándékunk az örök élet valóságos Eledele. Szerzője a Mester: „Ez az én testem, amelyet értetek adok” (Lk 22,19).

b) Éltető erőnk az égi Kenyér fogyasztása: „Itt a mennyből alászállott kenyér, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon” (Jn 6,50).

2. Isteni életünk tapasztalatilag is igazolja.

a) Az életutasok Kenyere az égi Eledel. – Olvasd csak: 3Kir. 19. fejezetét: „Ő felkele, evék és ivéks ennek az ételnek az erejével negyven nap és negyven éjjel méne, egészen az Isten hegyéig, a Hórebig” (3Kir. 19,8)...

b) A szüzek itala a bor csordulása. – Nem „Venus kelyhe”, hanem Szt. Ágnesnek és Margitnak tüzese itala. Eloltja az ösztön tüzét és fellobbantja a tiszta élet szeretetlángját.

Végül is szent zálog, amely az örök élethez juttat bennünket.

5. beszéd: A jeruzsálemi bevonulás

(Biblikus beszéd: Lélektalálkozás)

Színezendő a Mester jeruzsálemi bevonulása... Diadala ez az isteni Mesternek! – **Jelképpé** tehető – a „lélekbeszállás” szent percében... Hiszen méltán kérdezhető: van – e ennél diadalmasabb bevonulás – a lelkek csendes világába?... Kettős felelet adja meg az erősítő választ.

1. A jeruzsálemi diadalút földi ünnepet varázsol elő.

A zsidó nép „király várása” átjárja az egész Ószövetséget.

a) A jeruzsálemi bevonulás ennek a hitnek az öröme. – De az örvendező nép lelkében ez a titkos igazság is él: a földi utakon át, égi Jeruzsálembe tör a Mester, és törünk mi is...

b) De végül is – csak a „földi király” túlcserélődés ünneplése az egész.

2. Épp azért nagyobb az az ünneplés, amely a lélekbeszállás „örök élet ünneplését” készíti elő.

a) A Mester ezt ígéri: „Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él” (Jn 6,58).

b) Az Egyház ezt tanítja. – Kis gyermekek is ezt hallják...

c) Az egyszerű hívő is ezt éli. – Hitünk tartalma és életünk ereje ez a „lélekbeszállás”.

Záró igazságunk legyen: Lélekbe száll – a Mester, és egekbe vonul – a diadalmas ember.

6. beszéd: Manna – Kenyér

/Biblikus beszéd: Jelkép és megvalósítás/

A pusztában vándorló zsidó nép az égi Atyától várja az erőt adó eledelt. Az Írás szavai szerint így táplálja őket az ég és a föld Ura: „Hallottam Izrael fiainak zúgolódását. Mondd nekik: Estére majd

húst esztek, reggel pedig jóllaktok kenyérral, hogy megtudjátok, hogy én, az Úr vagyok a ti Istenetek” (2Móz. 16,12). – De kérdés: hogyan táplálja az „örök Kánaán felé” zarándoklókat az égi Atya? Az világos: Egyszülöttjén át, mert hiszen ez az isteni Követ égi hivatása. – Persze most nem a megváltás áldozatára, hanem az **egyes ember** lelki táplálására kell gondolnunk. **Ebben** ez az isteni kegyelem.

1. Kenyeret ad nekik az égből.

a) Földi éhezőknek kenyérszaporítással. – Erre a csodára utal János 6. fejezete. – De ezt a természetes szolgálatot adja a természet termése útján is.

b) Eget áhítózóknak égi leereszkedés. Ezt ígéri: „Én vagyok az élet kenyere. Atyáitok mannát ettek a pusztában és mégis meghaltak. Itt a mennyből alászállott élő kenyér, hogy aki eszik belőle, meg ne haljon” (Jn 6,48-50). – Ezt adja: „Ez az én testem, amelyet értetek adok” (Lk 22,19).

2. És isteni természetét adja szeretetből.

De hogyan értelmezendő?

a) A föld búzája – a természetes erőket biztosító kenyeret kínálja. Ezért vetünk, dolgozunk, aratunk és sütünk... Ez erőssé fejleszt...

b) Az ég Urának „Kenyeré” a természetfeletti isteni életet szolgálja. Ezt kapjuk az egekből. Ez istenivé nemesít.

Összefoglalásunk legyen ez: a „manna” az ígélet ideiglenes földjére vezet, a „Kenyeré” az örök élet világába juttat: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon” (Jn 6,54).

7. beszéd: Qui manducat

/Erkölcsei beszéd: Az ember étvágya/

Az ember fejlődő élete erőfelvételt igényel. Így teremtette az Isten. – Persze ez az igény ahhoz méretezett, amilyen éhség jelentkezik az ember életében. Aki csak földi életet keres, annak eledele a föld kenyere, de aki természetfeletti élet akar, annak eledele is égi. – Mire kell tehát hangolni az ember lelkét?

1. Légy étkezője az égi Kenyérnek.

De ez a „kenyér” kettős tárgyú és jellegű lehet.

a) Lehet isteni – ige. Ezért mondja az Írás: „Nem csak kenyérral él az ember, hanem minden igével, amely Isten ajkáról való” (Mt 4,4). Ezt hallgasd és kövesd!

b) Lehet – isteni Eledel. Olyan, amelyről így ír az isteni szöveg: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – Ezt vedd és ettől alakul istenivé életed.

2. Légy élvezője – az égi Eledelnek.

Az éhező és igénylő – élvező is legyen. Az étel élvezeti tárgy is.

a) Még akkor is, ha már a földön vesszük. Hiszen élvezetül adja a Mester: De aki abból a vízből iszik, melyet én adok, nem szomjazik soha többé. Az a víz, melyet én adok, örök életre szökő vízförrás lesz benne” /Jn 4,14/.

b) De méginkább az égből, ahová tör az életük. Ezért olvassuk ezt a szöveget: „Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van és én föltámasztom az utolsó napon. Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” (Jn 6,54-55).

De hogyan fogható mindez egy tételbe? **Isten** az ajándék, **isten** a vételi parancs, **isten** legyen vételével az ember! Aki ezt **átéli**, az valóra váltja a „végrendelkező Mester” **szeretetáradását**.

8. beszéd Vivet in aeternum

(Dogmatikus beszéd: Isten adománya a szellemi élet)

Nagy és széles rétegű a teremtett világ. Az élők világából kiemelkedő lény az öntudatosan élő ember. – De miképpen értékelendő ez a kivételes isteni ajándék?

1. Vita est gratia.

a) A teremtés története és az Isten hozzánk való ereszkedése kiemeli, hogy a **szellemi élet** külön teremtői kegyelem. Ezért olvassuk: „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelt az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7).

b) Épp ezért érthető azután, hogy ugyancsak külön kegyelem a megváltás (Krisztus!).

c) Végül külön kegyelem a megszentelés (Szentlélek!).

2. Vita aeterna gratia gratiarum.

Ha ilyen kegyelem a földi isteni élet, milyen lészen a **végnélküli** élet?

a) Ennek lehetőségét Krisztus szerzi. – Ez a megváltás! Olvasd csak: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódotokból, hanem a hibátlan és szeplőtlen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét. 1,18-19).

b) Ennek megvalósítását a természetfeletti kegyelemmel való élés biztosítja. Azért mondja a Mester: „Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők. Aki bennem marad és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehettek” (Jn 15,5).

Befejező gondolatban kérdezzük: hogyan valósul meg életükben ez az isteni íge: „Aki szeret engem, megtartja tanításaimat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23)? A felelet ez lesz: egék felé forduljon természetfeletti kegyelemért az ember és áldozatos lelki munkájával alakuljon ki belőle az **isteni ember**. Az isteni ember pedig örökké él Isten országában.

– Most néhány **igen rövid** beszédláncot alkotunk. Az „ötlet” címet adjuk és a tárgyi **beosztást** közöljük.

I. beszédlánc címe: Az Úr teste

Ez a beszédlánc az Úr Jézus emberi életét érinti és emberségét megillető tanítást akar közölni. Azért tehát a szónoknak az Úr Jézus emberségéről és a megváltó munkában értelmezendő emberi tevékenységről kellene szólnia.

1. beszéd: Az örök Szentháromság szentélye

Röviden értelmezendő az ember. Mégpedig így: az ember teste a Lélek otthona. Ha pedig az ember az Urat veszi, akkor az ember lelke az Isten háza. – Tárgyalásban kérdezhető: milyen szerepet tölt be Jézus életében?

1. Emberségének látható kerete és teljes emberségének anyagi része.

2. Ámde azt is mondhatjuk, hogy a Szentháromság szentélye.

A befejező gondolat ez legyen: az Isten Személyének – teljes emberi természetén át való hordozója.

2. beszéd: Az örök engesztelődés áldozati „tárgya”

Az Istenember a Megváltó Személy; így az „Ember – Krisztus” az emberi természet szenvedésén át Megváltó. Lényeges gondolat: egy a Személy és kettő a természet! – Tárgyalás útja ez lehetne:

1. Az áldozat bemutatója az Istenember.

2. De az áldozat tárgya az Istenember embersége.

Befejezésül szögezzük le: az Istenember Személye az „Emberkrisztuson” keresztül végzi a megváltás áldozatát.

3. beszéd: Az előretörő emberek lélekeledele

A csodás átváltozás után az Írás szerint Jézus teste a lélek eledele. Azért olvassuk: „Az én testem valóban étel s az én vérem valóban ital” /Jn 6,55/. – Tárgyalásban kérdezhetjük: hogyan lesz eledel az Úr Szent Teste?

1. Titokzatosan közli éltető isteni természetét.

Amilyen az eledel, – olyan az élet.

2. Titokzatosan egyesíti Önmagával a föld emberét.

Az „örök élet eledele” a szent Eledel. Olvasd csak: „Itt a mennyből alászállott kenyér, ez nem olyan, mint a /manna/, melyet atyáitok ettek és mégis meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él” (Jn 6,58).

II. beszédlánc címe: Miért élünk?

Itt ezt a nagy kérdést azért lehetne felvetni az Evangélium nyomán, mert a helyes feleletet megkapjuk a szent szövegben. – Örök kérdés: „merre menjünk,” A mai Evangélium felel erre!

1. beszéd: Atyjáért élt a Mester

Úgy kellene bevezetnünk, hogy a Mester életcélját érintenők. A Mester azt mondja: „Amint engem küldött az élő Atya és én az Atya által élek, úgy aki engem eszik, énáltalam él” (Jn 6,57). Ő tehát – Atyjáért élt és él. – Tárgyalásban az Atya Küldöttjeként ismertetendő és az Atyának engedelmességként állítandó oda.

1. Az Atya küldötte.

„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16).

2. Az Atyát követte.

„Nem azért szálltam le a mennyből, hogy a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát, aki küldött engem” (Jn 6,38). Az Istenember életének hivatása: az Atya.

Az Atyától jött, Őt szolgálja. Még megváltó munkája is az Atya dicsősége.

2. beszéd: Istenért éljen az ember

De mit tegyen az ember? Csak **alanyi** boldogságkeresés a hivatása? A tárgyalás így feleljen:

1. A Mester Szeretetéért kell élnünk. Ez – **tárgyi** célunk.

2. A lélek üdvözüléséért kell dolgoznunk. Ez – **alanyi** célunk. Az összefogás ez legyen: így tárgyilag – az Istenért, alanyilag – önmagunkért élünk.

3. beszéd: Örök személyes kapcsolatban éljen Isten és az ember

De a Teremtőnek és az „ember – teremtménynek” milyen legyen a viszonya? Csak az „Eredeztető” és a „teremtett” viszonya áll fenn? Tárgyalásban a „teljes függés” hangsúlyozása mellett a személyes szeretet domborítandó ki.

1. A földön élnek a „közös természet” kegyelmében.

Olvasd csak: „A remény pedig nem csal meg, mert Isten szeretete kiáradt szívünkbe a ránk árasztott Szentlélek által” (Róm. 5,5).

2. Az égben pedig élni fogunk a kölcsönös szeretet áramkörében.

Ezért olvassuk: „Most megmarad a hit, remény, szeretet, ez a három, de köztük a legnagyobb a szeretet” (1Kor. 13,13).

Összefoglaló gondolat: ez az egység a Szeretetben gyökeredzik. „Aki nem szeret, nem ismeri az Istent, mert az Isten szeretet. Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy egyszülött fiát küldte a világra, hogy általa éljünk” (Jn. 4,8-9).

III. beszédlánc címe: Az örök élet titka

Itt arról kellene szólni, hogy miben áll az Úr ígerte örök élet. Az Úr ugyanis ezt ígéri mondván: „Itt a mennyből alászállott kenyér, ez nem olyan, mint a /manna/, melyet atyáitok ettek és mégis meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi, örökké él” (Jn 6,58).

1. beszéd: Az emberi élet célja

Földön élünk... De hová törünk?... Ez az igazi életigazság és életkérdés. – A tárgyalás próbáljon feleletet adni mondván:

1. Istenien tevékeny életre a földön.

2. Istennel való személyes szeretet – életre az égben.

Végül is Istennel az élet teljes célja!

2. beszéd: A lélek kibontakozása

A fejlődés sodrában élünk, tehát tökéletesebb bontakozás a hivatásunk. – Targyalásban mutassunk rá arra:

1. A lélek a szebb és szebb lehetőségek hordozója.

2. Az örök élet a természetfeletti kegyelmek érvénye.

Sodorhat a „gratia efficax”, de alakíthat a „gratia sufficiens”. Vezető gondolatunk legyen: tökéletes életet éljünk a földön és az Isten örök otthonában.

3. beszéd: Az Istennel való együttélés gyönyörűsége

Mindig az Istennel élünk, de „színről színre” csak az örök életben élvezzük. „Ma még csak tükörben, homályosan látunk, akkor majd színről – színre...” (1Kor. 13,12). – Targyalásban a földi és égi Isten – látást értékeljük!

1. Látjuk és bírjuk az Istent.

Ez az értelem diadala.

2. Magunkban érezzük és élvezzük az Istent.

Ez az akarat boldogsága.

Befejezésül foglaljuk egybe a mondottakat azzal az isteni ígérettel, hogy egész valóságban igaz lesz ez a tétel: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (Ap. Csel. 17,28).

Elmélkedések

1. beszéd: Ahogyan az Úr lát

1. Éhesek – testben.

2. Éhesek – lélekben.

2. beszéd: Amit az ember akar

1. Eledelt.

2. Lélekeledelt.

3. beszéd: Amit az Isten ad

1. Természetes kegyelmet.

2. Természetfeletti erőket.

4. beszéd: Amit az ember kap

1. Segítő erőt.

2. Megszentelő kegyelmet.

5. beszéd: Ahogyan az Isten tárul

(ember felé)

1. Szeretettel /teremtés, megváltás, megszentelés/.

2. Örök Szeretettel /életet adó Kenyér!/.

6. beszéd: Ahogyan az ember tárul

(Isten felé)

1. földön – Vele.

2. Égben – Benne.

7. beszéd: A „titkozatosság szentsége” és a nyilvános ünneplé

1. Titkos – a jelenlét.

2. Nyilvános – a tisztelet.

8. beszéd: Láthatatlan istenség – látható jelenség

1. Kenyeret és bort látjuk.

2. Isten Szeretetét imádjuk.

9. beszéd: Az Isten nyomain...

1. Jelenlétét – érezhetjük.
2. Jelenlétét – dicsőítjük.

10. beszéd: Emberek – Isten nyomain...

1. Isten megemel.
2. Ember egekbe tör.

11. beszéd: A világ „nagy sátora”

1. A nagy világ széles kerete.
2. A kenyér – bor kicsisége.
3. Az emberi lélek végnélkülisége.

12. beszéd: Az örök Szellem „otthona”

1. Mindenben.
2. Mindenkiben.

13. beszéd: A földi Mester – égi otthonban

1. Isten Egyszülöttje.
2. Isten másik Személye.

14. beszéd: Az égi Mester – földi keretben

1. Emberi és isteni természetben.
2. De csak isteni Személyben.

15. beszéd: A föld embere – isteni körzetben

1. Személyes kapcsolat.
2. Szeretetáramlat.

16. beszéd: Az isteni körzet embere – Isten társaságában

1. Lát.
2. Élvez.

17. beszéd: Személy – a Személyhez

1. Személy fordul – a „látható tárgy” felé.
2. Valóban teremtett személy találkozik a végtelen Személlyel.

18. beszéd: Díszbe öltözik Isten háza

1. Virágok hódolnak...
2. Hogy életvirágok bontakozzanak...

*

c/ A napi Szentlecke

A Szentlecke szövegének igen rövid tartalma: megismétli az utolsó vacsora szavait és értelmezi az égi Teríték lélektani hatását. – A lényeg itt is az: égi Erő a tisztaszívűeknek és „lélekpusztulás” a tisztátalanul vevőnek!

Itt tehát kettős irányú megvilágítás kínálkozik. **Elvileg** szólni lehetne az Oltáriszentség **eledel** jellegéről (erről szoltunk rendszeres és részleges alakban a III. részben), de ugyancsak szólni lehetne a lélek „elpusztulásáról” az Úr komoly ítéletével azokat tekintve, akik a szeretet ilyen fokát is visszautasítják. (Ezekről is találunk néhány beszédet a III. részben).

Mi most arra helyezzük a súlyt, hogy olyan beszédek építsünk a Szentleckére, amelyek különál-

lón is elmondhatók. Legyenek a Szentleckéhez kapcsoltak, de legyenek különállóan is elmondhatók. – **Egész rövid** ötletszerű gondolatsort is közlünk; de beszédláncokat is fűzünk, hogy esetleges sorozatot alkalmazhasson a szónok. – Lássuk most ezeket egyenként.

1. beszéd: Az utolsó vacsora vendégei

/Erkölcsei beszéd: A búcsúzó Mester körzete/

Az „utolsó vacsora” képén a festő mester lelkéből vetítette ki a tanítványok népét... A nemes együttes arca ihletettséget sugároz, de Júdás képére nehezen talált élő arcot. Szent együttes volt az este népe; érdemes volna kissé élesen megrajzolni: mily vonások verődnek ki a „nagy asztal” vendégségének élő arcáról?...

1. Vendéglátó – a Mester.

A kérdező apostoloknak ezt az utasítást adja: „Menjete a városba, felelte, találkoztok ott egy vizeskorsót vivő emberrel. Menjete utána abba a házba, ahová belép, és mondjátok a házigazdának: A Mester kérdezteti: Hol az a terem, ahol tanítványaimmal elfogyasztom a húsvéti vacsorát? Ő mutatni fog nektek egy tágas, étkezésre berendezett termet, ott készítsétek el” (Lk 22,10-12). Lelkületét ez az ihletettség indítja: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyasszam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15). Íme, a vágyakozó szeretetet sugárzó Mester köré gyűlik az apostolok serege.

a) Terítetteti – a föld eledeleinek asztalát. Bárány és kovásztalan kenyér a vacsora, üdítő serleg a bort kínáló... Erős legyen a test, mert nagy erőfeszítésre késztet – az élet.

b) És lélektáplálékká áldozza – Önmagát. Ámde az est igazi tartalma magasztosabbá lett. – Elhangzik a főpapi ima és így teljes valójában kitárul a Mester lelke /olvasd: Jn 17. fejezetét/. – Azután lábmosás alázkodása, majd a „búcsúvacsora” örök megalapítása következik (olvasd: Lk 22. fejezetét). – Hogy mit éreztek az apostolok, azt a nagy lelkek sejtik, de az biztos, hogy szomorúságukat átjárta az a titokzatos tudat: velünk marad az isteni Mester.

2. De bőségesen lakmározók a hűséges tanítványok.

Ünnepi vacsorát ettek és még ünnepibb „végrendeletet” vettek. – Lakmározott az ember, de eledelt vett az isteni ember. – Mi rejtőzködött ebben?

a) A múlt jutalma. Itt hűségesekhez hűséges maradt a Mester. Követték Őt hosszú éveken át, jutalmul Önmagát adja – mindörökké. – Ha át is surrant arcukon a bizonytalanság szomorú vonása, mégis bizakodók voltak a jövő festését hallva: „Amint te küldtél engem a világba, úgy küldöm én is a világba őket. Értük szentelem magamat, hogy ők is szentek legyenek az igazságban” (Jn 17,18-19).

b) Megcsillan tehát a jövő erőforrása. Ők is küldöttek lesznek, mert az isteni Mester követői és hirdetői. – Talán csak **sejtést** mutat az arcvonás? De a Szentlélek ígérese a **hit** megnyugtató arcvonását rajzolja reájuk: „A Vigasztaló pedig, akit az Atya nevemben küld, megtanít majd mindenre és esztekbe juttat mindent, amit mondtam nektek” (Jn 14,26).

Végezetül mit látunk itt? A hűségesek ködösen látó, de nagyot akaró lelkét. Azt az életvonást, amelyet az isteni Szeretet csodája varázsolt arcukra: vették a titkos Eledelt, hogy legyenek az isteni Mester örök hirdetői.

2. beszéd: Emlékek az „utolsó vacsoráról”

(Erkölcsei beszéd: Az erőforrás ereje)

Ha az Írás szövegét olvassuk, akkor nem zárkozhatunk el attól a gondolattól, hogy **ez a kép** örök élményképpen égetődött bele a tanítványok lelkébe. – Mert mit láttak és mivé lettek?

1. A szeretetet sugárzó Mester arcát.

Ez az arcél azért vésődött erősen lelkünkbe, mert a **célhoz jutott** Mester életének egész hivatásteljesítése és ennek boldogsága észlelhető volt rajta. – Szomorúságot mutathatott a test, de boldogságot hirdetett a lélek.

a) Vágyai vágya esthajnalát éli a Mester. – Még emberi kis hivatásteljesítés is boldogságot szül. Itt azonban arról van szó, hogy az isteni Küldött szeretétáldozattal megváltja szeretteit. Ez célt érés, a belső **lélekboldogság** maximuma.

b) Épp azért Önmagát áldozva akkor tanítványait és jövő híveit élteni. – Itt tehát nem olyan percek-ről van szó, amelyek **eltemetik** az „élő Mester” életáldozatait, hanem olyan „búcsúestről és áldozatról” van szó, amely **feltámasztja** a szeretett emberiség egyetemét. Áldozat – az egeknek, és áldozati

kegyelmi kincseket hoz – az embernek. Megrendül Ő is lélekben. De megrendíti apostolait egész életre.

2. Ámde a megrendülésben is szentté simuló az apostolok arca.

A búcsúima alaphangja távozást, utasítást és itt maradást hirdet.

a) Remeg azért a lelkünk a Mester szavára. Halálról szól... Eledelről szól... Arról, amelyről már a „kenyérszaporításnál” szólt... Küldetésről beszél... Velünk maradást sejtet... Titkokat sejtene és Isten kegyelmével hinni kezdenek...

b) De megrendül a lelkünk Júdás távozására... Talán sejtették a tragédiát, de a kenyérszelet nyújtás biztossá tette az áruló személyét... „Bizony mondom nektek, egyiketek elárul engem”... Erre Júdás, az árulója is megkérdezte: „Csak nem én vagyok, Mester?” „De te vagy”, felelte” (Mt 26,21 és 25). „Jézus így felelt: „Az, akinek a bemártott fátatot adom”. Ezzel bemártotta a fátatot és karióti Júdásnak, Simon fiának nyújtotta” (Jn 13,26).

c) Mégis dalra zendül az ajkuk – a Getszemáni kert felé haladva... Himnuszt zengett a lelkük, mert bennük is csengett Isten lelke. Ilyen lélekkel járták be a Getszemáni kertet és ebből merítették inogva, elesve, elgyengülve, de végül megerősödve a tanítványok.

Záró kérdés: miképpen erősödött és bontakozott ki mindez a lelkükben? Úgy, hogy mind véráldozatot hoztak Mesterükért.

3. beszéd: Az Úr Jézus Krisztus hivatása

/Erkölcsei beszéd: Mi az Üdvözítő erkölcsi hivatása?/

Miért járt köztünk a Mester? Erre az Írás így felel: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). – De kérdezhetnők továbbá így is: vajon a megváltó szeretet hogyan jelentkezik a mi életünkben? Más formában azt is kérdezhetnénk: miképpen kapcsolódik hozzánk az isteni Mester?

1. Földre szállván embertestvérré alázkodott.

Az Isten teremtése a Szeretetet kifelé való jelentkezése. – Az Isten a Szeretet, Ő a küldő és megváltást ígérő. – De mit jelent ez a valóságban?

a) Ember képében saját képét sugározza. „Megalkotta tehát az Úr Isten az embert a föld agyagából, arcára lehelte az élet leheletét és élőlényé lett az ember” (1Móz. 2,7). Ez a teremtő szeretet csodája.

b) De az Istenember küldésében Egyszülöttjét kínálja. Ezt fejezi ki az a szent szöveg, amely az Istenembert Eledelül adja: „Aztán kenyeret vett a kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre. Ugyanígy vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, melyet értetek ontok” (Lk 22,19-20). – Küldött az Istenember, és Atyának kínálja életét, embernek Szent Testét és Vérét.

2. Eltávozóan Kenyér színében lelkünk táplálékává szerényedett.

Az Istenember földi élete – hivatás, befejezése pedig – áldozatos életzárás.

a) Kereszt a halálos ágya. – Értük szenved rajta.

b) De a Kenyér az állandó jelenlét égi ajándéka. – Így lesz életünk tápláléka.

c) Az istenivé alakuló ember pedig az égi Mester örököse. – Így leszünk örök „társai”. – Ezt ígéri: „Bizony, bizony mondom neked, ha valaki újra nem születik vízből és (Szent)lélekből, nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). – Ezt megvalósítja: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4).

3. Egekbe juttatván minket – örököséivé nemesített.

A Mester testvérei vagyunk és titokzatos módon Benne élünk.

a) Ezt már elérhetjük és el kell érnünk a földön. Azért tanítja az apostol: „Maga a Lélek tesz tanúságot lelkünkben, hogy Isten fiai vagyunk. Ha pedig fiai, akkor örökösök is: örökösök Istennek, Krisztusnak pedig társörökösök. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk” (Róm. 8,16-17).

b) De az élet boldogító végcélját így valósítja a Mester az égből: „Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Végül tehát miben mérhető le rövid egyszerűséggel a Mester isteni hivatása? Talán ez a mondat foghatná egybe a megváltás lényegét: kiengesztelődött lélekkel fordul az ember felé az Isten. Istenivé

lett a földi ember és isteni életet él mindörökké a megváltozott nemzedék.

– Most **beszédláncok** következnek. Természetesen olyanok, amelyek a mai Szentlecke szövegére építkeznek.

I. beszédlánc címe: Az örök Áldozat

Ebben a beszédláncban **dogmatikailag** volna értelmezendő az Úr Jézus utolsó vacsorája. Azt kellene hangsúlyozni, hogy az „örök Áldozat” vérnélküli bemutatása az utolsó vacsora.

1. beszéd: Maga a Mester – az áldozat Báránya

Kezdjük ezzel a gondolattal: a húsvéti bárány előképes áldozat. Az egyiptomi fogságból való szabadulás ünneplése. Ennek szertartási megismétlésében **valósul** – az örök Áldozat. Ez tehát a büntől való szabadulás **első** áldozata.

1. Vérnélküli – az első.

Az „utolsó vacsora” valóban a szerzés ünnepnapja. Ezt áhítozza a Mester, hogy áldozatos megváltásuk lehessen: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyassam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15).

2. Véres – a Kereszten végbemenő.

A Kereszt valójában a megvalósítása a megváltásnak. Istenatya felé fordul engesztelés.

3. Vérnélküli – az állandóan megismétlődő.

Ez a szentmise. Krisztusnak, a végrendelkezőnek parancsa szerint történő: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19).

Mi legyen tehát élő hitünk? Ez az isteni igazság: mindig az Úr az igazi áldozati Bárány.

2. beszéd: A Kereszt – a véres áldozat

Az efezusiakhoz így ír Szt. Pál: „...a kereszt által mindkettőt egy testben engesztelte ki Istennel úgy, hogy saját személyében megdöntötte az ellenségeskedést” (Ef. 2,16). – Mindezt úgy értelmezzük, ahogyan Krisztus mondja: „...Aztán megostorozzák és megölik, de harmadnapra föltámad” (Lk 18,33). És úgy, ahogyan Szt. Péter értékeli: „Hiszen tudjátok, hogy nem mulandó dolog, ezüst vagy arany váltott meg öröklött, értéktelen életmódokból, hanem a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak drága vére” (1Pét, 1,18-19).

1. Az Úr Keresztje – a megváltás áldozata.

a) Erről Maga így szól a Mester: „Az Emberfiának sokat kell szenvednie, a vének, főpapok és írástudók elvetik és megölik, de harmadnapra föltámad” (Lk 9,22).

b) Ezt tanítja az apostol: „Minden főpap ugyanis az emberek közül való és az emberek képviselőjére van rendelve az Isten tiszteletével kapcsolatos dolgokban, hogy ajándékot és áldozatot mutasson be a bűnökért” (Zsid. 5,1).

2. De az Úr áldozati Keresztje – az ember üdvösségének diadal jele.

a) A megdicsőülés előfeltétele. – A Szeretet – életáldozatig megy és ennek eredménye a megváltás és jutalma a feltámadás. – Ezt Krisztus megváltó műve mutatja.

b) Az emberi élet megszentelődésének isteni kegye. – Ez pedig az ember egyéni életének felmagasztosulása.

És honnét mindez? Magyarázata az, hogyha az Úr Jézusra alkalmazzuk a szent szöveget: „Tenger-nyi víz sem tudja eloltani a szerelmet, folyamok sem tudják elsodorni; ha valaki a háza egész vagyónát adja a szerelemért, vajon lenézik-e érte?” (Én. 8,7). – A Mester életét adta mindnyájunkért!

3. beszéd: Az utolsó vacsora – áldozat

Vajon csak emlékalapítás – e, vagy áldozata megismétlendő „utolsó vacsora”? Az Egyház „élő tanítása” szerint – **áldozat**. – De hogyan? Persze, itt értelmi magyarázat kísérlete történik, amely értelmezni, de teljesen megfejteni nem tudja az isteni szeretetcsodát.

1. A kenyér és bor színe alá alázódik az Úr Egyszülöttje.

Ez az első áldozat (De la Taille).

2. Az emberi élet szolgálatába áll az egek Ura.

Ez az Egyház „oblációs áldozata” (De la Taille).

3. Az égi Atya előtt így kopogtat szeretetből az Isten Fia.

Ez az Úr „igazi áldozata” (Da la Taille).

Miért mondtuk mindezt? Azért, hogy reámutassunk erre: itt **kereshető** és **található** az áldozati jelleg.

4. beszéd: A szentmise is – áldozat

A Mester tanítása szerint ismétlődő az utolsó vacsora. Krisztus parancsa: „Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). – De mit kell ismételni?

1. Először ismételni kell magát az áldozati cselekményt.

Tehát nemcsak szertartást és emléket. Ez valóban: áldozatbemutatás. Ezért tanítja az „élő tanítás”: Tridenti Zsinat: XXI. sess. 1. c.

2. Majd továbbá ismételni kell a benne való részesedést.

Ez a „kenyérzségés” részesedése. A Mester ezt mondja: „Vegyétek, egyétek...” (Mt 26,26). Most és további életetekben... És ha egybevetnők a népek áldozatával?... Akkor ezt kellene mondanunk: minden nép áldozatánál ez a legigazibb. Erre áll: „Hiszen napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között, és minden helyen tiszta eledeláldozatot áldoznak és mutatnak be nevemnek. Bizony nagy az én nevem a nemzetek között, – úgymond a seregek Ura” (Mal. 1,11).

II. beszédlánc címe: A megváltó áldozat története

Itt azt kellene kifejteni – némi dogmatörténeti kitekintéssel –, hogy az **isteni üdvtörténetben**: örök áldozat a keresztáldozat.

1. beszéd: Az előre jelzett áldozat

Az Ószövetség lényege az isteni Megváltó előkészítése. Kissé magyarázhatnók, hogy az Ósevangéliumtól kezdve bontakozik és alakul, azaz az **embert előkészíti** erre az isteni kegyelemre.

1. Maga az áldozati Bárány is előrejeleze.

Ez a tárgyi mozzanat. – Épp azért előfutamként színezendő Melkizedek áldozata, amely „praefiguratio sacrificii”. „Megesküdött az Úr és nem bánja meg: Pap vagy te mindörökké Melkizedek rendje szerint” (Zsolt. 109,4).

2. Az isteni áldozat örök jellege is meghirdetve.

Ez az állandó történelmi folyamat (lásd: Mal. 1,11). Nem átfutó, hanem egyetlen és isteni. Istenfia – adja és követein át – ismételteti /szentmise/.

Végezetül érintsük azt a gondolatot, amely szerint egybecsendül a két szövetség. Előkészület – beteljesülés.

2. beszéd: Az utolsó vacsora áldozata

A hangsúly itt a beteljesülésen és a beteljesülés áldozati jellegén pihen. Arról kellene szólni, hogy az **előkép után** megjelenik – a **valóság**. Ennek első és vérontás nélküli alakja – az utolsó vacsora. – De hogyan értelmezendő?

1. A Mester vágya – ennek a vacsorának elérése.

Maga mondotta: „Vágyva vágytam arra, hogy elfogyassam veletek ezt a húsvéti vacsorát, mielőtt szenvedek” (Lk 22,15). Ez élethivatásának áldozatos előestéje. – Áldozatért jött, szeretetet hozott és ennek áldozatos estéjén „szeretet-végrendelkezést” végez.

2. Mégpedig olyat, amely „vacsora” alakban a véres áldozat vérnélküli valósulása.

Itt az „élő tanítás” az irányadó. Olvasd: Trid. Zsin. XXII. sess. 2. c.: „In divino hoc sacrificio quod in missa peragitur idem ille Christus, combinetur et ... – Az utolsó vacsora pedig ennek **első valóságos bemutatása**.

Végül is mi az igazi értelmezés? Az igazi Főpap mutatja be az utolsó vacsorán – a vérnélküli áldo-

zatot. – Ez a hittételünk, ennek erejében bizakodunk és ennek kegyelméből gazdagodunk. – Kereszthalál – a végrehajtás, az „utolsó vacsora” és ismétlése – az állandó kegyelmi forrás.

3. beszéd: Az isteni áldozat valóságos értéke

Mit hoz nekünk az Úr áldozata? Azért kérdezzük, mert a mi áldozataink is kegyelmi források Isten szent világából. De jól jegyezzük meg: a Kereszt az örök Atyához kapcsolódó áldozat, a mi áldozataink a jóság tömjénfüstjének felemelkedése... Mit hoz tehát?

1. Hozza – bűneink bocsánatát.

a) Törli az eredendő bűnt.

b) Törli a személyes bűnt. – Olvasd csak: „Mert ez az én vérem, az /új/ szövetségé, amelyet sokakért kiontok a bűnök bocsánatára” (Mt 26,28).

2. Hozza lelkünk istenivé magasztosulását.

a) Megszenteli lelkünket. – A kereszthalál – újjászületést hoz. – Erre vonatkoztatható ez az Írás: „Bizony, bizony mondom neked: ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3).

b) Majd egyénien is istenivé alakítja életünket. Azért olvassuk: „Így váltotta be nekünk legszebb és legnagyobb ígéreteit, hogy ezek révén az isteni természet részeseivé legyetek...” (2Pét. 1,4).

De hogyan fogható egybe és őrizhető költöien igaz alakban mindaz, amit mondtunk? Talán igen szép összefogó tétel léssen ez: örök venyigévé lesz az ember az örök Szőlőtökén, az isteni Mesteren.

4. beszéd: A naponta ismétlődő áldozat

Minden nép gyakran mutat be áldozatot. Ez már a vallásos alázat és hódolat jele. (Ismertethető is valamelyik példának...). – Mi naponta végezzük. És miért?

1. Ez az Úr parancsolta és Egyház bemutatta áldozat.

Figyeljünk erre: az első bemutatás – a Mesteré és égi Atyánknak szóló engesztelési áldozat. – Épp azért mindig eszünkben kell tartanunk ezt az ígét, mert ezen alapul az Egyház naponta ismétlődő gyakorlata: „Aztán kenyeret vett kezébe, hálát adott, megtörte és ezekkel a szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt cselekedjétek emlékezetemre” (Lk 22,19). Ugyanezt ismétli és hirdeti az Egyház „élő tanítása”: Trid. Zsin. XXII. sess. 2. c.

2. Ez az ember részéről Istennek bemutatható legszentebb áldozat.

a) Könyörgő lélekfordulás – Isten felé. A lényeg: Krisztus érdemeimért könyörögve fordulunk az Isten felé.

b) Kegyelmet hozó – Isten szeretetéből. Szeretettel fordulunk az ég felé, kegyelmet ad az ég a szeretért.

És végső tanulásként mit vigyünk magunkkal? Naponta bemutatja az Egyház, gyakran vegyen benne részt az ember!

III. beszédlánc címe: A Mester élete

Ennek a beszédláncnak **biblikus** jellege legyen. Vizsgálja a Mester életét: vajon milyen megváltói mozzanatai tárulnak elénk. Mert az isteni igazság ez: az Istenember földi életének minden áldozata megváltó jellegű, de Krisztus halála a szeretetáldozat teljességét táró.

1. beszéd: Az Úr Egyszülöttje

Kicsoda a Mester? Rövid a felelet: az Úr Egyszülöttje. – Emberi természetet öltve köztünk élő „Emberfia”, Aki az emberiség **Megváltója**. – Hogyan kell Róla gondolkodnunk?

1. Örökké él az égben.

Ezért olvassuk: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige” (Jn 1,1).

2. Örökké uralkodó a létben.

Ura és birtokosa minden boldogságnak.

És ha ezt kérdezzük: hol él tehát az Istenember? A felelet ez: örök otthona a mennyek országa. – De a földön? Otthona az „Isten háza”. – És alanyilag? Szent otthona az isteni ember lelke.

2. beszéd: Az Úr Egyszülöttje – a „földön”

Az isteni ígéret Megváltó küldéséről szól, a karácsonyi örömnapi csodás Betlehemről beszél, így isteni küldetés a Mester földi élete is.

1. Emberré lévén, a földön él.

Olvasd csak: „Az Ige testté lett, és közöttünk lakott. Láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt be” (Jn 1,14).

2. De miért ez a csodás kegyelem? Azért, hogy az embert isteniesítve, vele egekben éljen.

„Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Jól jegyezzük meg befejezésül ezt az igazságot: egeből a földre száll az Úr Egyszülöttje, hogy megváltó áldozata útján az egekbe ragadja az „isteni embereket”. Ennek a földi életnek története – a mi Urunk **Jézus Krisztus élete**.

3. beszéd: Az Istenember – áldozatos élete

Ha történelmi időt kellene jelezni, akkor ezt kellene idéznünk: „Abban az időben Augusztus császár rendeletet bocsátott ki, hogy számlálják össze az egész földkerekséget. Ez az első népszámlálás Quiriniusznak, Szíria helytartójának idejében történt” (Lk 2,1-2)... Ha pedig helyrajzot kellene mutatni, akkor ezt kellene mondanunk: Betlehemtől – Golgotáig. – Ez a Mester földi útja. Mi jellemzi?

1. Áldozatos küzdés az életen át.

Olvasd csak Betlehemtől Názáretig életállomásait – egészen a Keresztig...

2. Életáldozat a Golgota ormán.

Olvasd csak a rózsafüzér titkait...

Mit mutat tehát a Mester élete? Ez a megváltói élet. Az emberi természetén át – mindent **áldozatul** hoz. – És mit tegyen az ember? Hálából **kövesse** példáját...

4. beszéd: Az Istenember – az égben

De a Mester földi életének végét így jelzi az Írás: „Miközben ettek, Jézus így szólt: „Bizony mondom nektek, egy közületek, aki velem eszik, elárul engem” (Mk 14,18)... – Most azután kérdéssé tehető: vajon a megtestesült Ige hogyan éli életét az örök hazában?

1. Mennyekbe vitetvén emberi és isteni természetével él az Úr Egyszülöttje.

2. Mennyekben élvén léssen mint Istenember az emberiség végső ítélője.

Ennek az életnek velünk való közösségét így jellemzi a Mester: „Aztán így szól a király a jobbán állókhhoz: Jöjjetek Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,34). A boldogultak életének lényege: Istennel élnek. Boldogságuk tartalmát Istentől kapják és méretét így jelzi az apostol: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív föl nem fogta, amit Isten azoknak készített, akik szeretik őt” (1Kor. 2,9).

Záró gondolatunk legyen: az „Úr áldozati Barányának” ég az otthona, föld az áldozati oltára, és az ég az Ő dicsősége.

IV. beszédlánc címe: Méltóan és méltatlanul vevők

Ez a beszédlánc az Úr vételének lélektani hatásaival foglalkozik. Mégpedig azért, mert a mai Szentlecke nagy súlyt helyez erre az élő tanításra.

1. beszéd: A tiszta lélek az Úrral egyesül

Induljunk ezzel a gondolattal: Isten népe – Istent talál! – De ez feladatot ír elő; mégpedig olyat, hogy az „Isten népe” „isteni életet” éljen! – De miért?

1. Legyen tiszta a lelked.

Olvasd csak: „Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent” (Mt 5,8).

2. És így veled él Mestered.

Olvasd csak: „Élek ugyan, de nem én, hanem Krisztus él bennem” (Gal. 2,20).

De mi lehet a legboldogabb tudatunk? Az az igazság, hogy a földön és égben egyaránt ez a mi **életjövők**.

2. beszéd: Az Úrral egyesült az „Úr erősévé” nemesül

Nagy zárandokút az emberi élet, de ennek erőközlője az isteni Mester. Erő és átalakító. Az Úr vétele – életbiztosítás. Erről szól a Mester: „Bizony, bizony mondom neked: ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát” (Jn 3,3). – De mit hoz nekünk az Úr jelenléte?

1. Erőssé tesz – a megindulásban.

Már az előkép is utal erre: „Elém jött nyomorúságom napján és erős támaszom lett az Úr” (2Kir. 22,19). – De a valóság egészen kifejezi: „Ugye lángolt a szívünk, mondták egymásnak, mikor útközben beszélt hozzánk és kifejtette az Írásokat?” (Lk 24,32).

2. Állandó erőt közöl az élet sodródásában.

Olvasd csak: „Ezek állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyéértérésben és az imádságban” (Ap. Csel. 2,42).

Az igazság ez: ha gyengült is az apostolok és utódaik lelke, végül is istenivé erősödött az életük. – Ezt mutatja a vértanúk halála!

3. beszéd: A gonosz maradjon távol az Úr vételétől!

Megváltó az Úr, de – a kegyelem vétele után – önmegváltásra törjön az ember. – De kiből nem nyer döntő erőt a megváltás?

1. Nincs egyéni megváltása a gonosznak. Azoknak, akik **nem akarnak** istenivé nemesedni. – Az Írás szerint: „Nincs békéjük az istenteleneknek, – úgymond az Úr” (Iz. 48,22).

2. De a „probatio” bocsánatot hozhat a gonosznak.

Ezért int az apostol: „Tehát vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből, és igyék a kehelyből, mert aki /méltatlanul/ eszik és iszik, a nélkül, hogy megkülönböztetné /az Úr/ testét, tulajdon ítéletét eszi és issza” (1Kor. 11,28-29). – Aki tehát bánkódás után járul az oltár elé, azt erősíti az isteni erő.

Végső következtetésünk legyen: a Megváltó **tárgyi kegye** így lésszen az ember **alanyi értéke**.

4. beszéd: A gonosznak büntetés jár

Az égi Mester **szentélyt** igényel, és a bűnös ember a „gonosz tanyáján” várja az égi Mestert... Ez volna a „lélek otthon”... Valójában ez a kép a valóságnak valósága. – De mi jár ezért?

1. A földi szenvedélyek felfokozódása.

Az Írás ilyenformán jelzi: „A test cselekedetei nyilvánvalóak: paráznaság, tisztátalanság, (szemérmertlenség), fajtalanság” (Gal. 5,19).

2. Az örök életben Isten büntetése.

Ezért olvassuk ezt a szöveget is: „Azután így szól a balján állókhöz: Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült” (Mt 25,41).

Végezetül rettenve kérdezzük: de miért van így? A felelet ez: azért, mert az Úr Teste ellen **vétők** az Úr büntetését **vevők**.

– Még néhány olyan **rövid** beszédváz, amely **csak** az „ötletet” és „gondolatsort” adja, hogy **teljesen szabad** legyen a kidolgozás módja.

1. beszéd: Az „utolsó vacsora” terítéke

A „teríték” fogalmával induljunk és fejtegetjük:

1. Húsvéti bárány...

2. Az örök Bárány.

Zárjuk így: az égi Atya lélekterítéke – az „Isten Báránya”.

2. beszéd: Lehet-e a Mester „eledel és ital”?

Azzal kezdjük: táplálni akar minket a Mester. – A cím kérdésére így feleljünk:

1. **Tanító alakban – egészen érthető.**
2. **Misztikus alakban – hittel elérhető.**

Zárjuk így: Isten előtt semmi sem lehetetlen. Mégpedig ilyen értelemben: a Szeretet mindenható.

3. beszéd: De kiket táplál az égi Eledel?

„Éhező” az ember, de kit „éltet” – az égi Eledel?

1. **Akik eget keresnek.**
2. **Akik földtől elfordulnak.**
3. **Akik isteni életet élnek.**

Íme! Ezeket az „éheseket” táplálja a Mester.

4. beszéd: De kik ülnek „kárhözatra” az élet „asztalához”?

Menyegzőn – menyegzős ruha kötelező. Kik ülnek „készületlenül”?

1. **Akik nem tisztult szívűek.**
2. **Akik hit nélkül „étkeznek”.**

Zárjuk ezzel: tisztátalan lelkek nem lehetnek – a lélekeledel élvezői.

5. beszéd: Ad-e erőt nekünk is a Szent Kenyér és Bor?

Itt a **saját** tapasztalatunkkal induljunk.

1. **Elsőáldozási emlék.**
2. **Minden vételem.**

Záró gondolat: mindez az „élő vizek forrásainál” való töltekezés.

6. beszéd: A „fehérruhás” sereg

A „fehérruhás” áldozókkal kezdjük...

1. **Kifelé – mutatjuk.**
2. **Befelé – hordozzuk.**

Záró szó: fehér legyen a lélek!

7. beszéd: Véglegesen erős-e az „étkező”?

Eltérők az eredmények, mert alanyi a felvétel értékesítése.

1. **Más – Júdásoknál...**
2. **Más – Pétereknél...**

Záró gondolat: **halál**, vagy **élet**...

De kicsoda az „erős”? Az **alázatosan** Krisztusra hagyatkozó.

8. beszéd: A „szerető tanítvány” az „erősek erőse”

Aki Jézus keblén pihen, az az „erősek erőse”.

1. **Ő követi a Mestert.**
2. **Ő temeti a Mestert.**
3. **Ő magához veszi a Mester anyját.**

Mindez azért, mert Erő – a **Mester**. Mindig szóló és mindig segítő.

9. beszéd: Az utolsó vacsora arcélei

Kezdjük a vacsora együttesének leírásával. Mít mutatnak az arcok?

1. Sokat várókat.
 2. Áhíthatos várókat.
 3. Gonosz gondolattal átitatottakat.
- Záró szó: az utolsó – az áruló...

10. beszéd: Az „utolsó vacsora Reménye

De végleges marad – e az utolsó vacsora „vége”?...

1. A gonoszság lehangol...

2. De a Megváltó győz!

És Önmagát adja: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (Mt 28,20).

* * *

Zárószó

Vajon kimerült-e ezzel a „száreptai korsó”? – Gyarló és gyermeteg volna az az ember, aki azt hinné, hogy ezzel a néhány cseppel megfogyatkozott volna az Evangéliumon alapuló egyházi tanítás csodás tartálya. Arra ne vállalkozzék senki se, hogy mindent és kimerítően elmondhat valaki.

Hiszen még egész beláthatatlan témakörök is kínálkoznak. Hol volna tehát a kérdés teljes kimerítése?! – Ami az **Oltáriszentség áldozati** jellegét illeti, azon a területen figyelmen kívül hagytuk a **történelmi**, az **ősegyházi**, az **apologetikus** kérdéseket... Nem mintha ezek nem volnának nagyon is fontos problémák, de ezek már kiestek a mi szűkre szabott keretünkől. – Ugyancsak mellőztük a mérhetetlen széles területre futó **liturgikus** részletezéseket. Azt pedig azért tettük, mert ezt a gyönyörű területet fenségesnél fenségesebben kidolgozták igen avatott liturgikus szónokok. – De az egyszerűen elmagyarázó beszédek pedig azért mellőztük, mert ezeknek elkészítése nem sok nehézséget támaszt. – Ugyancsak ezt kell mondani a **szentmise hallgatás** parancsának gyakorlati kérdéséről. Ennek evangéliumi meghirdetése nem tartozik az invenciót feltételező beszédekhez. De nem tagadjuk, hogy **rendkívül** hasznos és feltétlenül szükséges! Itt is inkább a nehezebb kérdéseket próbáltuk megközelíteni, de egészen távol attól a naiv gondoltól, hogy a kérdést ki fogjuk meríteni. Még a felületes ember előtt is a tétélek és tételsorok tömkelege tárul előtérbe, ha a **szentáldozás** kérdésével gondolkodva foglalkozik. – Ilyen témakörök lehetnének a történelmi sorozatok, a katakombai szimbolikus és misztikus sorozatok beláthatatlan tömege. – Ugyancsak bőséges anyagot adna a **gyakori szentáldozás** kérdése, továbbá a **szentáldozás lélekjavító jellege**. – Ha pedig idekapcsolnánk az **eucharisztikus szentek** életének boldogságát, akkor olyan széles területre szaladnánk ki, amelyen hosszú kötet sorba sorakoztatnánk a megírt beszédvázlatokat. – Ha pedig az Egyház fenséges hivatásos **ima – szövegeit**, a **zsinatok döntéseit**, az égi indításra dalolók **hymuszait** és az egekből táplálkozó gyönyörű imáit is figyelembe vennénk, akkor olyan forrásra találnánk, amelynek kimerítése a lehetetlenséggel határos.

Mi nem vállalkozhattunk erre a feladatra. Tervünk inkább az volt, hogy reámutassunk arra a kimeríthetetlen korsóra, amelyből egész életünkben a bőség bőségével meríthetünk. – De az is volt – ez is igen lényeges – , hogy példákat adjunk a helyes vázlatok alkotására. Tehát a fentiek rendszere inkább irányítást, egyesek kidolgozása inkább lélekindítást akart adni. – De a függetlenség megszüntetését és a szabad választás lehatárolását a világ minden kincséért sem akarnók megvalósítani. Hiszen így nem **gondolatébresztők** és **önállóságot szorgalmazók** volnánk, hanem a „szárnyszegők gyászos feladatára vállalkoznánk.

Bátran és szabadon keressünk, a „száreptai korsó” sohasem fog kiürülni!

* * *